Thriller tradus în cinci limbi, bestseller Livres Hebdo

Roland Portiche

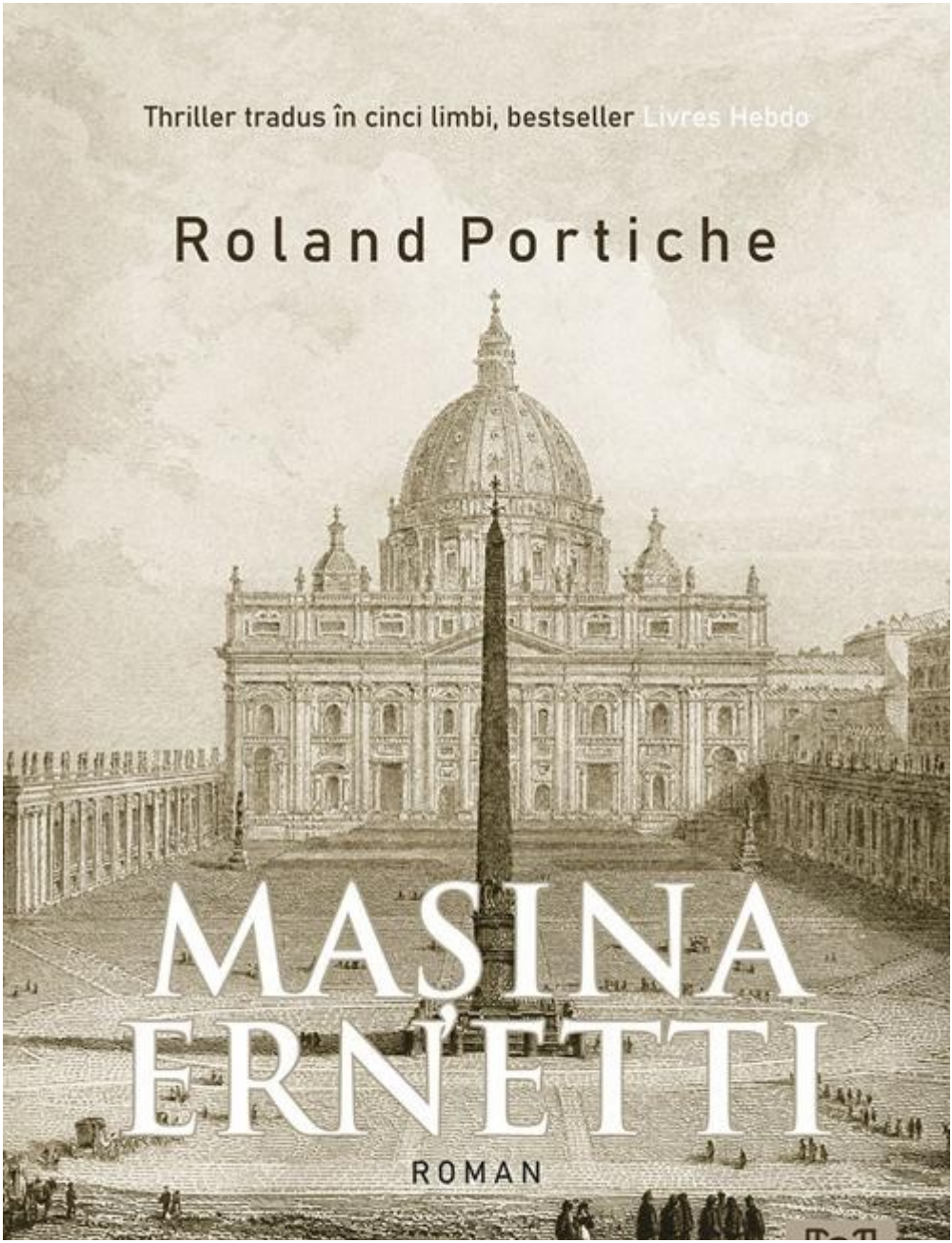

MAȘINA ERNETTI

ROMAN

ROLAND PORTICHE

Trilogia cronovizorului I

MAŞINA ERNETTI

Roman

Traducere din limba franceză de Otilia-Maria Cojocaru

Editura Lebăda Neagră
Iaşi, 2022

Roland Portiche
Original title *La machine Ernetti*.

© Editions Albin Michel, 2020

© Editions Versilio, 2020

International Rights Management: Susanna Lea Associates

All rights reserved.

© 2022 by Editura Lebăda Neagră

www.blackswanpublishing.ro

Editura Lebăda Neagră

Iaşi, Str. Plopii fără Soţ, nr. 45, 700273

ISBN print 978-606-9623-19-0

ISBN ePub 978-606-9623-20-6

ISBN pdf 978-606-9623-21-3

Credit foto copertă: © iStock.com/bauhaus1000

Această carte în format digital (e-book) este protejată prin copyright şi este destinată exclusiv utilizării ei în scop privat pe dispozitivul de citire pe care a fost descărcată.

Orice altă utilizare, incluzând împrumutul sau schimbul, reproducerea integrală sau parţială, multiplicarea, închirierea, punerea la dispoziţia publică, inclusiv prin internet sau prin reţele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informaţiei, altele decât cele pe care a fost descărcată, revânzarea sau comercializarea sub orice formă, precum şi alte fapte similare săvârşite fără permisiunea scrisă a deţinătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislaţiei cu privire la protecţia proprietăţii intelectuale şi se pedepsesc penal şi/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Lectura eco - un supererou al lumii moderne!

Versiune digitală realizată în colaborare cu Libris.ro

LIBRIS | We kn
books

Cuvânt înainte

Oricât de surprinzător ar părea, acest roman are la bază o poveste adevărată. Ea s-a petrecut în Roma, la Vatican. Un bărbat – un preot – ar fi construit în plin Război Rece o maşinărie cu puteri impresionante, care a funcţionat pentru scurt timp înainte de a fi dezasamblată din ordinul papei şi ascunsă în obscuritatea discretă a pivniţelor Vaticanului. Din ce motiv? Nu se ştie. Pornind de aici, începe o poveste mărginită doar de limitele imaginaţiei mele.

R.P.

1.

Undeva în nord-estul Siciliei, în regiunea Messina, un bărbat privea marea. Era frig şi ploaia cădea în rafale. Era în luna martie, anul 1938. Războiul plutea deja în aer, precum un miros urât, imposibil de alungat.

Bărbatul aştepta feribotul care trebuia să-l ducă în Reggio Calabria. Se numea Ettore Majorana şi nu avea decât 32 de ani. Cine s-ar fi putut gândi că acest sicilian înalt şi foarte slab, cu un chip livid ce aducea a disperare, înveşmântat într-un palton sărăcăcios care abia îl proteja de frig, era unul dintre cei mai mari fizicieni ai veacului XX?

Cu două zile în urmă, el îi scrisese o scrisoare directorului Institutului de Chimie şi Fizică din Napoli, unde preda, anunţându-l că luase o „hotărâre inevitabilă” şi că dorea să dispară. Nu vedea nicio altă cale de a pune capăt unei idei care-l măcina pe dinăuntru, ca un cancer.

Din păcate, atunci când se afla pe pachebotul care-l ducea de la Napoli la Palermo, nu a avut tăria de caracter necesară pentru a se sinucide. „Marea” – mai scria el – „m-a respins.” Astfel, el a decis să fugă. Dar cum să fugi de tine însuţi?

În mintea sa atât de complexă, încât se pierdea pe sine acolo, încolţise germenele unei invenţii terifiante, o maşină năzărită din acea fizică nouă atât de ciudată, care era denumită mecanică cuantică. Puterea sa de distrugere

ar fi fost infinită, căci izbutea să ajungă până în măruntaiele sufletului omenesc.

Pentru moment, nu era decât o idee. Dar ce putea fi mai rău decât o idee, atunci când ea este insuflată de Diavol?

2.

— Priviţi! Mâinile sale...

Femeia care strigase arăta spre un bătrân îmbrăcat în straie de călugăr, întins pe pat. Părea a dormi. Un medic se apropie, scoase un stetoscop şi i-l aşează pe piept, luându-i în acelaşi timp pulsul.

— I-a crescut tensiunea, constată practicianul. Şi are palpitaţii.

— Priviţi-i şi picioarele! strigă din nou femeia.

Îngenunche şi începu să se roage febril. Într-adevăr, picioarele şi mâinile călugărului erau acoperite de pete roşietice.

— Îi creşte temperatura! strigă medicul. A ajuns la patruzeci şi două de grade. Faceţi-i loc!

Patru fraţi capucini, care-i erau un fel de gărzi de corp, împinseră mulţimea de oameni mai în spate. Trebuie să spunem că aceasta se întindea de la cămăruţă şi până la ieşirea din Mănăstirea Pietrelcina, unde trăia cel pe care

toată lumea îl numea de-atunci *Padre Pio*. *Padre* suferea de o boală neobişnuită, pe care mulţi italieni o considerau un miracol. Mâinile, picioarele şi pieptul său se acopereau constant de plăgi, care, inevitabil, te duceau cu gândul la cele ale lui Hristos pe cruce. Erau însoţite de dureri arzătoare şi, uneori, de sângerări. De atunci, valurile de credincioşi care veneau să-l viziteze sporiră. Unii voiau să se spovedească, alţii veneau în speranţa unei vindecări miraculoase. Fuseseră perioade în care *Padre* primea până la o sută douăzeci de vizitatori pe zi!

Cum se afla în primul rând, părintele Pellegrino Ernetti nu ratănimic din acest fenomen miraculos. Era încă un bărbat foarte tânăr, care-şi păstrase alura de student, cu ochelarii micuţi, rotunzi, din metal, părul şaten cârlionţat şi o privire maliţioasă, pregătită să se minuneze în faţa spectacolelor lumii. El văzuse petele apărând pe palmele şi pe picioarele lui *Padre*. Simţi, de asemenea, acel parfum suav, semnalat de nenumăraţi martori, despre care se spunea că ar aparţine sângelui celui ce trăia minunea. Ochii i se umplură de lacrimi, căzu în genunchi şi începu a se ruga cu intensitate.

În acel moment, realiză că părintele Leonardo, trimisul Vaticanului, îl privea. Obrajii i se îmbujorară. Câteva minute mai târziu, ajutat, fără îndoială, de calmantul pe care i-l dăduse medicul să-l bea, *Padre Pio* adormi.

Doctorul le ceru tuturor celor prezenţi să iasă din chilie. Făcându-i un semn cu mâna, părintele Leonardo îi propuse tânărului Ernetti să iasă împreună.

Sfântul Oficiu avea motive întemeiate pentru a rămâne rezervat în cazul lui *Padre Pio*. Pentru început, pentru că această chestiune era considerată o tulburare psihică, însă credincioşii nu trebuiau şocaţi. Apariţia stigmatelor atrăgea un număr de oameni atât de mare, încât Vaticanul prefera să acţioneze cu tact. Un alt motiv, mult mai delicat, îl constituiau numeroasele donaţii băneşti făcute de către pelerini lui *Padre* sau instituţiilor care îi erau afiliate. Or, cu două luni în urmă, în primăvara anului 1955, confreria din care făcea parte *Padre Pio* fusese implicată într-o deturnare de fonduri. Din acest motiv, la fiecare apariţie a stigmatelor, un reprezentant din ierarhia Bisericii era prezent, iar în acea zi, misiunea îi revenise părintelui Leonardo.

Leonardo nu era un spectator obişnuit, fiind, pe de o parte, un psiholog renumit, iar, pe de alta, şi un membru eminent al Academiei Pontificale de Ştiinţe. Se făcuse remarcat în cadrul eforturilor întreprinse pe atunci de Vatican, în vederea reconcilierii culturii, ştiinţei şi credinţei creştine. Acest creştin sincer era, de asemenea, un redutabil polemist, care combătea energic superstiţiile şi credinţele lipsite de orice raţionament. Biografia al

părintelui Ernetti îi atrăsese atenţia şi, prin urmare, îi propusese o întâlnire la Pietrelcina. Vai, acum, tânărul se gândea că şi-a ratat şansa din cauza emotivităţii de care dăduse dovadă.

Făcură câţiva paşi în grădina mănăstirii:

— Impresionant, nu-i aşa?

— Ştiu, părinte Leonardo, ca un bun exorcist, că trebuie să rămân stăpân pe mine. Dar da, mărturisesc, m-a bulversat.

— Este scuzabil. Este vorba totuşi despre un fenomen psihic. Un prieten de-al meu, specialist în hipnoză, mi-a vorbit despre o experienţă ciudată, legată de o medalie din metal. Aţi auzit vorbindu-se despre acest lucru?

— Nu, nu cred.

— În timpul unei şedinţe, el a convins o pacientă de faptul că urma să îi pună o medalie încinsă pe antebraţ. Medalia era la o temperatură normală, însă pacienta a dezvoltat toate simptomele unei arsuri serioase, apărându-i şi o băşică zdravănă.

— Din cauza autosugestiei?

— Exact. Medicina psihosomatică este abia la început, fiule. Într-o zi, ea va elucida toate relele de care suferă oamenii. Şi tot ea va explica stigmatele de care suferă *Padre Pio*.

Părintele Ernetti nu era convins decât pe jumătate. Ceea ce văzuse cu treizeci de minute înainte era atât de bulversant, încât i-ar fi părut tare rău să creadă că nu era vorba despre un miracol.

— Cu toate acestea, am văzut clar plăgile de pe corpul lui *Padre*. Sângerau. Credeţi într-adevăr că totul ţine de imaginaţia lui?

Leonardo se opri şi îşi privi amuzat interlocutorul:

— Vreţi să v-o dovedesc?

Pe tânărul preot îl derută această siguranţă de sine:

— Eh, da...

— Acum vreo 20 de ani, un medic anatomist a studiat printr-un experiment supliciul crucificării. El a demonstrat că palmele condamnatului nu puteau suporta greutatea corpului său, ele se dezmembrează imediat, deducând astfel că Iisus fusese ţintuit de încheieturile mâinii sau că braţele I-au fost pur şi simplu legate. Unde apar stigmatele lui *Padre Pio*?

— Pe palme, admise tânărul.

— Prin urmare, ele nu sunt inspirate de Hristos, ci de imaginile pe care el le are cu acesta, din tablourile lui Rubens, Rembrandt sau Tiepolo.

Demonstraţia era impecabilă, imposibil de combătut. Era evident că părintele Leonardo îl lua drept un ignorant sau un naiv.

— Oamenilor le place să-şi spună poveşti, continuă Leonardo reluându-şi plimbarea. Şi apoi, ajung să le creadă. Aţi studiat ritualurile de exorcizare, nu-i aşa?

— Da, timp de doi ani, la seminar.

— Doriţi să deveniţi exorcist, părinte Ernetti?

— Nu cu normă întreagă, ci mai degrabă ca o completare a muncii mele.

— Este bine să cunoşti ritualurile, aşa cum este şi mai bine să-ţi dezvolţi intuiţia. Eu însumi mi-am petrecut mult timp făcând acest lucru. Eu *simt* când mă aflu în faţa unui fals posedat, în 98% din cazuri. Adevăratele miracole sunt rare, prietene. Din fericire, căci fără ele, viaţa ar fi imposibilă, nu credeţi?

— Negreşit, părinte! Să ştiţi că voi fi mai vigilent pe viitor.

Nu ştia însă dacă va fi vreun viitor.

— Părinte Ernetti, nu v-am chemat aici pentru a vă ţine o predică. Îmi rămân numeroase cercetări ştiinţifice de întreprins, într-un număr finit de domenii. Parcă-mi aminteam că sunteţi muzicolog?

— Da, părinte. M-am specializat în muzica prepolifonică. Muzica antică, dacă preferaţi, înainte de apariţia polifoniei din Evul Mediu.

— Sunteţi, deci, un bun cunoscător al civilizaţiilor antice?

— Forţat de împrejurări. Prin munca mea, am fost adesea obligat să descifrez hieroglife sau tăbliţe cuneiforme.

— Cu toate acestea, biografia dumneavoastră stipulează că aţi studiat şi mecanica cuantică? De unde acest interes pentru fizica modernă?

— Din faptul că ştiinţa contemporană reuneşte cele mai vechi intuiţii metafizice din timpurile antice. Ea ne oferă mijloacele de a dezlega marile secrete ale universului, esenţa materiei, a timpului, a spaţiului, ale începuturilor lumii. Aceste lucruri mă pasionează.

Leonardo, fin psiholog, observă la tânăr înflăcărarea pe care spera să o vadă şi care se dovedea reală.

— Aveţi, deci, nevoie de ştiinţă pentru a crede, tânărul meu prieten? îi spuse el pe un aer voit sever.

— Din contră. Cred cu fermitate că mecanica cuantică şi cosmologia ne dezvăluie adevărata măreţie a lui Dumnezeu.

— Mai bine decât Biblia?

— Diferit faţă de aceasta. Biblia ilustrează, fizica se foloseşte de ecuaţii, însă ambele merg în aceeaşi direcţie.

Realiză că vorbea repede, mânat de fervoarea tinereţii.

— Iertaţi-mă, părinte, fără îndoială m-am înflăcărat prea din cale-afară.

— Entuziasmul este o calitatea a vârstei dumneavoastră. Nu o lăsaţi să vă orbească, dar păstraţi-o îndelung.

— Desigur, părinte Leonardo.

— Vă împărtăşesc pasiunea pentru ştiinţa modernă, însă eu, din păcate, am 74 de ani şi sufăr de inimă. Iată-mi, deci, propunerea: am nevoie de un asistent tânăr, care să beneficieze de dubla dumneavoastră competenţă – cea de fizician şi de istoric. Vă interesează?

3.

— Am simţit durerea crescând în intensitate... şi apoi, brusc, nimic. O extincţie radicală a sunetului şi-a luminii. Primul meu gând a fost: *Proştii! M-au ucis.*

— Vorbiţi despre medici?

— Da, cred că ei mi-au cauzat moartea încercând să mă reanimeze.

— Nu mai simţeaţi nimic?

— Nici frigul, nici căldura, nici durerea. Şi atunci, m-am dedublat. Nu găsesc alt cuvânt.

Schimbul acesta de replici avea loc în cafeneaua Spitalului Maggiore din Milano. Omul aşezat în faţa părintelui Ernetti era un arhitect trecut de 40 de ani. Tocmai scăpase cu viaţă în urma unui stop cardiac sever,

iar experienţa prin care susţinea că trecuse avusese loc în timp ce se afla într-o stare de comă.

— Aţi avut impresia că v-aţi părăsit corpul?

— Era mai mult decât o impresie, părinte. M-am dedublat în adevăratul sens al cuvântului. Pluteam prin cameră şi mă înălţam spre plafon.

— Şi medicii?

— Le simţeam panica, făceau tot ce puteau pentru a-mi „reporni” inima. Eu însumi îmi vedeam corpul lipsit de viaţă sub plafonul sălii de urgenţe. Era straniu. Am privit înainte şi am văzut acel tunel...

De câteva luni, acest tip de incidente se înmulţiseră în Italia, dar mai ales în Statele Unite. În general, ele erau raportate de anesteziştii spitalelor. Graţie progresului tehnicilor de reanimare, bărbaţii şi femeile puteau fi scoşi din starea de comă în care se cufundau. Cei care-şi reveneau spuneau adesea aceeaşi poveste. Intrigat, părintele Leonardo întreprinse o anchetă referitoare la aceste experienţe şi, în prezent, părintele Ernetti, devenit asistentul său, fusese trimis să culeagă mărturiile pacienţilor. Se încredinţă rapid că personalitatea sa caldă le dădea încredere martorilor, incitându-i să dezvăluie ceea ce nu îndrăzneau să-i spună unui medic.

Munca părintelui Ernetti nu se limita, evident, la aceste discuţii. Îşi petrecea majoritatea timpului la Universitatea

del Sacro Cuore din Milano, în departamentul de psihologie experimentală. I se încredinţase adaptarea într-o manieră italienească a unei serii de teste psihologice *made in USA*, destinate centrelor de reeducare. Era util, însă deloc antrenant. Cu toate acestea, el se dedica sarcinii sale cât mai serios cu putinţă. Locuia într-o mănăstire din Milano, la periferie, şi îşi parcurgea traseul până la universitate în fiecare dimineaţă cu bicicleta. Adesea, aducea cu sine o parte din munca întreprinsă de-a lungul săptămânii, fapt care-i surprindea pe colegii săi.

— De ce nu vii cu noi la cinema? Redifuzează *Ivanhoe*, cu Robert Taylor, la Majestic!

El însă prefera să lucreze. Intuiţia îi spunea că, după întâlnirea sa neaşteptată cu părintele Leonardo, viaţa îi adusese în cale o frumoasă aventură pe care nu trebuia să o rateze. Această impresie era accentuată şi de faptul că, într-o oarecare măsură, el însuşi era „testat”. Părintele Leonardo nu era niciodată prea departe şi se interesa mereu de tot ce făcea, chiar şi atunci când era vorba doar de nişte detalii neglijabile.

Pe deplin fericit, bătrânul psiholog întreprindea cercetări individuale pe teme mult mai interesante decât testele psihologice, precum cele legate de pacienţii treziţi din comă. Un domeniu care-l pasiona pe deplin pe Ernetti,

la limita dintre ştiinţă şi metafizică, dat fiind că martorii aveau certitudinea că *au văzut* lumea de dincolo.

— Descrieţi-mi tunelul!

— Nu era prea lung. La capătul său vedeam o lumină albă, dar care nu mă orbea. Aveam impresia că mă dilatam în această lumină.

— Ce simţeaţi?

— O imensă fericire, o veritabilă beatitudine. N-am mers prea departe în lumină, dar am înţeles ce anume reprezenta. Un sentiment de fuziune, de iubire deplină. Mi-am zis: *Aceasta este moartea, deci? Nu-i chiar aşa rea, în cele din urmă!*

Raportându-i această mărturie părintelui Leonardo, tânărul îi încredinţă următoarea idee:

— Nu aş vrea să speculez prea mult, însă această mărturisire avea toate elementele unei stări de graţie, aşa cum sunt ele descrise în Sfânta Scriptură.

Leonardo dădu din cap a aprobare.

— Există elemente comune, e adevărat.

Tânărul răscoli prin ghiozdanul său şi scoase o carte:

— Am găsit un pasaj al Sfintei Teresa, din *Castelul interior*, în care ea descrie aproape acelaşi fenomen. Este tulburător. Ea scrie...

Răsfoi cartea, căutând un pasaj subliniat:

— „Sufletul meu voia să scape din trupul meu. În timpul acestei stări de extaz, am realizat că trupul mi s-a răcit gradual, în timp ce mă încerca o mare încântare. Sufletul meu voia să rămână pentru totdeauna în rândul acelor instanţe superioare şi să nu mai revină la viaţă.” Parcă-l aud pe arhitectul meu de azi dimineaţă!

— Există asemănări, într-adevăr. Ce deduceţi de aici?

— Că această stare de conştienţă trăită atât de cei treziţi din comă, cât şi de sfinţi, reprezintă o experienţă arhaică a umanităţii. Îmi spun că ea a contribuit, poate, în cazul primilor oameni, la naşterea esenţei sacrului.

— Este posibil, tânărul meu prieten! Cercetaţi amănunţit această idee.

Leonardo îşi spuse că, în acest caz, entuziasmul părintelui Ernetti îl determina să-l uite puţin pe Dumnezeu, însă nu era vremea de polemici. El avea convingerea că făcuse o alegere bună angajându-l pe acest tânăr. Pe lângă pasiunea sa pentru cercetare, el poseda o agilitate intelectuală care valora mai mult decât toate creierele bine sau prea instruite. Venise vremea, se gândea el, să-i spună care era adevăratul motiv din spatele angajării sale.

4.

— Montini!

Episcopul Giovanni Montini, care lucra în biroul alăturat, deschise uşa. De această dată, Sfântul Părinte avusese o cădere. Episcopul alergă şi îngenunche pentru a-i sălta cu grijă capul. Din fericire, nu avea nicio rană. De mai mulţi ani, Papa Pius al XII-lea suferea de o boală neurologică gravă, care se manifesta prin pierderi ale cunoştinţei şi viziuni. Cel mai adesea, el era vizitat de Fecioara Maria sau retrăia Miracolul de la Fatima. Precaut, Montini îl ajută pe papă să se ridice.

— Este în regulă, pot sta în picioare.

— O să-l chem totuşi pe medicul dumneavoastră personal.

— Sub nicio formă! Vreau să păstrez gustul acestei clipe de graţie. Acel idiot îmi va vorbi din nou despre nervii mei. Fecioara a venit pentru a-mi mulţumi.[1]

— Fără îndoială, Sfinte Părinte, fără îndoială!

După moartea secretarului său de stat[2], Pius al XII-lea nu a dorit să-l înlocuiască. Episcopul Montini juca acest rol, fără a beneficia de acest titlu. Îl ajută pe papă să se

[1] Pe 1 noiembrie 1950, Papa Pius al XII-lea a făcut din Adormirea Maicii Domnului (ideea conform căreia Maria nu este moartă, ci „înălţată la cer”) o dogmă a credinţei catolice.

[2] Secretarul de stat este considerat un soi de „prim-ministru” al statului Vatican. El este responsabil de chestiunile politice şi diplomatice ale Sfântului Scaun.

reaşeze la birou, însă acesta îl opri. Atenţia i-a fost atrasă de zarva care se auzea din Piaţa Sf. Petru. Papa se îndreptă spre fereastră pentru a vedea despre ce era vorba:

— Ce-i cu aceste strigăte?

Montini ezită să răspundă.

— Cred că este o manifestaţie.

Pius al XII-lea rămase stupefiat.

— O manifestaţie? Cine sunt aceşti oameni?

Toţi erau preoţi şi toţi erau francezi. Ajunseseră la ora zece şi formaseră discret un mic grup compact în Piaţa Sf. Petru. Ei se numeau Hugo, Hervé sau Mihail. Erau numiţi „preoţi meşteşugari” sau „preoţi lucrători”. Pentru a lupta împotriva decreştinării maselor lucrătoare, ei deciseră să lucreze în uzină, să împărtăşească ritmul brutal al muncii asidue, să se angajeze în luptele şi grevele proletarilor. Rămâneau însă preoţi, ţineau slujba, dădeau euharistia, răspândeau valorile creştine. Refuzau închiderea în biserici şi tropismele insuportabile în faţa puterilor mondiale.

Cu un an în urmă, printr-un decret din 1 martie 1954, Papa Pius al XII-lea decisese să oprească această mişcare. Apoi, majoritatea preoţilor reveniră la viaţa anterioară; însă nu toţi. La semnalul unui conducător, cei care manifestau în piaţă îşi desfăcură banderolele. Ele erau explicite: „Preoţi meşteşugari”, „Biserica alături de popor”,

„Trăiască Evanghelia”, dar şi „Eliberaţi Biserica”, „Căsătoria preoţilor”. Unii intonau cântece liturgice, alţii strigau sloganuri. Turiştii surprinşi făceau fotografii.

Văzând aceste revendicări, papa se înfurie:

— Dar... le-am interzis! Nu au niciun drept să se afle aici.

— Nu sunt decât nişte revoltaţi, Sfinte Părinte.

— Nu-şi mai ascultă papa. Bisericii îi merge rău, Montini! Dacă ne lăsăm convinşi, vom fi copleşiţi de revendicări nebuneşti.

— Doriţi să-i cer gărzii elveţiene să-i evacueze?

— Nu, lăsaţi-i să răguşească!

Papa se îndepărtă de fereastră şi se cufundă într-un fotoliu.

— „Căsătoria preoţilor”! Şi de ce nu, de mâine, femeile să ţină slujbe? Sau să aibă dreptul de a avorta?

Pius al XII-lea, care se apropia de 80 de ani, avea reputaţia de a fi un papă „dur”, foarte conservator. Boala, care nu-l lăsa deloc, îl făcuse irascibil. Din fericire, Montini îl îndemna să fie prudent.

— Să nu ne îndoim de efectele negative ale unei fermităţi extreme. Ni se va spune că Biserica întoarce spatele societăţii. În Franţa, preoţii meşteşugari sunt foarte populari.

— Dar suntem în război, Montini! Să vă intre acest lucru bine în cap! Suntem în război, în tabăra lumii libere, care luptă împotriva celei comuniste. Preoţii dumneavoastră meşteşugari bagă mâna în gura lupului, partidele comuniste europene îi vor devora. Biserica trebuie să se apere. Aţi văzut acest lucru?

Îi întinse o revistă redactată în limba germană.

— Citiţi articolul şi veţi înţelege unde ne situăm. Este scris de un teolog „modernist”.

Montini răsfoi câteva pagini.

— Rudolf Bultmann este foarte respectat de intelectuali, spuse Montini.

— Ah, da? Ei bine, „intelectualul” dumneavoastră solicită o demistificare a creştinismului, de parcă toată credinţa noastră n-ar fi decât o înşiruire de legende. Iisus? Un conducător politic. Miracolele? Înfrumuseţate de superstiţiile populare. Învierea Domnului? O poveste. Atacă însăşi esenţa cultului nostru.

Îşi descheie la gât veşmântul, căci abia mai putea respira.

— Trebuie să îl chem neapărat pe medicul dumneavoastră, Sfinţia Voastră!

Papa refuză printr-un semn al capului.

— Dacă nu vom face nimic, Montini, Biserica va muri. Va trebui să redactăm un răspuns împotriva acestor inepţii.

Papa, aşezat la biroul său, revenise la treburile sale. Montini, în schimb, ezita să iasă.

— Doriţi să-mi vorbiţi, prietene?

— Voiam doar să vă reamintesc că va trebui să lipsesc zece zile.

— Plecaţi în Brazilia, nu-i aşa? V-aş fi urat să aveţi parte de un sejur plăcut la soare... dacă nu aş fi ştiut cu *cine* urmează să vă întâlniţi.

— Pe cel mai rău dintre toţi! răspunse Montini.

5.

— Îmi permiteţi să vă spun Pellegrino?

— Desigur, părinte Leonardo!

— Aveţi un prenume neobişnuit.

Tânărul se încruntă.

— Puţin cam prea neobişnuit, părinte! Colegii au râs mult de mine la şcoală.

— Eu cred că e un prenume foarte drăguţ. Pellegrino, vă duc la Casoresso!

— Casoresso?

— E un sat din Lombardia, la treizeci de minute de Milano. Acolo am crescut. E un loc frumos. Şi am ceva să vă arăt.

O oră mai târziu, micul Fiat al părintelui Leonardo ajunse într-o zonă încă activă a fermei. Un tractor se opri aproape de ei. Şoferul îl salută cu voioşie pe preot, care îi vorbi prieteneşte câteva minute bune. Aici, Leonardo era la el acasă.

— Tatăl meu era agricultor. Muncea din greu la fermă. Mai făcea şi vin şi butoaie pentru vin. Dar adevărata lui pasiune, pe care mi-a transmis-o, e mecanica şi electricitatea. Veniţi să vedeţi!

Îl duse pe tânărul său prieten într-un atelier unde domnea o dezordine de nedescris.

— Aici fac eu experimentele personale. Priviţi această minunăţie, e un *webster* de ultimă generaţie.

Îi arătă un magnetofon cu bandă.

— Superb! Am auzit de aşa ceva, dar nu am văzut niciodată.

Se aplecă să privească magnetofonul de aproape.

— Firul magnetic e într-adevăr foarte fin.

— Nici cât diametrul unui fir de păr, zise Leonardo. Prefer aparatele de înregistrare cu fir decât cele cu bandă; consider că redarea sunetului e mai bună. Îl folosesc pentru captarea sunetelor, pe care le transform ulterior cu

ajutorul unei cutii electronice de mixaj. Apoi, fac din asta un fel de „muzică”. Ascultaţi...

Leonardo apăsă tasta de pornire a *webster*-ului. Firul făcu să se audă o serie de sunete care nu aveau cu siguranţă nimic melodios. Dar, după câteva minute, urechea percepea un registru sonor absolut inedit, care avea ceva fascinant.

— Nu sunt primul care foloseşte aparatul în acest mod. Acum patru ani, un francez, Pierre Schaeffer, a făcut asta mult mai bine decât mine. El numeşte asta „muzică concretă”, un nume la fel de bun ca oricare altul. Dumneavoastră, muzicolog fiind, îmi veţi spune cândva ce părere aveţi. Dar astăzi vreau să ascultaţi altceva.

Leonardo schimbă atunci bobina cu fir. Apoi, reporni magnetofonul.

— S-a întâmplat acum câteva luni, pe 17 ianuarie 1955 mai exact. Ascultaţi...

Webster-ul difuză atunci un cântec a cappella pe care Pellegrino îl identifică imediat. Era vorba de un cântec gregorian datând din Renaşterea carolingiană.

— Cunosc acest cântec, e...

Leonardo îl întrerupse imediat.

— Nu cântecul e important, ci ceea ce urmează după el.

Cântecul fu întrerupt brutal de nişte voci care se detaşau pe un important zgomot de fundal. Nu se înţelegea tot.

— S-ar părea că este un meşteşugar care se înfurie pe angajatul său?

— Nu pe un angajat, spuse Leonardo. Pe fiul său.

Omul care ţipa îi reproşa puştiului că a prelucrat greşit o piesă de metal. Apoi, înregistrarea se întrerupse.

— Asta-i tot?

— Asta-i tot. Am captat acest sunet din întâmplare.

— Un fel de sunet parazit?

— Nu am nici cea mai vagă idee, răspunse Leonardo. Cel mai uimitor e faptul că bărbatul care se aude e tatăl meu. Iar fiul lui sunt eu, când eram copil!

Pellegrino rămase cu gura căscată. Apoi, odată depăşit momentul de surpriză:

— Sunteţi sigur?

— Absolut sigur. Deşi e de acum mult timp, îmi amintesc încă incidentul. Şi chiar e vocea tatălui meu.

Pellegrino nu înţelegea unde voia Leonardo să ajungă cu asta.

— E foarte simplu, explică Leonardo. M-am născut în 1881, la ferma aceasta. În timpul acelei scene, aveam zece sau unsprezece ani. Deci, suntem în 1891 sau 1892. La acea dată, *magnetofoanele nu existau*!

Părintele Ernetti trecu de la stupefacţie la un zâmbet sincer, ca şi cum ar fi fost victima unei glume bune.

— Am înţeles, încercaţi să mă testaţi. Nu sunt atât de naiv!

Dar faţa serioasă a părintelui Leonardo nu era deloc a unui glumeţ.

— Nu vă spun minciuni. Tot ce vă zic e adevărat.

— Staţi puţin... Vreţi să-mi spuneţi că aţi putut să înregistraţi, accidental, un eveniment din trecut?

— E singura explicaţie pe care am găsit-o.

— Dar e imposibil, părinte! Cu siguranţă sunt alte motive.

— Nu văd care ar fi acestea. Mă gândesc la asta tot timpul şi revin mereu la aceeaşi concluzie. Din întâmplare, manipulând electronica şi un magnetofon cu fir magnetic, am captat involuntar un fragment de trecut vechi de trei sferturi de secol!

Părintele Ernetti nu prea ştia ce să creadă. Campionul de la Vatican al reconcilierii între ştiinţă şi credinţă... să fi devenit nebun? Şi de ce vorbea despre acest incident? Căută o scăpare.

— Ar trebui chemat un acustician. Poate că acesta vă va lămuri.

— Nu, nu m-ar lua în serios. Or, acest fenomen e real. Din nefericire, nu înţeleg cum s-a putut produce. De aceea apelez la dumneavoastră.

— Dar... cum aş putea eu să vă ajut?

— Dumneavoastră cunoaşteţi bine fizica modernă, e motivul pentru care v-am angajat. Ne aflăm în faţa unui eveniment nou, Pellegrino, care ar putea deschide noi căi ştiinţei. V-am observat de când lucraţi pentru mine, ştiu că pot avea încredere în dumneavoastră.

Pellegrino se simţi flatat de aceste cuvinte. Dar se dădu un pas înapoi, în mod inconştient, ca şi cum s-ar fi temut să nu fie absorbit într-o poveste un pic nebunească.

— Nu prea ştiu ce să vă răspund.

— Trebuie să mă ajutaţi să penetrez acest mister. Ştiu că nu am visat, am dovada pe acest fir magnetic. Dacă ştiinţa a favorizat această incursiune a trecutului în prezent, trebuie să o putem reproduce.

Părintele Ernetti aruncă o privire scurtă spre magnetofon. Era ceva mai grozav decât oamenii care îşi reveniseră din comă!

6.

S-ar fi putut crede că e perioada Carnavalului. Era vorba însă de o manifestaţie de mare amploare, iniţiată de toate forţele progresiste din Brazilia. Aproape un milion de persoane defilau de câteva ore pe bulevardele largi din Rio de Janeiro. Obiectivul: să pună capăt politicii antisociale a guvernului brazilian.

Pierdut în mulţimea aceea imensă, episcopul Montini nu mai văzuse vreodată ceva asemănător. Cum se întâmplă adesea în Brazilia, manifestaţia integrase elemente ale carnavalului tradiţional. Mulţi manifestanţi purtau măşti groteşti. Unii trăgeau care încărcate cu statui animate, confecţionate din hârtie. Majoritatea îl aveau drept ţintă pe preşedintele Braziliei, care era ilustrat în situaţii ridicole, cu pantalonii în vine în faţa unui plutocrat schimonosit, a cărui pălărie deborda de dolari. În spate, nişte dansatoare de la şcolile din Bahia, îmbrăcate în costumul alb tradiţional, îşi dădeau toată silinţa să danseze o samba îndrăcită.

În capul defilării, printre şefii partidelor de stânga şi reprezentanţii sindicatelor, nu putea trece neobservată prezenţa unui personaj foarte colorat: Dom Alberto Pindare de Carvalho, supranumit „Episcopul Roşu”. Îi fusese atribuită această poreclă pentru că îndemna la o revoltă socială care se confunda, pentru el, cu Împărăţia lui Dumnezeu anunţată de evanghelii. Născut în nord-estul

Braziliei, Carvalho fusese numit cu doi ani în urmă episcop de Rio. Alesese de îndată să ia apărarea săracilor şi a popoarelor din lumea a treia. Statura sa mică, de nici măcar un metru şaizeci, contrasta cu musculatura sa de atlet şi cu o carismă uimitoare. Ştia instinctiv să găsească acele cuvinte necesare animării mulţimilor. Faţa sa afişa în permanenţă un zâmbet pe care el îl voia vesel, sub care nu se putea ascunde aroganţa, uneori insulta. Îşi purta sutana ca pe un drapel, cel al exploataţilor pe care voia să-i salveze de infernul capitalismului mondial.

Montini nu prea ştia încotro să privească. Doar îl întrevăzu pe Carvalho, pe care îl salută de la distanţă. Îl recunoscuse oare? Nu-şi putea da seama, într-atât de ocupat părea. Se cunoşteau de mult timp, căci studiaseră teologia în acelaşi seminar la Roma. Serviciile Vaticanului îi anunţaseră sosirea trimisului papei, dar Montini nu ştia unde şi când se puteau întâlni. Deodată, avu impresia că îl trăgea cineva de braţ. Era un emisar al lui Carvalho.

— Señor, Dom Alberto vă transmite că vă va primi în această seară. O maşină vă va aştepta la ora 21 în faţa bisericii Notre-Dame de Consolation.

— Foarte bine, răspundeţi-i că voi fi acolo.

Îşi spuse că acest Carvalho avea cu siguranţă ochi peste tot.

*

Noaptea tocmai se aşternuse la Rio. La scurt timp după ce a ajuns în curtea bisericii, o maşină mare, acoperită de inscripţii, se opri în faţa trimisului papei. În mod clar, era pândit. În interior, erau trei bărbaţi cu statură de luptători de la bâlci. Dacă nu ar fi ştiut că lucrau pentru Carvalho, Montini s-ar fi temut pentru viaţa sa. Rio era un oraş periculos, în care călătorul imprudent putea fi agresat la orice colţ de stradă. Îl invitară să se aşeze în maşină, care demară imediat.

— *Para onde estamos indo*[3]? întrebă el într-o portugheză aproximativă.

— *A Rocinha*.

— *Està longe?*

— *Apenas alguns quilômetros.*[4]

După un sfert de oră, părăsiră strada pavată pentru a o lua pe un drum de pământ. Maşina traversa peisaje selenare, devastate, luminate numai de lumina farurilor. Zdruncinăturile vehiculului pe acest drum desfundat erau epuizante. Curând, o strălucire difuză lumină cerul. Erau cele o mie de lumini din Rocinha, cea mai mare favelă din Rio. Când fu numit episcop, Carvalho refuză să locuiască la

[3] „Unde mergem?”

[4] „La Rocinha?”, „E departe?”, „Avem numai câţiva kilometri.”

arhiepiscopie. Prefera să trăiască în mijlocul enoriaşilor săi, în imensa mahala ce era Rocinha. Această decizie fusese semnificativă pentru reputaţia sa. Peste noapte, devenise simbolul Bisericii care îi apără pe săraci, care aplică întocmai învăţămintele lui Hristos.

— *Observe seus pés!*[5] îi spuse unul dintre gardieni.

Păşeau prin noroi şi urină. Mirosul era infect. Se combina cu cel al unei cărni îndoielnice, fripte nu departe de locul acela. Urechile sale percepeau cântece africane şi tânguiri braziliene. În trecere, văzu un bărbat şi o femeie care se împerecheau gâfâind, în faţa unui grup care îi încuraja bătând din palme. Unul dintre însoţitorii săi, hilar, pândi reacţia lui Montini. Fu în zadar. Trimisul papei traversa noroiul acesta cu o indiferenţă aparentă. Nu pentru că ar fi văzut deja totul, lumea cuprinde mai multe orori decât poate imaginaţia să conceapă. Dar Montini avea suficient curaj să facă faţă la *toate* situaţiile.

Ajunseră la o cabană cu acoperişul de tablă. Carvalho ieşi şi îl îmbrăţişă cu voioşie pe trimisul papei.

— *Bem vindo ao meu castelo!*[6]

— Ai uitat italiana, Alberto?

— Evident că nu! Ai mâncat?

---

[5] „Atenţie la picioare!”

[6] „Bine ai venit în castelul meu!”

— Doar o supă la arhiepiscopie. Pentru masa de seară e suficient.

— Nu te-ai schimbat. Eu, aici, în mijlocul rahatului, am regăsit plăcerea de a trăi.

Îi arătă pe toţi cei care se adunaseră în jurul lui.

— Şi am o mulţime de prieteni... care valorează mai mult decât bărbile albe de la seminar, crede-mă! Intră, vom fi mai liniştiţi.

Pătrunseră în cabana care îi păru mai vastă decât din exterior. Podeaua de pământ era acoperită de un covor oriental mare. Camera, mobilată cu un simplu pat pliant, era luminată de o lampă cu petrol care proiecta umbre dansante pe pereţii plini de cruci, fotografii şi articole de ziar.

— Nu am scaune aici, trebuie să ne aşezăm pe jos. Ca odinioară, când eram cercetaşi!

Se instalară unul în faţa celuilalt. Văzându-l de aproape, Montini înţelese în ce constă „magia” lui Dom Alberto. Erau ochii săi. Doi ochi destul de îndepărtaţi unul de altul, ce trasau o linie oblică spre un punct situat exact deasupra nasului, evocând un al treilea ochi virtual, care nu cerea decât să te penetreze. Asociată unor sprâncene groase şi acelui „rid de leu” ce înăspreşte trăsăturile, privirea atât de neobişnuită a lui Carvalho contribuia mult la

construirea unei autorităţi autentice asupra anturajului său.

— Cum se simte Sfântul Părinte? întrebă Carvalho.

— Rău, răspunse Montini. L-au apucat din nou ameţelile. Medicul se teme de un anevrism cerebral.

— Nu l-am iubit niciodată pe acest papă. Nu înţeleg cum poţi tu să-l suporţi.

— Păstrându-mi calmul, Alberto. E cea mai bună metodă.

— Nu te-a numit cardinal?

— Nu, încă nu.

— Nu o va face niciodată, îi e prea frică să nu te vadă ajungând succesorul lui. De ce te-a trimis?

— Să vorbim. Aude atâtea lucruri despre tine. Vrea să-ţi cunoască intenţiile.

Dom Alberto se ridică şi vorbi tare.

— Intenţiile mele? Ţi le voi spune. Pentru că ne cunoaştem, dar şi pentru că nimeni, astăzi, nu se poate apropia de mine. Vaticanul e mort.

— Mort? Exagerezi, Alberto!

— Muribund. Ca toate instituţiile sale, i-a trecut vremea. S-a compromis prea mult luând partea bogaţilor. Vreau să dispară!

Montini nu ştiu în acel moment dacă vechiul său „prieten” era atins de una dintre crizele sale frecvente de

megalomanie sau avea o idee precisă în cap. Preferă să joace acest umor rece care exaspera pe multă lume.

— Şi care e bagheta ta magică, prietene? Cum poţi tu...

Carvalho îl întrerupse. Privirea sa devenise dură, chiar înfiorătoare.

— Crezi că sunt nebun?

— Nu, Alberto! protestă Montini, conştient dintr-odată de stângăcia lui. Cred doar că ar trebui să evaluezi situaţia aşa cum este.

— Dacă sunt nebun, e nebunia crucii, cum zicea apostolul Pavel. Tu eşti cel orb. Tu nu vezi că lumea s-a schimbat de la finalul războiului, că noi forţe o macină din interior. Ţările colonizate ridică fruntea, au nevoie de o altă Biserică. Vreau să creez eu Biserica Săracilor!

Cu un asemenea personaj, îşi spuse Montini, *totul e posibil*. *Oamenii de tipul lui Carvalho au forţa convingerilor lor şi îi pot atrage şi pe alţii.*

— Am venit să te văd, Alberto, pentru că sunt trimis de Papă. Acesta îţi propune să vii la Roma ca să găsiţi o cale de înţelegere.

Răspunsul lui Dom Alberto nu fu cel pe care îl aştepta.

— Nu mai vreau să discut cu acest papă. Nici cu succesorul său. Nu vreau să mai datorez nimic Romei. Vreau să creez o schismă!

Răceala lui Montini, care îi servea adesea drept apărare, nu rezistă la acest cuvânt „schismă”, de care Sfântul Scaun se temea ca de Diavol.

— O schismă ar fi sinucigaşă pentru întreaga Biserică, Alberto.

— Am reunit un grup de teologi din Columbia, Chile, Argentina şi Mexic. Împreună, vom construi o nouă teologie, destinată celor asupriţi, o teologie care va pune pe primul loc violenţa revoluţionară, cea pe care o proclamă însuşi Domnul Iisus când spune: „Dacă cineva vine la Mine, şi dacă nu îşi urăşte tatăl, mama, soţia, copiii, fraţii şi surorile, şi chiar propria viaţă, acela nu poate fi discipolul Meu.” Vaticanul nu va putea accepta această nouă teologie. Va fi cauza următoarei schisme.

De data asta, Montini era într-adevăr speriat.

— Alberto, spuse el, dacă faci asta, vei conduce creştinătatea la pieire!

Dom Alberto începu să râdă în hohote. Afară, vacarmul crescu în intensitate.

— Vino cu mine, n-ai văzut aşa ceva niciodată. E un cântăreţ din Rio, Vinicius de Moraes. L-am convins să vină să cânte în Rocinha în seara asta. Vei vedea, e foarte frumos.

Montini înţelese că discuţia era încheiată.

*

— O schismă! exclamă Pius al XII-lea. Dumneavoastră credeţi în nebunia asta?

— Nu prea ştiu, Sfinte Părinte. Totul e posibil cu acest om. Şi sovieticii vor fi bucuroşi să-l ajute.

De această dată, papa se lăsă pradă disperării.

— Părinte Montini, mă simt... dezarmat. Cum aş putea, de unul singur, la vârsta mea, să schimb situaţia?

Atunci, Montini puse pe biroul papei un teanc de foi acoperite de un scris mic.

— Ce e asta?

— O scrisoare care tocmai a sosit, spuse Montini. Citiţi! Poate că ea deţine soluţia.

7.

Încercaseră tot.

În aşa măsură încât nu ezitară să întoarcă atelierul părintelui Leonardo cu susul în jos. De două luni bătrânul şi tânăr său colaborator se chinuiau să reproducă experienţa neobişnuită a înregistrării unui fragment din trecut, rezultată dintr-un improbabil concurs de circumstanţe.

Comandaseră de la un laborator specializat o sonogramă a secvenţei sonore. Un acustician o analizase.

Consideră că nu avea nimic special, era doar un sunet de proastă calitate. Demontaseră şi magnetofonul bucată cu bucată şi îl remontaseră, fără vreun rezultat. Firul magnetic nu era decât un fir magnetic obişnuit, care se găseşte peste tot în comerţ. Atunci părintele Ernetti sugerase să modifice amenajarea atelierului, care ar fi putut juca, fără să se ştie cum, un rol de „antenă”. Mutară de mai multe ori tot ce se afla acolo, inclusiv instrumentele grele de mecanică. Leonardo nu căpătă decât o durere de spate.

Din lipsă de soluţii, chemară un medium, un specialist în „transcomunicare”, disciplina aceea paranormală care interpretează vocile morţilor. Nu îi spuseră nimic despre originea înregistrării. Omul notă pe un carneţel cele câteva cuvinte schimbate în scurta secvenţă. Credea că acestea conţineau un mesaj criptat al morţilor adresat celor vii. Părintele Leonardo preferă să se oprească acolo. Îi plăti vizita şi îl dădu repede afară. După trei săptămâni de lucru, în acea toamnă din 1955, nu avansaseră deloc. Se gândeau acum că magnetofonul nu fusese în povestea asta decât un suport pasiv, care captase în trecere, Dumnezeu ştie cum, o „bulă de trecut”. Ceea ce nu prea era o explicaţie, dar nu aveau alta.

Într-o zi, când amândoi erau ocupaţi cu demontatul unui banc de scule greu, din lemn masiv, din atelierul lui

Leonardo, sună telefonul. Pellegrino se duse să răspundă. Apelul venea de la Palatul Apostolic. O voce cerea să îi vorbească părintelui Leonardo. Tânărul îi dădu receptorul, dar nu se putu abţine să asculte. Respectul pe care părea că îl poartă bătrânul preot interlocutorului său dădea senzaţia că era vorba de cineva important. Părintele Leonardo închise şi rămase pe gânduri.

— Pellegrino, aveţi o sutană curată?

— Da, părinte, tocmai a venit de la spălătorie.

— Atunci, pregătiţi-o! Suntem convocaţi de către papă poimâine, la Vatican.

Spusese „noi”.

— Şi eu?

— Mai ales dumneavoastră, răspunse Leonardo.

El, un foarte tânăr preot, convocat de Sfântul Părinte? Pellegrino fu atât de surprins, încât scăpă ciocanul mare pe care îl ţinea în mână.

— Pellegrino, haideţi! spuse Leonardo. Vreţi să mergeţi la papă cu un picior schilod?

*

Peste două zile, un taxi îi lăsă nu departe de Piaţa Sf. Petru. Deşi născut în cartierul roman, părintele Ernetti nu

intrase niciodată în Vatican. Vizitase Piaţa Sf. Petru şi bazilica, precum toată lumea, dar nu pătrunsese niciodată în complexul oraşului papal. Pentru această ocazie îşi procurase un ghid turistic.

— Scrie aici că obeliscul era în centrul unui circ.

— E adevărat, răspunse Leonardo, un circ privat al lui Caligula. Acolo unde vă aflaţi, prietene, martirii creştini au fost probabil devoraţi de lei, ca în *Quo vadis*. Vă rog, ascundeţi acest ghid, ajungem!

Se prezentară la intrarea în Palatul Papal. Accesul era verificat de două gărzi elveţiene înarmate şi îmbrăcate în uniforme largi, cu dungi colorate. Un gardian îi însoţi până la aripa palatului în care locuia papa. Apartamentul de audienţe se afla la etajul al doilea, exact sub apartamentele private ale suveranului pontif. În această sală decorată luxos primea vizitatori. Un episcop intră în cameră şi îi salută prieteneşte. Era episcopul Montini, colaboratorul principal al papei. El şi Leonardo păreau să se cunoască bine.

— Excelenţă, vi-l prezint pe Pellegrino Ernetti, despre care v-am vorbit.

Montini era un om înalt, slab, aparent rece. Strângerea sa de mână era destul de moale, aproape indiferentă. Dar în privirea lui strălucea o inteligenţă de temut, aptă să pătrundă secretele cele mai profunde ale sufletului uman.

— Sunt încântat să vă întâlnesc, spuse Montini. Sfântul Părinte ne aşteaptă în biroul său.

Se întoarse şi bătu la o uşă. O voce slabă le spuse să intre. Era cea a unui om bătrân care îi aştepta într-un birou imens.

— Apropiaţi-vă, prieteni, apropiaţi-vă!

Lui Pellegrino nu-i venea să creadă. El, un preot atât de tânăr, era primit de însuşi Papa Pius al XII-lea!

— Aşezaţi-vă toţi trei! spuse papa. Eu, în schimb, mă voi ridica, să-mi dezmorţesc picioarele.

Papa era un om scund şi insipid, cu trăsături severe. I se citea pe faţă oboseala cauzată de boala neurologică de care suferea. Îi întinse inelul lui Pellegrino, care îl sărută.

— Părintele Leonardo, în care am toată încrederea, ne-a spus multe lucruri bune despre dumneavoastră, părinte Ernetti.

Pellegrino se simţi atât de flatat, încât obrajii i se înroşiră de plăcere. Surprizele nu se mai terminau!

— Sanctitatea Voastră, părintele Leonardo e prea generos.

— Bine, bine. Informaţiile pe care urmează să vi le comunic, continuă papa, trebuie neapărat să rămână confidenţiale. Faceţi acest jurământ, părinte Ernetti?

Pius al XII-lea dăduse acestei cereri un ton de gravitate, care îl surprinse pe tânărul preot. Situaţia devenea din ce

în ce mai stranie. Ridică mâna dreaptă şi procedă întocmai ca la tribunal:

— Vă jur, Sfinte Părinte!

— Vă jur şi eu! reluă Leonardo cu un gest identic.

— Vom fi, deci, patru, împreună cu episcopul Montini, printre cei informaţi. Acum câteva săptămâni, am primit această scrisoare...

Le arătă un plic mare, care conţinea o corespondenţă groasă.

— E semnată de fizicianul Ettore Majorana.

Pellegrino avu o reacţie de surpriză.

— Ştiu la ce vă gândiţi, părinte Ernetti. Contrar a ceea ce se crede, Majorana nu s-a sinucis în 1938. A lăsat să se creadă că e vorba de o sinucidere, dar s-a refugiat, de fapt, într-o mănăstire din Calabria, la Santo Stefano del Bosco. A trăit acolo până la moartea sa, la începutul acestui an. Îl cunosc bine pe stareţul care conduce această mănăstire. Mi-a mărturisit că Majorana lucra de ani buni la un proiect important despre care nu spunea nimic.

Papa scoase scrisoarea lui Majorana din plic.

— După moartea sa, stareţul mi-a transmis această scrisoare, care îmi era destinată. E o scrisoare ciudată, care conţine multe date ştiinţifice. De aceea i-am arătat-o părintelui Leonardo. Continuaţi, Leonardo, spuneţi-i părintelui Ernetti ce conţine scrisoarea.

— Nu v-am vorbit mai devreme, Pellegrino, pentru că Sfântul Părinte îmi impusese să păstrez tăcerea în legătură de acest subiect.

— Înţeleg.

— Ştiţi că Majorana încerca să penetreze misterele mecanicii cuantice. Lumea pe care o descrie, în care particulele de materie se comportă într-un mod neobişnuit, îl fascina. Se interesa şi de aceste microparticule numite neutrini. Aţi auzit de asta?

— Puţin. Enrico Fermi le-a găsit acest nume de „mici neutroni”. Dar e doar o ipoteză.[7]

Leonardo aruncă o privire către scrisoarea pe care o ţinea papa.

— Ei bine, nu! Pentru Majorana, neutrinii există cu adevărat. Scrisoarea sa conţine ecuaţii total inedite, pe care mi-e greu să le înţeleg. Ele nu sunt decât un rezumat al lucrărilor sale matematice. Restul, trei sute de pagini de calcule, e conservat într-un seif în celula sa din Santo Stefano del Bosco. Cred...

Aruncă o privire către papă şi către Montini.

— Credem că, ţinând cont de cunoştinţele dumneavoastră de fizică, aţi fi poate capabil să le descifraţi.

---

[7] Asta se credea în acea perioadă (1955). Astăzi, fizicienii au obţinut dovada existenţei lor.

Lui Pellegrino îi era greu să înţeleagă.

— Dar... de ce eu, Sfinte Părinte? Am studii de fizică, dar există fizicieni mult mai competenţi decât mine.

Episcopul Montini îi răspunse.

— În primul rând, nu vă subestimaţi, Pellegrino. Biserica ştie să recunoască sufletele în care poate avea încredere. De asemenea, părintele Leonardo v-a observat timp de câteva luni. A considerat că sunteţi omul potrivit. Nu avem niciun motiv să ignorăm judecata sa.

În aceste condiţii, devenea dificil pentru Pellegrino să mai ezite, mai ales că simţea privirea neliniştită a papei.

— Foarte bine, Sfinte Părinte, voi încerca să fiu la înălţime.

Papa se mai relaxă puţin.

— O ultimă întrebare...

Ezita să continue, căci nu se cădea să îl interogheze pe papă. Dar Pius al XII-lea, printr-un gest al mâinii, îl încurajă să-şi termine fraza.

— De ce calculele lui Majorana ar putea să intereseze Sfântul Scaun?

Episcopul Montini răspunse în locul papei:

— Asta veţi afla la timpul potrivit, părinte Ernetti.

Papa păru iritat de replica episcopului.

— Nu sunt de acord cu dumneavoastră, Montini. Are dreptul să ştie.

Montini se înclină, luând o postură de supunere.

— În scrisoarea sa, continuă papa, Ettore Majorana susţine că aceste calcule ne-ar putea ajuta să demonstrăm adevărul evangheliilor.

Aceste cuvinte contribuiră la perplexitatea părintelui Ernetti.

— Dar... cum poate o lucrare despre neutrini să vizeze Sfintele Scrieri?

De data aceasta, papa păru să ezite. Montini preluă.

— Această întâlnire s-a terminat, prieteni, Sanctitatea Sa are multe de făcut. Iată biletele voastre.

Le dădu două bilete de tren. Pellegrino era surprins.

— Plecăm?

— Da, mâine chiar. Mergem în Calabria. Vin şi eu cu voi!

8.

Regiunea lacului Tiberiada, la nord de Israel, e atinsă uneori de lungi perioade de secetă. În acel an, din cauza retragerii apelor, un agricultor din kibbutzul Ginosar[8] făcu o descoperire neaşteptată: o barcă îngropată în mâl, datând din primul secol al erei noastre. Iisus din Nazaret

[8] Ginosar este cel mai mare kibbutz din regiunea Tiberiadei.

sau Simon Petru ar fi putut, după cum se spunea, să traverseze lacul cu această mică ambarcaţiune[9]. Pentru a proteja preţiosul vestigiu plin cu apă, administraţia kibbutzului făcu apel la doi arheologi de la universitatea din Tel-Aviv care îl acoperiseră cu un înveliş gros din poliuretan. La câţiva metri de ei, o tânără îi observa cu atenţie. Se numea Natacha Yadin-Drori.

Înaltă, slabă, cu ochii verzi-aurii pe care îi moştenea de la mama sa originară din Ucraina, Natacha lucra cu jumătate de normă la Muzeul Rockefeller din Ierusalim în timp ce îşi scria şi teza de arheologie despre locurile evocate în evanghelii. Era îmbrăcată în uniforma obişnuită a locuitorilor kibbutzurilor: un pantalon de pânză (sau un şort, când era foarte cald) şi o cămaşă gri, în stil militar. Bărcuţa din Ginosar o interesa atât pentru ceea ce revela despre acea epocă îndepărtată, cât şi pentru metodele moderne de conservare ale arheologilor. Teza sa era departe de a fi finalizată, totuşi trebuia să o susţină anul următor, 1956, la începutul anului universitar. O ultimă probă de trecut înainte de a intra cu adevărat în viaţa profesională.

Sistemul „kibbutzurilor” îi oferea avantajul de a putea să locuiască într-un sat colectivist pentru o sumă modică

[9] În 1986, o navă întreagă va fi descoperită în acelaşi loc. Legenda – şi ghidurile turistice – vor face din ea „nava Sfântului Petru”.

de bani şi să-şi continue cercetările în curs, atât în nordul, cât şi în sudul ţării. Datorită unei autorizaţii de la universitate, avusese acces la toate săpăturile arheologice legate de acest subiect: Capernaum, Nazaret, Sepphoris, Betsaida, Tabgha, Kfar Kana în Galileea, precum şi mai multe cercetări în curs, în Oraşul Sfânt. La finalul după-amiezii, îşi aranjă notele şi luă un autocar care o readuse la Ierusalim. Locuia într-un mic studio pe care îl împărţea cu o colegă care lucra, la fel ca ea, la Muzeul Rockefeller.

De la descoperirea primelor manuscrise de la Marea Moartă, în 1947, muzeul devenise laboratorul central în care arheologi şi epigrafişti renumiţi – cel mai adesea dominicani francezi – lucrau la reconstruirea şi descifrarea unor rulouri preţioase, asistaţi de o cohortă de studenţi foarte fericiţi să se afle în preajma unor asemenea somităţi ştiinţifice, în ciuda unei remuneraţii mai mult decât modeste.

— Nat, îi spuse angajata de la recepţie, Patronul te caută de dimineaţă!

— I-ai spus că eram în Galileea?

— Nu comenta, e grăbit!

„Patronul”, cum era numit familiar, era părintele Hubert de Meaux. Acest dominican cu chipul ornat de o lungă barbă stufoasă, cu capul acoperit de o beretă care nu îi lipsea niciodată, avea un caracter puternic, era guraliv şi

în acelaşi timp temut şi respectat. Director al Institutului Biblic din Ierusalim, preluase conducerea echipei ce se ocupa de traducerea, apoi de publicarea manuscriselor de la Marea Moartă.

— Domnişoară, v-am căutat toată ziua!

— Anunţasem totuşi că voi fi...

O întrerupse şi o interogă cu debitul său de mitralieră.

— N-are importanţă. Ştiţi să vă bateţi?

— Poftim?

— Am înţeles că aţi petrecut câteva luni în rândurile Tzahalului. Aţi fost învăţată să manipulaţi armele?

— Evident, domnule!

— Revolver, pistol-mitralieră?

— Da, ştiu să le folosesc.

— Şi lupta corp-la-corp... cum numiţi asta aici?

— Krav maga. Da, am făcut şi asta.

— Bun. Din moment ce aveţi fizicul de care e nevoie, veţi juca rolul unei turiste americane bogate, care vine să-şi facă târguielile în piaţa de vechituri din Betleem. Uitaţi-vă aici...

Îi arătă o pagină ruptă dintr-o revistă de mică publicitate. Unul dintre anunţuri era înconjurat cu creionul: „Manuscris biblic de vânzare. Un vestigiu preţios datând din epoca haşmoneilor.”

— Sunt isteţi, îşi fac traficul prin anunţuri la mica publicitate, în buletinele pentru colecţionari. Manuscrisul despre care e vorba e de vânzare la un anticar din Betleem. Am nevoie de el.

— Vânzătorul va cere mulţi bani, părinte.

— Niciun ban. Trebuie furat de la hoţ! Veţi merge să-l vedeţi, îi veţi câştiga încrederea, îi veţi cere să vă arate manuscrisul... şi bam!

Lovi cu pumnul în palmă, ca şi cum ar mima o încăierare.

— În tinereţe am făcut box. Dar dacă preferaţi judoul vostru israelian, nu vă sfiiţi!

Cererea era făcută în stilul lui: directă şi imperativă. Natacha, puţin stupefiată, nu era foarte încrezătoare.

— Problema e că... ar putea fi înarmat?

— Veţi fi şi dumneavoastră.

Hubert de Meaux îi întinse o bucată de hârtie pe care notase un nume şi un număr de telefon.

— E unul dintre responsabilii Autorităţii Israeliene a Antichităţilor. E la curent, vă va trimite pe cineva care să vă ajute.

Tânăra era destul de satisfăcută să-l vadă pe părintele de Meaux – care nu îi acordase atenţie deloc până atunci – încredinţându-i o misiune... deşi era mai aproape de o acţiune de comando, decât de munca de arheolog!

— Şi... ştiţi cumva, părinte, ce e în acest manuscris?

— Praf!

Nu spuse mai mult. Ea simţi că nu trebuia să insiste.

— De acord. Imediat ce voi recupera documentul, vi-l voi aduce.

— Nu, îl veţi da dominicanilor mei de la subsol. Plec trei săptămâni la Roma.

— Să vorbiţi de lucrările noastre? întrebă Natacha, ridicându-se.

— Da. Şi ca să fiu certat!

9.

Şase ore de drum pe o căldură insuportabilă! Iată ce îi aştepta când trenul părăsi Stazione Termini pentru a ajunge în Reggio Calabria. Vagoanele erau ocupate mai ales de ţărani calabrezi care îşi făcuseră cumpărăturile la Roma. Unii transportau în cuşti chiar şi găini care cotcodăceau de zor. Alţii aduceau în Calabria brânza de oaie sau mezelurile regionale pe care nu reuşiseră să le vândă în capitală.

În sutane negre, cu o cruciuliţă atârnând pe piept, episcopul Montini, părintele Leonardo şi tânărul Ernetti arătau ca trei preoţi obişnuiţi. Din păcate, în compartimentul de patru persoane care le era rezervat,

beneficiau de prezenţa unei ţărănci zâmbitoare, dar care avea obiceiul dezagreabil de a-şi face un sendviş împuţit din jumătate în jumătate de oră, ceea ce îl indispunea foarte tare pe Montini, care se refugiase pe culoar.

În ciuda temperaturii insuportabile, Pellegrino se arăta entuziast. Amator de romane poliţiste, adusese cu el *Quest'uomo è pericoloso*[10], o nouă aventură de Lemmy Caution, care îi fusese recomandată. Dar nu reuşea să treacă de primul capitol; avea prea multe lucruri în cap. Îşi spuse că intuiţia nu îl înşelase: se găsea amestecat într-o aventură incitantă, cu totul neaşteptată. Leonardo, în schimb, nu îşi putea ascunde oboseala. Angina pectorală de care suferea nu prea era compatibilă cu această călătorie într-o regiune fierbinte şi aridă. La al treilea sendviş al vecinei lor plecară şi ei să caute refugiu în barul din tren, care era plin de oameni şi de fum. Montini nu era acolo, ceea ce le permise să vorbească liber.

— Cum vi se pare prietenul nostru Montini? întrebă Leonardo.

— E probabil un om foarte inteligent, dar mi se pare foarte rece.

— Da, recunoscu Leonardo, e un produs foarte reuşit al birocraţiei papale. Nu îl subestimaţi, stăpâneşte la perfecţie arta de a se face indispensabil. El redactează

[10] „Acest om e periculos."

discursurile Sfântului Părinte, îl ajută inclusiv să-şi scrie enciclicele!

— Pare aşa de distant!

— Aroganţa i-a adus mulţi duşmani. Chiar şi Sfântului Părinte îi e greu uneori să-l suporte.

Părintele Ernetti se aplecă spre Leonardo şi îi vorbi încet:

— Am... am auzit spunându-se că papa ar vrea să-l îndepărteze?

Leonardo, amuzat, îi răspunse pe acelaşi ton secretos:

— Sunteţi bine informat, nu-i aşa, pentru un nou-venit!

— Am petrecut câteva ore ieri la cafeneaua din Vatican. Când pronunţa cineva numele Montini, toată lumea avea ceva de spus!

— Feriţi-vă de cafenele, acolo sunt adesea doar bârfe. E adevărat că unii se plâng că Montini e prea apropiat de papă. Dar e un avantaj să îl avem cu noi. Are o adevărată cultură ştiinţifică şi va avea toată puterea să ne ajute în cercetarea noastră. Atenţie, iată-l!

Montini li se alătură la bar.

— Nu sunteţi prea obosit, părinte Leonardo?

— Căldura e suportabilă, răspunse bătrânul, dar mirosurile de mâncare îmi provoacă greaţă.

— Şi mie, dar ce să facem? Nu-i putem împiedica pe bunii ţărani calabrezi să se hrănească la ore fixe; e înscris în obiceiurile lor.

— Cât timp mai e până ajungem la Reggio?

— Încă trei ore, răspunse Montini. Apoi, vom merge cu maşina până la mănăstire.

La începutul după-amiezii, urcară într-un Ford Vedette, închiriat din mica agenţie a gării.

— Aveam de ales între Fordul ăsta şi o Traction Avant franţuzească, spuse Montini. Cred ca Fordul va fi mai confortabil. Este un model din 1952, dar se prezintă bine. Părinte Ernetti, ştiu că deţineţi un permis de conducere, deci aveţi onoarea...

Tânărul nu se lăsă rugat să se aşeze la volan. Leonardo se instală aproape de el, în timp ce Montini luă loc pe bancheta din spate. Chiar dacă nu era o maşină nouă, fu o plăcere pentru tânărul preot să piloteze un motor atât de puternic. La început se folosiră de o hartă a regiunii. Apoi se angajară pe singura stradă care ducea la Santo Stefano del Bosco. Nu era asfaltată şi numeroasele şanţuri făceau călătoria dificilă. Montini, în spate, dormita, în timp ce părintele Leonardo trecea când la o stare de veghe, când la somn.

— Din fericire, suspensia e bună. Dacă nu, am fi...

Părintele Leonardo îl întrerupse, punându-i mâna pe braţ. Îi ceru să oprească. Coborî şi se duse să vomite în spatele unui tufiş.

— E bolnav? se îngrijoră Montini.

— E bătrân, monsenior. Suferă de inimă.

Montini nu răspunse nimic.

— Scuzaţi-mă! spuse Leonardo. Porniţi, prietene!

Când ajunseră la destinaţie, îşi spuseră că Majorana făcuse o alegere bună. Mănăstirea din Santo Stefano del Bosco era o abaţie din Chartreux, aproape în întregime reconstruită în urma unui seism. Era locul ideal pentru a se face uitat de restul lumii. Montini sună clopoţelul de la poartă. Un călugăr le deschise şi le spuse să aştepte în curte până îl anunţă pe stareţ. După puţin timp, stareţul îi întâmpină respectuos. Era un călugăr cu barba albă şi lungă, care se deplasa cu dificultate din cauza greutăţii sale.

— Intraţi, domnilor, intraţi! Vă propun să ne aşezăm în sala de mese, acolo e cel mai răcoare.

Avea dreptate. Temperatura din sala de mese era revigorantă.

— E mai bine, nu-i aşa? Cum se simte Sfinţia...

Montini nu-l lăsă să-şi termine fraza, nu era acolo pentru mondenităţi. Îi ceru stareţului să le povestească ultimele zile ale lui Majorana.

— Aşa cum ştiţi acum, Excelenţă, Majorana a trăit în această mănăstire timp de şaptesprezece ani, după ce a lăsat să se creadă că s-ar fi sinucis. Desigur, îşi informase familia, care îi finanţa în secret sejurul în abaţie.

— De ce voia să se facă uitat? întrebă Montini.

— Probabil din cauza a ceea ce descoperise. Nu a dezvăluit nimănui cercetările sale, nici măcar fratelui său mai mare, care venea uneori în vizită. Lucra toată ziua în mica sa celulă şi nu ieşea decât să stea la masă, unde mânca repede. Nu participa niciodată la ceremoniile religioase, deşi se considera credincios.

— Cum a murit? întrebă Leonardo.

— În mod natural... şi previzibil, preciză stareţul. Se epuiza cu calculele sale, până la ore târzii. Cu două luni înainte să moară, fusese lovit de o ameţeală care l-a cufundat într-o stare de demenţă totală. Părea terorizat de ideea că nişte spioni vin să-i fure lucrarea.

— Nu v-a dat nici o idee, măcar vagă, despre natura cercetărilor sale? întrebă Montini.

— Niciuna. Mi-a încredinţat numai această scrisoare, pe care trebuia să o transmit Papei Pius al XII-lea. Ştia că suntem prieteni, avea încredere. Ce e înăuntru nu ştiu.

Montini ceru să vadă camera lui Majorana. Urcară la etajul al doilea al mănăstirii, străbătură un culoar şi ajunseră în faţa unei uşi încuiate de două ori, pe care

stareţul o deschise cu cheia sa universală. Se adresă lui Montini:

— Cum mi-aţi ordonat, le-am cerut fraţilor noştri călugări să nu atingă nimic. Am făcut doar patul. Totul a rămas în aceeaşi stare după moartea sa.

Pellegrino observă praful care acoperea puţina mobilă din cameră şi îşi spuse că ordinul fusese urmat întocmai. Era o dezordine incredibilă. Patul minuscul era învelit cu o cuvertură de lână ponosită. O tablă neagră, plină de ecuaţii, era atârnată pe unul dintre pereţii camerei. Bucăţi de cretă de mai multe culori erau aşezate în partea de sus a cadrului. La picioarele patului erau aşezate trei volume întregi de pagini cu calcule, legate cu cleme metalice. Montini le luă şi le puse pe măsuţa care servea drept birou.

— Vă deschid dulapul? întrebă stareţul.

— Da, haideţi!

Era pe jumătate gol. Se găsea acolo costumul „civil” pe care Majorana îl purta în 1938, când ajunse la mănăstire. Mai era şi o îmbrăcăminte de călugăr, din bumbac gros, cu tradiţionalul cordon pentru talie.

— Deşi nu era deloc practicant, preciză stareţul, Majorana purta de bunăvoie această costumaţie de călugăr, pentru că i se părea confortabilă. Pentru el era ca un halat.

În partea de jos a dulapului, ascuns sub haine, era un carnet gros, pe care cercetătorul schiţase nişte desene greu de identificat. Unul dintre ele reprezenta un fel de maşină cu două nivele. Imediat sub ea, Majorana desenase un peşte: *ichtus*, monograma lui Hristos[11]. Montini scoase atunci din rucsacul său un mic aparat de fotografiat dotat cu bliţ şi făcu mai multe fotografii tablei acoperite de ecuaţii. Apoi, luă o cârpă cu care şterse cu grijă tabla.

— O simplă măsură de siguranţă, spuse.

Părintele Ernetti privi dosarele:

— Şi toate aceste scrieri?

— Mergeţi să vă luaţi valiza de la parter! ordonă Montini. Luăm totul cu noi la Roma.

— Pot lua şi eu o parte! protestă Leonardo.

— Nu, părinte Leonardo, nu e nevoie să le cărăm toţi trei, iar dumneavoastră sunteţi obosit. Nu uitaţi că avem de parcurs tot drumul de întoarcere.

— Şi după aceea?

— După aceea, părinte Ernetti, veţi avea destul timp să vizitaţi una dintre minunile Sfântului Scaun.

— A, da? Pe care?

— Aţi auzit de pivniţele Vaticanului?

---

[11] *Ichtus* în greacă înseamnă „peşte”. Literele sale formează *Iesum, Christum, Theou, Uliou, Soter*. În traducere: Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Salvatorul.

10.

Părintele Hubert de Meaux, înveşmântat într-o tunică albă cu glugă şi cu scapula dominicană, era pe punctul de a-şi pierde răbdarea în anticamera de aşteptare a apartamentului în care papa primea audienţe. Se scotocea prin buzunare din reflex, apoi se răzgândea. Nu, imposibil să fumeze aici! Reciti primele rânduri ale raportului pe care-l pregătise pentru Sfântul Părinte şi pe care şi l-ar fi dorit cât mai neutru posibil. Deodată, uşa se deschise, lăsându-l să treacă pe episcopul Montini.

— Ah! Eşti aici. Aştept de douăzeci de minute!

— Iartă-mă, Hubert, tocmai am revenit din Calabria! Dar voiam să-ţi vorbesc înainte de întrevedere.

— Vrei să mă anunţi că urmează să mă rezum la un afurisit de sfert de oră, nu-i aşa?

— Mă tem că da! Boala Sfântului Părinte nu i-a ameliorat caracterul. Şi ceea ce urmează să-i spui...

— ...Nu va ajuta la nimic. Îţi reamintesc că nu eu am solicitat această întrevedere.

— Ştiu, ştiu. Dar ceea ce i s-a spus legat de descoperirile tale de la Qumran l-au făcut să se teamă de faptul că duşmanii credinţei vor pune mâna pe ele. Am

preferat să vii şi să-i vorbeşti personal despre aceste lucruri.

— Nu mai este un papă de actualitate! Nu se va putea interpune la nesfârşit în calea progresului ştiinţei şi a moravurilor.

— Probabil, dar el rămâne papă, Hubert. Cât timp se află acolo, el este cel aşezat pe tronul lui Petru.

— Tu crezi că vei avea şanse dacă...?

— Nu acum. Are nevoie de mine, însă nu are încredere. Îmi va pune beţe în roate. Cred că a venit timpul să intri, prietene.

În faţa privirii glaciale a papei, Hubert de Meaux recapitulă lucrarea pe care o dirija de mai mulţi ani în deşertul Iudeii. Descoperirea numeroaselor manuscrise datând din epoca lui Hristos (şi chiar anterioare) în grotele învecinate cu Marea Moartă îl incitase pe preotul arheolog să înceapă săpăturile şi în situl Khirbet-Qumran. După ce au fost îndepărtate ruinele, au ieşit la iveală o serie de clădiri care duceau cu gândul la o mănăstire.

— O mănăstire? zise papa. De ce vorbiţi despre o mănăstire?

— Am certitudinea, Sfinte Părinte, că aproape toate manuscrisele de la Marea Moartă au fost redactate în aceste clădiri, de către o comunitate religioasă...

— Faimoşii esenieni?

— Da. Un grup de evrei foarte pioşi care se retrăseseră la Qumran în aşteptarea apocalipsei şi a întoarcerii lui Mesia, Mântuitorul.

— *Înainte* de naşterea lui Iisus din Nazaret?

— Da, Sfinte Părinte, esenienii au ajuns la Qumran începând cu al doilea secol înaintea erei noastre, în mai multe valuri, fără îndoială.

Montini, care-l cunoştea bine pe papă, se îndoia de calmul său aparent, presimţind un seism iminent.

— Menţionaţi, de asemenea, în raportul dumneavoastră, faptul că aceşti asceţi şi-au pus bunurile la comun?

— Da, este un alt lucru care rezultă din scrierile lor.

— Din nou, *înaintea* apostolilor lui Hristos?

— Cu câteva zeci de ani înainte, de fapt.

De această dată, tensiunea din încăpere atinse cote maxime:

— Realizaţi ceea ce tocmai aţi afirmat, părinte de Meaux?

— Afirm ceea ce au scos la iveală săpăturile noastre, Sfinţia Voastră.

Pius al XII-lea izbi violent cu palma în masă. Montini nu-l mai văzuse niciodată astfel.

— Bazaconii! Dumneavoastră povestiţi doar bazaconii! Şi nu veniţi cu nimic în ajutorul Bisericii noastre, părinte de Meaux.

— Sfinte Părinte, eu...

Montini îşi reţinu zâmbetul. De obicei, Hubert de Meaux îşi intimida colaboratorii cu vocea sa groasă. De data aceasta, rolurile se inversaseră.

— Şi pentru ca nimic să nu fie la locul său, continuă papa, îi transformaţi pe esenienii voştri în inventatorii botezului cu apă!

— Nu în „inventatori”, murmură părintele de Meaux. Este adevărat că am găsit la Qumran numeroase bazine care duc cu gândul la bazine ritualice. Era o tradiţie de-a evreilor foarte pioşi, din acea epocă – se purificau de mai multe ori pe zi cu apă. Jurnaliştii au vorbit despre botezul cu apă şi l-au comparat cu botezul creştin.

— Dar cum aţi fi vrut să evitaţi acest lucru? se înroşi papa ridicându-se şi străbătând încăperea dintr-o parte într-alta. Curând, ni se va repeta că Iisus nu a creat nimic, că era şi El tot un esenian şi că tot creştinismul nu este, de fapt, decât o erezie evreiască. Atunci să vezi masacrul! Şi toate acestea într-o epocă în care comuniştii nu aşteaptă decât o ocazie pentru a ne pulveriza toate credinţele, precum şi modul nostru de viaţă.

Papa abia mai putea respira, fiind roşu de furie. Montini îl ajută să se aşeze din nou. Apăsă butonul unei sonerii instalate sub biroul papei. Un preot tânăr intră în birou, realizând repede care era situaţia.

— Vă rog, spuse Montini, acompaniaţi-l pe Sfântul Părinte în camera sa. Şi chemaţi-l şi pe medicul său.

Tânărul preot îl ajută pe papă să iasă. Părintele de Meaux devenise livid.

— Dorea să ştie, iar acum ştie, spuse el. Nu puteam să-l mint.

Mâinile îi tremurau în timp ce scotocea prin buzunare.

— Pot fuma?

— Aici, nu. Dar haide în camera de alături.

Cei doi redeveniră bunii prieteni de odinioară. Hubert de Meaux, marele fumător, trase un prim fum care-l calmă.

— Nu te îngrijora, îi zice Montini, îmi face câte o criză din asta zilnic. Am ajuns să mă obişnuiesc, dar pot înţelege că cercetările tale au ajuns să-l şocheze.

— Mă aşteptam la orice, mai puţin la această reacţie!

— Se va calma. A fost aşa amuzant să te văd certat ca un puşti de seminar!

— Nu şi pentru mine.

— Vrei un sfat? Întoarce-te la Ierusalim şi continuă-ţi cercetările de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat, însă ţine pentru tine rezultatele. Cât despre manuscrisele de la Marea Moartă... cine este însărcinat cu traducerea lor?

— Majoritatea se află în mâinile dominicanilor noştri.

— Excelent! Ei să-şi facă treaba, dar să nu daţi informaţii decât cu ţârâita, motivând acest lucru prin dificultatea reconstituirii textelor. Nu ştiu ce veţi găsi în acele manuscrise, însă cel mai bine este să fiţi prudenţi.

Părintele de Meaux aprobă în tăcere. Se ridică şi-şi aranjă legendara beretă. Salutându-l pe vechiul său prieten Montini, îl întrebă privindu-l drept în ochi:

— Situaţia este chiar atât de gravă?

— Întocmai. Dar totul se va schimba.

— Din ce motiv?

— Nu-ţi pot spune nimic, momentan. Vei vedea.

*

Medicamentele administrate de doctorul său, îl calmară pe papă. După plecarea lui Hubert de Meaux, se reaşeză la biroul său şi-l studie în tăcere pe Montini.

— Spuneţi-o, ştiu la ce vă gândiţi.

— Părintele de Meaux este un mare savant şi un catolic fidel, Preasfinte Părinte. Nu ar fi trebuit să-l bruscaţi.

— Fără îndoială, m-am înflăcărat prea tare. Dumneavoastră, care-l cunoaşteţi, spuneţi-i că regret.

— Cu siguranţă.

— Dar ce vreţi, prea mult este prea mult! Carvalho, pe de-o parte, ne ameninţă cu o schismă, preoţii meşteşugari nu mă ascultă, teologii modernişti atacă evangheliile... şi părintele de Meaux îşi bagă nasul în toate acestea şi sugerează că Domnul nostru Iisus i-a copiat pe esenieni!

— El n-a spus aşa ceva, Sfinte Părinte!

— O vor spune alţii pentru el, crede-mă! Unde ne aflăm cu lucrările lui Majorana?

— I-am recuperat calculele şi planurile. Mâine, îi voi instala pe părintele Leonardo şi pe tânărul său asistent în interiorul Arhivelor Secrete.

— Este ultima noastră şansă, Montini!

În acelaşi timp, în splendidele grădini ale Vaticanului, încă „marcat” de întrevederea cu Sfântul Părinte, Hubert de Meaux îşi regăsi calmul pe o bancă publică. Ştia că Biserica, asemenea armatei, nu avea nicio legătură cu democraţia. Orice adevăr, chiar şi cel mai fondat, nu era văzut cu ochi buni şi, în consecinţă, nu trebuia spus. Montini avea dreptate, fără îndoială: trebuia să ia măsuri

pentru a limita scurgerea de informaţii. Se cutremură gândindu-se la acel manuscris pe care una dintre studentele sale trebuia să-l recupereze de la Betleem. Dacă bănuielile sale se adevereau, grijile lui erau departe de a se fi terminat!

11.

Natacha urcă strada principală din Betleem, în direcţia marii pieţe unde era edificată Biserica Naşterii Domnului. Pentru a-şi îndeplini misiunea, îşi dăduse la schimb hainele de zi cu zi, împrumutând de la o prietenă ţinuta de turist. O fustă simplă, dar cu bun gust, o cămăşuţă imprimată, o pălărie elegantă pentru a se proteja de soare şi clasicii ochelari negri. Când ajunse în dreptul Bisericii, coti spre *souk*, unde negustorii de antichităţi – adevărate şi false – pândeau clienţii. Anunţul decupat de părintele de Meaux o conduse la un om cumsecade, comic, puţin anticar şi puţin cizmar, un sirian pe nume Akram Dayoub. Prăvălia sa se afla la marginea pieţei, pe o alee strâmtă. Tânăra trase de sfoara unei sonerii pentru a-şi anunţa prezenţa, iar un om veni să-i deschidă. Era îmbrăcat cu un veston în stil european şi purta un *taqiyah* roşu, ornat cu o ghindă neagră, fixată deasupra.

— Dumneavoastră m-aţi sunat?

— Da, eu. Ellen Markle.

Îi dăduse un nume american, fals. El se dădu într-o parte, pentru a-i face loc să intre. Buticul era micuţ, întinzându-se şi la subsol. Vânzătorul îi propuse să coboare. Aici, regăsi bazarul tradiţional al vânzătorilor de antichităţi: lămpi cu ulei din toate epocile, candelabre, vase din argilă, borcane, monede, tot ce trebuie pentru a atrage clientul naiv care, ajuns la Betleem, se înjosea pentru a intra în posesia unei frânturi de istorie sfântă. Evident, trei sferturi din obiectele expuse erau falsuri. Totuşi recunoscu şi ea că unele dintre ele erau foarte bine realizate.

— Tocmai am primit un transport de lămpi cu ulei din epoca celui de-al doilea Templu, spuse el. Mai am unele care datează încă de la întoarcerea din exil. Priviţi, această piesă...

Îi arătă o lampă ce părea autentică. Intuitiv, Dayoub înţelese repede că Ellen Markle ştia deja poezia.

— Nu, pe mine mă interesează acest obiect, spuse ea arătându-i anunţul pe care Dayoub îl recunoscu numaidecât:

— Ah, aceasta este o piesă foarte rară, *miss* Markle. O am de la însuşi mitropolitul.

— Aş dori să o văd.

— Preţul său îl depăşeşte pe cel al artefactelor obişnuite.

— Lucrez pentru un muzeu american din Salt Lake City, minţi Natacha. Suntem pregătiţi să plătim orice sumă, însă numai dacă piesa este autentică, desigur. Ce puteţi să-mi spuneţi legat de acest aspect?

În locul oricărui răspuns, Dayoub scoase un dosar din carton. În interior exista o fotografie în format mare. Ochiul de specialist al Nataşei recunoscu de îndată un manuscris autentic, unul dintre primele descoperite în Grota IV, care dispăruse ulterior.

— Ce dimensiuni?

— Aproximativ un metru pe şaptezeci de centimetri. Nu este complet, însă este vândut cu o sută de fragmente care se aflau în vas.

— Mă interesează. Cât doriţi pentru el?

— O sută douăzeci şi cinci de mii de dolari, în bancnote de 100.

— De acord.

Destul de bizar, însă el nu ţopăia de bucurie. Femeia se gândi că-l deranjase, comiţând o impoliteţe. Preţul pretins era, în orice caz, exagerat. Un adevărat client ar fi negociat, însă ea nu o făcuse. El o privi cu neîncredere şi-i schiţă o adresă:

— La ora 23:00, în această parcare. Veniţi singură, cu bancnotele într-o valiză.

— Priceput.

Cum nu voia să rişte nimic, Natacha intră într-o cafenea şi îşi sună, după cum fusese stabilit, cunoştinţa din cadrul Autorităţii Israeliene a Antichităţilor din Ierusalim, rezumându-i situaţia. Interlocutorul său îi ceru să rămână pe loc, urmând să-i trimită un coleg pentru a-i da o mână zdravănă de ajutor. Două ore mai târziu, ea văzu sosind un tânăr care părea a căuta pe cineva. Îi făcu un semn din mână, iar el i se alătură.

— Thomas Agenis-Nvers, zise el cu un accent franţuzesc.

— Cunoşti situaţia?

— Mi s-a explicat, răspunse Thomas. Eşti arheolog?

— Sunt pe cale de a-mi finaliza teza.

— Şi eu la fel. Am venit din Franţa acum şase luni...

— Nu-mi povesti viaţa ta. Eşti înarmat?

— Cu o armă de calibru mic.

— E suficient. Te-ai folosit de ea vreodată?

— Ăăă... nu.

— Probabil va fi nevoie să o faci în această seară.

Ideea era ca el să-i apere spatele, într-un loc cât mai apropiat de cel fixat pentru întâlnire. Trebuia să aştepte ca

Dayoub să-i arate marfa şi să intervină exact în acel moment, nu mai devreme.

*

În absenţa oricărei reţele de iluminare publică, nopţile fără lună din Betleem sunt extrem de obscure. Luminându-şi calea cu ajutorul farurilor maşinii, Natacha ajunse la timp la ora întâlnirii. Dayoub aştepta aproape de maşina sa, făcându-i semn fetei să se apropie.

— Aţi adus banii?

— Da. Într-o servietă, în bancnote de 100, cum mi-aţi cerut. Se află în cufărul meu.

— Vreau să văd banii, insistă el.

— Îi veţi vedea după ce-mi arătaţi manuscrisul, spuse ea.

Deodată, simţi răceala unei lame în partea stângă a gâtului – un complice care-i pândea din umbră.

— Vreau să văd banii, repetă Dayoub.

Natacha nu se pierdu cu firea:

— Vă repet: fără manuscris, nu vedeţi niciun ban.

În armată, sergentul care o instruise o învăţase o mişcare krav maga, potrivită în acest tip de situaţii. Într-o fracţiune de secundă, ea imobiliză încheietura celui care

ţinea cuţitul cu mâna dreaptă, în timp ce-şi pocni agresorul cu două lovituri brutale cu cotul stâng, în faţă. Omul aruncă arma şi se prăbuşi cu faţa însângerată.

— Thomas! strigă ea.

Thomas trase două focuri în aer.

— Nu mişca! spuse Thomas într-o arabă aproape corectă.

Alergă la Natacha.

— Nu-i un jaf?

— Nu, răspunse ea. Acoperă-mă, îi voi lua geanta.

Se apropie de Dayoub, ai cărui ochi o priveau plini de ură. O insultă în arabă.

— Ştii araba? o întrebă Thomas.

— Nu.

— Mai bine pentru urechile tale.

Verifică dacă manuscrisul era bine păstrat în geantă. Dayoub fusese neîncrezător, însă îşi încercase norocul, ispitit de câştig.

— Dă-mi revolverul tău şi ia maşina, îi zise ea lui Thomas.

Primind arma, trase în aer două focuri. De îndată, Dayoub şi complicele său dădură înapoi. Thomas demară şi-i deschise portiera. Continuând să-i ameninţe pe cei doi bărbaţi cu arma, Natacha intră cu spatele în vehicul. Apoi,

Thomas călcă pe acceleraţie. Zece minute mai târziu, erau deja pe drumul spre Ierusalim.

— Eşti o adevărată forţă când lupţi, spuse el plin de admiraţie.

— Am învăţat să supravieţuiesc, ca toţi cei de aici. Te rog, opreşte!

El parcă maşina pe marginea drumului. Natacha deschise geanta lui Dayoub, pe care o strânsese până atunci în braţe.

— Vrei să-ţi revezi captura? întrebă el.

— Da.

Ea scoase manuscrisul cu grijă, răsfoind o parte:

— Dumnezeule, este o adevărată comoară!

12.

Părintele Leonardo şi tânărul Ernetti se prezentară la intrarea în clădirea Arhivelor Secrete ale Vaticanului, păzită de mai multe gărzi elveţiene. Fură întâmpinaţi de episcopul Montini, care îi invită să coboare o scăriţă.

— Arhivele sunt la subsol? întrebă Pellegrino.

— Majoritatea, da, răspunse Leonardo. Priviţi cu atenţie, tânărul meu prieten, veţi descoperi cele mai ascunse locuri din lume.

Micul grup porni de-a lungul unor culoare lungi, ticsite cu etajere ce întruchipau o bibliotecă infinită. Montini se simţi obligat s-o facă pe ghidul:

— Aveţi aici douăzeci şi cinci de kilometri de rafturi instalate pe o suprafaţă de cinci mii de metri pătraţi, în curtea Vaticanului. Aici sunt păstrate un milion şi jumătate de documente, care acoperă două mii de ani de istorie.

Părintele Ernetti se apropie de Leonardo:

— Acestea sunt Arhivele Secrete – o bibliotecă?

— La ce vă aşteptaţi?

— Nu ştiu, la un... o...

— Pentru că au fost numite „secrete”, oamenii şi-au imaginat tot soiul de lucruri. Este o bibliotecă, da. Doar că documentele care sunt păstrate aici au o valoare inestimabilă.

— Cum ar fi?

— Cum ar fi, minutele proceselor Templierilor sau ale lui Giordano Bruno. Sau textul original al excomunicării lui Martin Luther.

— Aţi mai fost aici, părinte? întrebă Pellegrino.

— De mai multe ori. De mai bine de jumătate de secol, papii le-au permis cercetătorilor universitari să consulte o parte din arhive. Toate cele care nu se află acolo unde mergem noi.

— Şi noi unde mergem?

Răspunsul veni din partea lui Montini:

— În buncăr!

Pellegrino nu mai înţelegea nimic.

— Locul cel mai ascuns din Arhivele Vaticanului, preciză Montini.

În drum spre faimosul „buncăr”, fură nevoiţi să traverseze o sală diferită de celelalte încăperi. Era un soi de hangar, cufundat în semiobscuritate. Fuseseră depuse acolo zeci de cutii de toate mărimile. Unele dintre ele erau confecţionate din lemn şi păreau foarte vechi.

— Şi aceste cutii, ce conţin?

Montini schiţă un zâmbet.

— Nici eu nu ştiu, tânărul meu prieten! Pot doar să-ţi spun că unele se află aici de câteva secole.

— Sunt păstrate aici şi documente?

— Nu, toate arhivele se află pe rafturi. Mai degrabă, cred că acolo se află obiecte.

— Relicve?

— Una dintre aceste cutii, cea mai grea, cântăreşte mai multe tone. Ar fi o relicvă tare mare! Şi încă mai primim,

ştiţi? Ultima livrare a venit dintr-un colţ pierdut al Alaskăi. Forma sa este de-a dreptul surprinzătoare: este o sferă cu un diametru de patru metri. Ea este păstrată într-o cutie special concepută. Mi s-a spus că, în anumite nopţi, luminează slab.

— Să fie vreun obiect radioactiv? sugeră Leonardo.

— N-am nicio idee!

— N-a avut nimeni curiozitatea de a deschide vreuna dintre aceste cutii?

— Imposibil! răspunse Montini. Decizia îi aparţine doar papei.

La intrarea în buncăr se afla o poartă grea, cu zăbrele din oţel, care scârţâiau din toate balamalele. Era tot o bibliotecă, dar documentele de aici erau păstrate în cufere aliniate unul lângă celălalt.

— Cred că n-aţi mai fost niciodată aici? îl întrebă Montini pe Leonardo.

— Niciodată, Excelenţă, este prima dată.

— Ce se păstrează aici cu precădere? întrebă încet Pellegrino.

— Documente importante pentru istoria Bisericii, precum cele referitoare la relaţia papei cu cel de-al Treilea Reich. Şi multe alte secrete. Ştiţi, tânărul meu prieten, Biserica este plină de secrete!

El le permise să intre în încăperea care, aparent, le era destinată: destul de vastă, nu era mobilată momentan decât cu patru scaune aşezate în jurul unei măsuţe. Părintele Ernetti remarcă destul de repede că sala era izolată fonic, fapt confirmat şi de Montini.

— Aici nimeni nu va putea să vă asculte discuţiile, nici să vă descopere lucrările. Mă voi asigura că de mâine vă vor parveni şi materialele de lucru. Hârtie, creioane, tablă de scris, carton, o maşină de scris, un telefon – unul securizat însă.

— Şi pentru cafea?

— Un ingredient indispensabil pentru cercetători, bine că mi-aţi amintit. Voi avea grijă să vă fie livrată o plită şi o cafetieră. Preferaţi cafeaua boabe, nu-i aşa?

— Da, Eminenţă.

— Veţi avea, atunci, o râşniţă electrică şi cafeaua pregătită de prăjitorul personal al papei. Este o cafea tare, însă delicios de aromată.

Le explică apoi cum urma să fie decurgă munca lor:

— Vă veţi prezenta zilnic în faţa porţii clădirii Arhivelor la ora opt fix. O gardă elveţiană vă va da o geantă cu prânzul şi cina voastră, băuturi şi cutii cu biscuiţi. Vă recomand să mâncaţi biscuiţii, sunt un cadou din partea papei, fiind confecţionaţi special pentru el în bucătăriile Vaticanului – sunt absolut delicioşi!

— Sper că nu-l vom lipsi de ei pe Sfântul Părinte, spuse Leonardo.

— În starea sa, din păcate, papa a uitat definitiv de lăcomie. Veţi fi conduşi în încăperea voastră de lucru, care va fi încuiată de două ori. Veţi sta aici până la orele 20:00. Dacă aveţi nevoie la toaletă, va fi suficient dacă veţi apăsa pe acest buton. O gardă elveţiană vă va însoţi până acolo şi înapoi.

Leonardo şi Pellegrino păstrară tăcerea, puţin zăpăciţi de acest program.

— Ştiu că toate aceste precauţii vi se pot părea restrictive, explică Montini, însă prudenţa este indispensabilă. Trebuie să ne ferim de curioşi, atât de cei din Est, cât şi de cei din Vest. Cea mai bună armă a noastră rămâne discreţia.

— Când vom putea să examinăm hârtiile lui Majorana? întrebă Leonardo.

— Vă vor fi livrate mâine. Le veţi studia şi-mi veţi trimite un raport. Vom vedea mai apoi dacă are rost să continuăm în această direcţie.

*

Două ore mai târziu, Montini se întorcea în biroul papei.

— I-aţi instalat? întrebă Sfântul Părinte.

— Vor începe de mâine. Cred că tânărul Pellegrino este o alegere bună – pare curios şi plin de resurse.

— Au înţeles ce vrem de la ei? întrebă papa.

— Nu încă. Să le oferim plăcerea descoperirii!

13.

Thomas, care păstrase maşina, îi propusese Nataşei să o ducă la Muzeul Rockefeller, pentru a-şi pune preţioasa captură la loc sigur.

— Lucrezi aici de mult timp? o întrebă tânărul.

— Sunt şase luni de când îmi istovesc ochii asupra unor documente care aduc mai mult a confetti!

Majoritatea manuscriselor de la Marea Moartă erau păstrate la subsol, în săli special climatizate şi la adăpost de lumină. Unele dintre ele ajunseseră acolo aproape intacte, ca ruloul care conţinea o copie a *Cărţii lui Isaia*. Celelalte erau compuse din sute de fragmente minuscule, recuperate din grote sau din vase, pe care epigrafiştii trebuiau să le reconstituie răbdători, ca pe puzzle-uri. Coborând în laborator cu Natacha, Thomas îi văzu aplecaţi deasupra unor lupe mari, montate pe nişte braţe de susţinere.

— Salut, Yoni! zice Natacha.

— Salut, Nat. Ai manuscrisul?

— Şi încă cum! zise ea arătându-i geanta. Patronul a sunat de la Roma?

— Nu, nicio veste. Probabil a făcut un ocol prin Franţa, pentru a-şi vizita familia.

— Sala alăturată este liberă? întrebă Natacha.

— Da, fă-te comodă!

Cu o grijă infinită, Thomas şi Natacha au scos din geantă manuscrisul lui Dayoub. Era protejat de două coperţi groase, din hârtie de ziar.

— Atenţie să nu strici nimic, zise Natacha. Părintele de Meaux mi-ar scoate ochii!

— Nu l-am întâlnit decât o singură dată, la un sit, zise Thomas. Striga la toată lumea. Tu suporţi un astfel de comportament?

— Trebuie, este coordonatorul tezei mele.

— Pe ce temă?

— Arheologia lui Iisus.

— N-ai ales cea mai simplă variantă!

— Da, cu Hubert de Meaux faci sport, dar mi-a permis să lucrez pe majoritatea siturilor, în Galileea şi în Iudeea.

Doi colegi de-ai Nataşei veniră să o ajute să deschidă manuscrisul lui Dayoub.

— E bine, poate fi desfăşurat normal.

Manuscrisul era redactat în ebraică şi părea în stare bună.

— Trebuie s-o tai, zise Thomas. Trec să te văd la finalul serii? Sunt curios ce conţine comoara noastră.

— Dacă vrei, însă îmi vor trebui mai multe ore pentru a descifra textul. Unele cuvinte sunt şterse.

Ea părea perplexă.

— E ciudat...

— Ce anume?

Răspunse evaziv:

— Nimic. Vorbim mai pe seară?

*

Thomas, care făcea parte dintr-o veche familie franceză catolică, fusese angajat direct ca arheolog pe situl de la Khirbet-Qumran. Sejurul său în Israel era un mijloc de a se apropia de acel „nucleu dur” care, spunea el, se afla în centrul credinţei sale. Graţie relaţiilor tatălui său, un om important, destul de cunoscut, el se alăturase echipei de dominicani a părintelui de Meaux, care săpa după vestigiile faimoasei „mănăstiri” Qumran.

Îşi petrecu o parte din zi lucrând în sit, asupra parcelei care-i fusese atribuită.[12] Căldura era intensă, apropiindu-se de cincizeci de grade la umbră. În general, tânărul nu se plângea de aceste condiţii, dar de această dată, mintea sa era departe. Se gândea la aventura din ajun, alături de acea fată şocant de îndrăzneaţă, care reuşise să-l doboare pe complicele lui Dayoub. O scenă demnă de un film de acţiune, sincronizată perfect!

La finalul după-amiezii, atunci când ar fi fost înţelept să meargă la culcare pentru a-şi reîncepe munca în zori, el ceru permisiunea de a împrumuta Jeepul echipei şi de a se întoarce la Ierusalim din motive personale. Răspunsul a fost favorabil. Ţinând cont de starea drumului, a avut nevoie de aproape două ore pentru a ajunge în estul Ierusalimului la Muzeul Rockefeller. Natacha era încă în laboratorul său, aplecată asupra manuscrisului. Abia îl observă.

— Ai găsi ceva? întrebă el.

— Da, asta...

Îi arătă un fragment dintr-o frază în ebraică.

— În ebraică, spuse ea, înseamnă „Săracii cu duhul”.

El fu intrigat, iar ea îi arătă un alt cuvânt:

---

[12] Arheologul Mortimer Wheeler a propus această metodă de lucru, care constă în împărţirea zonei de studiu într-o „grilă” de pătrate predefinite.

— Şi iată, dacă iau şi cuvântul de alături, rezultă „Fericiţi cei săraci cu duhul”.

— Poftim? zise Thomas. Aceleaşi vorbe rostite de Iisus în *Fericirile* Sale.

— Da, răspunse Natacha, „Fericiţi cei săraci cu duhul, căci a lor este Împărăţia Cerurilor.”

— Bine, şi atunci?

— Cum adică „şi atunci”? Tu nu înţelegi?

Ea îi arătă ruloul:

— Acest rulou, Thomas, datează de la finalul celui de-al doilea secol dinainte de Iisus Hristos. Mai bine de o sută de ani înainte de naşterea lui Iisus![13]

Thomas fu într-adevăr surprins.

— Eşti sigură de veridicitatea traducerii tale?

— Absolut sigură.

— Dar... este incredibil! L-ai sunat pe părintele de Meaux?

— Da, după-amiază.

— Ce a spus?

— Linişte absolută în ceea ce priveşte acest rulou până la venirea sa.

Thomas simţea că Natacha nu era tocmai în apele ei.

— Ce te nelinişteşte?

---

[13] Acest rulou atât de uimitor există cu adevărat. Am consultat o copie de-a sa la Biblioteca Şcolii din Ierusalim (NDLA).

— Avea vocea specifică zilelor sale proaste.

14.

— Pentru început, să clasăm toate acestea, spuse Leonardo.

Făcea referire la cele trei dosare ale lui Majorana. Era prima lor zi de lucru în camera pe care conveniseră să o numească „laboratorul” lor.

— Când spun „să clasăm”, nu mă refer doar la a le pune în ordine, ci şi la a înţelege care este logica pe care se bazează calculele sale.

— Aceasta este cea mai stranie parte din povestea asta. Căutăm ceva, dar nu ştim ce anume!

— Vom afla curând. Deschid primul dosar...

Timp de trei săptămâni, piguliră toate calculele lui Majorana. Uneori, Leonardo se aşeza la tablă. Alteori, Pellegrino. Munca se baza, în mare parte, pe competenţele matematice şi fizice ale părintelui Ernetti, care existau într-adevăr, însă erau limitate. Oricât de mult s-ar fi încăpăţânat, spunându-i lui Montini că fizicienii profesionişti ar fi fost mult mai calificaţi pentru o muncă de o asemenea amploare, colaboratorul papei rămânea inflexibil. Nici nu putea fi vorba de aducerea unei alte

persoane în echipă, tot ceea ce întreprindeau trebuia să rămână confidenţial.

— Chiar nu înţeleg de ce. Nu ştim încă ce anume căuta Majorana, dar acest lucru nu seamănă deloc cu o bombă!

Trebuie spus şi că Majorana nu le-a uşurat deloc munca. El se învrednicise să descopere câte o soluţie originală pentru orice ecuaţie de-a lui Einstein, imaginându-şi – pe hârtie – şi creând cu ajutorul neutrinilor, ceea ce el numea în jargonul său CTI-uri (*Closed temporal courbs*), curbe temporale închise. Acestea, conform eminentului fizician, puteau genera torsiuni ale dimensiunii spaţiu-timp cu proprietăţi surprinzătoare[14]. Însă calculele lui erau atât de complexe (şi uneori, atât de încurcate), încât părintele Ernetti fu obligat să ceară explicaţii privind funcţionarea anumitor instrumente matematice sofisticate de la mai mulţi cercetători de la universitate, cărora le era recomandat de Montini. Aveau amândoi sentimentul că nu vor ajunge la niciun rezultat, şi, cu toate acestea, uneori, era necesar un simplu declic pentru ca totul să se lumineze.

— Părinte, veniţi să vedeţi această schiţă!

---

[14] Curioşii amatori de fizică pot consulta pe internet un curs al fizicianului Marc Lachièze-Rey, despre călătoria în timp şi curbele temporale închise: https://sites.google.com/site/logiquecategorique/Conte-nus/20140129_MLR.

Leonardo se aplecă peste umărul lui Ernetti. Era vorba despre un desen realizat cu pana şi de o precizie obsesivă.

— Am impresia că cercetarea lui Majorana referitoare la curbele temporale închise avea un scop. Ea ajungea aici...

Şi înconjură cu degetul desenul.

— Cred că este un plan. Planul unei maşinării.

— Da, asta seamănă cu desenul creionat pe blocnotesul din chilia sa, vă amintiţi?

— Este aceeaşi maşină, mai detaliată doar.

— Aţi văzut aceste circuite? spuse Leonardo. Parcă toate converg într-un soi de hublou.

— Mă gândesc, mai degrabă, la un ecran de vizualizare, părinte. Un televizor care măreşte imaginile minuscule din interiorul maşinii, aşa cum face microscopul.

Leonardo oftă şi se trânti pe un scaun.

— Această poveste este de-a dreptul abracadabrantă. Ştiţi la ce mă duce cu gândul?

— Spuneţi...

— Ecuaţii misterioase, un savant puţin nebun, o maşină, un ecran. Parc-am fi într-un roman de-al lui Jules Verne!

Părintele Ernetti tăcu pentru un moment:

— Nu, părinte, nu de-al lui Jules Verne.

— Ah?

— Nu de-al lui Jules Verne, ci de-al lui Herbert George Wells, autorul *Maşinii timpului*.

Se priviră înmărmuriţi.

Tocmai pricepuseră la ce anume folosea maşina lui Majorana.

*

Alertat de părintele Leonardo, Montini se grăbi să ajungă la buncăr.

— Din nou? Credeam că...

— O maşină pentru explorarea timpului! anunţă Pellegrino cu un mic aer de triumf.

— Pardon? făcu Montini.

— Mi-a fost greu să cred, repetă părintele Ernetti, dar m-am gândit serios că Majorana a pus la punct planurile unei maşini cu care se poate călători în timp.

Şi se corectă îndată:

— Nu, nu pentru „a călători”. Nu pentru a se deplasa fizic în timp, ca în romanul lui H.G. Wells. Ci o maşină pentru „a vedea” în timp.

În mod bizar, Montini nu fu deloc surprins. El şi Leonardo păreau să se îndoiască de acest răspuns, însă doreau o certitudine. Momentan, adevărul era următorul:

Majorana găsise o metodă teoretică de a reuşi metodic ceea ce magnetofonul cu bandă al părintelui Leonardo obţinuse printr-o manieră empirică: să captureze o frântură de trecut.

— Voi cere o audienţă în regim de urgenţă la papă, spuse Montini.

Pius al XII-lea nu iubise niciodată ştiinţa şi cu atât mai puţin fizica modernă. Nu pentru că devenise mult prea dificilă pentru a fi înţeleasă (lumea creată de Dumnezeu n-a fost niciodată simplă), ci pentru că se amesteca întotdeauna în chestiuni care nu o priveau. Mai întâi în Creaţie, prin explozia atomului primitiv al astronomilor. Iar acum, în călătoria în timp. El îi privi pe cei trei oameni din faţa sa: ambiţiosul Montini, părintele Leonardo şi tânărul Ernetti. Oare ce-ar fi trebuit să facă?

— Părinte Ernetti, zise papa, sunteţi sigur de ceea ce tocmai aţi afirmat?

— Sunt deja 48 de ore de când tot întorc această chestiune pe toate feţele, Sfinte Părinte. Nu cred că mai este loc de îndoială. În spiritul lui Majorana, este vorba despre o maşină care ar putea permite captarea unor frânturi de evenimente care au avut loc în trecut.

— Pentru a fi sincer cu dumneavoastră, admise papa, noi ghicisem acest lucru atunci când am citit scrisoarea lui

Majorana. Dar ne întrebam dacă ceea ce el ne propunea stătea în picioare.

— Ecuaţiile stau în picioare, Sfinte Părinte, m-am aplecat îndelung asupra lor pentru a mă convinge de acest fapt! Pentru moment, nu vă pot garanta că o asemenea maşină ar putea funcţiona. Nu există decât un mod de a afla acest lucru – construind-o!

— Care i-ar putea fi raza de acţiune? întrebă papa. Un an? Doi ani? Mai mult?

Papa se întoarse spre Leonardo:

— Dumneavoastră, părinte Leonardo, aţi reuşit să captaţi, anul trecut, un eveniment vechi de trei sferturi de secol, din ce mi-a spus Montini?

— Exact, Sfinte Părinte! Dar în cazul meu, a fost un ceva întâmplător, fără să îmi propun acest lucru.

— Credeţi că maşina lui Majorana ar putea merge mai departe în trecut? întrebă papa. Mult mai departe?

Pellegrino îi răspunse:

— Într-un plan pur teoretic, nu cred că are limite temporale. La ce perioadă vă gândiţi, Sfinte Părinte?

Pius al XII-lea îl privi cu coada ochiului pe Montini, care prinse subtilitatea.

— Dacă maşina funcţionează, ne-ar plăcea s-o folosim pentru a ne întoarce cu, să spunem... două mii de ani în urmă.

Leonardo şi Pellegrino se priviră cu subînţeles.

— Ne cereţi să ne întoarcem până în epoca evanghelică? întrebă părintele Leonardo stupefiat.

— Da, spuse Montini. Până în epoca în care a trăit şi a predicat Domnul nostru Iisus Hristos.

Pellegrino se gândise la tot, mai puţin la acest lucru. Să pleci în căutarea lui Iisus, a celui adevărat, cu ajutorul unei maşini a timpului. Şi tocmai la cererea papei!

— Va fi un moment de cotitură în istoria credinţei creştine, poate cel mai mare, spuse Montini. Îi vom arăta lumii întregi faţa autentică a lui Hristos.

Părintele Leonardo şi Pellegrino erau atât de uimiţi de această propunere, încât rămaseră fără cuvinte. Papa continuă atunci ceea ce începuse Montini:

— Cred că, în halul deplorabil în care se află astăzi credinţa creştină, aceasta ar fi cea mai bună metodă de a-i reda creştinismului avântul de odinioară. Într-o anumită măsură, ar fi o a doua Înviere a lui Hristos.

— Dacă Mesia nu revine în persoană, El ne va trimite imaginea Sa, continuă Montini.

Papa se ridică. Acest sceptic patologic care era Pius al XII-lea ştia, când trebuia, să fie un om hotărât.

— Montini, vă însărcinez să organizaţi construcţia prototipului. În cea mai mare taină, desigur. Dacă proiectul va fi deconspirat şi se va solda cu un eşec, acest lucru va

fi dezastruos pentru noi toţi. Când veţi fi obţinut un prim rezultat, preveniţi-mă şi ne vom sfătui cu privire la ce vom face în continuare.

15.

Soarele era deja în înaltul cerului când Episcopul Roşu, Dom Alberto Carvalho, porni în galop pe calul său. În ajun, îşi părăsise *favela* din Rio pentru a se întoarce pe domeniul familial din Macapa, în nord-estul Braziliei. Petrecea acolo câteva zile de câte ori găsea câte un răgaz pentru a lucra la scrierile sale sau, pur şi simplu, pentru a se odihni puţin. Platoul pe care ajunsese se desfăşura pe o lungime de câţiva kilometri, ca o câmpie argintie. Excelentului călăreţ îi scăpară strigăte de bucurie, mânându-şi calul până la limita tuturor posibilităţilor. El se golea, astfel, de acea furie interioară care nu-l părăsea niciodată. De unde venea ea? Un prieten de-al său, un psihanalist argentinian recunoscut, avea obiceiul de a spune că frageda copilărie este un teatru de război din care nu rezultă decât oameni infirmi. În acest caz, el călcase pe un câmp minat! Totuşi, se vindeca în felul său, legându-se de Dumnezeu şi de activitatea politică.

*

Reşedinţa din Macapa fusese construită la începutul veacului XX, pe baza instrucţiunilor tatălui său, Thiago Carvalho. Ea avea alura unei frumoase case burgheze, însă într-un mod bizar, se afla situată la distanţă de orice altceva. În copilărie, Alberto se întrebase de ce tatăl său, misterios în tot ceea ce întreprindea, alesese să locuiască aproape de Guyana Franceză. Într-o zi, primi un răspuns enigmatic:

— Dintr-un motiv foarte simplu, fiule. Între frontieră şi Cayenne se află jungla. Iar jungla este cea mai bună ascunzătoare!

Cu trei ani în urmă, mama lui Alberto murise într-un mod trist, în urma unui cancer de pancreas. Din acel moment, tatăl său îşi petrecu viaţa cu diverse femei, pe care fiul său le considera vulgare. O chestiune însă îl măcina: de ce luase el în calcul posibilitatea de a se ascunde în natură? Îi pusese această întrebare lui Raul, administratorul domeniului, care-i răspunsese că „el se îndeletniceşte cu comerţul şi are concurenţă.” Explicaţia aceasta i se păru insuficientă, însă nu avea niciun chef să o afle pe cea reală. Avea să afle totul într-o noapte de septembrie, în 1906.

— Trei maşini, domnule! Vin spre noi.

Era Raul, care le urmărea de la fereastră. Îşi trezi apoi stăpânul, care adormise la birou. Thiago Carvalho se ridică de îndată şi aruncă o privire, îndepărtând discret perdeaua.

— Anunţă oamenii, Raul! Şi trezeşte-l pe Alberto!

Slujitorul merse după băieţelul care dormea în camera sa. Îl îmbrăcă într-un capot pe deasupra pijamalei şi-l luă cu sine. Îl lăsă la intrarea în casă.

— Stai acolo şi nu te mişca!

Ieşi în fugă pentru a preveni gărzile care locuiau toate patru într-o clădire învecinată. Însă lumina era stinsă, iar acolo nu se afla nimeni. Se întoarse în casă şi-l alertă pe Dom Thiago.

— *Os bastardos!*[15]

Dom Thiago era pe punctul de a încărca un pistol automat.

— Pleacă împreună cu micuţul, Raul! Mergeţi şi ascundeţi-vă în pădure!

Raul şi Alberto se îndepărtară câteva sute de metri când oamenii înarmaţi ieşiră din maşini şi pătrunseră în casă. Se auzi un schimb de focuri, iar apoi se lăsă liniştea. Raul îl luă pe Alberto aproape de iazul învecinat, care era înconjurat de ierburi înalte. Intrară în noroi şi fură nevoiţi să se apere de insectele care începură să-i împresoare.

[15] „Nemernicii!”

Deodată, Raul încetă să se mai mişte. Mai mulţi oameni apărură pe partea cealaltă a lacului.

— Aruncaţi-l în nămol! spuse cel care părea să fie şeful lor.

Thiago Carvalho era cu ei, şchiopăta. Era rănit, fără îndoială. Îi legaseră de gât o funie la capătul căreia se afla un bolovan. Doi oameni îl băgară mai întâi cu picioarele în nămol.

— Spune-ne unde sunt diamantele, Thiago!

— Totul era pus la punct, răspunse Carvalho. Am aranjat totul cu Camilio. Unde este?

— La Manaus, cu două gloanţe în cap. Eraţi complici. Vorbeşte!

Le făcu un semn celor doi şi aruncară bolovanul în nămol.

— Doamne, şopti Raul, vor să-l înece în nămol!

După câteva secunde însă, îl scoaseră de acolo. Thiago tuşea şi se îneca.

— O să mori ca un şobolan, Thiago, dacă nu vorbeşti!

— Diamantele sunt în seiful meu, în spatele tabloului din salon. Scoateţi-mă de aici şi vă dau codul. Vă spun adevărul, vă jur pe viaţa băieţelului meu!

— Te credem, Thiago! Oricum, nu mai ai ce pierde. N-avem nevoie de cod, suntem echipaţi.

La semnul şefului, cei doi îi dădură drumul, lăsându-l să se zbată.

— Îl terminăm? întrebă unul dintre oameni.

— Îi datorăm măcar acest lucru, spuse şeful.

Două focuri de armă puseră capăt scenei, iar cei trei oameni se îndepărtară. De pe partea cealaltă a iazului, Raul îl ţinea strâns pe Alberto, acoperindu-i gura pentru a-l împiedica să strige.

Poliţia braziliană îl interogă îndelung pe Raul, care cunoştea perfect identitatea agresorilor. Ea nu întârzie în prinderea criminalilor, care au fost întemniţaţi şi executaţi. Cel mai tulburător lucru pentru tânărul băiat a fost să afle că tatăl său minţise: în seif nu se afla nimic, niciun diamant. O bulă de ură se infiltră atunci în sufletul lui Alberto, dar nu împotriva agresorilor tatălui său, ci a lui Thiago Carvalho însuşi. Jurase pe viaţa fiului său, minţind cu bună ştiinţă. Pentru un copil care încă mai credea în farmecul cuvintelor, aceste lucruri contează. Este adevărat că Alberto nu-şi iubise niciodată tatăl, însă de această dată, era sigur că-l ura. L-a plâns de ochii lumii şi fu luat în grijă de fratele, totodată şi asociatul tatălui său.

Diamantele lui Thiago Carvalho, bine dosite în seiful din Recif, reprezentau o veritabilă avere. Avea numeroase pietre tăiate, însă majoritatea era diamante brute care proveneau aproape toate – Dumnezeu ştie cum – dintr-o

mină din sudul Africii. La moartea unchiului său, graţie acestor nestemate care fuseseră vândute discret, în cele mai avantajoase condiţii, el deveni singurul moştenitor al unei averi frumuşele pe care o investi în Italia, unde îşi făcuse şi studiile de teologie.

La vârsta de 14 ani, Dom Alberto Carvalho cunoscuse un soi de stare de graţie. Într-o noapte, răpit în duh, începu să plutească deasupra luminilor pâlpâitoare din Rio. Nu-i era nici frig, nici cald şi nu simţea decât o imensă fericire. A planat astfel îndelung deasupra munţilor şi a văilor; a vrut apoi să plonjeze în cerul pătat de stele, aşa cum te arunci în mare... însă în acel moment s-a simţit tras înapoi şi s-a trezit, lac de sudoare, în patul său de adolescent. Începând de atunci, intră la seminar pentru a-l căuta pe Dumnezeu. Ce-a găsit? Numai el ştie.

În câţiva ani, cel pe care toată lumea îl numea de acum Dom Alberto deveni capul unui important capital imobiliar, care-i asigura venituri confortabile şi care-i permiteau, atunci când revenea în Brazilia, să păstreze câteva obiceiuri paterne sănătoase, cum ar fi acele gărzi de corp care nu-l părăseau niciodată... dar în privinţa cărora el era precaut.

*

Jumătate de secol mai târziu, episcopul de la Rio trebuia să poarte o bătălie, însă de această dată la nivel mondial. De la înălţime, văzu un Dodge mare, plin de noroi, care parcase în faţa casei şi din care ieşeau doi preoţi. Grăbi pasul. Acceptase o întâlnire matinală cu doi trimişi ai episcopului Hélder Câmara[16], care voia să adere la proiectul său. El voia să creeze un conciliu episcopal latino-american, care să reunească toţi episcopii din America Latină. Era o idee frumoasă, însă el considera că aceasta trebuia să aibă nişte baze ideologice clare. Nu-i trebui decât un minut pentru a parcurge textul cu care voiau să-l asocieze şi se înroşi.

— Ce vrea Câmara? întrebă el. Un post de cardinal la Vatican?

Unul dintre cei doi trimişi încercă să argumenteze:

— Scopul său, Excelenţă, este doar găsirea unui punct comun care să le permită episcopilor...

Carvalho nu-l lăsă să termine şi ridică vocea:

— El nu trebuie să găsească decât un punct comun, un scop unic pentru Biserica revoluţionară: acela de a fi în fruntea luptelor popoarelor pentru emancipare.

[16] Un episcop catolic brazilian, cunoscut pentru lupta sa împotriva sărăciei... însă nu atât de radical precum Carvalho.

— Conciliul episcopal va putea întocmai...

— Conciliul vostru nu va reuşi decât să întărească puterea papei, dacă nu veţi preciza asta într-un mod cât mai clar în Carta voastră.

— Dacă înţeleg bine, Dom Alberto, reluă tânărul prelat, refuzaţi să semnaţi?

Una dintre gărzile lui Carvalho reuşi să evite momentul în care acesta urma să verse asupra bietului băiat marea de injurii pe care i-o destinase adversarului său reformist, insipidul Hélder Câmara. Bărbatul îi arătă ceva la fereastră.

— Ah, prieteni, cred că am musafiri. Aici, elicopterul ţine locul autobuzului!

Se ridică, determinându-şi vizitatorii să înţeleagă faptul că discuţia lor se terminase.

— Salutaţi-l pe Câmara din partea mea. Data viitoare, procedaţi ca ei – luaţi un elicopter. Vă veţi scuti astfel de nişte călătorii interminabile pe aceste drumuri groaznice.

Tăcuţi, cei doi trimişi se resemnară cu gândul că se vor întoarce cu mâna goală. Dom Alberto sări pe cal şi galopă tocmai până la un teren viran pe care ateriză un elicopter al Armatei braziliene. Omul care coborî nu era brazilian, ci colonelul Armatei Roşii, Grigori Cierbicev.

— Îţi faci turul într-un elicopter de-al armatei, mai nou? îl întrebă un Carvalho ironic.

— Este un instrument care-mi permite să mă deplasez aproape peste tot, răspunse Cierbicev. Ţara aceasta e atât de mizerabilă!

— Mie îmi spui? Vii pe terasă un moment, ca să-ţi tragi sufletul?

— Nu am timp, trebuie să plec imediat la Rio. Ia un loc, alături de mine!

Îi făcu un semn pilotului, care-şi părăsi locul, cedându-i-l lui Carvalho.

— Am aflat, îi spuse el rusului, că venirea lui Hruşciov ţi-a adus o promovare?

— Da, el mi-a încredinţat reorganizarea Serviciilor noastre secrete.

Cierbicev continuă în şoaptă, pe un ton confidenţial:

— Alberto, americanii ne îngrijorează. Dacă războiul ar izbucni astăzi, tabăra socialistă ar fi pierdută. Destalinizarea era necesară, însă ne-a slăbit ţara şi, de aceea, trebuie să avem ochi peste tot.

Carvalho nu pricepea.

— Şi ce treabă am eu?

— Noi ştim că tu ai plasat oameni de încredere în jurul papei.

— Da, şi?

— Se întâmplă ceva la Vatican. Papa organizează reuniuni discrete prin intermediul omului său de încredere, Montini.

— Îl cunosc, zise Carvalho, trebuie să avem grijă cu el.

— Şi nu este doar el, adăugă KGB-istul. Ştim că pune ceva la cale cu doi preoţi, dintre care unul este fizician. Se spune că ar fi instalat un soi de laborator în cadrul Arhivelor Secrete.

Carvalho era intrigat.

— Acela nu este un loc pentru aşa ceva. E, într-adevăr, bizar.

— Ne gândim că ar putea studia cu americanii instalarea rachetelor lor PMG-19 Jupiter pe teritoriul italian, zise Cierbicev. Vaticanul ar putea servi drept intermediar.

Carvalho dădu din cap a negaţie:

— Nu, îl cunosc bine pe Pius al XII-lea, nu s-ar preta niciodată la o asemenea manevră. Este un laş, dar are principii.

— Atunci, află ce pun la cale şi anunţă-mă!

Carvalho coborî din elicopter.

— Poţi conta pe mine! Montini este isteţ, dar eu am resurse. Dacă pregătesc ceva, vom şti!

16.

— Dar unde-a dispărut? se întreba părintele Leonardo.

Trecuse deja o bună bucată de vreme de când îl aştepta pe Pellegrino şi nu e ca şi cum duceau lipsă de muncă. Aruncă o privire sutelor de pagini cu calcule ale lui Majorana înşirate pe tablă. Momentan, trebuiau să găsească un fir logic, oricât de mic, pentru a putea construi maşina. La finalul dimineţii, se auziră bătăi în uşă prin care garda elveţiană anunţa faptul că tânărul preot ajunsese, în cele din urmă. Se precipită cu scuzele, însă părea mulţumit.

— Deci, unde aţi fost? îl întrebă Leonardo.

— La buchiniştii lui Trastevere. La şapte, mai exact. Şi iată...

Ţinea în mână o veche revistă destrămată.

— Isaac Asimov, părinte! Majorana a pornit de aici.

— Cine este Isaac Asimov?

— Un celebru autor de science-fiction, unul dintre cei care i-au oferit acestui gen nobleţea livrescă.

— Nu ştiam că vă place acest gen literar.

— Nu sunt singurul, părinte Leonardo, şi lui Majorana îi plăcea. Citindu-i notele, am găsit mai multe trimiteri la o poveste scrisă de acesta. La început, nu înţelegeam despre ce era vorba, dar într-un final mi-am dat seama.

Îi întinse o revistă numită *Galaxy*, redactată în engleză. Sub coperta în culori pestriţe, erau afişate titlurile mai multor texte scurte, în curs de apariţie.

— Este o nuvelă de vreo 15 pagini, scrisă în 1947[17].

Leonardo nu înţelegea nimic din toată această chestiune.

— Şi de ce ne priveşte acest lucru pe noi?

— Este punctul de plecare, părinte. Asimov îşi imaginează o societate din viitor, în care oamenii au pus la punct o maşină a timpului pe care o numesc „cronovizor”. Această maşină este capabilă să vizualizeze evenimentele din trecut, chiar şi pe cele mai îndepărtate. Majorana voia să construiască acest cronovizor.

— Ştim deja asta, zise Leonardo.

— Da, dar citind nuvela, am înţeles că Majorana s-a inspirat *şi* din postulatul ştiinţific al lui Asimov.

Îi arătă manuscrisele lui Majorana pe masa de lucru.

— În raţionamentul său, aţi văzut şi dumneavoastră, Majorana acordă o atenţie deosebită acestor particule misterioase pe care le numeşte *neutrino*. Ei bine, în textul

[17] Este vorba despre nuvela *Dead past*, publicată în volum, în 1956. Cu toate acestea, Isaac Asimov îşi rescria adesea nuvelele din tinereţe, transformându-le uneori în romane (aşa cum s-a întâmplat, spre exemplu, cu celebra serie *Fundaţia*). Ne imaginăm aici că Asimov a scris în 1947 o primă versiune a nuvelei *Dead past*, la care Majorana a putut avea acces.

lui Asimov, inventatorul fictiv al cronovizorului porneşte tot de acolo.

Începu să răsfoiască revista şi citi cu voce tare câteva pasaje:

— El a descoperit că „neutrino traversează bariera spaţio-temporală perpendiculară, care se deplasează lesne atât în timp, cât şi în spaţiu.” El a învăţat şi să interpreteze configuraţiile fluxului lor. „În mod natural, fluxul de neutrino este deviat de materia care-l traversează circulând în timp. Aceste deformări pot fi analizate şi traduse pentru a putea reproduce imaginea materiei care a determinat aceste difracţii.”[18]

Leonardo ridică din umeri.

— Este păsărească science-fiction!

— Nu întru totul. Asimov scria science-fiction, dar avea în spate o imensă cultură ştiinţifică. Majorana s-a întrebat dacă intuiţia sa referitoare la neutrino nu era corectă. Teoria ne spune că aceste particule sunt mai numeroase decât fotonii şi că ele traversează toate lucrurile, încă de la începutul universului.

— Cu precizarea că, obiectă Leonardo, adevăratele neutrino nu au masă[19] şi că nu interacţionează cu materia. Contrar a tot ceea ce afirmă Asimov al dumneavoastră!

---

[18] *Dead Past*, tradus sub titlul *Les cendres du passé* (*Cenuşa trecutului*), trad. Michel Deutsch, Librairie des Champs-Elysées, 1976.

Părintele Ernetti răsfoi din nou calculele lui Majorana şi-i arătă o serie de note.

— A, B şi C, părinte!

— Pardon?

— Majorana şi-a impus o provocare, aceea de a formula matematic un model în care neutrino ar fi avut trei feţe, pe care le-a botezat A, B şi C[20]. Ar fi avut o masă foarte slabă, dar nu nulă – acesta ar fi un prim element. Însă neutrino de tip C ar fi avut o caracteristică suplimentară: ar fi fost propriile lor antiparticule[21]. Această proprietate le permite, conform teoriei lui Majorana, să traverseze barierele timpului. Ca neutrino lui Asimov!

Părintele Leonardo era sceptic.

— Să spunem că aveţi dreptate. Credeţi că această descoperire ne poate ajuta să avansăm?

— Uneori, părinte, cele mai cunoscute teorii fizice pornesc de la un raţionament foarte simplu. Urmând această pistă, noi putem să ne orientăm în cadrul raţionamentului lui Majorana.

---

[19] Ceea ce credeau majoritatea cercetătorilor din epoca în care se derula această scenă (1954). Se înşelau.

[20] Numele lor moderne sunt: neutrino electronic, muonic şi tauic.

[21] Cititorii avizaţi vor recunoaşte ceea ce fizicienii denumesc şi „particula Majorana”.

Leonardo aprobă fără să fie într-adevăr convins de acest lucru.

— În orice caz, n-avem nimic altceva.

El răsfoia maşinal revista de pe masă.

— Şi cum se termină povestea lui Asimov?

— Destul de rău, răspunse Pellegrino. Dar este doar science-fiction!

17.

Aşteptând ca părintele de Meaux să revină din Italia, Natacha revenise la kibbutzul Ginosar ca să vadă cum trataseră arheologii barca din timpurile evanghelice. De data aceasta, o scoseseră din carcasa de poliuretan şi o introduseseră într-un bazin special construit în interiorul unui depozit.

— De ce nu aţi lăsat-o să se usuce în aer liber? întrebă Natacha.

— Toată lumea îmi pune întrebarea asta! răspunse arheologul râzând. Tocmai asta nu trebuie făcut. Pierzând apa, lemnul s-ar fi micşorat, apoi ar fi crăpat. Şi barca s-ar fi rupt în bucăţi!

— Doar nu o veţi lăsa pentru totdeauna în apă?

— De fapt, nu e apă. Am amestecat apa cu un produs care conţine ceară. Nu poţi vedea încă, dar ceara va

pătrunde în interiorul lemnului şi va lua locul apei. Când se va usca, barca va fi salvată.

Natacha era uimită de câtă ingeniozitate dăduseră dovadă arheologii ca să salveze bucăţile acelea de lemn. Era într-adevăr o meserie făcută pentru ea, căci studiul enigmelor trecutului întâlnea tehnicile moderne. Cum autocarul său pentru Ierusalim nu avea să ajungă decât într-o oră, merse să se plimbe pe malul lacului. Avea senzaţia că plătise scump ca să ajungă, în sfârşit, la viaţa la care visa.

Până atunci, cunoscuse mai ales viaţa dură a kibbutzului. Fugise din Rusia în 1942, la şapte ani, alături de naşul său Youri (care acum se numea Yuval). Părinţii ei, la fel ca mulţi alţi evrei sovietici, fuseseră deportaţi sau spânzuraţi, nu ştia prea bine. Traversaseră o parte din Ucraina ca să întâlnească o filieră evreiască de la Kiev, ce avea să îi ajute să emigreze clandestin în Palestina. Pe drum văzu orori, cele mai rele lucruri pe care le poate produce omul. Reuşise să se călească moralmente lăsându-şi emoţiile să alunece peste ea fără să o afecteze, ceea ce îl uimea mereu pe naşul ei. Uneori, totuşi, începea să urle sau să plângă pentru a evacua tensiunile acumulate. Apoi îşi regăsea acea aparentă răceală care o împiedicase să devină nebună.

Când ajunseră în Palestina, Youri – un descurcăreţ – deschise un mic restaurant pescăresc la Jaffa. Rămase şi ea acolo un an, ajutând la bucătărie şi învăţând în acelaşi timp ceva ebraică. Apoi, la vârsta de opt ani, se alătură unui kibbutz aproape de Haifa, care deveni a doua ei familie. Acolo primi o educaţie elementară, apoi secundară, ce îi permise să reuşească la examenele ce deschideau calea către studiile universitare. Ştiu să dea înapoi ce primise, lucrând ca infirmieră, la educarea micuţilor şi participând la muncile câmpului, cu puşca la bandulieră, din cauza atacurilor neîncetate ale vecinilor palestinieni care îi vedeau cu ochi răi pe aceşti intruşi veniţi din Europa. Fiind considerată foarte drăguţă, mulţi băieţi se învârteau în jurul Nataşei şi îi propuneau să iasă împreună sau să meargă la cinema în oraşul învecinat. Avu câteva aventuri, care nu o bulversară. Decisese să se agaţe în principal de studii, ca de un colac de salvare. La 19 ani, îşi făcu stadiul militar. Nu participă la nicio operaţiune veritabilă, dar învăţase să lupte. Acum, în momentul în care urma să intre în viaţa profesională, i-ar fi plăcut puţin să lase arma jos, să lase să intre în viaţa ei calmul ce domnea pe acel ţărm, în faţa imensităţii Mării Galileei.

Femeia care administra kibbutzul veni să o caute. Părintele de Meaux se reîntorsese şi o chema.

— Iar? spuse Natacha oftând.

— Merg spre Ierusalim cu maşina. Dacă vrei, te iau cu mine!

— Ah, da, mulţumesc! spuse Natacha.

O urmă.

— Te va certa?

— Nu, nu cred. Mi-a încredinţat o misiune, am îndeplinit-o. Oare ce mai vrea?

Natacha îşi spunea că totuşi, cu un astfel de personaj, nimic nu era sigur!

*

La finalul după-amiezii, se prezentă în biroul părintelui de Meaux. Fiindcă tocmai scria ceva, îi vorbi fără să o privească.

— Închideţi uşa, Natacha!

— Dar... am închis-o, spuse ea fără să înţeleagă.

— Cu cheia!

Aproape ţipase. Se ridică şi întoarse cheia în uşă cu fermitate. Apoi se întoarse la biroul său.

— Sunteţi mândră de dumneavoastră?

— Poftim?

— V-aţi dat în spectacol în tot muzeul, din ce mi s-a spus, cu trofeul dumneavoastră!

Vorbea, cu siguranţă, de manuscrisul lui Dayoub.

— Ba nu, părinte, nu am vorbit despre asta decât cu două sau trei persoane.

— Ei bine, vă voi spune ce cred eu despre trofeul acesta!

Când ieşi din biroul părintelui de Meaux, un sfert de oră mai târziu, Natacha tremura de furie. Coborî în grabă scările muzeului şi merse în stradă să îşi cumpere un sendviş cu falafel de la un vânzător ambulant. Era o pită umplută cu găluşte de năut, crudităţi şi pastă de susan. Cumpără şi vreo două sute de grame de smochine bine coapte. Se întoarse în laboratorul său din Rockefeller ca să îmbuce mâncarea aceasta nu prea dietetică, a cărei singură calitate era aceea de remediu împotriva tristeţii. Yoni Landau, vecinul ei de laborator, o văzu prin uşa deschisă.

— Mă întrebam a ce miroase, spuse el cu un aer hilar. Chiar era un falafel. Trebuie curaj ca să mănânci o chestie din asta în mijlocul manuscriselor de la Marea Moartă!

— Nu-mi pasă! răspunse Natacha.

— În câţiva ani, când fizicienii vor studia compoziţia chimică a manuscriselor, vor deduce că esenienii se

hrăneau cu falafel şi beau Coca-Cola. Unii vor scrie teze întregi despre asta!

Ea râse, dar îi era greu să-şi ascundă furia. Yoni se aplecă spre ea.

— Te-a repezit prea tare?

— M-a făcut în toate felurile! Spune că alte texte, anterioare lui Iisus, conţin expresii identice, că trebuie să ne ferim de falsele descoperiri senzaţionale, bune pentru presă, dar dezastruoase pentru cercetare. Din moment ce încă trebuie să-mi susţin teza, nu am răspuns nimic.

— Bine ai făcut.

— Îmi contestă şi traducerea. Îi va pune pe dominicanii lui să examineze manuscrisul.

— Sunt nişte oameni competenţi şi sinceri, vor spune ca tine.

— Nu vor spune nimic fără autorizaţie. Ştii, Yoni, nu mai era acelaşi om. E un mare savant. Dar azi-dimineaţă, aveam în faţa mea un inchizitor, ca pe vremea lui Galileo sau a templierilor.

— Calmează-te, Natacha! Uită falafelul, nu e bun pentru siluetă. Vino să bem o limonadă la cafeneaua din colţ.

— Eşti de treabă, Yoni, dar am nevoie să fiu singură acum.

O sărută pe obraz şi se întoarse în laboratorul lui. Ea se gândi din nou la scena de dimineaţă şi aruncă furios ce

mai rămăsese din falafel la gunoi. Era prea nedrept. Căută să adoarmă pe birou, punându-şi capul pe braţe. Că părintele de Meaux, pe care îl respecta, s-a lăsat pradă uneia dintre furiile sale legendare, că a decis – poate dintr-un ordin – să filtreze informaţiile care ieşeau de la Rockefeller, era un lucru. Dar nu avea dreptul să o umilească. Şi, de data aceasta, Natacha se simţea umilită.

18.

Chiar dacă nu era decât science-fiction, Isaac Asimov le deschisese prima uşă. Demersul era anevoios, căci speculaţiile matematice ale lui Majorana trebuiau transformate într-o realizare materială. În mai puţin de două săptămâni totuşi cei doi bărbaţi puseră la punct un plan de lucru ce le părea viabil. Era ambiţios. Montini îşi dădu seama din lista de „cumpărături” pe care o pregătiseră cei doi preoţi.

— Dar... ce îmi cereţi aici va costa o avere!

— Plângeţi-vă lui Majorana, Excelenţă! Chiar avem nevoie de toate aceste materiale.

— Înţeleg, răspunse un Montini resemnat. Dar va trebui să comandăm toate aceste aparate în cele mai bune laboratoare de electronică din Italia şi din lume. Şi nu avem timp de pierdut.

— Haidem! Dacă plătiţi, le veţi avea la timp, spuse Leonardo.

Avea dreptate. Beneficiind de acordul papei, Montini obţinu de la Serviciile financiare ale Vaticanului mijloacele necesare. Dar tot nu se punea problema, din motive de secret absolut, să le aducă un colaborator... chiar şi atunci când trebuiau să sudeze şi să ajusteze piese mecanice! Mai puţin competent ca fizician decât Pellegrino, părintele Leonardo dădu dovadă de o ingeniozitate de invidiat pentru a găsi soluţiile practice care se impuneau.

— Vechea mea pasiune pentru mecanică! spuse el.

Puţin câte puţin, laboratorul lor se umplu de piese numerotate cu grijă. Erau peste tot. Cine ar fi intrat fără să ştie despre ce era vorba, nu ar fi văzut acolo decât o vastă harababură. Dar pentru Leonardo şi Pellegrino, această dezordine aparentă avea o logică.

— Când eram copil, spuse Pellegrino, mă jucam de-a *Meccano*. Cunoaşteţi acest joc, părinte?

— Şi încă cum! M-am jucat şi eu. Datează de la începutul secolului, ştiţi? La fiecare Crăciun, tatăl meu îmi dăruia o nouă cutie, mai complexă decât precedenta. Am petrecut zile întregi să construiesc macarale şi poduri.

— Cine s-ar fi gândit că îl vom începe din nou la vârsta noastră şi din ordinul papei?

— Şi ca să construim o maşină de explorat timpul!

Râseră amândoi din toată inima.

— Părinte Leonardo, îmi permiteţi să pun puţină muzică? Azi dimineaţă mi-am adus pick-upul.

— Haideţi, dar scutiţi-ne de muzica aceea de nebuni, rock'n'roll.

— Nu vă temeţi!

Pellegrino merse să caute un disc cu 45 de rotaţii în geanta sa.

— Renato Carosone. Toţi tinerii sunt înnebuniţi după discurile sale.

— Mă îngrijoraţi, spuse Leonardo.

Cântecul *Tu vuo' fa' l'americano* (*Vrei s-o faci pe-a americanul*) era interpretat de o trupă de şase muzicieni şi avea un ritm îndrăcit. Scrisă în napolitană, combina swingul, boggie-woogie şi cântecele populare napolitane.

Tu vuo' fa' ll'americano
Mericano, mericano
Sient'a mme chi t'o ffa fa'?
Tu vuoi vivere alla moda,
Ma se bevi „whisky and soda"

Garda elveţiană, alertată de zgomot, intră în încăpere să verifice dacă totul era în regulă. Zâmbi şi închise uşa.

— Aveţi milă, Pellegrino, opriţi asta!

Cu regret, tânărul preot întrerupse melodia.

— Nu aveţi nimic mai liniştit?

— Nu aici, părinte.

— Atunci, mâine vă voi aduce eu un disc cu 33 de rotaţii. Tot muzică napolitană. Dar din aceea adevărată, nu ca a dumneavoastră.

— Cu plăcere, părinte!

Pellegrino se întoarse la treabă, dar nu se putea abţine să fredoneze cântecul lui Carosone.

Tu vuo’ fa’ ll’americano,
Mericano, mericano.

Pe măsură ce maşina prindea contur, spaţiul de care dispuneau începu să devină neîncăpător. Cu acordul lui Montini, Pellegrino şi Leonardo îşi mutară instrumentele într-o sală mai mare, prevăzută cu un sistem puternic de aer condiţionat. Maşinăria pe care voiau să o creeze avea să fie mare consumatoare de electricitate şi, implicit, producătoare de căldură. Curând, asamblarea pieselor prelucrate după instrucţiuni se transformă în scheletul unei mari sfere instalate pe un soclu de oţel. Încă nu era decât învelişul exterior al unei aparaturi complexe, ce rămânea de pus la punct. Fură încurajaţi de descoperirea întâmplătoare, în hârtiile lui Majorana, a ciornei unei

scrisori pe care o trimisese în 1937 lui Niels Bohr[22], unul dintre părinţii fizicii cuantice. Marele fizician găsea ipoteza sa despre neutrinii C transtemporali foarte stimulantă şi îl încuraja să progreseze. Majorana trimisese aproape acelaşi mesaj lui Werner Heisenberg[23] şi obţinuse acelaşi tip de răspuns. Continuarea corespondenţei arăta, de asemenea, din păcate, că pe măsură ce avansa, fizicianul italian se scufunda într-o paranoia din ce în ce mai devastatoare. Se temea să nu fie spionat şi să nu-i fie furate planurile.

— De ce se temea? se întrebă Leonardo.

— Probabil de acelaşi lucru ca Asimov în povestea sa, răspunse părintele Ernetti. Ca o astfel de maşină să nu devină o armă redutabilă, care să permită spionajul la distanţă, şi să se ajungă la un spionaj global, care să aducă sfârşitul oricărei urme de intimitate.

— Deci a luat decizia de a dispărea?

— Avansa lent, pentru că lucra singur. Dar îşi spunea că dacă germanii sau sovieticii puneau mâna pe invenţia sa, ar fi dispus de echipe compuse din zeci de fizicieni, dintre cei mai buni, care se puteau apuca de lucru ca să ajungă

[22] Acest fizician danez a primit în 1922 un premiu Nobel. Este considerat ca fiind unul dintre pionierii mecanicii cuantice.

[23] Werner Heisenberg este un alt fondator (german) al fizicii cuantice.

la capăt mult mai repede decât el. Lăsând să se creadă că s-a sinucis, putea să-şi continue munca în linişte.

O gardă elveţiană le întrerupse meditaţia ca să-l lase să intre pe Montini, care tocmai îi vizita... cu o sticlă de şampanie franţuzească!

— Şampanie? zâmbi Leonardo. În onoarea cui?

— Prieteni, acum nici o oră, Sfinţia Sa Pius al XII-lea m-a numit Arhiepiscop de Milano. Am venit să vă dau personal vestea şi să vă vorbesc despre viitor.

Această numire era făcută în urma decesului vechiului arhiepiscop al oraşului. În ciuda şampaniei, Montini avea totuşi o figură întunecată. Leonardo, care vorbea direct, ghici repede motivul.

— Încearcă să vă îndepărteze de Roma, nu-i aşa?

— Sfântul Părinte e o personalitate complexă, răspunse Montini. Şi boala sa nu simplifică lucrurile. Numindu-mă la Milano, vrea probabil să-mi facă mai dificil eventualul acces la tronul de piatră. Poate va reuşi, dar numai Dumnezeu cunoaşte viitorul.

— Şi proiectul nostru? întrebă Pellegrino puţin îngrijorat.

— Continui să-l conduc. Singurul lucru care se va schimba, prieteni, e că va trebui să mă numiţi „monsenior”.

Râseră toţi trei. El deschise şampania.

— Vă propun deci să bem din şampania aceasta excelentă! Şi să ne revedem peste o lună la Milano.

*

O lună după aceea, cum era stabilit, Pellegrino Ernetti şi părintele Leonardo soseau la Milano. Ploua. Una din acele ploi torenţiale, cum mai sunt uneori în capitala Lombardiei. Abia ieşiţi din gara centrală, cei doi se duseră să se refugieze într-o cafenea. În linişte, priviră cum cădea ploaia, fiecare dintre ei pierdut în propriile gânduri. După un moment, o întrerupere a ploii îi încurajă să se ducă în Piazza del Duomo, unde se afla impresionanta catedrală căreia Montini îi devenise arhiepiscop. Se decupa pe un fond negru de nori de furtună, iluminată pe faţada sa principală de o rază de soare ce făcea să-i strălucească cele o sută treizeci şi cinci de săgeţi de piatră şi cele două mii trei sute de statui. Cine nu a văzut catedrala din Milano după ploaie, îşi spunea Pellegrino, nu îi înţelege magia. Era o adevărată dantelă de piatră, o capodoperă a artei gotice, una dintre cele mai frumoase catedrale din lume

Biroul lui Montini se afla în spatele edificiului. Era destul de modest, având în vedere dimensiunea domului.

Arhiepiscopul îi primi amical şi îi întrebă ce progrese au mai făcut.

— Pista neutrinilor pare să fie cea bună, monsenior, spuse Leonardo. Am imaginat un sistem care ar permite să captăm neutrinii remanenţi din scenele pe care dorim să le observăm, pe o scară de timp ce poate merge de la T=0 la T=3000 de ani în trecut, cu condiţia să fie calculaţi în secunde.

— În secunde? întrebă Montini. Şi de ce, mă rog?

— Dintr-un motiv stupid. Când a început calculele, Majorana se gândea la salturi în timp foarte scurte, sigur nu credea că se poate merge mai departe. Aşa că şi-a scris ecuaţiile calculând în secunde şi nu a schimbat niciodată parametrii. Nu îi păsa, căci maşina sa rămânea teoretică. Dacă vrem să schimbăm situaţia, ar trebui să rescriem o sută de ecuaţii. Asta ne-ar lua un timp considerabil, mai multe săptămâni probabil.

— Nu faceţi nimic, spuse Montini. Vă voi găsi o maşină de calculat ca să vă uşurez munca. Şi cum vă orientaţi ca să „vizaţi” un anume loc din trecut?

— Majorana s-a gândit la asta, reluă Leonardo. Propunea un dispozitiv ce ar permite să programăm un loc precis afişându-i longitudinea şi latitudinea. Mai rămâne să-l punem la punct tehnic. Nu e chiar simplu.

— Am încredere în voi. Când îi veţi putea arăta o primă încercare papei?

— Cred, reluă Leonardo, că ar fi posibil să... Pardon, iertaţi-mă!

Ieşi precipitat din cameră.

— Încă o criză? se nelinişti Montini.

— Tot inima, monsenior. Părintele Leonardo suferă de o angină pectorală severă. Cel mai mic efort îl face să sufere.

— E neplăcut, spuse Montini. Are un pulverizator cu nitroglicerină?

— Evident.

— Aveţi grijă să nu-i lipsească niciodată, ritmul muncii nu trebuie să aibă de suferit.

Ce arhiepiscop ciudat, îşi spuse Pellegrino. El şi Leonardo se cunoşteau şi se apreciau, dar misiunea de îndeplinit prevala pentru Montini în faţa oricărui alt considerent. Nu era un arhiepiscop, ci un general!

Leonardo reveni în încăpere cerându-şi scuze. Conversaţia continuă ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic.

— I-aţi putea face o demonstraţie papei înainte de finalul anului?

— Vom face ceea ce e necesar, monsenior, spuse Pellegrino.

— Un ultim detaliu de stabilit: să găsim un nume pentru maşina voastră. Aveţi vreo idee?

— Ei bine, spuse Leonardo, ne-am gândit la cel pe care îl foloseşte Isaac Asimov în nuvela sa: un „cronovizor”.

Montini se strâmbă.

— E un nume cam învechit, nu credeţi?

— Vă dau dreptate că aminteşte puţin de Jules Verne, dar ne-am obişnuit.

— Ei bine, fie! Felicitări, prieteni, s-a născut cronovizorul!

— Monsenior, îmi permiteţi să pun o întrebare? spuse Pellegrino.

— Da!

— E vorba de obiectivul final. Eu...

— Dacă, presupunând că maşina ne va permite să ajungem în timpurile evanghelice şi la însăşi persoana lui Iisus... dacă realitatea pe care o vom descoperi nu e cea la care ne aşteptăm?

Montini se încruntă.

— Dacă descoperiţi, de exemplu, că Iisus din Nazaret nu a existat niciodată... asta aveţi în minte?

— Oh, nu, monsenior, sunt absolut sigur de existenţa terestră a Domnului Iisus. Dar dacă dăm peste detalii istorice care nu corespund perfect povestirii din evanghelii?

— Ei bine, prietene, răspunse Montini, va fi un secret în plus de ascuns în peşterile Vaticanului.

19.

Natacha se aştepta la orice, chiar şi să fie exclusă din echipa de studenţi care lucrau la Rockefeller. Dar nu se întâmplă nimic, lucrul continua ca de obicei. Când îl întâlnea pe părintele de Meaux pe culoar, îi adresa unul dintre zâmbetele sale seducătoare, ce făceau pe toată lumea să cedeze, fete sau băieţi. Într-o zi, el se interesă chiar cum îi mai avansa teza. Ea îi vorbi de barca din Tiberias.

— E interesant, dar nu faceţi din ea vaporul Sfântului Petru! îi spuse el amical.

— Sigur că nu! Nu e decât o barcă de pescari, dar datează din timpurile evanghelice.

— Imediat ce veţi termina, vom revedea ansamblul tezei dumneavoastră înainte de susţinere. Universitatea v-a fixat o dată?

— Da, la jumătatea lui octombrie.

— Atunci, munciţi din greu! Trebuie să fiţi excelentă, domnişoară!

Chiar dacă era obişnuită cu schimbările sale bruşte de dispoziţie, Natacha fu surprinsă de amabilitatea subită a părintelui de Meaux. Poate considera că exagerase când o certase la el în birou? Până la urmă, îşi riscase viaţa ca să găsească acel manuscris... la cererea lui! Şi modul în care o tratase era de nedescris. Din acest punct de vedere, toate zâmbetele din lume ale lui Hubert de Meaux nu puteau şterge umilinţa pe care o îndurase. Dincolo de cazul ei personal, era soarta rezervată manuscrisului din Dayoub. Nimeni nu mai vorbea despre asta, ca şi cum n-ar fi existat niciodată. Un text de o asemenea importanţă, care putea schimba atitudinea istoricilor în ceea ce priveşte originile creştinismului... şi care dormea acum într-un seif. Îi spuse un cuvânt lui Yoni, care îi făcu semn să îl urmeze.

— Vino cu mine, dar discret.

O duse într-un laborator din al doilea subsol. Era încuiat.

— Deocamdată, mi-au lăsat cheile, dar presimt că nu va dura mult.

Pe o masă lungă, un manuscris era expus sub o placă de sticlă.

— Tocmai a sosit. E un manuscris esenian. Nu copiat dintr-o carte a Bibliei, ci un text intern al sectei[24].

Natacha fluieră surprinsă.

— E un document incredibil. Evocă un „Stăpân al Dreptăţii” ce s-ar fi opus responsabililor Templului sub Macabei[25], cu două secole înainte de era comună[26]. Acest om sfânt ar fi fost executat de autorităţile evreieşti din acel timp. Imediat, partizanii săi au luat calea exilului.

— Am înţeles. Esenienii sunt ei!

— Da. După moartea şefului lor s-au refugiat la Khirbet-Qumran, pe ţărmul Mării Moarte. Conform textului, pentru a aştepta întoarcerea conducătorului lor înviat, cum îl aşteptăm noi...

— Pe Mesia?

— Exact. Se gândeau că învierea Stăpânului Dreptăţii ar fi însoţită de schimbări majore, de o luptă a armatelor Binelui împotriva celor ale Răului.

— Ca în cartea *Apocalipsei*.

— Da, dar cu un alt Mesia decât Iisus.

---

[24] Arheologii au găsit două tipuri de manuscrise în peşterile de la Marea Moartă: unele sunt pur şi simplu copii ale cărţilor biblice, altele conţin informaţii despre însăşi esenieni. Sunt numite „pergamentele sectei”.

[25] O familie de rebeli evrei care a opus rezistenţă ocupanţilor greci.

[26] În Israel se spune „înaintea erei comune” mai degrabă decât înainte de Hristos.

— Spune, e exploziv ce aţi găsit!

— Şi devine tot mai interesant. Când a plecat la Roma, era prevăzut ca Patronul să facă o escală la Paris ca să semneze un contract cu editura franceză ce trebuia să publice traducerea acestui text. De atunci, a anulat publicarea.

— De ce?

— Motive obscure, trase de păr. Trebuie să mai aşteptăm alte descoperiri, să comparăm cu alte documente etc. Pretexte. Şi ştii ce e cel mai tare?

— Nu.

— La întoarcerea din Italia, a sistat orice tentativă de traducere. La fel şi pentru celelalte manuscrise, excepţie făcând cele care sunt, pur şi simplu, copii din Biblie. Nu se va publica decât ceea ce va accepta Vaticanul să publice.

Natacha era gânditoare.

— Yoni, s-a întâmplat ceva la Roma care l-a schimbat pe părintele de Meaux.

— Aşa mă gândesc şi eu. Probabil papa s-a răzgândit. Pentru părintele de Meaux, probabil că e imposibil de acceptat.

— Mi-am dat seama ultima dată!

— Vino! spuse Yoni. Să nu rămânem aici.

Se întoarseră în laboratorul Natachei.

— Nu putem lăsa situaţia asta să se prelungească, spuse el.

Natacha era foarte enervată.

— Yoni, părintele de Meaux e coordonatorul meu de teză. Şi o susţin în câteva luni.

— Ei bine, eu nu am nimic de susţinut. Decât adevărul!

20.

Dom Alberto Carvalho revenise cu plăcere la Roma. Blândeţea acestei veri italiene contrasta cu asprul climat din Brazilia. La Vatican toată lumea îl cunoştea, acesta e avantajul celor care vorbesc întotdeauna ferm. Chiar şi cardinalii pentru care el nu era decât un măscărici de extremă stânga vedeau în el un excelent orator, care ştie să jongleze cuvintele potrivite pentru a atinge mulţimile. Avea şi abilitatea de a include în discursurile sale citate literare, biblice sau filosofice care garantau cel mai bun efect.

Om organizat, Carvalho aranjase să trimită iscoade – jurnalişti, angajaţi ai Serviciului de presă, răufăcători de meserie – în căutare de informaţii compromiţătoare despre unii şi despre alţii. Astfel, el fu printre primii care îl denunţară pe Alois Hudal, acel episcop austriac care organizase o filieră ce permitea foştilor criminali nazişti să

emigreze spre America de Sud. Afacerea provocase un scandal ce atinsese mulţi prelaţi. Astăzi era uitată, dar cei care reuşiseră să treacă printre picături ocupau un loc important în carnetele lui Dom Alberto. De-a lungul anilor îşi constituise un dosar care putea rivaliza cu cele ale celor mai bune servicii secrete. Îl răsfoi cu satisfacţie, căutând persoana potrivită care putea să-l ajute să pătrundă misterul a ceea ce se petrecea în inima Arhivelor Secrete ale Vaticanului. Puse ochii pe un cardinal francez, care avea multe lucruri să-şi reproşeze.

*

— Contact!

De data aceasta, în sfârşit, cronovizorul era gata să arate prima imagine. Nu era vorba, desigur, de o imagine din trecut, nu se ajunsese acolo. Se testa numai sistemul de vizualizare. La semnalul lui Pellegrino, părintele Leonardo trase în jos maneta care alimenta electric maşina. Progresiv, umbre în alb şi negru apărură pe micul ecran cu diagonala de 31 cm. Formară curând o imagine lizibilă. Era o vedere de ansamblu a laboratorului lor. Pellegrino era uimit.

— E ciudat, de ce scena e văzută din tavan?

— Cred că e un efect de convergenţă, sugeră Leonardo. Toate liniile imaginii converg către un punct virtual situat deasupra ecranului dumneavoastră. Dar suficient de sus încât să evite deformările.

Niciun salt în timp deocamdată, nu se ajunsese acolo. Era doar o imagine „în direct” a camerei în care se aflau, ca la televizor. Puteau de altfel să se vadă ei înşişi în timp ce lucrau. Singura diferenţă faţă de o cameră de televiziune: dispozitivul lor nu capta fotoni, era sensibil numai la remanenţa neutrinilor. Continuară să testeze sistemul de vizualizare.

— Încercaţi o panoramă, sugeră Leonardo.

Manipulând cursorul, Pellegrino mişcă „camera” spre stânga, apoi spre dreapta.

— Un zoom acum?

— Am înţeles.

Părintele Ernetti acţionă un alt cursor. Zoomul nu avea o rezoluţie extraordinară, dar le permitea să vadă puţin mai de aproape o carafă cu apă pusă pe un plan de lucru.

— Aţi văzut, părinte Leonardo?

Niciun răspuns.

— Invers acum, lărgesc câmpul.

Tot niciun răspuns.

— Părinte Leonardo?

Se întoarse. În spatele lui, părintele Leonardo era pe jos, inconştient.

Spitalul Bambino Gesù, care depindea de Vatican, era rezervat, teoretic, îngrijirilor pediatrice. Dar Montini reuşise să-l transporte de urgenţă acolo pe părintele Leonardo. Fusese lovit de un infarct sever. Promptitudinea medicilor care s-au ocupat de el i-a permis să scape de ce era mai rău. Pentru moment, se odihnea într-o cameră de la primul etaj. Pellegrino îl întrebă pe asistentul de gardă dacă îl putea vedea pe bolnav.

— Mergeţi, dar încă e foarte slăbit, îi spuse infirmierul. Nu îl obosiţi.

— Poate ar fi mai bine să revin în altă zi?

— Nu, cred că vrea să vă vadă.

Pellegrino intră în cameră. Părintele Leonardo dormita, dar fu mulţumit să îl revadă pe tânărul său prieten.

— Ne-aţi speriat, părinte! îi spuse Pellegrino zâmbind.

— Eram pe mâini bune, medicii de la Bambino sunt dintre cei mai buni. Chiar dacă sunt departe acum de a mai fi un copil! Cum merge treaba?

— Am luat o pauză, părinte, cu acordul lui Montini. Nu aveam curajul să continui după ceea ce vi s-a întâmplat.

— Trebuie să continui, Pellegrino! Dar fără mine.

— Asta iese din discuţie, părinte. Am prea mare nevoie de dumneavoastră!

— Nu, nu. Medicii sunt categorici. Să continui ar fi sinucidere curată.

Pellegrino înţelese că era inutil să insiste.

— Va fi dificil să continuăm fără dumneavoastră, admise el, regretând sincer.

— Vă descurcaţi foarte bine! Am obţinut primele imagini, acum trebuie puse la punct sistemele de programare. Dar nu sunteţi departe de ţintă, nu trebuie să abandonaţi sub nicio formă.

— Şi dumneavoastră, părinte, ce veţi face?

— Voi propune un înlocuitor pentru departamentul meu de psihologie de la Academia Pontificală. Cunosc câţiva care ard de nerăbdare!

— Vă veţi întoarce la Milano?

— Nu, voi merge să mă odihnesc într-o mănăstire din Puglia, lângă Bari, la Marea Adriatică. Dar mă veţi ţine la curent, nu-i aşa?

— Contaţi pe mine, părinte!

Asistentul de serviciu întredeschise uşa.

— Cred că trebuie să-l lăsaţi să se odihnească acum, sugeră el.

Tânărul preot strânse tare mâna lui Leonardo, dar acesta o reţinu.

— Pellegrino, fiţi prudent!

21.

— Aş vrea să vă vorbesc astăzi de o chestiune pe care, personal, o consider foarte gravă.

Hubert de Meaux îi reunise în acea zi pe toţi colaboratorii Muzeului Rockefeller în marea sală de conferinţe. Chiar şi săpăturile în curs fuseseră întrerupte pentru ca toată lumea să poată fi prezentă.

— Pariez că ne va vorbi despre articolul din *The New Yorker*, îi şopti Natacha lui Thomas.

Avusese dreptate. Hubert de Meaux le arătă revista.

— Tocmai am luat la cunoştinţă de un reportaj publicat săptămâna aceasta de celebra revistă americană. E redactat de un anume Edmund Wilson[27]. Acest domn nu e nici arheolog, nici istoric, e critic literar. Totuşi, articolul său e foarte bine informat. Deci, l-a ajutat cineva. Iar acea persoană – sau acele persoane – se află probabil printre voi.

Liniştea care se lăsase în sală deveni din ce în ce mai apăsătoare.

---

[27] Este vorba despre articolul intitulat *The Scrolls from the Dead Sea* (*Manuscrisele de la Marea Moartă*) de Edmund Wilson, publicat într-adevăr în *The New Yorker*, o revistă de mare tiraj.

— Din păcate pentru noi, documentul acesta e unul dintre primele reportaje de fond despre pergamentele de la Marea Moartă. Revista în care a fost publicat e citită de peste un milion de persoane în Statele Unite şi din restul lumii. Ce scrie Wilson, vă spun, e catastrofal. El sugerează că epigrafiştii – epigrafiştii noştri – care lucrează la traducerile manuscriselor ar avea, citez, „alte preocupări decât cele ştiinţifice”.

— Cine poate afirma contrariul? spuse Natacha încet.

— Iată ce mai scrie Wilson: „Ne întrebăm dacă savanţii care lucrează la pergamente nu sunt cumva *împiedicaţi de diferitele lor angajamente religioase.*” Şi mai departe: „Dacă luăm în considerare persoana lui Iisus în perspectiva dezvăluită de pergamente, putem conştientiza evoluţia care conduce la creştinism. Mănăstirea din Qumran este, poate, mai mult decât Betleemul sau Nazaretul, leagănul creştinismului.” Cel mai grav e că acest Wilson îşi fondează argumentele pe o serie de detalii şi de informaţii precise, care nu i-au fost comunicate de Sfântul Duh! Cu alte cuvinte: există un trădător printre noi. Spun un „trădător”, nu un indiscret. Indiscreţii sunt nişte neîndemânatici, trădătorii sunt animaţi de intenţia de a face rău şi poate de *a-mi* face rău.

— Acum suntem în plină paranoia, şuşoti Yoni.

— În calitate de creştin, dar mai ales în calitate de istoric-arheolog, consider că singularitatea lui Iisus e indiscutabilă. Cei care cred altceva au dreptul să creadă ce vor, dar nu îi obligă nimeni să lucreze cu noi. Iată ce voiam să vă spun. Acum, vă întreb: persoana care l-a informat pe jurnalist se află printre noi? Are curajul să se denunţe?

Linişte. Părintele de Meaux îşi plimbă încet privirea peste persoanele prezente. Natacha îl privi pe Yoni, care nu clipi.

El a făcut-o. Dar de ce s-ar denunţa?

— E adevărat că trădătorii sunt rareori curajoşi, reluă părintele de Meaux. Voiam să îi spun acestei persoane şi vă voi spune tuturor că pe viitor voi fi foarte preocupat de păstrarea seriozităţii şi a integrităţii muncii noastre ştiinţifice. Dacă unii se plâng de lentoarea traducerilor pe care le livrăm publicului, să-şi schimbe meseria! Ştiinţa nu se scrie la fel de repede ca un articol dintr-o revistă de senzaţie, Cred că am fost clar. Întrebări?

Nicio întrebare.

— Interpretez liniştea voastră ca pe un acord tacit. Vă mulţumesc pentru atenţie! Acum vă puteţi întoarce la lucru!

— La lucru? spuse Thomas. E ora şaptesprezece, nu mă întorc la Qumran. Mergem să bem ceva, prieteni?

— Am cumpărat un pepene frumos azi-dimineaţă, propuse Yoni. Dacă am merge să îl mâncăm în curte?

Un mic grup format din Yoni, Thomas, Natacha şi Thierry Darmont, un tânăr dominican, se reuni pe iarbă ca să-şi împartă pepenele.

— Mai întâi lucrurile serioase, prieteni, spuse Natacha. Cine e trădătorul? El nu va primi pepene!

Toată lumea izbucni în râs.

— E cald, dar astâmpără setea, spuse Yoni.

Dacă e el, îşi spuse Natacha, *atunci e un excelent actor!*

— Nici eu nu ştiu cine l-a informat pe acel jurnalist, spuse Thomas, dar ar putea fi oricare dintre noi. Cu toţii ne gândim la acelaşi lucru.

— Întrebarea: lăsăm lucrurile aşa? întrebă Natacha.

— Sunt indecis, spuse Thierry. În calitate de creştin, sunt de acord cu el în ceea ce priveşte caracterul unic al lui Iisus. Dar noi suntem şi arheologi, oameni de ştiinţă. Nu putem amesteca totul, adevărurile istoriei cu cele ale credinţei.

— Aveam impresia, spuse Thomas, că ne întoarcem cu şase secole în urmă, pe vremea Inchiziţiei. Iată ce trebuie să gândim şi ce e interzis să spunem. Şi dacă nu vă conformaţi, mai bine plecaţi.

— Până la urmă, Iisus era evreu, nu? spuse Yoni. De ce nu ar fi preluat o parte din învăţătura Sa de la esenieni? Se spune chiar şi că ar fi călătorit în India, în Egipt. Nimic nu vine din nimic. Important e ce a făcut cu acele cunoştinţe pe care le-a acumulat.

— Iisus nu era un filosof, Yoni. Pentru mine, un creştin, EL e fiul lui Dumnezeu. Inspiraţia Sa venea de la Dumnezeu.

— Tu nu zici nimic, Natacha?

— Mă amuz.

— Ce te amuză?

Le arătă o scrisoare.

— Un prieten care îmi scrie din Anglia. Vă amintiţi de John Allegro?

— Da, era unul dintre primii parteneri ai Patronului când a început el săpăturile.

— Ei bine, şi el Îl trădează!

Ea cită câteva pasaje din scrisoare.

— Allegro a dat săptămâna trecută trei interviuri la un post de radio local din nordul Angliei. A declarat că „euharistia, o parte din rugăciunea Tatăl Nostru şi învăţătura dată de Hristos în Noul Testament puteau fi preluate din învăţătura comunităţii din Qumran.”

— Îngrozitor!

— Când părintele de Meaux va afla, va face o tragedie din asta.

— Să reacţioneze cum vrea, nu-mi pasă! declară Natacha. Dar e o limită care nu trebuie depăşită, aceasta e ascunderea informaţiilor. Responsabilitatea noastră în asta constă.

— Ce vrei să zici?

— Vreau să zic că nu are dreptul să ascundă descoperirile noastre dacă le consideră deranjante. Şi cu atât mai puţin să le distrugă din ordinul Vaticanului.

— Nu mergi puţin cam prea departe, Natacha? spuse Thomas.

— Încă am familia în Rusia. Mi-au povestit cum se întâmpla pe vremea lui Stalin. Era acum cel mult zece ani. Nu se jena nimeni, pe-atunci, să muşamalizeze adevărul. Spun că trebuie să avem grijă. Dacă Vaticanul se amestecă în cercetările noastre, va trebui să facem cunoscut acest lucru.

— Cu toate astea, cum mai stă treaba cu teza ta? o întrebă Thomas.

— Sunt pe final, o susţin în octombrie.

— El nu te deranjează?

— Are prea multe pe cap. Iar în teza mea mă rezum la fapte.

— Ce vei face după aceea?

— Sper că voi merge să fac săpături în situri. În curând, viaţa la muzeu va deveni irespirabilă.

22.

În biroul său din Milano, arhiepiscopul agita nervos stiloul pe care îl ţinea în mână.

— Ce v-a spus părintele Leonardo?

— Că nu mai are forţa să continue.

— Bănuiam eu. Boala sa l-a epuizat.

Pellegrino venise să îi dea socoteală despre vizita sa la căpătâiul bolnavului. Lui Montini îi era greu să îşi ascundă iritarea.

— Acest accident e supărător, riscă să ne întârzie proiectul. Aţi insistat să-şi reia locul?

— Am vorbit cu cardiologul. Şi el crede că trebuie să înceteze orice activitate. Şi mai e ceva...

— Ce?

— Cred că maşina asta... îl sperie.

— Haideţi! spuse Montini. E una dintre descoperirile cele mai exaltante ale secolului.

Pellegrino îl privi neîncrezător.

— Nu exagerez, părinte Ernetti! Iar proiectul acesta, de acum înainte, va fi dus mai departe de dumneavoastră!

Pellegrino, care se temea de această propunere, protestă imediat.

— Monsenior, nu voi reuşi niciodată singur!

Încă o dată, Montini se arătă inflexibil.

— Veţi lucra singur până când îi veţi putea arăta un rezultat papei. Dacă e convins, vom reuni în jurul dumneavoastră o echipă internaţională de cercetători de înalt nivel.

Acest anunţ îl linişti puţin pe Pellegrino.

— Aş avea nevoie, monsenior. Dar... nu vă mai e frică de scurgerea de informaţii?

— Acum nu. Discutând cu Sfântul Părinte, am găsit un mod bun de a împiedica scăpările.

— Ce mod?

— Vă voi spune la momentul potrivit, răspunse Montini. Până atunci, prietene, ce spuneţi dacă v-aţi lua câteva zile de odihnă?

— Da, am mare nevoie! Ultimele săptămâni au fost epuizante. Şi accidentul părintelui Leonardo m-a afectat mult.

— Luaţi-vă o săptămână. Unde aţi vrea să mergeţi?

— Oh, nu foarte departe. Poate la Tarquinia?

— Ah, vechea cetate etruscă?

— Da, e un popor care m-a fascinat întotdeauna. Şi apoi, voi merge până în Toscana.

— Perfect! spuse Montini. Voi cere serviciilor tehnice ale Vaticanului să vă împrumute o maşină. Plimbaţi-vă, goliţi-vă mintea şi dormiţi mult! Veţi reveni în formă!

— Mulţumesc, monsenior!

La volanul unui Fiat 500 Topolino, părintele Ernetti o luă în direcţia provinciei Viterbo. Se apropia vara, vremea era superbă. Tarquinia se afla cam la o sută de kilometri de Roma. În acea cetate antică se remarcară odinioară regi legendari, precum Tarquin cel Bătrân, Servius Tullius sau Tarquinius Superbus. În ciuda vitejiei lor, toţi fură supuşi Romei. Şi, odată cu ei, poporul etrusc şi frumoasa sa civilizaţie.

Pellegrino îşi parcă maşina aproape de un sit păzit, cel al necropolei Monterozzi. Cum făcea de multe ori pe când era student, vizită cele câteva morminte care rezistaseră în mod miraculos timpului. Ele conţineau fresce întruchipând scene vesele, surprinzător de bine păstrate. Una ilustra un banchet în care oaspeţii petreceau cu ardoare, înconjuraţi de muzicieni. O alta evoca scene pastorale de vânătoare sau de pescuit. Culorile erau proaspete, tehnica realistă, ansamblul emana buna dispoziţie şi lipsa de griji. Toate personajele din aceste picturi emanau o atât de mare bucurie pentru viaţă, încât aproape uitai că erau moarte.

Ieşind, Pellegrino cumpără de la vânzătorii ambulanţi o reproducere destul de reuşită a unui drăguţ ulcior etrusc. De fiecare dată când venea aici, găsea că imaginea degradantă pe care romanii o răspândiseră despre predecesorii lor era nedreaptă. Ca şi cum Roma ar fi fost singura care a adus civilizaţia în Italia! Cu mult înainte de romani, o cultură mai veche, care venea probabil din Orient, imaginase o lume în care femeile erau egale cu bărbaţii, în care plăcerile vieţii, până în mormânt, erau mai importante decât luptele sângeroase pentru putere. *În fond*, îşi spunea Pellegrino, *ştim puţine despre trecut, reţinem mai ales ceea ce ne convine. Oare cronovizorul ar putea să ne ajute să ne schimbăm imaginea despre popoarele antice, să ni le apropiem? În acest caz, merita efortul.*

Urcă înapoi în maşină şi se duse la câţiva kilometri mai departe, la ruinele marelui Templu din Tarquinia. Astăzi, nu era decât un morman de pietre invadat de buruieni. Dar pe Pellegrino încă mai avea puterea de a-l fascina. Se întinse pe iarbă. Cerul era de un albastru limpede, liniştea aproape totală, tulburată numai de cântecul păsărilor.

— Şi pe dumneavoastră vă fac să visaţi, părinte, bunii noştri etrusci?

Vocea era cea a unui bătrân, cu o pălărie cu boruri largi pe cap. Stătea în picioare pe un promontoriu.

— Dintotdeauna, răspunse Pellegrino.

Era, fără îndoială, unul dintre acei iubitori ai vechii Etrurii, cum se găsesc adesea în Latium.

— Totuşi, nu aveau acelaşi Dumnezeu ca dumneavoastră, spuse bărbatul.

— Ce importanţă are? Credeau, ca şi noi, în realităţi care ne depăşesc.

— Ei se încredeau în semnele naturii.

— E o credinţă ca oricare alta, spuse Pellegrino.

Bătrânul îşi trase sacoul pe umăr, într-un gest amuzant şi teatral.

— Augurul stătea pe promontoriu, acolo unde mă aflu eu. Avea o mantie largă prinsă cu o fibulă...

Îşi ridică fruntea spre cer.

— Şi chestiona viitorul privind păsările zburând. Ştiţi să interpretaţi zborul păsărilor, părinte?

— Nu, spuse Pellegrino zâmbind.

— E foarte simplu. Priviţi cerul.

Pellegrino făcu ce îi spuse.

— Decupaţi în minte un pătrat, să zicem... cu latura de zece metri.

— În regulă.

— Acum, vedeţi cum intră păsările în acel pătrat. Dacă e prin dreapta, e semn bun. Dar dacă intră prin stânga, *da sinistra*, înseamnă că zeii vă rezervă surprize neplăcute.

— Nu văd nici o pasăre deocamdată.

— Nu-i nimic, vor sosi la un moment dat.

Pellegrino înţepeni şi aşteptă. Şi dacă bătrânul avea dreptate? Dacă viitorul său urma să fie decis acolo, în câteva minute? Câteva secunde poate?

Bătrânul îşi întinse degetul spre cer.

— E un şoim, părinte. Cerul e interesat de dumneavoastră, dacă vă trimite un şoim!

Pasărea trecu prin câmpul vizual al părintelui Ernetti.

— Ei bine? spuse bătrânul. Pe unde a trecut?

— Prin stânga, spuse Pellegrino livid.

23.

Natacha îşi susţinu teza de arheologie într-o sală micuţă a Universităţii Ebraice din Ierusalim, în prezenţa unei adunări de prieteni arheologi. Titlul exact era: *Descoperiri arheologice în Galileea şi în Iudeea: cazul lui Iisus în istorie*. Hubert de Meaux, coordonatorul tezei, stătea în faţa ei alături de doi profesori universitari israelieni. Ea răspunsese excelent la numeroase întrebări. Din prudenţă, conform sfaturilor părintelui de Meaux, se limitase, în teza ei, la date tehnice, ferindu-se ca de ciumă de interpretările ce puteau suscita polemici. În cele din urmă, lucrarea sa obţinu menţiunea „foarte onorabil”. Fu aplaudată de cei

cincisprezece studenţi şi colegi care se deplasaseră să o încurajeze. Printre ei se afla şi Thomas.

— Bravo, Nat! îi spuse el. Ai fost extraordinară.

Ea îl îmbrăţişă cu căldură. Părintele de Meaux o luă deoparte.

— Iată-vă arheolog, acum! Veţi continua lucrul la Rockefeller pentru moment. Dar imediat ce se va elibera un post, vă voi trimite pe teren.

— Nu zic nu, mă usuc pe picioare în laboratoarele astea!

— Vă înţeleg. Până atunci, continuaţi să lucraţi la manuscrise. Şi fiţi atentă la scurgerea de informaţii, spuse el cu un aer fals sever.

Thomas îi făcu complice cu ochiul Nataşei.

— Ni l-au schimbat? Pare să se fi calmat.

— Să nu ai încredere în apele liniştite, sugeră Natacha.

Făcură câţiva paşi în parcul universităţii. Ea era epuizată. Părintele de Meaux insistase ca toate detaliile istorice sau arheologice ale lucrării să nu conţină nicio greşeală.

— E latura sa perfecţionistă. Un adevărat cicălitor, dar la final iese o teză de care eşti mulţumit. Vezi tu, suntem toţi la fel la muzeu, îl considerăm insuportabil, dar nu ne putem abţine să nu îl admirăm.

— Şi dacă am petrece seara la Tel Aviv, pe plajă? îi propuse Thomas.

— Mă inviţi?

— Pizza, dar nu şi *casher*, spuse el.

— Nu contează! Să încercăm să ajungem până nu se întunecă.

Două ore mai târziu, făceau baie în apa caldă a Mediteranei. Plaja era aglomerată. Ea ieşi prima. Când o regăsi el pe plajă, citea *Haaretz*, ziarul de seară. Citi şi el titlul scris mare: „WAR?”.

— Crezi că Israelul va intra în război? o întrebă el.

— N-am nicio idee, povestea asta cu canalul face situaţia explozivă.

Trei zile mai devreme, într-adevăr, colonelul Nasser naţionalizase Canalul Suez, ceea ce le displăcea foarte mult Franţei şi Marii Britanii.

— Dacă Israelul intră în război, voi fi mobilizată, spuse ea.

— Nu suntem încă acolo. Mergem să mâncăm?

Nu era decât o pizza cu fructe de mare, dar restaurantul era ţinut de un adevărat napolitan ce devenise celebru la Tel Aviv. Se instalaseră pe balcon. Răcoarea serii şi calmul care revenea pe plajă, în ciuda zgomotului circulaţiei, făceau din acest moment unul paşnic şi fericit.

— Ce plăcere să te regăsesc în sfârşit, îi spuse el. Voiam să-ţi spun...

Îşi căuta cuvintele. Ea îl întrerupse.

— Nu o spune, răspunse Natacha. Şi eu ţin la tine, dar nu mă întreba prea multe.

Înţelese că nu trebuia să insiste, ea avea prea multe pe cap. Schimbă subiectul.

— Unde se află acum manuscrisul lui Dayoub? întrebă el.

— Tot la Rockefeller. E în curs de restaurare. Dar părintele de Meaux a trimis copii unor cercetători din Statele Unite şi din Italia.

— Ia treaba în serios, totuşi!

— Evident. E un mare savant, dar e împărţit în două. Pe de o parte arheologul, care găseşte că manuscrisul lui Dayoub e pasionant. Pe de altă parte, soldatul lui Hristos, care ascultă de ordinele Sfântului Scaun. Nicio informaţie despre manuscrise nu iese la iveală fără să treacă de el. Ştiu totuşi că nişte colegi au descoperit adevărate comori.

— De exemplu?

Scoase un carneţel din rucsac.

— Asta, de exemplu. Un fragment din Grota IV care anunţă sosirea unui om-dumnezeu. Citez textul: „Atunci se va ridica un rege şi va fi mare pe Pământ. Va fi întâmpinat

cu numele de Fiul lui Dumnezeu şi îl vor numi Fiul Prea-Înaltului.” E un text esenian, îţi reamintesc, nu un citat din Evanghelii[28]!

— E tulburător, aşa e.

— Fragmentul e conservat într-un seif. Hubert de Meaux a interzis orice discuţie despre el. Ceea ce mă îngrijorează...

— Da?

— Dacă acest fragment ar dispărea? Dacă ar fi distrus?

— Din fericire, Nat, eşti aici să faci pe-a Zorro!

Ea ignoră tonul lui ironic.

— Acum că am diploma, nu mă voi mai preface.

— Cearta de data trecută?

— Nu va trece niciodată. Voi merge până la capătul cercetărilor şi vor vedea ei toţi!

El nu spuse nimic. Apoi îi vorbi privind-o în ochi.

— Natacha, pot să-ţi spun şi eu ce cred?

— Haide! spuse ea intrigată.

— Cercetările tale mi se par interesante, dar ele nu ajung la credinţa mea. Pentru mine, Iisus e mult mai mult decât o figură a istoriei. Găsesc atât de frumoase aceste cuvinte ale Predicii de pe munte: „Fericiţi cei blânzi, că aceia vor moşteni pământul. Fericiţi cei ce plâng, că aceia

[28] Acest text e autentic. Făcea parte din textele eseniene cele mai tulburătoare, într-adevăr.

se vor mângâia. Fericiţi cei cu inima curată, că aceia vor vedea pe Dumnezeu.” Hristos nu îi putea cita pe esenieni, e imposibil. Sunt cuvinte care vin din inimă.

— Înţeleg că eşti afectat, tu eşti creştin.

Thomas fu puţin iritat de acest mod puţin mecanic de a-l aşeza într-o „cutie cu idei”.

— Nu, e mai profund de atât. Ţi-o voi spune altfel. Când eram copil, trăiam cu tatăl meu într-o casă mare aproape de Bellême, în Perche. În unele nopţi, erau furtuni puternice. Îmi era frică, din cauza tunetelor şi fulgerelor.

— Sărăcuţule!

— Nu râde de mine. Cum nu o mai aveam pe mama, tatăl meu venea să mă consoleze. Îmi spunea că pruncul Iisus veghea asupra mea, că mă iubea. Şi aşa îmi revenea somnul.

— Dacă ţi-ar fi zis „Moş Crăciun”, ar fi fost la fel!

El o ignoră.

— Nu, Iisus e altceva. Era pentru mine siguranţa că există în lume o rezervă de iubire cum numai o mamă poate să ofere. Iisus încarna acest lucru. Ideea că, undeva, chiar dacă eşti abandonat de toată lumea, e cineva care te iubeşte. Fără asta, viaţa nu are sens.

— Câţi ani ai, Thomas? întrebă ea.

— 21 de ani. Şi tu?

— La fel, doar că n-am avut aceeaşi viaţă. În timp ce tu tremurai sub aşternuturi din cauza furtunii, eu i-am văzut pe părinţii mei deportaţi. Din fericire, naşul meu m-a adus aici, în Palestina, sub mandat britanic. Am crescut într-un kibbutz, cu alţi copii ai deportaţilor. Noaptea, mulţi plângeau şi nu numai din cauza tunetelor. Nu aveam niciun prunc Iisus ca să ne consoleze. Iar Dumnezeul din Israel alesese în acel moment să plece în vacanţă, abandonându-Şi poporul. Nu aveam decât frica şi am crescut cu asta.

— Înţeleg.

— Nu am nimic împotriva lui Iisus, Thomas. Chiar te invidiez că îl numeri printre membrii familiei tale. Dar el nu a făcut nimic pentru mine. Măcar nu mă împiedica să îl privesc cu ochi de istoric, să îl consider ca pe un moment din istoria ţării mele, nu ca pe un Dumnezeu.

El îi luă mâna, dar ea se desprinse.

24.

Părintele Ernetti înclină deşteptătorul de pe masa din laborator, sprijinindu-l de o carte. Îl orientă cu grijă spre tavan. *Deoarece cronovizorul captează imagini de ansamblu*, îşi spuse el, *vom citi cu uşurinţă ora*. Progresase mult în punerea la punct a maşinii. Acum că

sistemul de vizualizare era operaţional, trebuia să-i demonstreze papei că aparatul era capabil să vadă în trecut, chiar dacă nu putea fi vorba decât de salturi foarte mici. Petrecu mai multe zile să pună la punct un mecanism provizoriu care se datora mai mult propriilor sale intuiţii decât indicaţiilor lui Majorana.

Acele deşteptătorului arătau ora zece şi trei minute. Notă ora pe un carnet, apoi aşteptă. O oră, apoi două, apoi trei. Îşi preparase o cafea şi aştepta citind o traducere italiană a romanului *Bun venit, tristeţe*, al franţuzoaicei Françoise Sagan, pe care se spune că François Mauriac o catalogase drept un „mic monstru şarmant”. Fu puţin şocat, la fel ca majoritatea catolicilor, de latura libertină a poveştii, dar îşi spuse că până la urmă moravurile s-au schimbat şi Biserica ar face bine să-şi dea seama de asta, altfel riscă să rămână depăşită. Împotriva acestui lucru cronovizorul nu putea face nimic.

În jurul orei paisprezece se îndreptă spre sistemul de comandă al maşinii. Pentru moment, nu era decât un amalgam de fire electrice. Nişte roţi dinţate erau folosite pentru a programa – în secunde – amplitudinea saltului în timp. Programă maximum: zece mii opt sute de secunde, adică trei ore. Porni maşina apăsând pe un buton mare. Ecranul arătă ceea ce se aştepta, o perspectivă de ansamblu şi în alb-negru a laboratorului. Pe masă, aşezat

în centrul camerei, deşteptătorul era tot acolo. Făcu un zoom. Acele indicau ora unsprezece şi două minute. Se întorsese în trecut cu trei ore. Nu era o victorie neînsemnată, chiar şi eroul din *Maşina timpului* începuse cu paşi mici!

Îl chemă pe Montini. Era în arhiepiscopia sa din Milano, dar vestea era suficient de importantă încât să vină la Roma. Ascultă explicaţiile lui Pellegrino. Spre deosebire de tânărul preot, el nu sări în sus de bucurie.

— E bine, dar încă e insuficient pentru a merge la papă. De ce sunteţi limitat la trei ore?

— Nu ştiu, o eroare s-a strecurat într-o ecuaţie. Ne interzice, deocamdată, să depăşim această limită de zece mii opt sute de secunde.

Montini fu cuprins de nelinişte.

— Calculele lui Majorana sunt false?

— Nu, eu am comis greşeala. Ştiu în ce ecuaţie, dar nu ştiu în ce loc. E o ecuaţie lungă.

Montini se linişti.

— Ei bine, corectaţi-vă lucrarea, prietene! Şi nu mă chemaţi de la Milano pentru nimicuri!

Pellegrino era descumpănit.

— Dar... nu e un nimic, monsenior! Am efectuat azi-dimineaţă un prim salt în timp!

— Vă repet, e insuficient. Cu maşina aşa cum e acum, aţi putea merge până la o lună în trecut?

— Teoretic, da. Dar trebuie să găsesc mai întâi eroarea. Şi să refac o parte dintre circuite.

— Ce mai aşteptaţi, Ernetti? La treabă! Şi ţineţi-mă la curent!

Pellegrino se încruntă.

— Vă amintesc, totuşi, că sunt singur, monsenior.

— Dacă reuşiţi, v-am mai spus, vă voi găsi colaboratori. Dar arătaţi-mi mai întâi că maşina aceasta, care ne-a costat o avere, e altceva decât un vis deşert.

Şi plecă.

O lovitură puternică de picior în uşă. Părintele Ernetti era calm, dar consideră că de data aceasta Montini depăşise limitele. Luă şi un scaun, pe care îl aruncă în cameră cu forţă. Zgomotul atrase atenţia unei gărzi elveţiene.

— E totul în regulă, Părinte?

Pellegrino se ruşină.

— Da, nu vă îngrijoraţi!

Răceala lui Montini, indiferenţa sa la eforturile pe care le depunea de la început, îl revoltaseră. Munca lui, până la urmă, era să predea muzica. Ce căuta el în povestea asta de adormit copiii? Se lăsă să cadă pe un scaun. Acum se calmase, dar apărea o întrebare: ce e blocat în

mecanismul maşinii? Unde e eroarea? Scrise febril ecuaţia greşită pe tablă. O reciti de mai multe ori. Avu sentimentul că soluţia era acolo, aproape, la fel ca acele cuvinte care-ţi stau pe limbă, dar nu le poţi rosti. În astfel de situaţii, spunea Leonardo, „trebuie să-ţi goleşti mintea gândindu-te la cu totul altceva. Vei vedea că ideile se vor aşeza la loc, în mod miraculos.” *Să încercăm*, îşi spuse Pellegrino, *să ne gândim la altceva. Să ascult muzică?* Imposibil. Acum că lucra singur, Montini îi interzise radioul şi pick-upul, care, după el, îi dăunau productivităţii. *Să merg la cinema? Sunt atât de obosit, încât voi adormi.*

O idee îi trecu prin minte. Îmbrăcă o vestă, ieşi din clădirea Arhivelor şi merse în Piaţa Sf. Petru. Ceea ce căuta se afla nu departe de acolo, în cartierul Castel Sant’ Pasquale. Un banal chioşc de ziare cu benzi desenate şi reviste populare. Alese una dintre ele. Titlul ei era celebru: *Playboy*. Era o reeditare a primului număr istoric al ediţiei americane a revistei, cu fotografiile lui Marilyn Monroe dezbrăcată. O întinse vânzătorului dându-i banii. Acestuia îi fu greu să ascundă un zâmbet văzându-i sutana, dar Pellegrino avea mintea cu totul în altă parte.

Înapoi în laborator, reduse lumina şi răsfoi ziarul. Articolele nu îl interesau, ci doar fotografiile. Majoritatea erau vulgare, chiar şi cele ale starului. O reclamă îi atrase atenţia. Era o tânără, aproape timidă, care poza în sutien

ca să promoveze o marcă de lenjerie sexy. Avea un zâmbet temător, ca şi cum şi-ar cere scuze pentru poza pe care o făcea, cu siguranţă, ca să-şi câştige existenţa. I-o amintea, în mod irezistibil, pe verişoara sa, Pia, acum cincisprezece ani. După o plimbare în pădure, când erau adolescenţi, traversaseră un mic pârâu. Ca să nu se ude, Pia îşi ridicase rochia foarte sus. Nu durase decât câteva secunde, dar tânărul tot rememora scena în visele sale cu ochii deschişi. Iar acum, o revedea pe Pia aproape goală în această revistă nenorocită. Nu era ea, dar forţa acelei imagini făcu ordine în gândurile sale.

Atunci, exact ca o uşă care se deschide fără de veste, ecuaţia lui Majorana îşi dezvălui eroarea ascunsă! Nu era mare lucru, doar o operaţie greşită care se disimula ca o insectă dăunătoare în pădurea aglomerată a spiritului său. Cu o mişcare furioasă a buretelui, şterse de pe tablă partea greşită a ecuaţiei. Nu îi trebuiră mai mult de opt zile, începând de atunci, ca să reorganizeze inima cronovizorului. Încordat, afişă două milioane şase sute de mii de secunde, adică un salt de treizeci de zile în trecut. Apoi porni cronovizorul.

Nimic. Totul era negru.

Pellegrino era la limita descurajării. Era gata să abandoneze, când observă o mică pată albă în partea din dreapta jos a ecranului. Veioza. Era veioza laboratorului!

Vedea laboratorul aşa cum era cu o lună în urmă, dar... noaptea. Doar veioza de serviciu rămăsese aprinsă. Puţin confuz, adăugă zece ore – adică treizeci şi şase de mii de secunde – timpului programat. Ecranul arătă atunci o scenă emoţionantă. Un râs nebun, unul dintre prea rarele momente de complicitate şi de fericire pe care le avusese cu părintele Leonardo, cu o lună în urmă. În timp ce părintele Ernetti manipula un aparat de sudură, Leonardo era în picioare în faţa tablei cu ecuaţii. Imaginea era mută, dar Pellegrino putea ghici ce spuneau. De când fusese numit preot, se arătase preocupat să ajute persoanele în dificultate. Cum nu era nici bogat, nici medic, învăţase cititul pe buze de la un prieten ortofonist. Citind pe buzele celor cu probleme de auz, voia să îi ajute să iasă din cuşca lor acustică. Fără să exceleze la asta, se descurca destul de bine. Privind ecranul cronovizorului, putea înţelege cuvintele pe care le schimbase, cu o lună în urmă, cu Leonardo. Şi înţelese originea râsului lor nebun: râdeau de Montini, care îi impresiona atât de tare când era printre ei. Pellegrino îi imitase postura arogantă şi cele câteva grimase ale sale, iar asta îl făcuse pe părintele Leonardo să râdă cu lacrimi. Se gândi imediat la bătrân, pentru care aventura cronovizorului era cu siguranţă terminată. Apoi instală o cameră *Bell & Howell* de şaisprezece milimetri, cu faţa la ecranul de vizualizare. Trebuia înregistrat un

eveniment din trecut pe care să-l poată arăta Sfântului Părinte.

*

Papa fu impresionat de filmuleţul pe care părintele Ernetti i-l proiectase pe un ecran de cinema instalat pe un trepied. La fel şi Montini. Prezenţa pe ecran a părintelui Leonardo, în prezent spitalizat, era cea mai concretă dovadă. Montini nu îl întrebă pe Pellegrino despre cauza amuzamentului lor, poate o ghicise. Dar, ca întotdeauna pe acest om ce nu cunoştea emoţiile, îl interesa doar rezultatul.

Pius al XII-lea luă cuvântul:

— Ştim acum că maşina concepută de Ettore Majorana permite să călătorim în timp, ceea ce e deja un miracol. Dacă vrem să mergem mai departe, până în timpurile evanghelice, trebuie să trecem la viteza superioară. Cum vedeţi organizarea lucrului, Montini?

— Sfinte Părinte, spuse Montini, trebuie să ţinem cont de doi parametri: îmbunătăţirea maşinii şi secretul ce trebuie păstrat. Părintele Ernetti are nevoie de ajutor.

— Cum vă pot uşura munca? întrebă papa.

— Dacă cererea vine din partea dumneavoastră, Sanctitatea Voastră, veţi obţine concursul celor mai mari oameni de ştiinţă de pe planetă.

Montini citi notiţa pe care şi-o pregătise.

— Putem conta pe colaborarea profesorului Desmond Miller, care a lucrat mai mulţi ani alături de Enrico Fermi la *Institute for Nuclear Studies* din Chicago. Mă gândesc şi la Ferdinando da Fonseca, un specialist portughez în optică ondulatorie. Şi la laureatul japonez al premiului Nobel, Satsuo Tanaka. Am şi doi francezi şi un englez care ar putea face treaba asta.

— Îi voi chema pe rând, spuse papa.

— Dacă ne gândim bine, am putea aduna o duzină de colaboratori. Nu pe toţi în acelaşi timp, desigur. Vom organiza munca în funcţie de posibilităţile lor.

— Le veţi arăta cronovizorul nostru? întrebă Pellegrino neliniştit.

— În niciun caz! se răsti Montini.

Papa confirmă.

— Cronovizorul trebuie să rămână secret până ne atingem scopul final. Îi voi revela existenţa de la balconul palatului când vom capta chipul Domnului. Nu înainte.

— Dar cum vor putea lucra la cronovizor fără să-l vadă?

— Ne-am gândit la asta, spuse Montini. Grupul de cercetători va lucra la Palatul episcopal, într-o sală pe care

Sfântul Părinte ne-o va pune la dispoziţie. Proiectul va fi prezentat ca unul pur teoretic, extrapolat de la lucrările lui Majorana. Dumneavoastră, părinte Ernetti, veţi observa şi veţi nota tot ce se va spune. Cronovizorul virtual va fi modelul ideal de la care veţi porni şi veţi face să evolueze cronovizorul real, care va rămâne în Arhivele Secrete.

— În ceea ce priveşte aspectul financiar, spuse papa, părintele Montini se va ocupa de tot ce trebuie. Cereţi ce vă trebuie, portofelul e deschis.

— În termeni rezonabili, totuşi! preciză Montini.

25.

La exterior nu părea decât un aparat foto, un model destul de banal. Ce era mai interesant se găsea în interior.

— Cu această peliculă ultrasensibilă, va fi suficient să luminaţi cu o simplă lanternă ceea ce fotografiaţi.

Preocupat să-i satisfacă pe prietenii săi sovietici, Carvalho îşi trezise reţelele adormite de la Vatican. Singura dintre cunoştinţele sale, care putea pătrunde în Arhivele Secrete fără să atragă atenţia, era un cardinal francez. Stabiliră să se întâlnească în somptuoasa casă pe care Carvalho o deţinea în suburbia Romei.

— Mercedesul meu vă va aştepta în Piaţa Sf. Petru. Imediat ce veţi face poza, veţi da aparatul foto şoferului. Să vă puneţi mănuşi, ca să nu lăsaţi amprente, monsenior!

— Vă daţi seama ce îmi cereţi? Chiar nu ştiu de ce am acceptat.

— Din două motive, monsenior: ca să mă împiedicaţi să pălăvrăgesc despre micile dumneavoastră afaceri cu Banca Ambrosiano...

— Vă rog, încetaţi cu asta!

— Dar mai ales pentru că susţineţi cauza noastră. E adevăratul motiv şi cel mai nobil.

— Când vreţi să operaţi?

— Marţi, puţin înainte de miezul nopţii.

*

Pellegrino avea un mic cusur scuzabil pentru un cercetător ce trebuia să pună la punct un experiment delicat: era maniac. Îşi amintea foarte bine ultima pagină pe care făcuse notiţe, cu o seară în urmă. Îşi amintea cu atât mai mult cu cât conştientizase, în timpul nopţii, că făcuse o eroare grosieră de calcul, cauzată, cu siguranţă, de oboseală. E adevărat că nu era mereu ordonat, dar era dezordinea lui şi se regăsea în ea. Avu sentimentul, din

cauza altor indicii, că cineva pătrunsese în încăpere şi cotrobăise pe acolo. Poate făcuse şi fotografii? Îşi întrebă garda elveţiană, care nu remarcase nimic. Într-un loc atât de bine păzit ca Arhivele Secrete ale Vaticanului, acest lucru nu putea însemna decât un lucru: intrusul venea din interior, aparţinea personalului Vaticanului.

O oră mai târziu, Montini veni în fugă. Spiritul său neîncrezător îl determină să ia ameninţarea în serios... şi să găsească cel mai bun mod de a identifica vizitatorul.

— Cronovizorul, spuse el.

— Da, cum de nu m-am gândit?

— Daţi înapoi din oră în oră, imediat după plecarea dumneavoastră de aseară. Vă puteţi orienta în spaţiu?

— Încă nu, răspunse Pellegrino. Vom avea o vedere de ansamblu, dar în „unghi larg”. Vom vedea suficient.

— Să ne grăbim, spuse Montini. Ah, trebuie să înregistrăm scena pentru a avea o dovadă.

Părintele Ernetti merse să-şi caute camera *Bell & Howell*, pe care o orientă spre ecranul cronovizorului. Apoi îşi activă maşina, care începu să hârâie.

— La ce oră aţi plecat aseară? întrebă Montini.

— Puţin înainte de ora douăzeci şi două.

Merse la tabloul de comandă.

— Pornesc deci la douăzeci şi unu treizeci, anunţă Pellegrino.

Reglă roţile zimţate ale cronovizorului, dând înapoi cu aproximativ treizeci şi cinci de mii de secunde în trecut. Apoi îşi porni Bell & Howellul.

— A pornit!

Pe ecranul cronovizorului, se văzu pe el însuşi aranjându-şi lucrurile, stingând lumina şi părăsind încăperea.

— Nu se mai vede nimic, spuse Montini.

— Nu e nicio problemă, monsenior! Maşina nu captează fotonii, ci neutrinii remanenţi. E suficient un mic reglaj.

Accentuă sensibilitatea colectorilor la remanenţa neutrinilor. Chiar dacă se bazau pe un principiu diferit, imaginile pe care le vedeau semănau cu fotografiile captate cu infraroşu de aparatele militare de observaţie. Nimic nu se întâmplă la ora douăzeci şi două. Şi nimic la douăzeci şi trei. Tot nimic la miezul nopţii. Părintele Ernetti profită pentru a schimba filmul camerei sale.

— Păstraţi imaginea după miezul nopţii, spuse Montini. Gărzile elveţiene se înlocuiesc la miezul nopţii. Dacă cineva pândeşte la interior, va profita de momentul înlocuirii ca să intre în încăpere. De altfel, priviţi...

Montini ghicise corect. Uşa se deschise încet.

— Soseşte! Porniţi camera de şaisprezece milimetri.

Pellegrino începu să filmeze ecranul.

— Bayard!

Era cardinalul Laurent Bayard, un francez.

— Un apropiat al lui Carvalho, precizã Montini.

Bayard avea o lanternã cu care aruncã, mai întâi, o privire de ansamblu. Apoi scoase din geantã un mic aparat foto şi a fotografiat prototipul pe care îl lumina cu lampa aşezatã pe o masã. Îngenunche pentru a deschide sertarele biroului în care pãrintele Ernetti aşezase calculele lui Majorana.

— V-aţi încuiat sertarele? întrebã Montini.

Pellegrino nu mai ştia. Se bâlbâi.

— Ah... cred cã da.

Le încuiase. Oftã. Bayard insistã trãgând de sertar, dar renunţã repede.

— Din fericire, are talentul unui tâlhar de operetã, spuse Montini.

Înainte de a pleca, Bayard fãcu alte poze maşinii.

— Ce poate face cu pozele acestea?

— Nimic, dacã nu cunoaşte veritabila funcţie a cronovizorului.

Bayard pãrea grãbit sã termine. Îşi stinse lanterna, deschise prudent uşa şi ieşi în mare grabã.

— Un amator, spuse Montini cu dispreţ.

— Ce facem? întrebã Pellegrino.

— Treceţi în laborator şi developaţi filmele, ca sã le putem arãta în a doua parte a dimineţii.

— Cui?

— Papei, evident.

26.

Expresia de dezgust a lui Pius al XII-lea în faţa filmului proiectat era mai elocventă decât orice invectivă.

— Opriţi filmul ăsta!

Montini opri proiectorul.

— E greu de crezut, Sfinte Părinte, spuse Montini, dar filmul nu minte.

— Ştiam că Bayard are legături cu Carvalho, răspunse papa, dar mă gândeam la o simplă complicitate ideologică. Chiar şi cardinalii mă trădează!

— Ştim măcar două lucruri, spuse Montini. Carvalho ştie că pregătim ceva, dar nu ştie ce anume. Dacă l-a trimis pe Bayard, e pentru a se informa.

— Ceea ce a văzut nu le va zice mare lucru, Sfinte Părinte, spuse părintele Ernetti.

— Da, dar pe măsură ce vom avansa, vor ajunge să înţeleagă, răspunse papa. Mai ales că...

Scoase din sertar o serie de notiţe scrise de mână.

— Am început să iau contact cu cercetătorii de care am vorbit. În general, reacţiile sunt foarte pozitive. Sunt flataţi

să fie chemaţi de mine, dar ceea ce îi intrigă cel mai mult e faptul că vorbesc de Majorana. Pentru unii, e ca şi cum l-aş evoca pe Albert Einstein!

— Aveţi un răspuns de la Desmond Miller, fizicianul din Chicago? întrebă Montini.

— Da, e de acord.

— E un avantaj important pentru noi. E un mare fizician.

— În ritmul acesta, îi putem reuni pe toţi în câteva luni. Ceea ce înseamnă că...

— Ceea ce înseamnă, continuă Montini, că sursele scurgerilor de informaţii se vor multiplica. Şi Carvalho va deveni din ce în ce mai curios.

— Ar trebui să fiţi de două ori mai vigilent, Montini. Şi dumneavoastră, părinte Ernetti. Ce facem cu Bayard?

— E simplu, îi spuse Montini papei. Îl veţi propune pentru o promovare!

*

Când nu se juca de-a spionul amator, cardinalul Laurent Bayard era un om cu care te puteai înţelege perfect. Asistent de cercetare la CNRS în Franţa, predase teologia la Institutul Catolic din Paris. Vorbind perfect italiana, arta diplomaţiei i-a atras stima tuturor, ceea ce a condus la

ocuparea unor funcţii importante în mai multe instanţe ale curiei romane. Tocmai prezida o comisie la Palatul episcopal, când îl văzu intrând pe Montini, care se instală în spatele sălii. Bayard, surprins, se opri un moment.

— E o mare onoare să vă primim în această instanţă, monsenior! îi spuse Bayard.

— Continuaţi, vă rog! îi spuse Montini. Vom discuta la finalul şedinţei.

Cincisprezece minute mai târziu, Bayard terminase şedinţa. Se îndreptă spre Montini zâmbind, dar părea puţin neliniştit.

— Papa nu a primit decât complimente pentru modul în care vă exercitaţi îndatoririle de preot, Eminenţă.

— Papa e prea generos, spuse Bayard. Cărei împrejurări îi datorez...

— Am venit să vă felicit pentru promovare, îi spuse Montini.

— Promovare?

— Nu ştiaţi? Papa vă trimite la Fort-de-France. V-a numit în fruntea conciliului episcopal al Antilelor Franceze. Ce noroc, Eminenţă, plecaţi la soare!

27.

Era o mare dezordine. La fel ca Natacha, majoritatea tinerilor soldaţi care veniseră la Beer Şeva cu propriile mijloace încercau să-şi regăsească unităţile. Pe 29 octombrie 1956, micul stat Israel declanşase ostilităţile, invadând fâşia Gaza şi lansându-şi trupele în sudul Sinaiului. Operaţiunea făcea parte dintr-un plan pus la punct alături de Franţa şi Regatul Unit pentru a forţa Egiptul să redeschidă canalul Suez.

„La început, vei fi emoţionată ca un boboc. Abia după aceea se complică lucrurile”, îi spusese un ofiţer care participase la războiul din 1948. Pentru moment, problema tinerei era să repereze corect autobuzul civil printre sutele de autobuze ce fuseseră rechiziţionate de armată pentru a pleca pe front.

— Natacha!

Era Yoni Landau, colegul ei de la muzeu.

— Ştiu unde e. Urmează-mă!

Autobuzul era deja plin. Găsi un loc în spate, pe o banchetă de lemn. Treizeci de minute mai târziu, vehiculul o luă pe drumul spre Sinai, pe urmele coloanei ultrarapide a şefului statului -major Moshe Dayan. Când începu traversarea deşertului, căldura deveni repede infernală în carcasele acelea de oţel lipsite de aer condiţionat pentru a economisi carburant. Dar cu toţii – studenţi, comercianţi, ingineri – cântau cântece tradiţionale pentru a-şi face

curaj. Apoi fiecare încercă să adoarmă în ciuda zdruncinăturilor drumului. Natacha avea sentimentul că urma să treacă printr-una dintre cele mai mari încercări din viaţa ei. „Războiul nu te minte, îţi spune repede cine eşti”, îi spuse acelaşi ofiţer. Îşi aminti o altă frază, pe care nu mai ştia unde o citise: „Apropierea morţii e cea mai fidelă oglindă.” Yoni, alături de ea, părea pierdut în gândurile sale. Se gândea probabil la familia sa, ca majoritatea celor din autobuz. Era un avantaj? Natacha, neavând pe nimeni, nu avea să-şi dea socoteală decât ei însăşi.

La jumătatea drumului, coloana se opri. Un soldat veni să le transmită ştirea:

— Paraşutiştii batalionului opt sute nouăzeci au aterizat pe Mitla. Sosesc pe canal!

Fu un „ura” general. Apoi coloana de autobuze reluă drumul. Mâncau ce puteau, când mâncau. Important era să bea, ca să evite deshidratarea. Ce rămânea de făcut era cel mai greu. Câteva ore mai târziu, autobuzul se opri din nou. Natacha ieşi. Văzu trecând un avion al armatei. Aerul mirosea a petrolul care ardea la Port Fuad.

— Ce se întâmplă?

— Ne separăm, îi spuse un colonel. Voi atacaţi Şarm-el-Şeih!

Toţi auziseră. Entuziasmul de la început lăsă loc repede unei angoase generale care se traducea, în autobuz, printr-o tăcere apăsătoare. Unii recitau o rugăciune. Auziseră că egiptenii deţineau materiale de război moderne şi că se apărau ca nişte drăcuşori. Natacha îşi ajustă casca şi îşi verifică arma. Drumul lor către Şarm-el-Şeih nu dură decât vreo treizeci de minute.

— Ei, ajungem! spuse cineva.

Natacha privi pe fereastră, dar nu văzu nimic. Deodată, o bubuitură îngrozitoare opri coloana. Erau atacaţi cu tunuri! Toţi, cu arma în bandulieră, ieşiră din vehicule şi se împrăştiară în peisajul stâncos. Văzu, în sfârşit, oraşul. De fapt, „oraşul” era un sătuc de pescari devenit de azi pe mâine o bază strategică pentru marina egipteană. Sub conducerea unui ofiţer, tinerii se reorganizară în mici grupuri şi înaintară prudent spre primele clădiri. Se auzea trosnetul sec al puştilor automate.

Atunci, fără niciun avertisment, teama sosi. Nu era alt cuvânt. Teama ca o boală copleşitoare care se instalează mai întâi în măruntaie, apoi paralizează gândirea. Ea se credea la adăpost din cauza ororilor pe care le trăise în copilărie, în Ucraina. Se înşela. Armura subţire de certitudini pe care o construise în ani de zile, începea să se desprindă. Începu să tremure. Yoni, lângă ea, îi zâmbi. Îi propuse să treacă în spatele lui. Ea refuză.

— Stop! Sunt chiar în faţă la trei sute de metri, spuse un sergent.

„Ei”? În faţă, ea nu vedea decât umbre. Oameni, cu siguranţă la fel de tineri ca ea, care se pregăteau totuşi să facă tot posibilul ca să-i trimită bucăţele de plumb în corp. Îşi strânse arma şi se pregăti să tragă. Şi deodată...

— Încetaţi focul!

Un ofiţer israelian sosea alergând cu un difuzor. În faţă, se auzea acelaşi anunţ în arabă.

— Să nu trageţi sub nicio formă! repetă ofiţerul.

— Dar... ce se întâmplă? întrebă un tânăr soldat.

— E un ordin de la statul-major. Oprim războiul!

Natacha era uluită. Se auzeau strigăte de bucurie în tabăra egipteană.

— Au câştigat?

— Nu, nimeni nu a câştigat.

— Nu mai înţeleg nimic.

Totuşi, era foarte simplu. Îngrijorată de succesele aliaţilor şi de avansarea israeliană, URSS ameninţase Franţa, Regatul Unit şi Israelul cu un atac nuclear. La rândul său, NATO ameninţase URSS cu o ripostă atomică. Înţelept, pentru toţi, era să oprească escalada. Şi fiecare fu rugat să se întoarcă acasă.

Ea avu sentimentul că şi-a ratat războiul, ca şi cum ar rata autobuzul. Fericită că îşi salvase viaţa, se simţea

totuşi frustrată de această mare experienţă cu ea însăşi. Pe drumul înapoi, în timp ce prietenii ei îşi reluau cântecele de bucurie, ea făcu o promisiune. Jură să se dedice unei alte lupte, a ei, pe care o va duce de aici înainte cu armele sale de arheolog. Nimeni, acum, nu îi va fura istoria propriei ţări. Şi dacă părintele de Meaux sau Papa în persoană aveau intenţia să se amestece, cu atât mai rău pentru ei!

28.

— Părinte Leonardo, mă bucur să vă văd mai sănătos!

— Datorită Domnului şi medicilor. Intraţi, intraţi...

Înainte de a pleca spre casa de odihnă din Bari, la Marea Adriatică, părintele Leonardo îi propusese lui Pellegrino să vină la masă, la ferma familiei sale, aproape de Milano. Sora părintelui Leonardo era cea care preparase mâncarea.

— Ceea ce veţi mânca, tinere prieten, nu veţi găsi niciodată într-un restaurant din Milano. E un adevărat preparat ţărănesc din regiune: *la busecca alla Milanese*.

Pellegrino privi curios supiera.

— Trebuie să spun că miroase bine.

— Măruntaie, fasole albă, piure de roşii, fiertură, morcovi şi ţelină, totul presărat cu parmezan.

— Şi ca desert, adăugă sora lui Leonardo, *busicchina Milanese*, făcută cu castane uscate şi frişcă. Un autentic desert lombard.

— Nu îl speria, Adriana, Pellegrino nu prea mănâncă mult!

— De aceea v-am pregătit şi o salată de roşii din grădină, spuse Adriana.

— Nu vă voi ascunde faptul că ador roşiile, spuse Pellegrino prudent.

Părintele Leonardo era gurmand. Acest lucru îi cauzase probabil, problemele cardiace. Văzându-l cum se aruncă lacom asupra farfuriei sale de *busecca*, Pellegrino se întrebă dacă mâncarea aceasta bogată era bine adaptată stării de sănătate a prietenului său. În ceea ce îl privea, rămase la salata de roşii. Pe toată durata mesei, Leonardo se arătă foarte curios să cunoască ultimele „bârfe” de la Vatican.

— Bayard! exclamă el. Cine s-ar fi gândit la el? Personal, nu am avut niciodată multă stimă pentru acest cardinal. Dar de aici şi până la a-mi imagina...

— Încă o dată, părinte, trebuie să recunoaştem că Montini a condus totul cu multă îndemânare.

— E o strategie bună, aşa e.

După masă, cei doi preoţi merseră să se plimbe de-a lungul unui canal ce părea să nu se mai termine.

— Cum intenţionaţi să progresaţi?

— Aşteptăm sosirea echipei internaţionale. Sper că vor găsi modul de a mări raza de acţiune a maşinii.

— Vă pasionează maşina asta, se simte. Poate aş fi şi eu ca dumneavoastră dacă aş fi mai tânăr şi mai sănătos?

Pellegrino simţi cum părintele Leonardo e cuprins de regrete.

— Îmi lipsiţi mult, părinte.

— Când mă gândesc că toată povestea a început aici, în acest atelier. Tatăl meu, care mă certa...

Râse puţin.

— Ce a făcut hazardul, spuse Pellegrino, noi vom reuşi datorită tehnologiei.

— Probabil. Dar fiţi atent, maşina asta ne-ar putea aduce ciuma!

— Ciuma? Nu exageraţi puţin, părinte?

— Mă gândesc la acele cuvinte ale lui Sigmund Freud, pe vasul ce îl ducea în America: „Ei nu ştiu că le aduc ciuma.”

— Dar el vorbea de psihanaliză?

— Maşina dumneavoastră e ca psihanaliza, Pellegrino. Va revela ceea ce e ascuns, aşa cum Freud expunea sufletele. Ceea ce Freud a descoperit e că nimănui nu-i

place asta! Oamenii cer adevărul despre tot... dar când sunt în faţa lui, îi întorc spatele sau îl cenzurează.

— Oamenii nu sunt mereu raţionali, admise părintele Ernetti.

— Toată istoria omenirii, fiule, e clădită pe minciuni acceptate de comun acord. Legende, acte presupus eroice, victorii care nu sunt aşa. Dezvăluiţi aceste minciuni, cum probabil veţi face cu maşina dumneavoastră, şi veţi fi crucificat.

— Sfântul Părinte ştie ce face, cred.

— Ştie ce *vrea*, dar ştie într-adevăr ce *face*? Nu sunt aşa de sigur. El, ca şi Montini, are obiective politice. Papa vrea să combată comunismul ateu, Montini vrea să devină papă. Ei nu-şi văd decât propriile interese, pe termen scurt. Dar ascultaţi bine ce vă spun, Pellegrino: dacă vine ciuma, veţi fi acuzat că aţi răspândit epidemia!

29.

Era o imagine neobişnuită. Piaţa Sf. Petru, la începutul acestei ierni din 1957, se acoperise de o fină peliculă albă, ceea ce îi încânta pe turişti. La al doilea etaj al Palatului episcopal, Pius al XII-lea făcea tot posibilul să îi convingă pe cei mai buni fizicieni din lume să participe la aventură.

Unii, din diverse motive, refuzau politicos. Alţii păreau interesaţi, dar – era inevitabil – doreau să ştie mai multe. Montini se ocupa să îi convingă pe cei ezitanţi, asigurându-i că vor participa la un grup de cercetare întrunit pentru a lucra la un concept inedit al fizicii. Nu revela nimic, dar îi făcea curioşi. Sănătatea Sfântului Părinte, din ce în ce mai şubredă, încetinea această operaţiune delicată, a stabilirii contactelor. Montini devenea nerăbdător. Se temea, înainte de toate, ca părintele Ernetti să nu ajungă să se descurajeze. Acesta era motivul numeroaselor sale vizite la Arhivele Secrete. Ideea era să câştige timp perfecţionând câteva aspecte secundare, dar importante ale cronovizorului. Cum, de exemplu, să găsească un mod fiabil şi rapid de a ţinti spre alte locuri decât cel unde era instalată maşina? Montini avu o idee: propuse să „meşterească” un sistem de ghidaj utilizat pentru proiectile.

— Dar cine va accepta să ne vândă un astfel de sistem? întrebă Pellegrino.

În loc de răspuns, Montini îşi consultă carnetul cu adrese.

— Daţi-mi două zile. Voi găsi pe cineva.

*

Directorul general al companiei Olivetti aproape căzu de pe scaun când află că Vaticanul îi comanda un sistem de ghidaj conceput pentru proiectilele armatei aeriene italiene!

— Ce-i cu povestea asta? spuse el. Vaticanul vrea să construiască o bombă?

Îl sună pe ministrul apărării, care îi confirmă informaţia. Preşedintele Republicii însuşi îşi dăduse acordul şi le propunea şefilor de la Olivetti să ia legătura cu episcopul din Milano.

— Lumea e cu susul în jos! spuse directorul.

În cele din urmă vorbi cu Montini la telefon.

— Monsenior, din nu ştiu ce motiv, vă vom vinde un sistem de ghidaj perfect operaţional pentru rachete de război. Nu vă întreb ce vreţi să faceţi cu el, ştiu că nu îmi veţi răspunde.

— Sigur că nu, răspunse Montini.

— Aţi putea totuşi să îmi daţi o declaraţie pe propria răspundere cum că nu veţi utiliza aparatul ăsta pentru scopuri...

— Sângeroase? Haideţi, domnule director!

— Nu vă cer decât un înscris de câteva rânduri, semnat de dumneavoastră.

— Nici nu se pune problema. Când ne veţi putea livra marfa?

Directorul de la Olivetti înţelese că nu va obţine nimic mai mult.

— În două săptămâni, e în regulă?

— E perfect. Un ultim detaliu: Vaticanul, cum vă imaginaţi, nu are resursele statului italian. Vă propun deci să ne faceţi o reducere de 15% la preţul obişnuit pentru Ministerul Apărării.

— 15%? Cât de îndrăzneţ, monsenior! Ne cereţi practic să vă vindem marfa la preţul de producţie.

Ezitând, transmise informaţia directorului financiar. Acesta, care avea deschidere la Sfântul Scaun, îl sfătui pe Patron să treacă peste asta. Zvonurile ziceau că mai devreme sau mai târziu acest Montini putea deveni şi el papă.

— Ah, Dumnezeu ştie..., spuse directorul oftând.

Adaptarea sistemului de ghidaj la cronovizor îi luă lui Pellegrino mai mult de trei săptămâni de lucru. Cum propusese Majorana, era suficient să introducă în maşină coordonatele geografice (latitudine şi longitudine) ale locului vizat pentru a obţine o imagine. Decise să facă o încercare. Era luna februarie. În ciuda frigului, un soare frumos strălucea deasupra capitalei italiene. Părintele Ernetti introduse în maşinărie coordonatele geografice ale

Palatului Quirinal: 41°54'01” N, 12°29'12'' E. Apoi introduse coordonatele temporale: două milioane şi jumătate de secunde, adică treizeci de zile. Quirinal apăru pe ecran în alb-negru, aşa cum era cu o lună înainte, sub zăpadă. Reuşise!

Acest experiment îl incită pe Pellegrino să îi mai ceară ceva lui Montini: o maşină de calculat. Până atunci, ca să calculeze scala de timp, se servea de rigla sa de calcul. Se temea totuşi ca aceasta să nu devină inutilă când salturile în timp se vor număra în ani, apoi în secole. Pellegrino auzise de un prototip de maşină de calcul pus la punct de inginerii lui Olivetti: Divisumma-14. De asta avea nevoie.

— Ce vor? se sufocă din nou responsabilul de la Olivetti. Nici nu e de vânzare.

— Aşteptaţi continuarea, îi spuse directorul comercial. Cum n-am fixat încă niciun preţ, o vor pe gratis.

— Dacă vreodată omul ăsta devine papă, mă convertesc la budism! Daţi-i ce vă cere!

Cronovizorul dispunea astfel de un sistem de navigare spaţio-temporal fiabil şi uşor de utilizat. Mai rămânea de depăşit limita de treizeci de zile. Pentru asta, se conta pe eforturile comune ale viitoarei echipe de cercetători, convocată de papă.

30.

— Duc tratative în ceea ce vă priveşte. Dar iordanienii sunt dificili.

Natacha se abţinu să ofteze. După războiul ei ratat, îşi reluase locul în laboratoarele mMuzeului Rockefeller. Aştepta cu nerăbdare să facă săpături la Qumran, dar majoritatea posturilor erau ocupate de dominicani, iar acordurile cu iordanienii (Qumran era pe teritoriul iordanian) limitau drastic prezenţa israelienilor pe sit. Părintele de Meaux, negociator abil, făcea eforturi să menţină un dialog permanent cu autorităţile iordaniene, dar trebuia să aibă răbdare. Până atunci, îi propuse Nataşei să contribuie la descifrarea „pergamentului de aramă”.

Era ultimul mister la modă. Un manuscris găsit într-una dintre peşterile de la Marea Moartă, dar gravat pe trei foi fine de aramă sudate unele de altele.

— Veniţi, spuse părintele de Meaux, îl vom vedea de aproape.

O însoţi pe tânără în sala din subsol rezervată conservării faimosului pergament. Deschise o uşă blindată şi dezvălui o mare sală mobilată cu mai multe mese, pe care erau conservate manuscrise sub plăci de sticlă. O duse în faţa pergamentului de aramă. Pentru a-l deschide,

se folosise un ferăstrău circular special conceput, cu care fusese decupat în douăzeci şi trei de benzi concave, fără a fi deteriorat. Textul era acum perfect lizibil. O primă traducere fusese propusă de englezul John Allegro, care nu se mai înţelegea cu părintele de Meaux de când cu emisiunile sale la radio. Dar nu toate misterele erau rezolvate.

— Examinaţi acest text cu lupa. Ce vedeţi?

— Aparent, e ebraică. Dar e amestecată cu greacă şi cu litere necunoscute, spuse Natacha.

— E problema pe care trebuie să o rezolvaţi. E un limbaj codat? Şi cum să descifrăm codul?

— Ar părea o listă...

— Bună observaţie. E un fel de inventar. Pergamentul repertoriază obiecte de valoare, ascunse în mai multe situri din deşertul Iudeei, indicând locaţia lor precisă. Allegro estimează că a fost confecţionat în momentul marii revolte a evreilor din 66 -70, când trupele romane se apropiau periculos de Ierusalim.

— Să fie ascunzătoarea comorii Templului?

— Nu e imposibil. Preoţii ar fi putut dispersa comoara în mai multe ascunzători, pe care le-ar fi notat pe pergament. Dar cum se explică această scriere necunoscută? Acordaţi cât timp aveţi nevoie, Natacha, dar aduceţi-mi soluţia.

— Voi face tot posibilul, părinte!

— Nu uitaţi că pergamentul aparţine iordanienilor. Dacă reuşiţi să rezolvaţi enigma, vor fi atât de mulţumiţi, încât veţi primi poate un bilet pentru Qumran!

— Foarte bine! Aş putea cere, dacă voi avea nevoie, ajutorul părintelui Allegro?

Părintele de Meaux înţepeni.

— Domnişoară, nu mai pronunţaţi niciodată acest nume în faţa mea!

Natacha trebuia deci să se descurce singură. Această situaţie avea un avantaj: de acum, putea avea acces în subsolul Muzeului Rockefeller, unde se găseau mai multe manuscrise nepublicate. Îi vorbi despre asta lui Yoni Landau.

— E genial, spuse Yoni. Câteva manuscrise sunt în cufere, dar multe sunt încă expuse sub plăci de sticlă, ca acela pe care ţi l-am arătat odată. Ştii să le descifrezi?

— Puţin, dar nu am aşa multă experienţă ca tine.

— Dacă mă vede cu tine, ne concediază pe amândoi. Copiază ce nu înţelegi, te voi ajuta.

— OK.

Prin urmare, Natacha se dedică săptămâni întregi unei munci duble: pe de o parte, încerca să pătrundă misterul pergamentului de aramă. Pe de altă parte, copia cât mai fidel posibil conţinutul pergamentelor interzise. În fiecare

seară, îi transmitea discret notiţele lui Yoni, care le descifra.

— Nat, sunt adevărate bijuterii acolo! îi spuse Yoni. E o ruşine că nu se transmit aceste informaţii publicului.

Ca să-şi atingă obiectivele, lungi treaba ce îi fusese dată. Într-o zi, totuşi auzi paşi pe scări. Alergă să se instaleze în faţa pergamentului de aramă.

— Deci, Natacha, vă descurcaţi? o întrebă părintele de Meaux.

— Cred că am o pistă, domnule!

O avea de mult timp, dar trebuia acum să îi dea ceva.

— Mi se pare că acest manuscris a fost scris de un analfabet.

— Un analfabet?

Părintele de Meaux se uita cu ochii holbaţi.

— Da. Nu a făcut decât să copieze textele după un pergament original. Sigur, de câteva ori a greşit. Priviţi acest *lamed*. Aici, litera e orientată spre dreapta, acolo e invers. La fel şi la *samesh*.

— Dar... de ce ar fi apelat la un analfabet?

— Ca să nu înţeleagă nimic din ce scrie!

Evident, îşi spuse părintele de Meaux, *asta confirmă pista unei comori ascunse*. *Fata asta e într-adevăr perspicace*, se gândi el.

— Poate aveţi dreptate, spuse el. Voi lansa o campanie de săpături pe locurile indicate.

— Pot să particip?

— Nu, îmi pare rău! Prefer să continui să negociez cazul dumneavoastră cu iordanienii. În interesul dumneavoastră, să nu-i provocăm.

Nu insistă. Nici nu avu ce să regrete de altfel, căci nu se găsi nimic. Hoţii trecuseră pe acolo cu secole înaintea lor. Pergamentul de aramă nu mai era harta unei comori, ci doar un vestigiu arheologic.

Dar Natacha şi Yoni luaseră o decizie. Bogaţi acum în informaţii pe care le culeseseră din celelalte manuscrise de la Marea Moartă, hotărâseră să vorbească despre ele la Knesset, Parlamentul din Israel.

31.

În cele din urmă, echipa internaţională reunită de papă era completă. Prima şedinţă avu loc pe 7 martie 1958, într-o sală a Palatului episcopal ce avea să le servească mai târziu drept sală de lucru. Mulţi dintre cercetătorii aceştia, aproape toţi fizicieni, îl cunoscuseră şi îl admirau pe Ettore Majorana. Perspectiva de a descoperi o cercetare inedită, iniţiată de cel pe care îl considerau în mod unanim drept

un geniu al fizicii, îi făcea curioşi. Cu atât mai mult cu cât invitaţia venea chiar din partea papei şi fusese făcută în cel mai mare secret, ceea ce lăsa de bănuit o descoperire importantă.

În jurul mesei erau aşezaţi laureatul japonez al premiului Nobel, Satsuo Tanaka, ce pusese în evidenţă particule elementare încă necunoscute din interiorul atomului. Era un om scund, cu faţa lipsită de orice expresie, nu se ştia niciodată dacă se plictisea sau nu. Foarte diferit, profesorul american Desmond Miller avea alura unui om de lume, foarte în largul său şi preocupat să seducă. Erau şi doi cercetători de la Institutul de Fizică Nucleară din Orsay, Jean-Émile Caron şi Bernard Tessère. Acesta din urmă, care fusese colaboratorul lui Frédéric Joliot-Curie, era profesor la Collège de France. Se considera progresist, dar rupsese orice legătură cu Partidul Comunist Francez de când fuseseră revelate crimele lui Stalin. Caron era un creştin catolic, foarte respectat în domeniul său, dar cu un caracter rigid. Ceilalţi, care lucrau în diverse domenii ale fizicii, erau un portughez, un indian, un englez, un italian, un australian, un german, un spaniol şi un suedez.

Montini luă cuvântul. După câteva fraze de bun-venit, îi puse pe toţi membrii prezenţi să semneze un jurământ de confidenţialitate. Cei care nu erau de acord cu acest

principiu mai puteau încă să părăsească proiectul. Toată lumea semnă.

— Vă mulţumesc! spuse Montini. Vă voi cere din nou să acceptaţi în scris condiţiile de remunerare pe care vi le propunem. După cum veţi vedea, sunt foarte generoase. În schimb, vă vom cere să fiţi disponibili pentru o perioadă globală de şase luni.

— Şase luni întregi? întrebă suedezul.

— Nu, răspunse Montini. Vă puteţi întoarce în ţările voastre ca să vă revedeţi familiile, dar va trebui să reveniţi la Roma la datele indicate în contract, cu excepţia cazurilor de forţă majoră. Toate costurile de deplasare şi de sejur, bineînţeles, sunt suportate de Vatican.

Remunerarea propusă compensa pe deplin micile constrângeri. Încă o dată, toată lumea semnă. Pellegrino admiră maniera în care Montini manipula aceste personaje totuşi considerabile.

— Acum, monsenior, spuse americanul Desmond Miller, dacă ne-aţi spune care e proiectul dumneavoastră? Ce maşină infernală aveţi oare în minte?

Izbucniră toţi în râs.

— Niciuna, domnule Miller, răspunse Montini.

Miller era surprins.

— Niciuna?

— Nu va fi nicio maşină de construit. Vă cerem numai să faceţi o muncă teoretică pornind de la calculele lui Ettore Majorana. Vă veţi limita să examinaţi fezabilitatea, cum zic inginerii, maşinii pe care o avea el în minte.

— Înţeleg, spuse profesorul Teyssère. Dar la ce va servi maşina dumneavoastră, monsenior, fie şi virtuală?

Montini tăcu. Privi întreaga audienţă şi le vorbi rar, cântărindu-şi atent cuvintele:

— E vorba, domnilor, de a construi o maşină de explorat timpul.

Pellegrino se amuză văzându-le feţele căzute după vorbele lui Montini. Ideea unei astfel de maşini li se păru atât de extraordinară, încât japonezul Tanaka întrebă foarte respectuos dacă era o glumă. Figura severă a lui Montini alungă orice îndoială.

— Maşina aceasta, reluă Montini, e descrisă în linii mari în notiţele lui Majorana.

Le expuse toată povestea. Evident, nu dezvălui scopul ultim al papei: explorarea perioadei evanghelice. Nu le spuse nici că maşina fusese deja construită într-o sală din Arhivele Secrete, la nici cinci metri de locul în care se aflau. Şi că prezenţa lor aici presupune găsirea metodelor teoretice de a o perfecţiona, astfel încât părintele Ernetti să poată să le transforme discret ideile în ameliorări materiale.

— Aş vrea să închei prezentându-vi-l pe părintele Pellegrino Ernetti, care va fi, în timpul lucrărilor dumneavoastră, reprezentantul Vaticanului. A lucrat deja la calculele lui Majorana, va fi omul care va sintetiza toate propunerile.

Montini încheie reamintindu-le solicitarea privind discreţia absolută, ca şi cum ar lucra la un proiect militar. Profesorul Desmond Miller destăinui că reuniunea aceasta îi amintea de cea care lansase proiectul „Manhattan”. Întrebă dacă cercetarea lor va avea şi ea un nume de cod.

— Da, răspunse Montini, ne-am gândit la asta. Va fi proiectul „Sant’Agostino”. La exterior, numele filosofului nu va trezi nicio bănuială. Dar noi ştim că Sfântul Augustin a scris nişte pagini foarte frumoase despre timp.

Miller, care preda la Chicago filosofia ştiinţelor, cită din memorie:

— „Ce e, oare, timpul? Dacă nimeni nu mă întreabă, ştiu. Dacă vreau să răspund la această întrebare, nu ştiu. Ce e atunci timpul dacă trecutul nu mai e, iar viitorul nu e încă?”

Părintele Ernetti continuă:

— „Iar prezentul, dacă ar fi mereu prezent fără să devină trecut, nu ar mai exista timpul, ci doar eternitatea.”

— Augustin, spuse Miller, ajungea la concluzia că timpul nu există.

— Dar noi ştim că timpul există, răspunse Montini. Dovada, domnilor, e că veţi realiza o maşină a timpului. În orice caz, pe hârtie!

*

Natura unui mare savant e să simplifice, să purifice problemele pe care caută să le rezolve. Contrar a ceea ce ne imaginăm adesea, Einstein simplifică fizica, deşi aparatul matematic pe care îl folosea era foarte complex. Imaginaţi-vă, acum, doisprezece mari savanţi de calibrul lui Einstein lucrând împreună. Rezultatul urma să fie uimitor. În scurt timp, cronovizorul deveni – pe tablă – o maşină plauzibilă. Fură înlocuite tuburile electronice, care prezentau numeroase dezavantaje (erau voluminoase, încălzeau şi necesitau tensiuni electrice înalte), cu tranzistori. Fu perfecţionat şi sistemul de navigaţie, fiind dotat cu o „coadă”, analoagă celei a avioanelor de vânătoare. Devenea posibilă, datorită acesteia, deplasarea deasupra unui loc, ca şi cum s-ar fi survolat cu elicopterul. Şi mai ales, se lucră la amplitudinea salturilor în timp. Se loveau, la cronovizorul teoretic, de aceeaşi limită ce afecta cronovizorul real al lui Pellegrino: cea de treizeci de zile. Pentru a remedia problema, fizicianul japonez Tanaka ceru

să se întoarcă două săptămâni în Japonia ca să practice meditaţia zen într-un templu din Kyoto. Spunea că se va întoarce cu o idee. Până atunci, toate inovaţiile teoretice puse la punct în sala de lucru a Vaticanului erau imediat adaptate la cronovizorul propriu-zis, instalat în Arhivele Secrete. În glumă, Pellegrino îi poreclea pe membrii proiectului „Sant'Agostino" „cei doisprezece", ca pe cei doisprezece apostoli ai lui Iisus. Biblia, până la urmă, nu era niciodată foarte departe.

32.

— Sunt nişte clădiri înconjurate de un gard, spuse mediumul.

— Câte clădiri? întrebă agentul care se afla în spatele lui.

Mediumul îşi concentră atenţia.

— Multe, cel puţin zece.

— Cum se poate ajunge acolo? întrebă celălalt agent.

— E o curbă mare. Văd şi un stâlp cu un steag.

— Ne puteţi desena o hartă?

Mediumul luă un creion şi desenă un plan vag văzut de deasupra.

— Puteţi intra într-una dintre clădiri?

— Voi încerca.

Se concentră din nou.

— Încă e prea multă lumină, spuse mediumul.

Unul dintre cei doi agenţi stinse luminile. Nu lăsă decât un mic reflector.

— Ce vedeţi?

— Un culoar. Cu nume pe uşi.

— Puteţi numi unul?

— Ah... nu. Sunt obosit.

— Bine, spuse inspectorul. Ne oprim aici. Vă vom aduce o mică gustare.

Cei doi agenţi CIA ieşiră din încăpere.

— Ce crezi? îl întrebă cel tânăr pe cel bătrân.

— Tâmpenii! răspunse Joe Fincher.

În 1958, Serviciul de informaţii american instalase antene în toate marile capitale din Europa. Cea din Roma ocupa un etaj întreg al ambasadei americane, instalate în Palazzo Margherita, pe via Veneto. Agentul Joseph M. Fincher, aflat în funcţie de doi ani, se ocupa de supravegherea unui experiment iniţiat în SUA de către Allen Dulles, directorul actual al serviciului: să găsească cei mai buni mediumi din Europa pentru a pătrunde secretele sovieticilor! Împreună cu câţiva colaboratori străbătuseră ţara pentru a selecta câţiva civili ce posedau

talente parapsihologice speciale. Erau vindecători, magnetizatori, pseudotelepaţi. Scopul era să îi antreneze să practice *remote viewing* – vederea la distanţă[29]. În ansamblu, rezultatul nu era deloc concludent: descrieri vagi sau desene asemănătoare unor mâzgăleli, în care oricine îşi putea imagina ce voia.

— Joe, îl anunţă o secretară, trebuie să îl suni pe Gottlieb la Washington, de pe telefonul securizat.

Joe oftă. Trebuie menţionat că era un sceptic înnăscut. Fost inspector de poliţie, se remarcase pe terenuri riscante în timpul războiului din Pacific la Saïpan şi Iwo Jima. De acolo rămăsese cu un picior şchiop, în urma exploziei unei mine ce îi costase viaţa pe mai mulţi dintre camarazii săi. În timpul războiului din Coreea, lucrase în Serviciul de informaţii. Prezenţa sa de spirit la care se adăuga şi o intuiţie remarcabilă i-au adus un post în agenţie. Fizic, aducea cu actorul american Lee J. Cobb. Masiv, fumând pipă, având mereu o figură dezorientată, mai ales când era vorba de proiecte organizate de „vrăjitorul negru”. Aşa îl poreclea pe şeful lui direct, doctorul Sidney Gottlieb. Mai era numit şi „escrocul nenorocit”, ceea ce i se potrivea şi

[29] Toate acestea sunt autentice şi s-au întâmplat la începutul anilor 1970 cu proiectul „Stargate”. Ne imaginăm că acest proiect a fost avut încercări prealabile, ceea ce nu e pare imposibil.

mai bine. Formă numărul lui Gottlieb, care răspunse imediat.

— Voiaţi să-mi vorbiţi, doctore? întrebă Fincher.

— Cum merg experimentele?

— Pot să fiu sincer?

— Întotdeauna.

— Ca dracu'! Ne pierdem timpul şi banii.

— Asta cred şi eu, spuse Gottlieb, dar Dulles ţine la asta. Oricum, nu voi păstra în fruntea acestui proiect *remote viewers* un tip ca dumneavoastră, care nu crede îl el.

— Mă concediaţi? întrebă Fincher.

— Nici în ruptul capului, aţi fi prea periculos dacă aţi trece la sovietici!

— Nicio şansă, liniştiţi-vă!

— Am o nouă misiune pentru dumneavoastră, Joe. Corespondentul nostru la Vatican ne semnalează nişte lucruri curioase despre papă.

— Ah, da?

— Nu sunteţi la curent? Atunci, ce faceţi la Roma, în afară de a pierde vremea?

Fincher ridică tonul.

— Sidney, am petrecut mai multe săptămâni la rând scotocind ţara de la nord la sud ca să vă găsesc nişte

ţicniţi cu al treilea ochi! Vă garantez că nu a fost amuzant. Iar apoi, Roma nu e Vaticanul.

— Calmaţi-vă, Joe, spuneam asta ca să vă tachinez. Agentul care lucrează acolo, Earl Quine, ne semnalează o circulaţie suspectă a fondurilor la Banca Vaticanului.

— Ei, şi? Nu e prima dată.

— Aşteptaţi, sunt şi reuniuni de fizicieni la Palatul Papal. Unul dintre aceşti savanţi, Desmond Miller, a participat la construirea bombei noastre atomice. E şi un laureat japonez al premiului Nobel. Nu e ceva obişnuit.

Fincher era tulburat.

— Îl cunosc pe Earl, e un băiat serios.

— Atunci, lăsaţi-i baltă pe *remote viewers* şi mergeţi să faceţi o anchetă acolo. Am vorbit cu Dulles, el nu vrea să-şi asume niciun risc.

Această nouă misiune îl plictisea pe Fincher.

— Sidney, nu aţi putea trimite pe altcineva? Îi promisesem soţiei mele să o duc o săptămână la Paris. Munca ei de psiholog i-a distrus nervii.

— Paris va mai aştepta, spuse Gottlieb. Mergeţi să vă vedeţi cu Quine, faceţi o anchetă şi redactaţi-mi un raport!

33.

„Paris va mai aştepta!” Se vedea bine că Gottlieb era un celibatar convins. De altfel, ce femeie l-ar fi vrut? Frământându-şi gândurile ostile pentru superiorul său, Joe Fincher bea o bere la terasa unei cafenele situate la intrarea în Piaţa Sf. Petru. Un alt bărbat, îmbrăcat într-un costum din trei piese bleumarin, luă loc lângă el.

— La patru ace, Earl? Nu te ştiam mereu aşa!

— Mi-e indispensabil. Lucrez la un fond de investiţii american care propune afaceri bănoase prelaţilor înstăriţi. E un job care îmi permite să-mi bag nasul peste tot.

— Şi să aduni dolari pe parcurs?

— Oh, doar nişte bacşiş. Cum merg afacerile serviciului? Încă nu aţi găsit o cale de a-l arunca în aer pe Hruşciov prin simpla putere a minţii?

— Earl, spuse Fincher cu vocea scăzută, Gottlieb devine din ce în ce mai nebun!

— Mi-am dat seama de la început. Mai mult „escroc” decât „vrăjitor”, de altfel.

— Fizic, a devenit la fel de îngrozitor ca Boris Karloff. Războiul Rece îl face să vadă inamici peste tot. A pus la punct otrăvuri nedetectabile, care omoară încet, ca o boală adevărată. Apoi a testat droguri pe soldaţii americani, ca să-i transforme în maşini de război.

— Am auzit, spuse Earl. Psihotropi care înlătură frica şi oboseala. Şi funcţionează?

— Evident că nu, i-a făcut la fel de ţicniţi ca el. Şi acum, după spionii la distanţă, ar vrea să creeze o armată de mediumuri capabile, prin psihochinestezie[30], să omoare oameni la distanţă. E ca la nebuni, Earl!

— Da, admise Earl, nu e modul nostru obişnuit de a purta un război.

— Bun, despre ce ar fi vorba? întrebă Fincher.

— O agitaţie neobişnuită, se pare că s-ar fi lansat un proiect de mare anvergură. I-ar fi găsit şi un nume de cod: Proiectul „Sant'Agostino".

— Ca filosoful?

— Ai înţeles tot. M-am gândit iniţial la ceva legat de religie, deci nu era treaba noastră. Dar merge mai departe. Sume mari de bani au fost retrase de la Banca Vaticanului, de cele mai multe ori în numerar. Mai sunt şi fizicienii ăştia care se închid în fiecare zi în Palatul Papal. Nu vin să ia ceaiul, sunt acolo ca să lucreze. Dar la ce anume, nu ştiu.

Quine părea neliniştit.

— Unul dintre ei, continuă Quine, e un preot. Lucrează toată ziua în Palatul Papal. Şi în fiecare seară, fuge la Arhivele Secrete unde petrece noaptea.

— Ce arhive secrete?

---

[30] O presupusă acţiune a spiritului la distanţă.

— Un fel de seif, în subsol, unde Vaticanul îşi ascunde secretele. Mai bine protejat decât Fort Knox.

— Crezi că lucrează la o nouă armă?

— Nu e exclus, răspunse Quine. Dar de ce la Vatican? Asta nu înţeleg.

La cincisprezece metri de Fincher şi Quine, în aceeaşi cafenea, un episcop râdea cu lacrimi. Era Dom Alberto Carvalho, aflat în trecere pe la Vatican. Bea o bere cu un bărbat cu ochelari mici şi rotunzi, al cărui accent îi trăda originile est-europene. Dom Alberto se dedica distracţiei sale preferate când se întâlnea cu Timur Kuprian, contactul său de la KGB: împărtăşirea celor mai bune poveşti amuzante anticomuniste *made in Moscow*!

— Asta mi-a povestit-o un bătrân bolşevic, povesti Timur. Se petrece în 1953. Stalin e mort. Se prezintă în faţa Sfântului Petru şi cere să intre în Rai. Sfântul Petru refuză şi îl trimite direct în Iad. Opt zile mai târziu, bate cineva la uşa Raiului. E Satana cu mica lui familie, care cer azil ca refugiaţi politici!

Carvalho izbucni în râs şi luă o înghiţitură mare de bere.

— Şi dacă mi-ai vorbi de misiune? întrebă Timur.

— Cierbicev ţi-a explicat?

— Mi-a vorbit de un arhiepiscop care ar fi reunit un grup de fizicieni ca să lucreze la nu ştiu ce.

Carvalho scoase două fotografii din buzunar.

— Doi oameni trebuie supravegheaţi îndeaproape. Arhiepiscopul Montini şi preotul acesta, părintele Pellegrino Ernetti. Ei sunt în centrul proiectului.

— Te gândeşti la o armă?

— Îl cunosc pe Montini. Cu el, totul e posibil. Câţi aţi venit?

— Eu şi încă doi. Nişte duri. Când îţi pun o întrebare, răspunzi!

— Apropo, spuse Carvalho, ştiu una bună: un tip care e bruscat puţin în închisorile din Lubianka. Până la urmă, decide să vorbească şi...

Privea pe deasupra umărului drept al lui Timur.

— Întoarce-te discret şi uită-te la tipii ăia doi de pe terasă.

Timur, făcându-se că vorbeşte cu Carvalho, privi în direcţia indicată.

— Îl ştiu pe bărbatul în costum, spuse Carvalho. L-am văzut deseori la Vatican. Instinctul îmi spune că e un băgăcios.

— Şi celălalt?

— Nu-l cunosc. Dar grăbiţi-vă să acţionaţi, poate avem concurenţă!

34.

Clădirea Knessetului era situată pe una dintre colinele Ierusalimului. Adunarea era compusă dintr-o sută douăzeci de deputaţi, aleşi pentru un mandat de patru ani. În acest moment, Mapaï, partidul de stânga al lui David Ben-Gurion, domina camera. Redevenit prim-ministru, acesta fusese obligat să formeze o coaliţie cu Mafdal, Partidul Naţional Religios. Acest echilibru delicat al forţelor politice pusese o problemă reală pentru Yoni şi Natacha. Cui să-i scrie? Cine ar putea să-i ajute? Stânga sau dreapta?

— Şi dacă am merge la însuşi Ben-Gurion? propuse Natacha.

— Nu ne va primi, spuse Yoni, are prea multe probleme pe cap.

— Nu crezi că situaţia e destul de serioasă? Yoni, ne fură istoria, e la fel de grav ca un război! Trebuie să vorbim cu însuşi prim-ministrul.

— Visezi, Nat! Niciodată nu ne va...

— Lasă-mă pe mine!

Strategia Natachei era simplă. Presupunea să se instaleze în faţa Knessetului în ziua consiliului de miniştri. Yoni se îndepărtase şi o privea, neîncrezător. La începutul dimineţei, maşina prim-ministrului sosi. David Ben-Gurion

ieşi, înconjurat de bodyguarzii săi. Bătrânul, foarte scund, avea înfăţişarea unui bătrân înţelept cu smocurile sale abundente de păr alb, de-o parte şi de alta a cheliei. Natacha merse direct spre el şi îl interpelă. Cum prevăzuse Yoni, bodyguarzii se aşezară între ei. Dar Natacha nu presimţea niciun pericol aparent. Prim-ministrul o ascultă câteva minute. De unde se afla, Yoni nu putea auzi ce se întâmpla. Ben-Gurion îi vorbi la rândul lui. Apoi, o salută şi intră cu grupul său în Knesset. Natacha se întoarse la Youni.

— Aşadar?

— M-a ascultat, a înţeles foarte bine. Crede că e o problemă delicată. Ne propune să apelăm la tipul ăsta...

Mâzgălise un nume pe o bucată de hârtie.

— Moshe Finkelstein? E preşedintele partidului Mapaï, nu e un oarecare.

— Îi putem scrie din partea prim-ministrului.

— Hai, ne băgăm! spuse Yoni.

O văzu pe Natacha oftând.

— Pari dezamăgită?

— Ce mă dezamăgeşte, spuse Natacha, e că a înţeles perfect ce i-am spus... şi că asta nu părea să îl afecteze.

— Cum îţi ziceam: are prea multe pe cap!

Îi scriseră deci deputatului Mapaï şi îi detaliară situaţia de la Muzeul Rockefeller. Apoi îi solicitară o întrevedere. Trei săptămâni mai târziu, îl întâlniră la biroul lui din Knesset. Finkelstein, care avea patruzeci de ani şi o privire destul de binevoitoare, era cunoscut pentru spiritul său deschis. Yoni descoperise, consultându-i biografia, că înainte de a emigra în Israel, predase istoria într-o universitate din Alabama. Începu prin a se informa despre cercetările lor.

— Dacă înţeleg bine, spuse el, estimaţi că esenienii i-ar fi putut inspira pe primii creştini?

— Asta e impresia pe care ne-o dau textele pe care le-am descifrat, spuse Yoni.

— Nu sunt arheolog, reluă deputatul, dar cunosc puţin istoria antică. Ştiţi, sectele apocaliptice împânzeau Iudeea la începutul primului secol. La fel şi oamenii-dumnezeu: gândiţi-vă la Simon Magicianul[31]! Politic, situaţia părea atât de blocată, încât cei mai radicali evrei sperau la un fel de cataclism. E o constantă a istoriei. Când revoluţiile nu vin de pe pământ, le aşteptăm din Cer. Imaginaţi-vă că dacă în 1947 evreii n-ar fi obţinut independenţa Israelului, astăzi esenienii ar fi peste tot!

— Probabil, domnule deputat, dar...

[31] Simon Magicianul a fost un mag foarte cunoscut, care a trăit în aceeaşi perioada cu Iisus, fiind şi el cunoscut ca făcând minuni.

— Am o altă întrebare, continuă Finkelstein: sunteţi singurii doi israelieni care lucrează în prezent la Rockefeller?

— Doi israelieni într-un ocean de dominicani! răspunse Natacha râzând.

— E o şansă, să ştiţi. Nu numai din cauza dominicanilor, ci mai ales a iordanienilor. E un miracol că vă tolerează acolo.

— Ce vreţi să spuneţi?

— Doar că puteţi fi concediaţi de pe o zi pe alta. Deci prudenţă! E bine pentru ţara noastră să vă avem pe amândoi acolo.

— Nu e un motiv să acceptăm totul, îşi pierdu răbdarea Natacha. Ne-aţi citit scrisoarea?

— Am examinat-o în comisie, da.

— Am venit noi doi să vă întâlnim, domnule deputat, dar mulţi dintre colegii noştri de muncă, evrei sau chiar creştini, ar putea depune aceeaşi mărturie.

Natacha şi Yoni, foarte vehemenţi, descriseră neliniştea ce domnea în sânul echipelor însărcinate cu reconstituirea şi traducerea manuscriselor de la Marea Moartă.

— Descoperirile se adună, domnule deputat... dar nu scapă nimic. Sau informaţia e transmisă cu pipeta. Mulţi dintre colegii noştri estimează, ca şi noi, că cercetările

noastre sunt blocate la cel mai înalt nivel. Trebuie să înţelegeţi că această situaţie e imposibilă.

— Vă cred, domnişoară, dar...

Avu un gest de neputinţă.

— Situaţia asta nu stă în mâinile noastre! Muzeul Rockefeller se află pe teritoriu iordanian, la fel şi situl Qumran. Cât despre preoţii dominicani, ei dispun de o administraţie autonomă, care nu dă socoteală decât ierarhiei Bisericii.

— Dar e vorba de istoria *noastră*, domnule deputat! Putem accepta ca descoperirile importante, care ne-ar putea schimba percepţia asupra naşterii creştinismului, să fie ascunse publicului din motive părtinitoare?

— Dacă e adevărat, e supărător, sunt de acord.

— ESTE ADEVĂRAT!

Aproape ţipase. Yoni îi puse mâna pe umăr ca să o calmeze.

— Văd bine că situaţia aceasta vă scandalizează. Dar, vă repet, nu ţine de noi.

— Aţi putea cel puţin să vorbiţi despre asta într-o intervenţie la Knesset, spuse Yoni. Ar fi reluată de jurnalele israeliene mai întâi, apoi de presa internaţională. Asta ar pune lucrurile în mişcare.

— Nu mă îndoiesc, tinere. De altfel, am luat în calcul această eventualitate în comisie.

— Şi?...

— Majoritatea estimează că statul Israel, ţinând cont de ameninţările care îl apasă, nu îşi poate permite luxul unei polemici cu iordanienii, şi cu atât mai puţin cu Vaticanul. Contextul politic nu e potrivit.

Natacha se ridică fără să fie invitată, ca şi cum ar fi auzit destul. Yoni, puţin jenat, se ridică şi el şi îi mulţumi deputatului că le acordase o parte din timpul său. Îl salutară pe Finkelstein şi coborâră scara în linişte.

— Nu trebuia să ţipi, îi spuse Yoni. Nu e prea potrivit.

Ea nu răspunse nimic. Îl lăsă pe Yoni acolo şi se întoarse singură la muzeu.

35.

Îşi spuse numele ca să intre. Preciză că era invitat de Gaetano Torelli. Portarul verifică pe o listă şi îi indică scara spre subsol. Sala era cufundată în întuneric. O mică orchestră era instalată pe o scenă şi făcea tot posibilul ca să facă să danseze câteva cupluri de italieni, doar bărbaţi. Cum mintea sa era plină de nişte vechi clişee antigay, se aştepta să vadă bărbaţi cu craniile rase, îmbrăcaţi în piele ca Marlon Brando în *The Wild One*. Dar nu, majoritatea erau coafaţi şi îmbrăcaţi normal. Totul părea obişnuit, de

altfel, în acest club de noapte. Numai că era rezervat exclusiv bărbaţilor.

— Aţi rezervat o masă? întrebă un chelner.

— A rezervat cineva pentru mine. Mă numesc Desmond Miller.

— Ah, prietenul lui Gaetano, spuse ospătarul. Mi-a spus să mă ocup de dumneavoastră, soseşte în cinci-zece minute.

Privind în jurul lui, profesorul Desmond Miller se întreba încă ce căuta în acest bar diferit de altele. Venise, îşi spuse, pe „pilot automat”. Luă loc în spatele unei măsuţe. Chelnerul îi propuse o băutură din partea casei. Alese un *Old Tom Gin*. Din fericire, se gândi el, sala era cufundată în penumbră şi era la Roma, nu la Chicago! Îşi petrecuse toată săptămâna lucrând la Vatican la proiectul „Sant’Agostino”*.* Încă erau departe de final, dar discuţiile erau foarte incitante. O schimbare faţă de cursurile sale la Institutul de Cercetări Nucleare care, repetându-se în fiecare an, deveneau plictisitoare. Din fericire Majorana mai aducea ceva nou în viaţa sa. Şi Gaetano, de asemenea.

Îl întâlnise pe tânăr de mai multe ori coborând din taxiul care îl aducea la Palatul Vaticanului. Gaetano – ce prenume drăguţ! – îl privise cu un zâmbet de înger. Era o

întâmplare? Îl reîntâlnise de două ori în cursul aceleiaşi săptămâni. Dar a doua oară, tânărul venise la el:

— Scuzaţi-mă, domnule, sunteţi chiar profesorul Desmond Miller de la Institutul din Chicago?

— Chiar eu sunt, răspunse Miller, flatat să fie recunoscut la mii de kilometri de casă. Ne cunoaştem?

— Studiez fizica particulelor, v-am urmărit mai multe cursuri la Chicago, anul trecut. Vă admir mult. Ce şansă să vă întâlnesc în Piaţa Sf. Petru!

— Am venit la Vatican ca să particip la un seminar. Deci studiaţi fizica?

— Da, deşi nu prea ştiu unde mă va conduce asta. Pot să vă pun câteva întrebări legate de studiile mele, profesore?

Privirea sinceră a tânărului îl tulburase.

— Cu plăcere, dacă vă pot ajuta!

— Mă numesc Gaetano, Gaetano Torelli.

Vorbiră învârtindu-se în jurul Pieţei Sf. Petru. Gaetano îi împărtăşi ambiţiile sale în domeniul cercetării nucleare, Miller îi dădu câteva sfaturi bune. Apoi, pe nesimţite, relaţia lor se făcu mai caldă, mai personală. Gaetano aminti de familia sa numeroasă, care trăia la Torino. Miller, încă o dată, povesti cum pusese la punct prima bombă atomică alături de Enrico Fermi. Vorbi şi despre nepoţii lui

şi de reşedinţa sa secundară din California. Conversaţia continuă destul timp ca să-şi dea seama, amândoi, că făcuseră de trei ori înconjurul Pieţei Sf. Petru! Ce spuneau nu avea nicio importanţă, adevărul era că le era greu să se despartă ca să plece fiecare în altă direcţie. Desmond Miller îşi dădu seama cu o oarecare jenă şi se simţi obligat să se oprească acolo.

— Se face târziu, domnule Torelli, voi fi obligat să mă întorc la hotelul meu.

Gaetano se întristă.

— Înţeleg, domnule profesor!

Tânărul îi strânse mâna zâmbind şi se îndepărtă. Miller constată că această despărţire îl perturba. Dădu din cap şi grăbi pasul.

— Domnule profesor!

Se întoarse. Era Gaetano care îl ajungea din urmă. Îi strecură o bucată de hârtie în mână şi plecă alergând. Pe hârtie, era o dată cu adresa unui club de noapte roman, care se numea „Estinzione” – Stingerea. Şi cu această precizare: „Spuneţi că sunteţi invitat şi că veniţi din partea lui Gaetano Torelli.” Era şi numărul lui personal de telefon.

— Mă bucur că aţi venit! îi spuse Gaetano luând loc la masa lui.

Era îmbrăcat într-un pulover de caşmir, prea mare pentru el, care îi dădea un aer la modă.

— Chiar nu ştiu de ce am venit, răspunse Miller. Aveţi nevoie de noi sfaturi pentru studiile dumneavoastră?

Făcea tot ce putea ca să dea un sens acceptabil acestei noi întâlniri.

Gaetano îşi privi ceasul şi îl întrebă:

— Ştiţi, domnule profesor, de ce locul acesta se numeşte „Estinzione”?

— Ah... nu! se bâlbâi Miller.

— Veţi afla!

În secunda următoare, sala fu cufundată în beznă completă. În întuneric se auzeau fluierături de plăcere. Desmond Miller simţi atunci că nişte buze le căutau pe ale sale. Gaetano îl săruta tandru. Surprins, dar încurajat de obscuritate, Desmond Miller îl sărută şi el. În acel moment reveni lumina.

— „Estinzione”, reluă tânărul, pentru că timp de câteva secunde fiecare îşi lasă dorinţele să vorbească.

Desmond Miller îşi ascunse capul în mâini, plângând şi râzând.

— Domnule profesor, nu e atât de dramatic! spuse Gaetano. V-am observat mult la Chicago. Avem cu toţii dorinţele noastre; să le punem într-o cuşcă nu serveşte decât la a ne distruge existenţa.

— Lăsaţi-mi ceva timp, domnule Torelli!

— Tot timpul pe care îl doriţi, profesore!

Îl sărută din nou.

— Ciao!

Fugi apoi spre ieşire, lăsându-l descumpănit, dar arzând de dorinţă. Acesta o fi fost scopul său? Fără îndoială că italienii aceştia erau nişte seducători înnăscuţi.

Revenind la hotelul său, profesorul Desmond Miller merse la bar şi comandă un whisky dublu. Îşi spuse că aşteptase vârsta de şaizeci de ani ca să cunoască o experienţă la care îşi putea mărturisi abia acum că visase dintotdeauna. Realiză zâmbind că nu înşelase pe toată lumea; unii dintre studenţii săi înţeleseseră. O altă viaţă îl aştepta poate, plină de incertitudini. Tremură de teamă şi de plăcere. Îşi luă de la recepţie cheile de la cameră şi urcă să se închidă acolo. Îşi sună soţia, Anna, rămasă la Chicago, cu care discută banalităţi. Totul e bine, da, lucrez mult, Roma e un oraş frumos, te aduc să o vizitezi vara asta.

În timpul săptămânii următoare, îl revăzu pe Gaetano. Tânărul îl aştepta, în general, lângă bazilică. Îl întrebă care era tema faimosului său „seminar” de la Vatican. Prudent, Desmond rămase evaziv. Prefera să se aşeze la terasa

unei cafenele cu Gaetano şi să vorbească din simpla plăcere de a vorbi. Trecuse atât de mult timp – în viaţa sa atât de ordonată – de când se privase de ceea ce considera altădată o pierdere de timp.

— Când reiei cursurile la Chicago, Desmond?

Nu îl mai numea „domnule profesor”. Şi îl tutuia acum. Desmond simţea că alunecă spre o situaţie pe care nu o mai controlează. Vorbind cu tânărul, îi trecu prin minte o idee. Dar da, desigur, asta trebuia să facă! Două zile şi un apel telefonic mai târziu, îl regăsi pe Gaetano în sala întunecată de la „Estinzione”.

— Voiai să mă revezi, Desmond? îl întrebă Gaetano atingându-i uşor antebraţul.

— La ce oră se dă stingerea? întrebă Miller.

Gaetano îi făcu un semn barmanului.

— În câteva secunde.

Lumina se stinse. Se sărutară din nou. Când reveni lumina, erau pe masă un bilet de tren la clasa întâi şi o rezervare a unei camere de hotel.

— E un bilet Roma-Florenţa, dus-întors, cu o cameră în cel mai frumos hotel din oraş, îi spuse Miller. Dacă ai vrea să mă însoţeşti...

36.

Profesorul Tanaka revenise din Japonia în plină formă. Fără ca măcar să-şi salute colegii, se duse direct la tablă şi o şterse. Într-o linişte apăsătoare, abia tulburată de zgomotul cretei, scrise o ecuaţie lungă. Ceilalţi o recunoscură foarte repede. Era ecuaţia din centrul teoriei lui Majorana, cea pe care o numeau între ei „ecuaţia-mamă”.

— Dar... cunoaştem ecuaţia asta, spuse un fizician australian.

Profesorul Tanaka nu se obosi să se întoarcă.

— Ce nu cunoaşteţi însă e asta!

Completă ecuaţia-mamă cu un segment propriu.

— Cred că asta e cheia pentru a debloca maşina, spuse profesorul Tanaka.

Acela fu punctul de plecare pentru o activitate intensă a grupului de cercetători. Verificară funcţionarea teoretică a noului sistem. Tanaka avea dreptate, ecuaţia corectată elibera pe deplin puterea cronovizorului, până la mii de ani în trecut! Singurele limite, de aici înainte, ţineau de dimensiunea colectorilor de neutrini. Cum era vorba de o construcţie teoretică, cei doisprezece nu se gândeau la asta. Dar pentru Pellegrino, care lucra pe maşina reală,

detaliul acesta avea o importanţă crucială. Chiar şi înarmat cu ecuaţia lui Tanaka, imersiunile sale în timp erau limitate de micii colectori de care dispunea. Pentru a rezolva problema, comandă componente noi, al căror preţ îl sperie încă o dată pe Montini.

— Sunteţi sigur, părinte Ernetti, că e nevoie să cheltuim atâţia bani?

— „Portofelul e deschis”, a spus Papa!

Montini se înclină şi comandă ce îi ceruse. Între timp, Pellegrino efectuă o modificare „manuală”, cum spunea el, ce ar fi trebuit să permită să crească provizoriu amplitudinea salturilor în timp. Nu îi luă decât câteva ore. A doua zi, înainte de a merge în laborator, se duse la biblioteca Vaticanului şi consultă arhivele ziarului *La Stampa*. Căută un eveniment relativ recent (mai puţin de douăzeci de ani) ce putea fi verificat. Dădu peste un articol din 24 februarie 1941: „Domnul Mussolini se adresează poporului italian.” Cu o seară înainte, pe 23 februarie, dictatorul pronunţase un discurs important la balconul Teatrului Adriano, în Piazza Cavour din Roma. Era perfect. Avea evenimentul, data, textul discursului şi locul unde se petrecuse. Se descurcă să afle coordonatele geografice ale teatrului: 41°54'21” N, 12°28'11” E. Le programă în

cronovizor, apoi reglă scala de timp. În SBP[32] erau 527 miliarde 317 milioane de secunde. Introducând cu răbdare această cifră enormă, se gândi că ar trebui să simplifice cândva procedura. În ciuda maşinii sale de calcul, cifrele vor deveni monstruoase când va trebui să sară peste secole, chiar milenii. Dar cronovizorul devenise atât de complex, încât cea mai mică modificare ar fi putut dura luni întregi. Şi Montini se grăbea.

Porni. Maşina nu intră în modul „indisponibil”, ca atunci când programa o dată ce depăşea cu puţin limita de treizeci de zile. De data aceasta, se aruncă hotărât în puţul timpului. Ecranul arătă, văzută de sus, faţada Teatrului Adriano. Dar piaţa era aproape goală, cu excepţia câtorva carabinieri. Cordoanele de securitate semnalau că urma să se producă un eveniment. Pellegrino înţelese că ajunsese prea devreme. Adăuga cincizeci de milioane de secunde. De data aceasta, oamenii se adunau. Grupările fasciste ajunseseră cu drapelele lor. Von Mackensen, ambasadorul Reichului, sosi în automobilul său. Fu foarte aclamat.

Am ajuns, dar îl mai aşteptăm pe Duce, îşi spuse Pellegrino.

Mai avansă cu câteva mii de secunde în timp. Un om se adresa cu vehemenţă mulţimii. Pălăria pe care o purta îi

[32] SPB (*Seconds Before Present*) (engl.) – secunde înainte de timpul prezent.

permise să-l recunoască fără dubii. Era Benito Mussolini. Imaginea era mută, părintele Ernetti mări imaginea pe faţa sa, ca să îi poată citi discursul pe buze:

„...Suntem în război din 1922, adică din momentul în care am arborat împotriva lumii masonice, democratice şi capitaliste drapelul revoluţiei noastre care, pe atunci, nu era apărat decât de o mână de oameni. Şi de atunci...”

După o reamintire a istoriei recente, dictatorul insistă asupra necesităţii de a continua „lupta enormă” împotriva Marii Britanii. Pellegrino întrerupse maşina. Nu îndrăznea să coboare mai mult în timp, riscând să ardă câteva circuite integrate. La preţul pe care îl aveau, Montini nu l-ar fi iertat! Deocamdată, trebuia să se limiteze la evenimente care se produseseră cu mai puţin de douăzeci de ani în urmă. Începu să viseze cu ochii deschişi. Ce vor face oamenii în ziua în care – dacă această zi va veni – cronovizorul va fi devenit la fel de banal ca un magnetofon? Răspunsul părea evident. Înainte de a se grăbi spre epoca lui Iulius Cezar, vor vrea să-i vadă pe cei apropiaţi.

Acum douăzeci de ani, se gândi Pellegrino*, eram un copil. Trăiam cu mama la Rocca Santo Stefano, la periferia Romei.* Acum, mama lui era moartă. Să o revadă în viaţă? Se întreba dacă ar avea forţa să facă asta, dar o făcu. Programă cronovizorul pentru un salt de douăzeci de ani în

trecut în propria sa istorie. Ecranul arătă, văzută de sus, o căsuţă de care era lipită o grădină. Era locul în care crescuse. Aşteptă. Văzu o femeie ieşind cu un lighean cu rufe. Era mama sa, aşa cum o mai vedea astăzi doar în vis. Începu să plângă ca un copil. Femeia puse ligheanul pe un taburet şi începu să pună la uscat nişte cearşafuri pe sârmele întinse în curte. Avea patruzeci de ani, încă nu purta urmele cancerului de plămâni ce avea să o doboare opt ani mai târziu. Un băiat ieşi la rândul său din casă. Dădea cu piciorul într-o minge de fotbal, ca toţi băieţeii de vârsta lui. Era el. Se vedea pe el însuşi. Femeia îi ceru să o ajute să întindă rufele. Băiatul de pe ecran îi dădu un...

Preferă să se oprească acolo. Scena aceasta, deşi banală, îi păru monstruoasă. Se simţi ca un tâlhar. *Ceea ce fac*, îşi spuse, *poate că e un păcat*. *Dumnezeu a creat timpul, omul are oare dreptul de a-l aboli?* Era o întrebare grea. Îşi ceru scuze de la mama lui şi se rugă pentru ea. Dar, imediat după aceea, preotul lăsă locul cercetătorului. Va avea tot timpul, mâine, să-şi pună întrebări morale, chiar metafizice, despre călătoria în timp. Până atunci, trebuia să progreseze. Şi din moment ce papa aşteaptă să fie convins, putea să-i arate o imagine cu însuşi papa, de acum douăzeci de ani.

La biblioteca Vaticanului, găsi tot ce căuta. Un discurs al lui Pius al XII-lea aproape contemporan cu cel al Ducelui.

Programă maşina pe 24 decembrie 1940, în Piaţa Sf. Petru. Într-o cuvântare pronunţată de la balconul său, adresată întregii creştinătăţi, papa evoca „victoria necesară asupra urii, asupra propagandei neînfrânate, asupra sfidării dreptului internaţional şi a respectării pactelor”. Îi sfătuia pe credincioşi să distingă adevărul de aparenţele înşelătoare, pentru a evita „pericolul de a concepe şi de a forma această nouă ordine ca pe un mecanism impus cu forţa, o ordine lipsită de sinceritate, fără consimţământ deplin, fără bucurie, fără pace, fără demnitate, fără valoare”. Pellegrino fu uimit. Acest papă, ce fusese acuzat de indulgenţă, chiar de complicitate cu Germania hitleristă, adoptase în 1940 o atitudine critică şi lipsită de ambiguitate în ceea ce-i priveşte pe liderii nazişti. Nu mergea, din păcate, până la o condamnare formală a deportărilor masive ce avură loc doi ani mai târziu. Ziua următoare, Montini proiectă filmul de şaisprezece milimetri în faţa papei. Sfântul Părinte păru mulţumit să se vadă pronunţând un asemenea discurs.

— Va trebui să le reamintim aceste cuvinte celor care mă critică, nu credeţi, Montini?

— Cu siguranţă, Sfinte Părinte! Cronovizorul va contribui la restabilirea adevărului istoriei.

Papa îi zâmbi.

— Aţi făcut o treabă remarcabilă, părinte Ernetti, spuse Pius al XII-lea, clar satisfăcut.

— Fără grupul de cercetare, Sfinte Părinte, rămâneam paralizat.

— Unde au ajuns prietenii noştri cercetători? întrebă papa.

— Pe calea cea bună, răspunse Montini. Esenţialul e făcut de când Tanaka a deblocat situaţia.

— Împrăştiaţi-i cât mai repede, decise papa. Deja ştiu prea multe. Şi dacă unul dintre ei s-ar gândi să vorbească despre asta guvernului său?

— Au acceptat sub jurământ să nu dezvăluie cercetările noastre, spuse Montini.

— Oh, ştiţi, jurămintele..., spuse Pius al XII-lea.

— De altfel, reluă Montini, am avut grijă să închidem cronovizorul teoretic cu un cod criptat. Pentru ca maşina să funcţioneze, trebuie introdusă această cifră şi conectate circuitele într-o ordine precisă. Altfel, cronovizorul rămâne inert. Doar părintele Ernetti şi cu mine ştim acest cod şi dispunerea circuitelor.

— E bine, Montini, v-aţi gândit la toate. Părinte Ernetti, vom putea să dăm înapoi şi mai mult limitele temporale ale maşinii?

— Nimic nu ne opreşte, Sfinte Părinte! Singurele constrângeri sunt tehnice. Amplitudinea salturilor în timp,

explică Montini, depinde de dimensiunea colectorilor pe care trebuie să-i construim noi... şi ale căror componente sunt teribil de scumpe.

— Banii nu ne lipsesc! spuse papa.

— Banii nu. Dar e o limită la dimensiunea colectorilor. De altfel, sumele pe care le cerem Băncii Vaticanului sunt din ce în ce mai mari... şi mai vizibile.

— De aceea, spuse papa, va trebui să folosim un truc. Când grupul de cercetare îşi va termina misiunea, părintele Ernetti îşi va continua munca în afara Romei, ceea ce va permite să înlăturăm bănuielile. M-am gândit la Veneţia.

— Veneţia? spuse Pellegrino. E un oraş pe care îl cunosc bine.

— Vaticanul vă va găsi un post la fundaţia Cini şi veţi locui la mănăstirea San Giorgio Maggiore. O cunoaşteţi?

— Am trecut pe acolo, Sfinte Părinte. E un loc frumos.

— Bine. Ne revedem toţi trei când părintele Ernetti va fi gata să meargă în timp spre întâlnirea cu Domnul nostru.

37.

Viaţa nu poate să aducă numai veşti proaste, îşi spuse Natacha. Insistând, părintele de Meaux obţinuse prezenţa pe situl Qumran a trei arheologi non-dominicani: un

american, un german şi o israeliană. Pe 24 decembrie, toţi trei urcară într-un Jeep ce plecă în direcţia Iudeei. Sosiră pe ţărmul Mării Moarte şi virară la dreapta, spre Khirbet-Qumran. Se lăsase noaptea. Văzut de departe, situl arheologic părea iluminat.

— Un pom de Crăciun! spuse americanul.

„Bradul” era în realitate un palmier destul de mare, decorat cu ce se găsea la îndemână. În jurul copacului, arheologii dominicani, care reîmbrăcaseră de această dată frumoasele lor tunici albe, cântau cântece de Crăciun. Unul dintre ei se pregătea să ţină slujba. Natacha se uită la ceas.

— Va celebra slujba de la miezul nopţii.

Discret, salutaţi de cei care îi recunoşteau, nou-veniţii se ghemuiră la rândul lor în jurul bradului.

— Natacha!

Era Thomas. Se deplasă în patru labe până la el. El o sărută, ceea ce dădu naştere unor fluierături printre colegii săi.

— Am fost anunţat că urma să vii. Bine ai venit în Qumran, locul de pe Pământ care seamănă cel mai bine cu planeta Marte!

Un cor de „sssst” le ordonă să tacă. Un frate dominican din Marseille intonă (în provensală) *O Rei de Glori*.

25 decembrie era sărbătoare legală, chiar şi în Qumran. De dimineaţă, Natacha îi ceru lui Thomas să-i arate situl.

— Dacă vrei. Începem cu peşterile?

— De acord.

— Ai încălţări potrivite? Va trebui să ne căţărăm.

— Cu ce am în picioare aş putea escalada Mont-Blancul.

— Doar că e mai cald, ai să vezi!

Începură să urce pe colină înainte de sosirea marilor călduri.

— Grota I e grota istorică, cea în care s-au găsit primele manuscrise.

— Micul beduin care îşi căuta capra?

— Aşa se povesteşte. A crezut că animalul s-a refugiat în grotă şi a găsit vasele ce conţineau şapte pergamente cu manuscrise.

Ajunseră în faţa peşterii.

— Protejează-ţi ochii! spuse Thomas.

— De ce?

Înţelese repede. La intrarea lor în grotă, zeci de lilieci îşi luară zborul.

— Îi deranjăm. Ziua, dorm aici.

— Ce căldură! Abia se poate respira, spuse Natacha.

— Cincizeci de grade Celsius. Datorită mediului foarte uscat manuscrisele au fost protejate de putrezire.

— În plus, pute.

— Excremente de liliac. Nu are rost să mai rămânem, toată lumea a trecut pe aici, şi traficanţii, şi arheologii.

Grota II, mai puţin monumentală, era situată în apropiere. A III-a era cea în care se găsiseră pergamentele de aramă. A IV-a, în fine, se afla pe un pisc stâncos a cărui proeminenţă stătea faţă în faţă cu vestigiile faimoasei „mănăstiri”.

— Vino, o vom vedea la faţa locului! propuse Thomas.

Coborâră colina şi se îndreptară spre cei câţiva pereţi dezgropaţi de arheologi.

— Cam toată lumea e de acord astăzi să atribuie acest sit esenienilor. Majoritatea erau bărbaţi, celibatari.

— De ce „majoritatea”?

— Pentru că s-au găsit oseminte de femei, dar nu erau foarte numeroase. Aceşti bărbaţi formau o comunitate, ca nişte călugări. Îşi puseseră bunurile în comun şi hotărâseră să aştepte aici finalul lumii.

— E locul ideal, într-adevăr!

Ajunseră la sit. Natacha îl urmă pe Thomas într-o încăpere mare, dreptunghiulară, ce îşi pierduse acoperişul.

— Hubert de Meaux numeşte această încăpere un „scriptorium”. Crede că esenienii copiau manuscrisele pe o masă lungă aşezată pe mijloc.

O mică schiţă, lipită pe o bucată de lemn prinsă de un perete, reconstituia scena aşa cum o imaginau arheologii

dominicani. Ducea în mod irezistibil cu gândul la o abaţie din Evul Mediu.

— S-au găsit şi nişte construcţii foarte interesante, continuă Thomas. Vino să vezi!

O duse în faţa a ceea ce semăna cu o groapă săpată în stâncă, prevăzută cu o mică scară, ca pentru o piscină.

— E un *mikvé*, un bazin de abluţiuni. Sunt din astea cam peste tot. Esenienii practicau ritualuri de purificare toată ziua.

— Un fel de botez cu apă? sugeră Natacha.

— Spune-i asta părintelui de Meaux şi o să-ţi taie capul! Te gândeşti la Iisus şi Ioan Botezătorul?

— Cum să nu-mi treacă prin minte? Gândeşte-te! Acum două mii de ani, o comunitate de credincioşi care practicau celibatul şi botezul cu apă s-au retras aici să aştepte Judecata de apoi şi întoarcerea lui Mesia. Sincer, nu te tulbură asta?

— Sunt asemănări, dar nimic nu spune...

— Până acum, după lectura textelor, pentru mine nu era decât o ipoteză. Acum, că am văzut situl, e o certitudine. Îţi aminteşti episodul cu Iisus în deşert, în evanghelii? „Deşertul”, după părerea mea, e o aluzie la Qumran.

— E puţin trasă de păr povestea ta!

Ea nu îl mai asculta, pornită în construcţia castelului ei de idei.

— Şi dacă Iisus ar fi aparţinut comunităţii? Dacă ar fi trăit aici câteva luni, câţiva ani poate? Dacă aici, în Qumran, ar fi creat doctrina pe care să meargă să o răspândească în Galileea mai întâi, apoi la Ierusalim?

— Natacha, pierzi controlul! Ar trebui dovezi.

— Le voi găsi. Voi scormoni pământul până îmi voi zdreli degetele, dar le voi găsi. Şi voi pune pe toată lumea în faţa dovezilor. Pe papă, pe părintele de Meaux şi pe deputaţii din Knesset!

38.

Petrecură doar două zile la Florenţa, dar fură nişte zile divine. La ieşirea din gară, Miller se urcă la volanul unei maşini închiriate. Venea des la Florenţa, aşa că îl duse pe Gaetano într-un loc înalt de unde se vedea întregul oraş vechi.

Cupola gigantică a catedralei Santa Maria dei Fiore ieşi imediat în evidenţă. Era capodopera arhitectului Filippo Brunelleschi şi unul dintre simbolurile cele mai importante ale epocii Renaşterii. De asemenea, vizitară interiorul catedralei şi Ponte Vecchio, care traversa râul Arno.

— Aici, pe malul râului Arno, îi spuse Desmond lui Gaetano, poetul Dante a întâlnit-o pe Beatrice, care pe atunci era doar un copil. S-a îndrăgostit de ea la prima vedere, spunându-şi asta: „E învăluită de slava lui Dumnezeu.” Apoi avu un vis în care o văzu pe Beatrice mâncându-i inima. Ce frumos, nu-i aşa?

— Foarte frumos, domnule profesor! răspunse Gaetano.

„Cursul” profesorului Desmond Miller continuă pe tot parcursul după-amiezii, fiind dedicat vizitei Galeriei Uffizi. Văzură acolo minunatele picturi *Naşterea lui Venus* de Botticelli, *Buna Vestire* de Leonardo da Vinci şi atâtea alte minuni. Când se lăsă seara îşi duseră bagajele la hotel. Gaetano fu primul care se cază şi găsi camera sa foarte cochetă. O adevărată bijuterie.

— Mă bucur că îţi place! îi spuse Desmond. A mea nu e departe. Ne întâlnim la restaurant?

Gaetano, care credea că jocul durase prea mult, îl luă pe Desmond de braţ şi-l trase în interior. Închise uşa cu piciorul şi îşi târî iubitul pe pat.

— Restaurantul va aştepta! spuse Gaetano.

A doua zi luară trenul înapoi la Roma. Un taxi îi duse la hotelul lui Miller. Îşi lăsară acolo bagajele şi se îndreptară spre bazilica pe care Desmond voia să o viziteze. Dar, pe esplanadă, se treziră faţă în faţă... cu părintele Pellegrino Ernetti. Şi-ar fi dorit să intre în pământ.

— Bună, părinte! Ăăă... întâlnirea noastră este programată pentru mâine dimineaţă la ora zece? se bâlbâi Miller.

— Da, aşa este, răspunse Pellegrino. Vizitaţi obiectivele turistice?

— Un pic, da. Nu vizitasem niciodată bazilica. Merg cu nepotul meu Gaetano, care locuieşte în Anglia.

— Gaetano? Nu ştiam că ai un nepot italian.

Prost! Eşti un prost! îşi reproşa Miller, transpirând abundent.

— Uh... Fratele meu este american, dar soţia sa, italiancă. Gaetano are sânge de italian. I-am propus să viziteze Roma, nu o văzuse niciodată.

— Nu uitaţi, domnule profesor Miller, că veţi fi foarte ocupat în zilele următoare. Prezenţa dumneavoastră este esenţială.

— Voi recupera timpul pierdut, părinte Ernetti.

— În ceea ce mă priveşte, eu plec mâine, spuse „nepotul”.

— În acest caz, drum bun înapoi în Anglia, tânărule! Pe mâine, profesore!

Ernetti se îndepărtă. Desmond rămase nemişcat câteva secunde, ca şi cum întâlnirea îl paralizase. Se bâlbâi:

— Şi-a dat seama.

— Ce te face să spui asta? Aş putea fi foarte bine nepotul tău.

Miller se linişti puţin.

— Ştiu... dar ceva îmi spune că şi-a dat seama.

— Chiar dacă şi-ar fi dat seama, ce contează? îi spuse Gaetano.

— Poate că ai dreptate, să nu-l lăsăm să ne strice ziua!

Seara şi-o petrecură la restaurantul hotelului.

— De mâine mă întorc la seminarul meu secret de la Vatican, spuse Desmond.

— Ce de mistere! râse tânărul.

— Da, şi pentru o poveste cam ciudată, răspunse Miller.

— Ce poveste? La ce lucrezi, de fapt? întrebă Gaetano.

— Nu pot să-ţi spun, răspunse Miller, am depus un jurământ pentru a păstra secretul.

— Oh, ce palpitant!

— În plus, nici dacă ţi-aş spune, nu m-ai crede.

— Stai! a sugerat Gaetano, vom juca jocul „Foc, foc, gheaţă, gheaţă”. Nu-mi spui nimic, doar „Foc, foc, gheaţă, gheaţă”.

Desmond zâmbi. Trecuseră cel puţin cincizeci de ani de când nu mai jucase asta!

— Hai! spuse el.

— Este o bombă, sugeră Gaetano.

— Gheaţă.

— Am bănuit-o. Deci este... o maşină.

— Începi să te dezgheţi.

— O maşinărie care are legătură cu religia catolică. În caz contrar, ce ai avea tu de-a face cu un monsenior?

— Te încălzeşti.

Jocul dură câteva minute. Dar Gaetano, obosit, renunţă.

— M-ai omorât, unchiule! îi spuse lui Desmond.

Profesorul izbucni în râs. Se întoarseră în camerele lor. Din nou, Gaetano îl atrase în patul lui.

— Şi dacă am încerca un alt joc? îi spuse lui Desmond.

Dimineaţa, Gaetano Torelli cunoştea în mare principiile şi conţinutul proiectului „Sant'Agostino". Se despărţiră.

Nu cred că povestea noastră va merge mai departe, se gândi Desmond când îl văzu pe tânăr îndepărtându-se. *În ceea ce priveşte proiectul Sant'Agostino, pun pariu că nu m-a crezut.*

Profesorul Desmond Miller se înşela. Tânărul Gaetano Torelli îl crezuse. I se părea că proiectul maşinii timpului era o nebunie, dar dacă informaţiile i-ar fi putut aduce bani, nu ar fi ezitat să le vândă. Ajungând la micul său studio, sună pe unul dintre prietenii săi. Un englez, de data asta unul adevărat, care locuia la Roma.

— Bună, Peter, spuse Gaetano, sunt acasă.

— Aveţi informaţii?

— Da, nu o să-ţi vină să crezi.

Îi spuse tot ce aflase de la Miller.

— Incredibil! spuse englezul.

— Crezi că asta i-ar interesa pe ruşi?

— Cu ruşii, în acest moment, este prea periculos. Am un alt cumpărător, care pare să fie interesat de treburile Vaticanului. Vorbesc cu el despre asta. L-am putea vedea împreună mâine seară la clubul „Estinzione”.

În seara următoare, în semiîntunericul clubului gay, îşi zăriră cumpărătorul. Ajunse după ce îi făcu să aştepte o oră întreagă. Era mic de statură, în vârstă de vreo cincizeci de ani şi purta o haină lungă care ascundea o sutană. Prietenul lui Gaetano făcu prezentările:

— Gaetano, ţi-l prezint pe Dom Alberto Pindare de Carvalho, episcop de Rio de Janeiro.

39.

Indiferent din ce parte te-ai uita la ea, Bazilica San Giorgio Maggiore este una dintre minunile Veneţiei. Situată pe o insulă mică la gura Marelui Canal, are vedere spre Palatul Dogilor. Faţada sa, cu un fronton susţinut de patru coloane mari, îi dă aspectul unui templu antic.

La dorinţa papei, se consideră că grupul de cercetători care participa la proiectul „Sant’Agostino” ajunse la

sfârşitul misiunii sale. Toate marile întrebări rezultate din munca lui Majorana fuseseră rezolvate şi grupul îşi sintetizase munca într-un volum mare de două sute cincizeci şi şase de pagini din care exista un singur exemplar, pe care doar Montini îl avea. El mulţumi cu căldură membrilor grupului pentru acest exerciţiu de „mare acrobaţie intelectuală” şi îi trimise pe fiecare acasă... cu cecul lor. Părintele Ernetti luă apoi drumul Veneţiei, unde lucrarea sa pentru cronovizor putea continua în cea mai mare discreţie. Cu ajutorul Gărzii pontificale, el se mută într-o chilioară din mănăstirea benedictină construită lângă bazilica San Giorgio Maggiore. Uneori, la sfârşitul zilei, urca în vârful unui turn cu ceas unde se bucura de o panoramă superbă a Serenissimei.

Pentru a crea o diversiune, Vaticanul îl numi exorcistul oficial al Eparhiei de Veneţia. Ascensiunea unui tânăr preot, abia format în acest domeniu, pe această poziţie mult invidiată, dădu naştere, în mod evident, unor comentarii, dar toată lumea ştia că era protejatul Arhiepiscopului de Milano, promis într-o zi celor mai înalte funcţii. Cel mai reticent, într-adevăr, fu chiar Pellegrino însuşi. Dacă ar fi fost să trateze boli mintale minore, ar fi ştiut cum să o facă. Dar să-l înfrunte pe însuşi Diavolul,

dacă s-ar manifesta? Şi cu atât mai mult, să lupte cu el? Habar nu avea.

Această activitate de exorcist îi oferea mult timp liber, astfel că Pellegrino – beneficiind de un alt avantaj al apropierii sale de Arhiepiscopul de Milano – susţinu un seminar despre muzica antică la fundaţia Cini. În zilele cele mai bune avea doar cinci studenţi, dar reuşi să le transmită pasiunea sa. Fusese, de asemenea, un adevărat moment de respiro, şi în timp ce maşina era mutată dintr-o parte în alta, putu să uite puţin de Majorana, de ecuaţii şi de cronovizorul său!

Cineva bătu la uşă. Un frate benedictin veni să-i spună că un vizitator îl aştepta în sala de mese. Pellegrino avu o strângere de inimă; „vacanţa” din Veneţia nu durase decât câteva săptămâni. Montini aştepta cu răbdare, uitându-se la imensa frescă de pe perete, *Nunta din Cana* a lui Veronese.

— Aceasta este doar o copie, monsenior, spuse Pellegrino. Originalul a fost furat de generalul Bonaparte în 1797, în timpul campaniei sale în Italia.

— O copie frumoasă, oricum. Ce mai faceţi, dragă Pellegrino?

— Bine, monsenior. Îmi imaginez că aţi venit să-mi vorbiţi despre mutarea maşinii?

— E deja gata, spuse Montini. Totul a fost depozitat şi transportat în lăzi anonime. Acestea vă aşteaptă în noul dumneavoastră laborator. O să vă duc acolo.

Cartierul Accademia este una dintre cele mai frumoase zone din oraşul vechi al Veneţiei. Acesta este cartierul artiştilor. Departe de agitaţia din Piaţa San Marco, conferă un adevărat paradis liniştit, deranjat doar de zgomotul bărcilor cu motor care trec pe sub podul ce traversează Marele Canal. Montini îl conduse pe părintele Ernetti în spatele muzeului. Atelierul se regăsea pe Calle Larga Nani, o mică străduţă, unde era linişte aproape totală. Montini arătă spre doi bărbaţi masivi, care discutau în stradă.

— Sunt oamenii noştri, spuse Montini. Păzesc neîncetat intrarea în clădire. Puteţi să vă bazaţi pe ei. Sunt de încredere şi sunt înarmaţi.

Trecură printr-un gang şi ajunseră la o magazie foarte ingenios camuflată sub forma unui atelier de mecanică. Montini deschise uşa de fier care dădea într-o a doua uşă de oţel, asigurată printr-o încuietoare triplă. Încăperea era mare, destul de plăcută, dar fără fereastră. Toată munca de luni de zile sosi împachetată în opt lăzi închise, fără nicio indicaţie de origine sau de conţinut pe ele. Cum nu se putea pune problema chemării unor ajutoare, cei doi bărbaţi petrecură câteva ore desfăcând cutiile şi despachetând ei înşişi piesele cronovizorului. Să-l vezi pe

Arhiepiscopul de Milano mânuind ciocanul şi mătura era un spectacol destul de neobişnuit, dar Pellegrino recunoscu faptul că nu se dădea deloc în lături de la muncă.

— Este suficient pentru astăzi, spuse Montini. Mâine vom remonta maşina. Între timp, vă propun să luăm cina într-un restaurant lângă Piazza San Marco unde veţi putea gusta cele mai bune *linguini alle vongole* din Italia.

— Cu plăcere, monsenior!

Se întoarseră către Marele Canal. Montini făcu semn unui taxi acvatic.

— Piaţa San Marco, *prego*!

Se îmbarcară. Barca avea un motor puternic, dar nu se îndrepta spre piaţă.

— Hei! Ţi-am spus Piaţa San Marco. Unde te duci?

Din cabină ieşi apoi un al doilea bărbat pe care îl văzură, dar îl crezuseră un alt pasager. Era înarmat.

40.

Taxiul acvatic acostă pe un chei îndepărtat din Veneţia modernă. Fură obligaţi să coboare, li se puseră cătuşe şi fură împinşi fără menajamente într-un Lancia Appia care demară în trombă.

— Până la urmă ce vreţi? întrebă Pellegrino enervat. Ştiţi cine este persoana de lângă mine?

— Ştim, părinte, este Arhiepiscopul de Milano.

— Vă daţi seama ce faceţi? Arestaţi un arhiepiscop! Sunteţi de la poliţie?

Montini încercă să-l calmeze pe părintele Ernetti punându-i mâna pe umăr.

— Nu sunt poliţişti, prietene.

— Suntem mai periculoşi pentru voi decât poliţia, adăugă cel care era la volan.

După o scurtă călătorie cu maşina prin suburbii, se opriră în faţa unei mici case izolate. Un bărbat mai în vârstă îi aştepta în prag. Purta ochelari rotunzi mici şi avea un puternic accent slav.

— Îi ducem în pivniţă, Timur?

Omul dădu din cap. Fură împinşi pe o scară mică, apoi într-o cameră întunecată cu pereţi insalubri, închisă cu o uşă grea de fier. Omul pe nume Timur, care părea să fie şeful celor doi, luă cuvântul.

— Iertaţi-mi lipsa de maniere, monsenior! Pentru a economisi timp şi pentru confortul tuturor, voi fi direct.

Ştiau, evident, că Montini, părintele Ernetti şi fizicienii pe care îi adunase Vaticanul lucrau la un proiect secret. Să fi fost vorba despre instalarea rachetelor balistice americane PMG-19 pe teritoriul italian? Montini răspunse

negativ. Omul, în mod fals răbdător, îl întrebă ce altă armă puneau la punct. Montini se uită la el fără să se înspăimânte.

— Sunteţi agent sovietic?

— Monsenior, nu aş fi vrea să torturez un arhiepiscop, dar nu voi ezita să o fac dacă asta va salva milioane de vieţi sovietice de la un holocaust nuclear.

Intrară în ofensivă. Întrucât părintele Ernetti conducea din punct de vedere tehnic proiectul, sperau să obţină o mărturisire, torturându-l pe prietenul său, Montini. Unul dintre cei doi bărbaţi îi dădu arhiepiscopului o palmă puternică, apoi alta. Apoi îl loviră cu pumnii.

Montini căzu la pământ. Loviturile de pumni fură urmate de lovituri de picioare. Cei doi bărbaţi, care erau adevăraţi maeştri ai torturii, îl loveau neîncetat, mai ales în locurile în care bietul Montini fusese deja rănit.

Bărbatul cu capul ras le făcu semn să se oprească. Îl luară pe Montini şi-l legară cu braţele de două cârlige mari, înfipte în perete, la aproximativ trei metri înălţime. Săracul atârna acum deasupra pământului, cu braţele întinse şi picioarele în gol. Această poziţie îi făcu respiraţia dificilă.

— Dă-l jos, se sufocă! strigă Pellegrino.

Nimeni nu-l ascultă. Părăsiră încăperea pentru a-i lăsa pe cei doi prizonieri să se gândească. Pellegrino se repezi la faţa umflată a lui Montini. Acesta din urmă zâmbi slab.

— M-au spânzurat cu braţele răsfrânte, părinte Ernetti. Aşa cum au făcut romanii cu Domnul nostru...

Pentru a-i permite să respire puţin, Pellegrino îi sprijini picioarele şi încercă să-i îndrepte corpul său. Îl rugă pe Montini să le spună totul sau să inventeze ceva. Mai degrabă totul decât să moară în aceste condiţii. Montini nu-l asculta şi-şi pierdu cunoştinţa.

După câteva minute, cei trei agenţi sovietici reveniră în pivniţă. Unul dintre ei avea o găleată cu apă pe care i-o aruncă lui Montini în faţă, acesta deschizând ochii. Se întâmplă apoi ceva neaşteptat. Montini începu să geamă. Spuse că suferă, că nu mai poate, că se sufocă. Imploră să fie dezlegat. Timur zâmbi.

— Hristosul tău a rezistat mai mult decât tine, monsenior. Dezleagă-l!

Montini fu dezlegat şi pus pe un scaun. Lăsă capul în jos, de parcă ar fi fost epuizat. Unul dintre răpitori se apropie pentru a-l face să vorbească. Montini sări apoi ca o fiară. Îl lovi cu dosul palmei în faţă. Timur primi o lovitură sub centură şi căzu, urlând, în genunchi. Pellegrino încercă să-l ţină pe cel de-al treilea, dar fu aruncat cât colo. Preţioasele secunde câştigate îi permiseră lui Montini să apuce revolverul lui Timur. Acesta din urmă ordonă complicelui să reia lupta. Omul însă ezită.

— Are o armă, Timur!

— Este preot. Nu va trage!

Montini trase. Glonţul îl atinse uşor pe bărbat şi rămase înfipt în perete. Buimăcit, se dădu înapoi. Montini îi porunci lui Pellegrino să ia cheile de la pivniţă şi cheile maşinii. Erau agăţate la cureaua unuia dintre răpitori, care zăcea încă inconştient. Apoi cei doi preoţi se îndreptară către uşa de fier şi o trântiră cu putere. Părintele Ernetti întoarse de îndată cheia în lacăt. Cei trei agenţi sovietici se repeziră spre uşă. Degeaba, erau prizonieri ai propriei lor pivniţe. Montini şi Pellegrino urcară scările câte patru deodată şi se repeziră în Lancia. Arhiepiscopul, încă înarmat, aruncă o privire în spatele lor şi îi porunci lui Pellegrino să plece. Câteva minute mai târziu, ajunseseră pe drumul naţional.

— O întrebare, monsenior: dumneavoastră, un om credincios, l-aţi fi omorât pe acest om?

— Doar Dumnezeu ştie, prietene! Uită-te la drum, acum nu este momentul să aveţi un accident.

Dar Pellegrino avea atât de multe întrebări pentru acest arhiepiscop atât de... neobişnuit.

— Cum aţi reuşit să-l puneţi la pământ pe cel dintâi?

— A fi arhiepiscop, părintele Ernetti, nu exclude să ai opt dani în karate!

41.

Timur Kuprian era furios. Lovea cu piciorul tot ce îi stătea în cale prin subsol. Ura eşecul, iar superiorii lui cu atât mai mult. Deodată se linişti şi privi în gol. La un moment dat, unul dintre complicii săi îi atrase atenţia. Auzise un zgomot. Era un ţăran, nedumerit de uşa casei pe care Montini o lăsase larg deschisă. Atras de zgomot, coborî în beci.

— Cine e aici? întrebă ţăranul din spatele uşii.

— Suntem prizonieri în pivniţă, spuse Timur.

Vorbea fluent italiană, dar nu-şi putea ascunde accentul.

— Daţi-ne drumul, domnule!

— Nu am cheia. Cine sunteţi? Prietenii lui Pastrone?

Timur credea că Pastrone trebuie să fi fost ţăranul care închiriase casa.

— Da, ai lui Pastrone. Fără să observe, ne-a uitat în pivniţă. Nu are minte, Pastrone!

— E mort de trei ani, spuse ţăranul.

Urcă scările şi dispăru. Timur lovi cu putere în uşă.

— *Ciert!*[33]

[33] „La dracu’!”, în rusă.

O oră mai târziu, patru bărbaţi îşi făcură apariţia în faţa uşii pivniţei. Unul dintre ei adusese unelte pentru a forţa încuietoarea. Ceilalţi trei erau puşcaşi înarmaţi.

*

— E vorba de o treabă serioasă, Sidney.

Trei zile mai târziu, Joe Fincher raportă lui Gottlieb prin intermediul telefonului securizat.

— Ambasada noastră a aflat de la poliţia italiană că agenţii sovietici au încercat să răpească doi preoţi foarte implicaţi în situaţia secretă de la Vatican. Unul dintre ei era Arhiepiscopul de Milano.

— Doar atât?

— Vaticanul l-a îndemnat pe ministrul de interne să acopere cazul. Îţi imaginezi? Un arhiepiscop răpit de KGB! Puşcaşii i-au găsit pe cei trei răpitori într-o pivniţă, în suburbiile Veneţiei. Erau bătuţi rău.

— De către preoţi? întrebă Gottlieb.

— Se pare că da.

— La Roma orice e posibil! se amuză Gottlieb. Una peste alta, Joe, nici noi nu suntem departe de ruşi. Vrem să ştim ce se urzeşte în jurul papei. Chestiunea asta poate ascunde ceva chiar important.

— Aş putea merge să-l găsesc pe preot, se oferi Fincher, ştiu unde predă.

— Şi să alertaţi pe toată lumea? Nu, nu e ce trebuie. Am o altă idee. Sidney Gottlieb avea apetenţă pentru poveşti „picante”. Aflase de la un agent FBI că unul dintre fizicienii care au participat la sesiunile Vaticanului a fost implicat într-un scandal sexual.

— Care?

— Miller, Desmond Miller, fizician din Chicago.

— Mai este la Roma? A trecut peste o lună de când grupul lor de cercetare s-a despărţit.

— S-a întors la Chicago. Apoi a plecat la Roma, inventând nişte minciuni pentru soţia sa.

— A înşelat-o?

— Da, dar nu cu Gina Lollobrigida!

42.

Toată lumea din Qumran avea un plan de lucru bine definit. Natacha fu însărcinată cu realizarea unui raport despre sistemele de irigaţii ale sitului. Era necăjită, pentru că sarcina asta i se părea plictisitoare, dar trebuia să o facă. Pentru a supravieţui în acel iad şi pentru a alimenta bazinele de irigare, era nevoie de apă. Dar de unde venea apa? Tânăra măsură zile întregi terenul, în lung şi în lat. În

cele din urmă, detectă urme de canale de irigaţii săpate în deal. Erau foarte puţin vizibile, atenuate de eroziune, dar existau în număr mare. Discută despre asta cu Sacha de Saint-Laumer, preotul dominican care a supraveghea săpăturile.

— În opinia mea, aceste canale nu alimentau direct comunitatea. Colectau apa de ploaie şi se transformau într-un un sistem de râuri care duceau apa către nişte rezervoare. Aici şi acolo, spre exemplu, arătă ea pe o hartă.

— Ne faci un raport? sugeră Sacha.

Petrecu o săptămână scriind un text foarte tehnic de aproximativ cincizeci de pagini, ilustrat cu numeroase desene. Lui Sacha i se păru genial. Tocmai îi câştigase încrederea pentru a o lăsa să lucreze pe teren.

— La ce ai vrea să lucrezi acum? o întrebă. Chiar în sit sau în apropiere?

Ea avea o idee, dar îl luă uşor.

— Pe Qumran sunt mulţi oameni, spuse ea. Am auzit de o săpătură care tocmai s-a deschis, nu departe de aici, la Qasr al-Yahud.

— Da. Este o colaborare cu arheologii englezi. Te voi propune acolo. Care ar fi subiectul cercetării tale?

— Găsirea locului unde Ioan Botezătorul l-a botezat pe Iisus, răspunse Natacha.

Chiar de a doua zi, Thomas o duse pe Natacha în recunoaştere, la Qasr al-Yahud. Nu era mult de mers, doar câţiva kilometri. În arabă, *Qasr al-Yahud* se traduce prin „Turnul evreilor”. Potrivit tradiţiei, pe aici au trecut copiii lui Israel care veneau din Egipt şi ar fi traversat râul Iordan înainte de a intra în posesia Ţării Promise. Dar descoperirile recente arătau că situl ar fi putut fi scena altui eveniment la fel de important, în urmă cu mai puţin de două mii de ani: botezurile lui Ioan Botezătorul.

Traversară o vastă întindere de deşert, împrejmuită cu sârmă ghimpată, fiind supravegheaţi de soldaţi iordanieni înarmaţi. Un paznic îi opri ca să le examineze hârtiile şi apoi îi lasă să treacă. Fu interesat mai mult de Natacha, care era israeliană. Îi puse câteva întrebări de rutină şi o lăsă să treacă. Ajunseră la marginea unui pârâu de aproximativ zece metri lăţime.

— Iordanul, preciză Thomas.

— Stai, spuse Natacha. Voi verifica.

— Ce să verifici?

În loc de răspuns, Natacha îşi scoase rochia şi rămase în chiloţi şi sutien. Soldatul de serviciu privea scena uimit.

— Dar... eşti nebună? îi spuse Thomas.

Ea plonjă în apa de un verde-cenuşiu a Iordanului.

— E adâncă de patru sau cinci metri, spuse Natacha în apă. Deci este posibil.

— Ce este posibil? întrebă Thomas.

Ieşi şi se îmbrăcă. Un coleg arheolog englez veni la ei.

— Există locuri mai curate pentru a înota, domnişoară!

Ea se prezentă.

— Am vrut să verific dacă ipoteza botezului lui Iisus era plauzibilă, îi spuse Natacha. Dacă apa era destul de adâncă.

— Nu e nicio îndoială, răspunse englezul. Putea să scufunde şi câteva zeci de oameni pentru a-i boteza. Există, de asemenea, descoperirile noastre arheologice. Veniţi să vedeţi...

Îi duse puţin mai departe la un alt sit de săpături, care părea foarte recent.

— Am găsit asta săptămâna trecută. Urmele unei biserici bizantine şi ale unei mănăstiri care dovedesc că acest sit a fost unul important de la începutul erei creştine.

— Poţi să mă laşi aici, i-a spus Natacha lui Thomas. Mă vor aduce înapoi la Qumran în această seară.

Thomas părea confuz. O trase de-o deoparte.

— Ce s-ar schimba pentru tine, a spus el, dacă aici L-a botezat Ioan pe Iisus?

— Totul. Creştinii nu existau pe atunci. Botezul lui Ioan a fost, aşadar, un ritual esenian. Aminteşte-ţi că Qumran este la doar trei kilometri distanţă.

— Şi ce-i cu asta?

— Dacă voi găsi ceea ce caut, voi avea dovezi că Ioan Botezătorul a fost esenian şi că a botezat evreii din acea vreme pentru ca ei să adopte credinţele sale eseniene. Şi pe Iisus, la fel ca pe ceilalţi!

— Dar ce ai putea găsi? Asta a fost acum două mii de ani...

— Şi ce dacă?

Natacha se întoarse în Qumran foarte târziu. Toată lumea dormea, cu excepţia lui Thomas, care citea la lumina unei lămpi cu petrol.

— Deci?

— Nimic pentru moment. Bucăţi de ceramică din secolul al VI-lea.

— Ah, şase secole în plus! spuse el râzând.

— Nu-ţi bate joc de mine, Thomas!

Ştia că era pe cale să clacheze. Îşi puse jos cartea şi se uită la ea.

— Vino să stai lângă mine!

Ea oftă.

— Nu încerca să te dai la mine, nu am chef.

— Nici măcar nu m-am gândit la asta. Voiam doar să-ţi spun...

Se aşeză lângă el.

— Pe de o parte, pentru că îmi place de tine, aş vrea ca munca ta să conducă spre o descoperire copleşitoare...

— BINE. Şi pe de altă parte?

— Pe de altă parte, nu cred că vei găsi ceva.

— Este încurajator! Mulţumesc, Thomas!

— Când te aud spunând „Iisus a fost un esenian”, pentru mine sună ca şi cum ai spune „Iisus nu a fost decât un esenian.” Nu vei găsi nimic, Nat, pentru că te înşeli. Iisus a fost mult mai mult decât ceea ce crezi tu.

— Te înşeli, micuţule Thomas care te temi de întuneric. Eu, când caut, găsesc!

43.

Când călătorea fără soţia sa, Desmond Miller cădea fără restricţii în păcatul său de gurmand: spaghetele. În New York şi Los Angeles ştia cele mai bune restaurante italiene. Aici, la Roma, era într-o veşnică sărbătoare. Restaurantul său preferat era în Piaţa Navona. Putea să mănânce paste în stil napolitan, preparate cu adevăratul lor sos suculent. Îşi luă locul pe terasa însorită, nu departe de faimoasa fântână a lui Bernini. Comandase deja („ca de obicei, *signore*”) şi aştepta să fie servit. Îl văzu pe Gaetano de trei ori de la întoarcerea sa în capitala italiană. De fiecare dată lucrurile se derulau la fel. Tânărul, care se prefăcu intrigat de povestea maşinii de călătorit în timp, încerca să afle

mai multe. Dar Miller încheie surâzând subiectul confidenţelor. Această poveste care nu avea niciun viitor dădu o altă savoare vieţii sale. Trase cu putere o gură de aer proaspăt de primăvară.

Un bărbat robust veni apoi să se aşeze la masa sa, chiar faţă în faţă cu el.

— Există alte mese libere pe terasă, spuse Miller.

— Ştiu foarte bine, răspunse străinul, dar am câteva întrebări pentru dumneavoastră, domnule Miller.

— În ce calitate? întrebă Miller îngrijorat.

Fincher îi arătă cardul său CIA.

— Are legătură cu şederea mea la Roma?

— Nu direct.

Fincher îşi umplu pipa în tăcere, fără să se grăbească. Era un truc vechi care îi permitea să vadă cum reacţionează „clientul” său. Cu Miller, testul se dovedea foarte bun. Paloarea sa, felul în care îşi ţinea genunchii strânşi, lăsau să se vadă o pradă uşoară. Chelnerul îi întrerupse pentru a-i servi lui Miller farfuria de spaghete. Îl întrebă pe Fincher dacă vrea să ia prânzul.

— Nu, nu mi-e foame, mulţumesc!

Chelnerul se îndepărtă.

— Domnule profesor, continuă Fincher, sunteţi unul dintre cei mai buni fizicieni ai noştri. Aţi lucrat cu Enrico Fermi la realizarea primei bombe atomice.

— Aşa este, răspunse Miller flatat.

— Oameni ca dumneavoastră sunt la fel de utili ţării noastre, pe cât sunt de periculoşi din cauza a ceea ce ştiu. De aceea, vă monitorizăm constant. Ce făceaţi la Roma? întrebă brusc Fincher.

— Domnule Fincher, eu...

— *Agent* Fincher.

— Agent Fincher, munca pe care am făcut-o la Vatican a fost pur academică. Nu reprezenta niciun pericol, absolut niciunul pentru naţiunea americană.

Fincher dădu din cap.

— Nu-mi puteţi spune mai multe?

— Am semnat un jurământ de confidenţialitate faţă de papă. Cu toate acestea... vă voi spune că a fost vorba de examinarea unor ecuaţii ale fizicianului Ettore Majorana, rămase nepublicate până acum. Demersul este acum finalizat, toată lumea a plecat acasă.

— Foarte bine, domnule Miller. Mă tem că v-am deranjat degeaba.

— Nu-i nimic, răspunse Miller liniştit. Pot să-mi încep masa, agent Fincher?

— Sigur.

Urmă un moment de tăcere. Miller aşteptă ca Fincher să plece, dar îl urmărea din scaunul său.

— Apropo, ce puteţi să-mi spuneţi despre Gaetano Torelli? întrebă Fincher.

Un fior îi străbătu lui Desmond Miller coloana vertebrală.

— Nu văd unde vreţi să ajungeţi?

— E vorba despre un tânăr gay de douăzeci şi unu de ani care studiază fizica. V-aţi întâlnit de mai multe ori la clubul „Estinzione” şi i-aţi oferit o vacanţă la Florenţa.

Miller se uită în jos şi începu să se bâlbâie.

— Eu... nu ştiu ce m-a apucat, domnule Fincher. Sunt un bărbat căsătorit, am...

— Profesore, viaţa dumneavoastră sexuală vă priveşte. L-aţi mai văzut pe Gaetano?

— Nu, de două zile, nu.

— Atunci, ascultaţi bine la mine: Gaetano Torelli aparţine unei organizaţii internaţionale de şantajişti, care adună informaţii de la tot felul de „ţinte” care sunt persoane importante. Trimit o fată drăguţă sau un băiat frumos care vă abordează într-un hol al unui hotel sau într-un bar şi care, apoi, valorifică informaţiile culese. Noi suntem în plin Război Rece, domnule Miller, aceasta este o situaţie favorabilă apariţiei acestui gen de mici afaceri!

— Dar... cum au ajuns la mine?

— Cel mai adesea, sunt informaţi de KGB. Dar au şi propriile lor reţele. Gaetano a urmat cursurile

dumneavoastră la Chicago. Vă cunoştea...punctul slab. Şi cum drumurile dumneavoastră dese la Vatican li se păreau suspecte...

Desmond Miller simţea că îl înghite pământul. „Evident”, se gândi Miller, „de aceea Gaetano a insistat atât de mult să ştie ce fac la Roma. Şi am căzut în capcană. Vai, vai, bietul bătrân naiv!”

— V-aţi confesat lui Gaetano Torelli? insistă Fincher, de parcă i-ar fi citit gândurile.

Miller nu mai îndrăznea să-l privească pe Fincher în faţă.

— Da, recunoscu el, jenat.

— Ce i-aţi spus?

— O, doar chestii vagi, se bâlbâi Miller. L-aţi arestat?

— Preferăm să-l urmărim în continuare. Acum spuneţi-mi la ce aţi lucrat în Roma.

— Este un secret profesional, domnule Fincher. Sunt cercetări ştiinţifice pe care nu le pot dezvălui.

Fincher începu să urle.

— Vă bateţi joc de mine? Tocmai mi-aţi spus acum câteva clipe că v-aţi confesat iubitului!

Ţipase atât de tare, încât ceilalţi clienţi ai restaurantului se întoarseră spre ei. Joe Fincher stăpânea cu pricepere arta de a-i face pe suspecţi să se simtă confuzi, punându-i în contradicţie cu ei înşişi.

Desmond Miller se simţea tot mai rău. Îşi slăbi nodul cravatei. Transpira. Chelnerul, care stătea în picioare, urmărea scena cu îngrijorare.

— Lăsaţi-mă, domnule Fincher, cred... mă simt rău.

Fincher adoptă apoi un ton ameninţător. Având în vedere conformaţia sa, păru destul de convingător.

— Profesore Miller, dacă păstrezi tăcerea, vă garantez că această problemă va apărea imediat în presă. Doamna Miller va afla repede despre gustul dumneavoastră pentru tineri. Dar nu veţi avea ocazia să discutaţi nimic cu dumneaei, căci veţi fi încarcerat şi acuzat de înaltă trădare. Vă amintiţi de cazul Rosenberg? L-au prăjit pe scaun!

Fincher reuşi să pună punctul pe i, căci Miller era pe punctul de a claca.

— Domnule Fincher, dacă vă spun despre ce e vorba, nu mă veţi crede.

44.

Când Desmond Miller se întoarse în camera lui de hotel, se afla în pragul unei crize nervoase. Telefonul suna. Era soţia lui care îl suna din Chicago. Aceasta simţi repede, după ton, că soţul ei nu era în cea mai bună formă.

— Totul este în regulă, Desmond?

— Ecuaţii care rezistă, răspunse el, dar le voi da de cap.

Nu insistă prea mult. Când închise telefonul, se gândi o clipă la sinucidere. Dar asta ar fi fost o soluţie pentru curajoşi, iar Desmond Miller nu era curajos. Faptul că picase în mijlocul unei asemenea poveşti la vârsta lui, era un semn că ar trebui să se pensioneze. La urma urmei, avusese o carieră remarcabilă de fizician, participase la aventura bombei atomice, avea o frumoasă casă în Chicago într-un cartier rezidenţial, o soţie drăguţă şi venituri care i-ar fi permis să trăiască în confort până la sfârşitul vieţii sale. Totuşi, simţea că nu este pe deplin împlinit, iar această poveste cu Gaetano i-o demonstrase clar. Dacă ar fi putut, l-ar fi sugrumat pe tânăr în acea secundă.Dar se mulţumi să îl sune şi să-i dea o nouă întâlnire la clubul „Estinzione”.

— Bună, Desmond! îi spuse Gaetano. Oh, arăţi supărat!

Observă asta din prima.

— Gaetano, sunt bătrân, dar nu prost!

Tânărul părea nedumerit.

— De ce spui asta?

— Ţi-ai bătut joc de mine. Am aflat totul despre tine.

În acel moment, lumina se stinse. Dar niciunul dintre ei nu avea chef de tandreţuri. Conversaţia continuă în întuneric.

— Ce anume ştii?

— Ce ai făcut cu informaţiile pe care ţi le-am dat despre proiectul „Sant'Agostino"?

— Dar nimic! Ce ai fi vrut să fac cu ele?

— Nu minţi, Gaetano! Ştiu că faci parte dintr-o organizaţie care vinde informaţii oricui oferă mai mult.

Lumina reveni. Toată lumea – cu excepţia lor – aplaudă. Miller observă că Gaetano se schimbă la faţă. Micul înger avea acum faţa unui adevărat jucător de poker pregătit să-şi joace ultima mână.

— Cu cine ai vorbit?

— Nu mai contează cine mi-a spus. Ştiu.

Desmond decise să-şi sperie tânărul prieten, aşa cum l-a speriat Fincher pe el.

— Suntem în plin Război Rece, Gaetano, spuse Desmond. Dacă deschid gura să spun ce ştiu despre tine, vei sfârşi în închisoare. Aşadar te întreb din nou: ce ai spus şi cui?

Gaetano tăcu o clipă. Apoi scoase un pix din buzunarul de sus.

— Uite, Desmond...

— Profesor Miller!

Gaetano schiţă un zâmbet.

— Domnule profesor, aceasta este situaţia: seamănă cu o problemă de fizică, exact cum vă place dumneavoastră.

Începu să deseneze o hartă euristică pe un şerveţel de hârtie.

— Unu: dacă ne separăm diseară fără să ajungem la un acord, prietenii mei vă vor găsi şi vă vor elimina. Acesta este cel mai bun mod de vă împiedica să vorbiţi. Doi: vă mişcaţi repede şi ne luaţi pe sus, vom fi în închisoare pentru câţiva ani buni. Trei: dar nu ne veţi putea prinde pe toţi, domnule profesor. Întotdeauna va rămâne unul dintre noi care se va ocupa de dumneavoastră. De data aceasta nu pentru a vă împiedica să vorbiţi, ci doar, aşa, pentru distracţie. Patru: ajungem la un acord.

— Ce acord? întrebă Desmond, febril şi dispreţuitor.

— Contrar a ceea ce crezi, spuse Gaetano, nu am vândut nimic ruşilor. În perioada aceasta pe care o traversăm, este prea riscant.

— Cine te-a plătit? insistă Miller.

— Un episcop.

Profesorul fu uimit.

— Care episcop?

— Sincer, este un tip amuzant, spuse Gaetano. Un brazilian cu mulţi bani. Nu ştiu de ce, dar îi tot dă târcoale papei.

— Pentru cine lucrează?

— Nu ştiu, poate pentru el. El ar dori să vă cunoască şi să vă facă o ofertă. Şi dacă plăteşte la fel de bine precum ne-a plătit pe noi, nu veţi regreta. Oricum, profesore Miller, nu prea mai aveţi de ales.

Şi trebuie să recunoaştem că avea dreptate.

— Spune-i să mă sune! spuse Miller.

— O voi face eu. Dar fii atent când ieşi de aici! Dacă faci ceva greşit...

— Nu mă ameninţa! răspunse Miller. Spune-i episcopului tău că aştept propunerea lui.

A doua zi, spre seară, un bărbat îl sună pe Desmond Miller la hotelul unde stătea. Avea într-adevăr un puternic accent brazilian.

— Am auzit că aveţi o ofertă pentru mine, spuse Miller.

— Da, domnule Miller. Aş putea să vă întâlnesc diseară?

— Unde anume?

Există un mic restaurant napolitan la doi paşi de dumneavoastră, Pizzeria Nerone.

— Da, ştiu pe unde este.

— Vă aştept acolo!

Miller îmbrăcă o jachetă, traversă două străzi, intră în pizzerie... şi se trezi în faţa unui uriaş înalt de doi metri, care îl văzuse venind de departe. Îi propuse să se aşeze.

— Bună ziua, domnule Miller! Numele meu este João Santos.

— Buna ziua! Să trecem direct la subiect. Ce propunere aveţi?

Bărbatul băgă mâna în geantă şi scoase un ziar împăturit în patru, unde se putea ghici că sunt teancuri de dolari.

— Zece mii de dolari pentru o călătorie dus-întors, spuse bărbatul.

— Nu înţeleg, răspunse Miller.

— Sunt doar un mesager, profesore. Dacă sunteţi de acord să faceţi o călătorie în Brazilia unde să ne întâlnim cu cel care m-a trimis, atunci banii sunt ai dumneavoastră.

— Zece mii de dolari, doar pentru a vorbi? se miră Miller.

— Doar pentru a vorbi, confirmă João.

— Imposibil! Trebuie să mă întorc la Chicago. Soţia mea mă aşteaptă.

— Veţi găsi o scuză, domnule profesor! Călătoria nu va dura mult.

— Şi dacă nu sunt de acord cu propunerea şefului tău?

— Veţi fi liber să vă întoarceţi la Roma şi veţi putea păstra banii.

Miller luă ziarul şi îl băgă în buzunar.

— Vă voi lăsa biletul de avion mâine dimineaţă la recepţia hotelului, spuse João. Plecarea e vineri. Veţi zbura până la Belém, în nordul Braziliei. Vă vom aştepta acolo. Vom face restul călătoriei cu elicopterul.

— Până unde?

— Veţi vedea atunci.

Desmond Miller se întoarse în camera de hotel cu banii. Se uită la oră şi ridică receptorul telefonului. În Chicago era după-amiaza devreme, Anna trebuia să fie acasă.

— Da, Desmond?

Îi explică faptul că trebuia să plece de urgenţă pentru o întâlnire secretă iniţiată de guvernul american în legătură cu o nouă armă, la jumătatea distanţei dintre bomba A şi bomba H.

— Ah? Nu-mi poţi spune unde mergi?

— O întrunire *secretă*, dragă!

Ea se resemnă. De când Desmond se implicase în proiectul „Manhattan”, ea era obişnuită să-l vadă plecând la conferinţe clasate ca fiind secrete. Singura ei teamă era să nu fie răpit de spioni sovietici, la fel ca în filme. Dar se consolă spunându-şi că asta nu se întâmplă decât în filme!

45.

Nu găsise nimic.

Săptămâni în şir Natacha săpase împreună cu colegii săi englezi, în situl Qasr-al Yahud. Descoperiseră alte rămăşiţe bizantine, dar niciuna nu sugera, nici măcar pe departe, prezenţa lui Ioan Botezătorul. Britanicii erau interesaţi acum de un alt sit, Al-Maghtas, aflat pe cealaltă parte a Iordanului. Natacha discută cu Sacha, dar acesta prefera şi el să meargă pe ideea tradiţională că Yardenit era situat în Galileea, pe canalul Lacului Tiberiada.

Pe scurt, era deznădăjduitor. După entuziasmul săpăturilor din primele zile, tânăra fu cuprinsă de o adevărată stare de desperare, accentuată şi de căldura insuportabilă care domnea în aceste părţi ale deşertului. Ea nu renunţă totuşi. Continuând săpăturile, găsi o bucată mare de ceramică decorată. Îl sună pe Andy, unul dintre colegii englezi, pentru a o ajuta să cureţe ceramica descoperită.

Deodată, ceva îi intră în gât. Un tăun, o muscă mare şi neagră. Începu să tuşească şi să se agite, arătând spre gură. Andy îi spuse să o înghită. Aduse şi apă şi ceva să mănânce.

— Nu-ţi face griji, în câteva minute se digeră!

Incidentul fu unul minor, destul de banal, mai ales pentru un şantier săpături, însă declanşă o criză de nervi Natachei. Andy se oferi să o ducă la Qumran cu maşina. Se temea în special de bacteriile pe care această insectă oribilă le-ar fi putut purta. Şi nu se înşelă. A doua zi avea frisoane şi crampe abdominale. Sacha, asistentul părintelui de Meaux în Qumran, constată că avea febră mare.

— Nu avem ce ne trebuie aici. Te vom trimite la Ierusalim.

Petrecu câteva zile la Centrul Medical Hadassah de pe Muntele Scopus. Avea dizenterie. I se administrară antibiotice şi fu pusă sub un regim sever de rehidratare pe bază de orez, morcov copt şi apă.

Deşi banal faţă de alte accidente de pe un şantier de săpături, incidentul veni într-un moment prost şi declanşă un mic episod de depresie pentru Natacha. Părintele de Meaux, care era îngrijorat de starea ei, o întrebă dacă voia să reia munca la muzeu. Refuză. Nu aşteptase toţi acei ani pentru a se închide din nou într-un laborator. Aşa că o trimise înapoi pe ţărmurile Mării Moarte.

Ieşind din birou, văzu din capul scărilor că Thomas o aştepta în hol. Alături de el se afla o tânără englezoaică ce lucra ca ofiţer de presă la muzeu. Când o văzu, Tom o întrebă ce mai face şi îi ură noroc. Apoi plecă alături de acea femeie de care părea foarte apropiat. Natacha nu era

geloasă chiar deloc, dar simţi o mică strângere de inimă în acel moment. Pentru că singurătatea începea să devină apăsătoare. Până acum vreo trei ani se folosise intens de fizicul său atrăgător pentru a avea cât mai multe aventuri. Apoi, timpul dedicat tezei sale şi pasiunea pentru arheologie o acaparară. Acum avea nevoie să se ocupe puţin de ea pentru a-şi recăpăta moralul.

Pentru a se mai aerisi, ieşi cu prietenii din muzeu la „Deborah's Club", o renumită discotecă din Ierusalim. În lumina aceea difuză, se putea bea un pahar şi mai ales dansa pe hiturile momentului. Profită din plin. Astfel îl cunoscu pe Dov Sitbon. Era un tânăr „evreu" din Maroc. Era amuzant, ateu convins, preocupat mai presus de toate să profite la maximum de viaţă.

Toată această generaţie de băieţi şi fete, care trecuseră deja prin două războaie şi trăiseră în kibbutzuri într-o stare de tensiune permanentă, venea duminică seara să se distreze la Tel Aviv pe muzica lui Bill Haley, Little Richard sau Buddy Holly. Dov adora rock'n'rollul şi dansa divin. La început el fu cel care conduse dansul şi propunea paşii ce urmau. Apoi, Natacha, care era cum era, inversă rolurile, ceea ce-l făcu pe Dov să se amuze copios. După petrecere, făcură dragoste, fără nicio obligaţie, doar pentru distracţie. Era exact bărbatul potrivit pentru ea în acel moment.

Cum Dov lucra în Negev, la o sută cincizeci de kilometri de Ierusalim, nu se vedeau foarte des. Ştia că e inginer electronist, dar el se închidea ca într-o carapace ori de câte ori încerca să afle mai multe. Totul se lămuri când a aflat că Dov era angajat la centrala nucleară Dimona, la aproximativ treizeci de kilometri de Beer Şeva. Dov făcea parte din echipele care puneau la punct prima bombă atomică din Israel.

În schimbul ajutorului din partea statului ebraic în timpul crizei de la Suez, Franţa oferise tehnologia necesară pentru a construi un reactor nuclear. Israelienii aleseseră un loc izolat, în mijlocul deşertului Negev. Scopul era să creeze rapid o armă a cărei eficacitate să fie în primul rând un factor de descurajare pentru ceilalţi. Pe Natacha nu o interesa. Important era ca Dov să se comporte drăguţ, să nu se ţină de ea prea mult şi, mai presus de toate, să nu fie complicat. Deocamdată, asta îi era de ajuns.

Natacha îşi reluă munca şi continuă săpăturile în deşertul Iudeii. În acelaşi timp era la curent şi cu stadiul cercetării la Rockefeller, pentru că pergamentele de la Marea Moartă continuau să ofere informaţii valoroase despre comunitatea esenianã. Astfel, în scrierile lor se găsiră amănunte legate de o întrunire, la masă, a mai multor persoane, care aduceau tulburător de mult cu *Cina*

cea de Taină a lui Iisus şi a apostolilor săi. Din păcate, aceste descoperiri nu circulau decât în mare taină, de la cercetător la cercetător, fără a fi făcute publice. Pentru a explica amânarea publicării traducerilor, părintele de Meaux venea mereu cu acelaşi argumente: dificultatea reconstituirii manuscriselor sfărâmate în sute de fragmente, nevoia de a se realiza traduceri cât mai fidele şi de a furniza publicului o lucrare cu adevărat ştiinţifică. După Natacha, erau doar pretexte. Pretexte ce se vor transforma în pură cenzură în ziua în care va apărea un document considerat cu adevărat periculos de către factorii de decizie de la Vatican, care ar putea avea chiar nefericita idee de a-l ascunde sau distruge.

Această situaţie nu putea continua la nesfârşit. După ce discută despre asta cu complicii săi, Yoni şi Thierry Darmont, Natacha decise să scrie o scrisoare lungă redactorului-şef al publicaţiei *Arheologia Bibliei*, o revistă bilunară americană specializată în cele mai recente cercetări arheologice din Ţara Sfântă. Din moment ce politicienii nu îndrăzneau să facă niciun pas, cei trei prieteni luară decizia să denunţe ei înşişi ceea ce se prefigura a deveni un imens scandal ştiinţific.

46.

La 29 septembrie 1958, Papa Pius al XII-lea avu o criză violentă de sughiţ. Ceea ce pentru o persoană sănătoasă ar fi fost ceva banal, pentru acest bătrân măcinat de artroză şi anemie, era îngrijorător. În ultimele luni, boala îl izolase din ce în ce mai mult. Având din nou o criză, mai gravă decât celelalte, Montini se grăbi la Palatul episcopal. Papa zăcea întins pe pat. Dr. Marinesco, medicul său personal, era cu el.

— Cum este? îl întrebă Montini.

— Şi-a revenit. Încă are acele viziuni. Nu-i vorbiţi despre starea lui, monsenior. O cunoaşte şi asta îl deprimă.

— Am înţeles.

Montini se apropie de papă şi îi şopti la ureche.

— Sfinte Părinte, spuse el, vin să vă dau veşti bune despre maşina noastră.

Pius al XII-lea a făcut un efort pentru a se aduna.

— Oh, da, maşina...

— Acum ne-am mutat în Veneţia. Părintele Ernetti îşi continuă munca.

— Fiţi precauţi, Montini, spuse papa cu o voce abia perceptibilă. Vor să ne fure secretele.

— Nu vă temeţi, Sfinte Părinte! Au încercat, dar ne-am apărat cum se cuvine. Curând, vom putea...

Doctorul Marinesco îl bătu uşor pe umăr.

— Nu insistaţi, monsenior, nu vă mai ascultă!

— Care este prognosticul? îl întrebă Montini pe doctor.

— Pesimist, monsenior.

Avea dreptate. A doua zi, Sfântul Părinte refuză să mănânce. Câteva ore mai târziu, intră într-o comă profundă. Duhovnicul său veni să îl împărtăşească. Cu toate acestea, seara îşi recăpătă cunoştinţa.

— Cum vă simţiţi, Sfinte Părinte? îl întrebă doctorul.

— Mi-a sosit timpul, răspunse papa.

Îi sosise timpul... dar numai pentru presă. A doua zi, în timp ce Pius al XII-lea era încă în viaţă, patru ziare de mare tiraj îi anunţară prematur moartea cu litere îngroşate pe prima pagină, într-un *chenar* negru: „Papa a murit.” De fapt, el muri a doua zi, pe la trei dimineaţa. Avea 82 de ani. Înmormântarea sa fu televizată şi urmărită de milioane de credincioşi.

*

Pellegrino îl sună pe Montini la Vatican.

— Monsenior, ce se va întâmpla?

— Ceea ce se întâmplă de obicei, părinte Ernetti. Adunarea cardinalilor va alege un nou papă.

Pellegrino încercă să rostească întrebarea care îi stătea pe buze.

— Credeţi că...

Montini îl întrerupse.

— Nu, nu eu. Ştiţi că nu sunt cardinal. Deci nu am nicio şansă.

— Dar maşina?

— Să-l aşteptăm pe noul papă. Vom vedea ce decide el.

— Deci oprim totul?

— Dimpotrivă, trebuie să îl putem convinge. Cum putem îmbunătăţi amplitudinea salturilor în timp?

— Mă gândesc la asta zi şi noapte, monsenior. Problema este întotdeauna aceeaşi, aceea a dimensiunii colectorilor.

— Ştiu. Dar aveţi o soluţie?

— Poate.

Soluţia era să combine mai mulţi colectori între ei, folosind principiile de baza ale interferometriei[34]. Citise în *Nature*, o revistă de cercetare ştiinţifică, un articol foarte bine documentat despre posibilitatea utilizării acestei tehnici în radioastronomie[35]. Astrofizicienii care au folosit

[34] Este vorba despre o anumită tehnică de a combina mai multe unde între ele.

[35] În realitate, această tehnică va fi utilizată câţiva ani mai târziu de către astronautul Antoine Labeyrie pentru a combina mai multe

radiotelescoape pentru a scana galaxiile îndepărtate se luptau, de asemenea, cu dimensiunea antenelor lor. Unul dintre ei a propus în acest articol combinarea mai multor radiotelescoape pentru a crea un radiotelescop virtual, un hipertelescop cu diametrul de câţiva kilometri. De ce să nu facă la fel cu colectorii de neutrini? Paradoxal, natura foarte specială a neutrinilor transtemporali, care erau atât particule, cât şi unde, a făcut ca sistemul să fie destul de uşor de construit. Montini, care se grăbea, acceptă implicaţiile financiare ale acestei inovaţii. Între timp, cu mijloacele pe care le avea la dispoziţie, Pellegrino puse la punct ceva provizoriu, unind trei colectori standard. Puterea lor asociată ar fi trebuit să facă posibilă traversarea a unu, două secole.

Pentru că se afla la Veneţia, alese un eveniment ce putea fi verificat: cucerirea Veneţiei de către generalul Bonaparte în 1797. Epoca în care francezii au distrus fresca lui Veronese de pe peretele mănăstirii unde acum era sala de mese. Consultând o carte de istorie la biblioteca Cini, găsi data exactă: 12 mai 1797. Programă coordonatele geografice ale Palatului Dogilor (45°26'02” N, 12°20'25” E), apoi setă scala pentru saltul în timp. După ce unele încercări şi erori îl „aruncară” într-o *piazzetta*

---

radiotelescoape mici cu scopul de a obţine imagini pe care doar un radiotelescop gigant le-ar fi putut reda.

foarte liniştită (nenorocitele alea de miliarde de secunde!), ajunse în sfârşit la data potrivită. Câteva sute de veneţieni se adunaseră în faţa Palatului Ducal. Ducele, relata cronica, a convocat o şedinţă extraordinară a consiliului oraşului, deoarece Bonaparte cerea autodizolvarea guvernului străvechi al oraşului. Din păcate, cronovizorul nu putea pătrunde în interiorul clădirii, fluxul de neutrini era oprit de pereţi. Cealaltă limită legată de incapacitatea de a reda sunetele, era compensată de capacitatea tânărului preot de a citi pe buze.

În timpul votului a existat o mişcare violentă a mulţimii. Împuşcături? Fără îndoială. Unii spuneau că vin francezii, alţii acuzau mercenarii. Apoi calmul se restabili. Pentru puţin timp, pentru că unii consilieri ieşeau în fugă din palat, cu lacrimi în ochi. Majoritatea alegătorilor fură cuprinşi de panică şi oraşul-stat se dizolvă. Din nou acolo există o mişcare violentă a mulţimii. Un bărbat căzu la pământ, posibil lovit de un glonţ. Unii rezidenţi aveau săbii şi...

Imaginea îngheţă, apoi ecranul se înnegri.

Pellegrino opri aparatul. Cu siguranţă nu era una dintre cele mai glorioase pagini din istoria Serenissimei, dar Istoria este Istorie. Cronovizorul era o invenţie minunată, dar nu putea minţi. Arăta trecutul aşa cum era, fără înfloriturile pe care oamenilor le place să şi le spună

pentru a ascunde laşitatea sau aşteptările. Pe Pellegrino îl trecu un fior pe şina spinării gândindu-se la ce îi vor fi rezervat următoarele salturi în timp.

47.

Călătoria în Brazilia i se părut nesfârşită lui Desmond Miller. A trebuit să schimbe avionul pentru a merge de la Rio la Belém. Trecu prin vamă şi merse să-şi ia bagajele. Când se întoarse, văzu că João era în spatele lui, cu doi tovarăşi de acelaşi gabarit. Unul dintre ei îi luă valiza şi-l însoţi în parcare, unde se urcară într-o maşină cu care merseră până la un elicopter aflat la vreo şapte sute de metri de pistele principale. I se dădu o cască total inutilă, având în vedere că însoţitorii săi nu erau deloc vorbăreţi. Din fericire, călătoria de la aeroportul Belém până la destinaţia finală nu dură mai mult de o oră. Privind pe fereastră, Miller văzu că avionul zboară peste jungla Amazonului şi că pierde altitudine.

— Ajungem, profesore Miller! îi spuse João.

— Unde suntem?

— În nord-est!

În sfârşit se întremă un dialog, se gândi Miller. Spera ca următoarele să fie mai elaborate. Când elicopterul ateriză, căldura intensă şi cântecul păsărilor îl făcură să înţeleagă

că jungla nu era departe. Un bărbat le ieşi în întâmpinare. Avea un zâmbet cald şi purta sutană!

— Bine aţi venit la Macapa, domnule profesor!

O maşină americană îi duse la o clădire mare, care era construită într-un mod ciudat, amestecând stilul burghez britanic cu cel al unei ferme argentiniene. Într-un ocol se aflau şi nişte cai. Văzu şi câţiva bărbaţi înarmaţi. Prin minte îi trecu un gând: era oare în mâinile unui baron al drogurilor? Se gândea, cu un zâmbet trist, că doar într-o singură lună, el, profesorul respectat, comise adulter cu un homosexual, apoi urmă un act de înaltă trădare. Ar putea să decadă mai mult de atât? Să fie implicat, de exemplu, într-o poveste cu traficanţii de droguri? Singurul lucru care îl linişti era sutana.

Intrară într-o sufragerie mare, unde îi aşteptau băuturi răcoritoare.

— Îmi pare rău pentru călătoria aceasta fără îndoială epuizantă, profesore Miller! Vreţi limonada asta sau ceva mai puternic?

— Limonada e suficientă, părinte...?

— Dom Alberto Pindare de Carvalho, episcop de Rio. Dar puteţi să-mi spuneţi Dom Alberto.

— Deci dumneavoastră sunteţi cel care a dat ordinul!?

— Nu există ordine, domnule profesor. Doar o cerere de asistenţă.

— Ascult, spuse Miller.

— Luaţi loc pe acest fotoliu, este în dreptul ventilatorului. Eu sunt obişnuit cu căldura, dar dumneavoastră sunteţi din Chicago, „oraşul vânturilor”.

— Sunt foarte curios de ce m-aţi adus la Macapa, întrebă Miller.

Carvalho îi arătă un mic dosar, prins cu o agrafă.

— Ştim de la prietenul dumneavoastră, Gaetano Torelli, că aţi lucrat câteva luni la Vatican într-un proiect fascinant, numit după unul dintre cei mai mari filozofi creştini ai noştri.

Întrucât bărbatul era bine informat, lui Miller i s-a părut inutil să-l păcălească.

— A fost doar o muncă teoretică, părinte. Nu vă lăsaţi păcăliţi de ceea ce poate v-a spus Gaetano. Are o anumită tendinţă de a fabula, la fel ca toţi tinerii.

— Gaetano Torelli nu este un mitoman, profesore. Noi l-am verificat. În plus, el este şi un băiat drăguţ!

Desmond simţi cum îi urcă roşeaţa în obraji.

— Nu vă jenaţi, domnule profesor, avem o gândire modernă! spuse Carvalho. Este vorba, aşadar, de un proiect pentru o maşină ce poate călători în timp?

— Nu „călătoreşte”, îl corectă Miller. Poate vedea în timp şi numai în trecut.

— Aşadar, aţi lucrat şase luni pentru a finaliza acest proiect împreună cu colegii dumneavoastră fizicieni, fără să construiţi niciodată nimic?

— Repet, spuse Miller, ne-am limitat la examinarea *fezabilităţii* unei astfel de maşinării.

Carvalho îşi consultă dosarul pe ultima pagină.

— Vă cred, domnule profesor! Şi astăzi grupul dumneavoastră de cercetare s-a despărţit?

— Am făcut ceea ce am fost plătiţi să facem. Munca noastră a dus la un dispozitiv plauzibil pe hârtie, dar ar trebui construit pentru a şti dacă nu este altceva decât un vis.

— Ce vrea să facă papa cu acest obiect ciudat? întrebă Dom Alberto.

— Sincer, nu ştiu, răspunse Miller. Poate să-l dea cadou istoricilor?

— Îl cunosc pe Montini, spuse Carvalho. Este un om strălucit, dar este şi un mare diplomat. Şi, ca toţi oamenii de felul acesta, este şi un mare mincinos.

— Probabil, dar nu-mi pasă. De ce m-aţi făcut să bat atâta drum, Dom Alberto?

— Pentru a vă cere să construiţi maşina pentru mine!

Miller nu fu chiar surprins. De la început se gândise la o astfel de propunere.

— Dar... este o muncă uriaşă!

— Şi dumneavoastră sunteţi un mare fizician, nu-i aşa? spuse Carvalho cu un zâmbet larg. Cunoaşteţi maşina în teorie, vă sugerez să treceţi la cea reală. Veţi fi primul fizician din istorie care va oferi omenirii acest nou miracol al ştiinţei: să treacă bariera timpului. Emoţionant, nu-i aşa?

— Vaticanul mă va acuza de sperjur!

— Nu, pentru că ar trebui să explice de ce au vrut să facă această maşină. Intuiţia îmi spune că nu vor face asta.

— Să spunem că accept. Asta vă va costa foarte scump, a adăugat Miller.

— Banii nu sunt o problemă, domnule Miller. Am bani, aţi văzut deja. Şi dacă maşina funcţionează, vă voi plăti un milion de dolari pentru asta!

Lui Desmond Miller nu-i venea să creadă. Erau mulţi bani, la ce i-ar fi folosit la vârsta lui? Avea deja tot ce era nevoie pentru un trai bun. Mai mult decât atât, acest episcop brazilian nu-i inspiră prea multă încredere. Şi toţi acei gardieni înarmaţi din jurul casei! Ar fi mult mai bine să refuze oferta. Şi totuşi, era ciudat, îl tenta să accepte. Dar mai întâi trebuia să clarifice un mister.

— Ce vreţi să faceţi cu acest aparat, Dom Alberto?

— Aş putea să vă spun aceleaşi minciuni ca Montini, dar nu este genul meu. Vă voi dezvălui intenţiile mele când

maşina este gata să funcţioneze, răspunse episcopul. Nu înainte.

— Şi dacă refuz oferta?

— João v-a spus că puteţi pleca acasă.

— Cu toate informaţiile pe care le am?

Carvalho încuviinţă din cap cu un zâmbet care nu era deloc liniştitor.

— Acum că mă gândesc la asta, domnule profesor, este o problemă, într-adevăr!

Nu sunt sigur dacă mă va elibera prea uşor, îşi spuse profesorul Miller în sinea sa. Dar, din nou, aceasta nu era frica lui cea mai mare.

— Îmi daţi un pic de răgaz să mă gândesc la asta?

— Sigur, domnule profesor, sigur!

Miller se ridică şi se duse să privească jungla prin fereastra sufrageriei. Avea tot felul de gânduri contradictorii. La urma urmei, această maşină nu era nici bomba A, nici bomba H. Ce voia Carvalho să facă cu asta era problema lui. Argumentul suprem era: *dacă refuz, voi regreta toată viaţa*. Până în prezent, nu fusese decât un secund briliant în laboratorul lui Enrico Fermi. Până la urmă, viaţa îi dădea posibilitatea să devină numărul unu, să construiască o maşinărie ce va uimi întreaga lume. Cu o lună înainte crezuse că putea să mai coloreze puţin cotidianul monoton al vieţii sale cu dragostea lui Gaetano.

Eşec total! Dar de data aceasta se ducea la un alt nivel, numele său ar fi putut rămâne în istoria fizicii. *Fără grabă*, îşi spuse el. Mai întâi e nevoie să vadă dacă propunerea episcopului era cu adevărat serioasă.

— Vreau o garanţie, Dom Alberto. Un avans de 250.000 de dolari.

— Îi veţi primi. Am pregătit un contract. Banii vor fi transferaţi în contul dumneavoastră, după semnare. Chiar astăzi, dacă semnăm astăzi.

— Unde vom lucra? întrebă Miller.

Un zâmbet mare îi lumină faţa lui Carvalho.

— Chiar aici. Veţi avea apartamente private şi o echipă întreagă pentru a vă ajuta. Vă vom construi cel mai frumos laborator din Brazilia!

48.

După trei zile de întruniri secrete şi zece scrutine, Pasquale Giuseppe Roncalli, patriarhul din Veneţia, fu ales papă, la 28 octombrie, în al unsprezecelea tur, de Colegiul Sacru. Avea 76 de ani şi luase numele de Ioan al XXIII-lea.

— Este o veste bună sau proastă pentru proiectul nostru? îl întrebă Pellegrino pe Montini.

— Nu ştiu încă, răspunse arhiepiscopul.

Se vedea clar că era îngrijorat.

— Are un proiect, să spunem, să convoace un conciliu ecumenic.

— Adică?

— Să ceară tuturor episcopilor din toată lumea să trimită o delegaţie la Roma pentru a discuta împreună despre viitorul Bisericii.

— A comunica e întotdeauna un lucru bun, spuse Pellegrino.

— Da, dar este foarte departe de proiectul nostru. Să aşteptăm! Nu s-a decis nimic încă.

Nici nu trecuseră trei luni de la alegerea sa şi se luă decizia convocării unui conciliu. Era conciliul Vatican II. Sloganul Papei era clar: *aggiornamento*. Era pe cale să se facă „reformarea” Bisericii. La scurt timp după ce se dădu de ştire, Montini şi părintele Ernetti fură chemaţi la Palatul episcopal. Ajunseră devreme şi aşteptară în sala de judecată. Precedat de cardinalul său, secretar de stat, Ioan al XXIII-lea îşi făcu apariţia. Afişa un zâmbet larg, plin de bunătate, fiind surprinzător de plin de viaţă având în vedere construcţia şi vârsta sa. Întinse inelul lui Montini, care îl sărută cu respect.

— Monsenior Montini, spuse noul papă, să ştiţi că am făcut toate demersurile necesare pentru a vă numi cardinal. Toată lumea a fost surprinsă, în timpul alegerilor

mele, de absenţa dumneavoastră. Şi eu consider că este o nedreptate. Situaţia va fi reglată în timpul consistoriului din 15 decembrie.

— Mulţumesc, Sfinte Părinte! răspunse Montini plecându-se.

Papa, ajutat de secretarul său, luă locul pe un fotoliu. Avea un dosar din care răsfoia primele câteva pagini.

— Suntem aici pentru a vorbi despre proiectul „Sant'Agostino", iniţiat de predecesorul meu. Este cu adevărat ceva serios?

— Foarte serios, Sfinte Părinte, spuse Montini. Am supervizat totul de la început şi am ajuns la rezultate bune. Desigur, am întrerupt totul când a murit Papa Pius al XII-lea. Trebuia să vă informăm şi aşteptăm decizia dumneavoastră.

Ioan al XXIII-lea continua să examineze dosarul proiectului. Părintele Ernetti urmărea faţa crispată a lui Montini.

— V-am citit foarte atent raportul, monsenior, spuse papa. Această aventură este îngrijorătoare. Chiar credeţi că putem ajunge înapoi în timpurile evanghelice?

— Să sperăm, Sfinte Părinte!

— Dar... cu ce îi va ajuta asta pe creştini?

Montini fu surprins. Se aştepta la orice, mai puţin la acea întrebare.

— Ei bine... ne-am gândit, împreună cu Preasfinţia Sa Pius al XII-lea, că descoperirea adevăratului chip al Domnului nostru ar reînvia credinţa creştină, lucru de care avem mare nevoie. E în avantajul nostru, Sfinte Părinte. Vremurile s-au schimbat. În epoca cinematografiei şi a televiziunii, scrierile nu mai sunt suficiente, e nevoie de imagini.

— În ceea ce mă priveşte, răspunse papa, Iisus este în inima mea. Nu am nevoie de imagini.

Apoi se întoarse spre Pellegrino.

— Şi dumneavoastră, părinte Ernetti, ce credeţi despre asta?

— Eu sunt cercetător, Sfinte Părinte. Aş fi foarte curios să aflu cum arăta Iudeea pe vremea lui Iisus din Nazaret.

— Mare atenţie la curiozitate, părinte Ernetti, spuse Ioan al XXIII-lea. Diavolul se foloseşte de ea uneori pentru a ne atrage în tabăra lui.

Montini era din ce în ce mai îngrijorat. Insistă:

— Care este decizia dumneavoastră, Sfinte Părinte?

Ioan al XXIII-lea dădu un răspuns direct:

— Deocamdată, vreau să lăsăm acest proiect deoparte!

Remarcă privirile îndurerate ale celor doi interlocutori ai săi.

— Am spus „să-l lăsăm deoparte”, nu „să-l oprim”! Trebuie să luăm o pauză. Urgenţa, acum, este

aggiornamento. Reformarea Bisericii, alinierea ei la modul de trai al oamenilor şi la evoluţia ştiinţei. Fervoarea mistică pe care experimentul vostru o poate provoca va fi fără îndoială utilă, dar mai târziu.

— Am înţeles, Sfinte Părinte, spuse Montini.

— Cu toate acestea, nici unul dintre voi nu va mai fi inactiv.

Se adresă mai întâi lui Montini:

— Aş dori, monsenior, să vă ocupaţi de buna desfăşurare a conciliului. Voi numi zece comisii, câte una pentru fiecare temă, precum şi un comitet central care să le coordoneze activitatea. Veţi superviza toate acestea.

— Mulţumesc pentru încredere, Sfinte Părinte! răspunse Montini.

— Cât despre dumneavoastră, continuă papa, adresându-se lui Pellegrino, veţi face parte din conciliu, în calitate de expert teolog.

— Mulţumesc, Sfinte Părinte! spuse Pellegrino.

Odată întorşi în Piaţa Sf. Petru, cei doi rămaseră mult timp tăcuţi. Fiecare era pierdut în gândurile sale. Pellegrino fu primul care vorbi.

— Sunteţi dezamăgit, monsenior?

— Nu chiar, răspunse Montini, mă aşteptam la o astfel de decizie. Dar dumneavoastră?

— Un pic, da. Am făcut progrese clare. Dar acestea sunt ordinele papei.

Se lăsă iar tăcerea, de parcă Montini ezită să continue. În cele din urmă, se hotărî.

— Părinte Ernetti, vom încălca ordinele papei!

Se opriră din mers. Pellegrino fu surprins.

— Dumneavoastră, arhiepiscop, îmi cereţi să nu-l ascult pe papă?

— Pentru binele creştinătăţii, numai şi numai pentru asta, răspunse Montini. Cred că papa se înşală. El va reforma Biserica, dar nu va fi niciodată suficient. Oamenii vor întreba întotdeauna mai mult, nu-i vom mai putea opri. Vor dori să aibă dreptul să facă avort, să încalce taina căsătoriei, să-şi conceapă pruncii în eprubete, să desfiinţeze celibatul preoţilor. Biserica va fi întotdeauna în contradicţie pentru că nu va face niciodată suficient de mult. În acest timp, credinţa va dispărea şi materialismul va triumfa.

Pellegrino dădu din cap în semn de aprobare.

— Un preot bătrân din parohia mea spunea: credinţa este ca o floare ce trebuie udată în fiecare zi. Altfel, ea moare.

— Exact. Părinte Ernetti, vă mărturisesc ceva: am sentimentul că Ioan al XXIII-lea este doar un papă pasager, nu va trăi mult. Important este cel care îl va succeda.

— Aceasta este adevărata problemă, răspunse Pellegrino. Cine l-ar putea succeda?

— Voi fi direct, din nou. Voi fi numit cardinal. Fără a fi cunoscut în Curia Romană, în aceste condiţii am toate şansele. Şi intenţionez să le sporesc în timpul conciliului.

Montini papă? îşi spuse Pellegrino în sinea lui. Este sigur că acest lucru ar face lucrurile mult mai uşoare.

— Deci continuăm? întrebă Pellegrino.

— Continuăm. Arhiepiscopia mea din Milano este cea care vă va oferi discret fondurile de care veţi avea nevoie. Veţi face ceea ce e necesar pentru conciliu, dar veţi merge şi la Veneţia, sub pretextul de a continua să predaţi şi să vă exercitaţi funcţia de exorcist.

— Bine, monsenior!

Pellegrino nu se hotărî dacă autoritatea şi siguranţa de sine ale lui Montini erau cele care îl determinară să nu asculte de papă sau mai degrabă era evident: cronovizorul devenise precum copilul său. Să renunţe la el acum, ar fi fost sfâşietor.

49.

Îşi dădură întâlnire în suburbiile Ierusalimului, în separeul unei mici cafenele. Sosind, Natacha merse spre Yoni şi Thierry Darmont, care aveau deja mai multe documente pe masă.

— Nu e aici? întrebă Natacha neliniştită.

— Am spus ora patru, preciză Yoni.

— *Este ora patru!* exclamă Natacha.

— Înţelege-l, Nat, ştii ce ambuteiaje sunt în Ierusalim.

Natacha îl îmbrăţişă pe Thierry.

— Mulţumesc, Thierry, pentru că ni te-ai alăturat!

— Situaţia de la Rockefeller devenise insuportabilă, spuse Thierry.

— Le vom arăta noi, crede-mă!

— Ah, iată-l! spuse Yoni.

Michael Kershaw era american, profesor de istoria religiilor la o universitate din Nebraska. Era şi unul dintre principalii redactori ai revistei *Arheologia Bibliei*, o revistă bilunară, specializată în publicarea celor mai recente evenimente de cercetare arheologică din Ţara Sfântă, care era citită pe scară largă de publicul religios din America şi din toată lumea.

— Mă bucur să vă văd, Michael! spuse Yoni. Aţi aterizat în această dimineaţă?

— Pe la ora unsprezece. Am mâncat pe fugă un sendviş la aeroport şi am sărit într-un taxi care m-a adus până la Ierusalim.

— Vă mulţumim că aţi răspuns apelului nostru!

Kershaw vorbi cu Natacha.

— Dumneavoastră sunteţi Natacha, cea care ne-aţi trimis acel email?

— Eu sunt, da.

— Pot să vă spun că întreaga redacţie era în extaz!

El scoase un reportofon din valiză.

— Pot să înregistrez?

— Sigur, este o priză lângă bar.

— Nu este nevoie, E un Negra cu baterii[36].

Îşi aşeză dispozitivul pe masă şi microfonul pe un trepied.

— Ca la radio? spuse Yoni.

— Ce aveţi de gând să-mi spuneţi, nu a mai fost spus niciodată, nici la radio, nici în altă parte. Îi dăm drumul?

— Când vreţi!

— Buna ziua! Sunteţi trei, într-o cafenea mică din Ierusalim. Unul este epigrafist, adică specialist în scrieri antice. Ceilalţi doi sunt arheologi profesionişti. Toţi lucraţi la traducerile manuscriselor de la Marea Moartă sau pe

[36] Un reportofon profesional, folosit foarte mult în cinema şi televiziune.

şantierele arheologice din Qumran şi doriţi să vă păstraţi anonimatul. Astăzi v-aţi hotărât să denunţaţi public ceea ce consideraţi că este o manipulare a adevărului, săvârşită de cei care conduc toată această operaţiune. Este adevărat că în ultimii ani, traducerile au apărut tot mai rar. Sunt atât de complicate pe cât ni se spune?

Thierry fu primul care vorbi.

— Reconstrucţia manuscriselor este lungă şi minuţioasă, e adevărat. Dar una reprezintă dificultăţile din practică, şi alta este ascunderea informaţiilor.

— Aceasta este o acuzaţie gravă. Vreţi să spuneţi că ni se ascunde o parte din adevăr?

Natacha preluă discuţia.

— Şi se face asta în mod deliberat! Există multe manuscrise care au fost traduse, dar publicarea lor este interzisă. Vrem să denunţăm aceste practici impuse de o persoană în vârstă.

— Ne puteţi spune despre ce manuscrise este vorba?

— Este vorba doar despre acele manuscrise denumite „sectare”, continuă Natacha, cele care au fost scrise de secta esenienilor. Acestea fac referire la credinţa lor, la ritualurile lor, la viziunea lor asupra istoriei. Sunt atât de apropiaţi în spirit şi dogmă de credinţa creştină, încât ar putea revoluţiona total ceea ce cunoaştem despre istoria apariţiei creştinismului.

— Cu toate acestea, obiectă Kershaw, putem vorbi totuşi despre „cenzură”?

— Când se deţine un adevăr ştiinţific şi se refuză publicarea lui, cred că da, putem vorbi despre cenzură, spuse Yoni.

— Cine sunt cenzorii? Părintele de Meaux?

— Părintele de Meaux are partea lui, spuse Yoni, dar cei care au luat decizia de a ascunde unele adevăruri sunt deasupra lui în ierarhia catolică.

— Să spunem lucrurilor pe nume: consideraţi că sunt cei de la Vatican? sugeră reporterul.

— *Erau* de la Vatican pe vremea lui Pius al XII-lea, preciză Thierry. Este posibil ca sosirea noului papă să schimbe lucrurile din lumea catolică. Dacă am decis să facem public scandalul, este pentru a-l determina pe Sfântul Părinte să îndrepte această situaţie de netolerat.

— Daţi-mi exemple de informaţii pe care le consideraţi „cenzurate”!

Natacha arătă cum în manuscrisul lui Dayoub se vorbea, cu mai mult de o sută de ani înainte de Iisus, despre fericirea „celor săraci cu duhul”. Thierry cită manuscrisul esenian care anunţa sosirea unui Mesia ce era reprezentat ca fiind „Fiul lui Dumnezeu”. Yoni insistă pe subiectul botezului în apă, care era practicat la scară largă, în Qumran.

— Este într-adevăr tulburător, recunoscu reporterul. Şi nu are nimeni voie să vorbească despre acestea texte?

— Nimeni. Oricine se opune este dat afară din Rockefeller, spuse Natacha.

— Ar fi necesară totuşi o contraexpertiză. Aveţi fotografii ale acestor manuscrise?

— Există seturi întregi de fotografii, răspunse Thierry, dar sunt închise într-un seif. Numai Hubert de Meaux are codul.

Yoni îi întinse o serie de note.

— V-am adus o transcriere fidelă ale acestor texte în ebraică şi traducerea lor în engleză.

Kershaw îi refuză, uşor enervat.

— Nu am ce face cu astea. Criticii vor spune că ai înţeles sau descifrat greşit aceste documente. Ar trebui nişte poze. Şi dacă...

— Da?

— Dacă vă aduc un dispozitiv mic, discret, aţi putea să faceţi poze?

Se făcu o linişte apăsătoare.

— Nu suntem spioni, domnule Kershaw, spuse Thierry.

Toată lumea râse, pentru a mai destinde atmosfera. Apoi Natacha arătă un text scris la maşină.

— Pregătim un manifest pe care îl vor semna toţi cercetătorii care lucrează la manuscrise, pentru a denunţa

cenzura Vaticanului. Vi-l vom trimite imediat ce colegii noştri îl vor fi semnat.

Iată că totuşi nimeni nu semnă. Niciun cercetător de la Muzeul Rockefeller nu vru să certifice un text care li se părea revoltător. Cât despre articolul din *Arheologia Bibliei*, acesta fu scris... dar pus în aşteptare. Oricât de cunoscut era pentru spiritul său deschis, redactorul-şef găsi acele acuzaţii exagerate şi fără temei. A preferat să aştepte ca schimbările ce erau pe cale să se producă la Vatican să îşi facă resimţite efectele şi ca mult aşteptatele traduceri să apară. Pentru Natacha acesta fu încă un efort în van.

50.

Preferând să nu atragă atenţia, Montini îl rugă pe părintele Ernetti să nu reia imediat munca la cronovizor. Avea şi mult de lucru pentru pregătirea conciliului. Prin urmare, Pellegrino începu să predea muzica veche la fundaţia Cini. De altfel, primise şi un document excepţional de la un cercetător francez. Era o „partitură" babiloniană, veche de trei mii patru sute de ani. Era, fără îndoială, una dintre cele mai vechi partituri muzicale din lume, poate cea mai veche. Era gravată pe o tăbliţă de lut

şi fusese găsită aproape intactă într-unul din siturile arheologice din Irak.

— Se pare, le-a spus Pellegrino studenţilor săi, că este vorba de o rugăciune. Cea a unei femei bolnave, încă tânără, care simte că i-a venit ceasul. Ea se roagă unui zeu şi îi cere să o ajute. Vom încerca împreună să o descifrăm.

Se puseră toţi pe treabă, timp de câteva luni. La final rugară pe trei instrumentişti să reconstituie notele muzicale cât mai fidel posibil şi apoi înregistrară rezultatul. Fu o adevărată plăcere să reînvie acele note după mai bine de treizeci şi cinci de secole.

Funcţia sa de exorcist oficial al eparhiei nu-i lua decât câteva ore pe lună părintelui Ernetti. Aşa cum era de aşteptat, fu chemat în Veneto de mai multe ori pentru presupuse cazuri de „posedare”. Tulburările pe care a trebuit să le trateze ar fi putut fi foarte simplu tratate de către un psiholog, chiar şi de unul începător. Dar ţăranii care îi cereau ajutorul credeau doar în virtuţile vindecătoare ale credinţei. Aşa că îşi jucă rolul, stropind bolnavul cu apă sfinţită şi dându-le celor dragi sfaturi utile de bună conduită, precum şi o serie de rugăciuni. În general, asta era suficient.

Într-o zi însă, fu chemat de maica superioară a unei mici mănăstiri capucine din Ordinul Clara de Assisi[37], la aproximativ douăzeci de kilometri de Veneţia, pentru o treabă mai dificilă.

— Părinte, spuse ea la telefon, sunt foarte îngrijorată! Cred că avem în mănăstirea noastră un caz înfricoşător de posedare.

— Daţi-mi câteva detalii, maică...?

— Sunt Mama Gisella Battaglia, de la Mănăstirea Ordinului Clara de Assisi din Martellago. Trebuie să veniţi să vedeţi, părinte! Este foarte greu de descris.

Aflat în mica sa maşină de serviciu, Pellegrino se porni către mănăstire, o clădire cu aspect modest, ridicată în afara oraşului. Sună la soneria de la intrare. O tânără maică îi deschise uşa.

— Bună ziua, soră! Eu sunt părintele Ernetti.

— Maica superioară vă aşteaptă, părinte!

Traversară o curte înflorită, bine întreţinută. Stareţa mănăstirii îl primi în micul său birou. Era o femeie de vreo patruzeci de ani, care îşi ascundea cu greu răceala în spatele unui zâmbet forţat.

— Te ascult, maică Battaglia! îi spuse Pellegrino.

---

[37] Ordinul Doamnelor Sărace sau Ordinul Clarelor sărace, care a fost creat în 1212 de Clara de Assisi, la cererea lui Francisc de Assisi.

— Este vorba despre una dintre călugăriţele noastre, sora Florinda Ricci. E nouă aici, nu are mai mult de douăzeci de ani.

— De ce a ales mănăstirea?

Punea această întrebare deoarece multe dintre cazuri erau consecinţele unei „vocaţii” prost alese.

— Familia sa a adus-o aici, la începutul anului trecut. Trebuie să vă spun că biata fată, cum să mă exprim...

Îşi duse mâna la frunte.

— Are o tulburare mintală?

— Da, dar era apreciată de toată lumea de aici. Nu s-a ferit niciodată de muncă, întotdeauna era prima la bucătărie şi la treburile casnice. Şi era foarte evlavioasă.

— Ce s-a întâmplat?

— Luna trecută, s-a transformat.

— S-a transformat? În ce?

— Într-o creatură!

Maica superioară îl conduse pe Pellegrino la chilia tinerei călugăriţe. Avea un mănunchi de chei cu ea. Aşadar, tânăra fată era izolată. Deschise uşa. Era o chilie mică, ca oricare alta, cu excepţia unui singur detaliu: pereţii erau complet goi. Nici o cruce, nici o icoană a lui Hristos sau a Fecioarei, nimic. Doar un pat mic pe care stătea, prosternată, o fată foarte tânără, cu chipul unui înger.

— Florinda, acesta este părintele Ernetti. A fost trimis de arhiepiscopie să te ajute, spuse maica superioară.

Tânăra fată era îngrozită. Pellegrino se aplecă spre ea.

— Bună, Florinda! spuse el zâmbind. Ce se întâmplă cu tine? De ce ai scos crucifixul din camera ta?

— Arătaţi-i-l pe al dumneavoastră, părinte! spuse maica Battaglia. Veţi înţelege!

Pellegrino scoase un crucifix destul de mare din trusa sa de exorcist. La vederea lui, tânăra Florinda scoase un ţipăt sfâşietor, ca şi când ar fi fost torturată.

— Dar ce se întâmplă cu tine, copila mea? spuse uimit părintele Ernetti. Este crucea Domnului nostru!

Monahia se dădu înapoi. Se lipi de perete şi-şi ascunse faţa în pernă.

— Ritualul, părinte, faceţi ritualul! spuse maica superioară.

Pellegrino rosti primele cuvinte care îi veniră în minte din ritual. Le spuse în latină:

— *Exorcisamus te, omnis immunde spiritus, omnis satanica potestas, omnis incursio infernalis adversarii, omnis legio, omnis congregatio and secta diabolica*.[38]

[38] „Te exorcizăm, oricine ai fi, duh rău, puterea satanică, ceată a duşmanului infernal, legiune demonică, orice adunare sau sectă diavolească.” (din lat.).

Atunci se întâmplă ceva extraordinar. Fata se întinse cu faţa în jos pe podea şi se zvârcoli ca un vierme. Apoi, creatura deveni un şarpe. Sora Florinda deschise gura şi flutură limba frenetic, ca un şarpe.

— Ritualul, părinte! imploră din nou maica superioară. E posedată!

Părintele Ernetti reluă restul ritualului.

— *Imperat tibi Deus Pater, imperat tibi Deus Filius, imperat tibi Deus Spiritus Sanctus, imperat tibi majestas Christi, æternum Dei Verbum caro factum*...[39]

Monahia se zvârcolea de durere ca o insectă ce fusese otrăvită. Pellegrino luă sticluţa cu apă sfinţită şi o stropi pe Florinda care îşi pierdu cunoştinţa.

— Dacă v-aş fi spus asta la telefon, m-aţi fi crezut? întrebă maica superioară.

— Trebuie să aveţi grijă de ea! spuse Pellegrino înspăimântat.

— Nu vă fie frică! spuse maica superioară. Îşi va recăpăta cunoştinţa şi se va comporta ca şi cum nu îşi aminteşte nimic. E un caz de posedare, nu-i aşa?

— Posibil, spuse Pellegrino. Acum trebuie să doarmă.

— Crezi că Demonul a dispărut?

---

[39] „În numele lui Dumnezeu Tatăl, Dumnezeu Fiul şi Dumnezeu Duhul Sfânt, Hristos, Stapânul lumii, Dumnezeu întrupat, îţi porunceşte...” (din lat.).

— Eu... încă nu ştiu nimic. Aveţi grijă de ea şi sunaţi-mă dacă reapar manifestările.

Pe drumul de întoarcere acasă, părintele Ernetti era bulversat. Speriat de ceea ce tocmai văzu şi plin de compasiune infinită pentru tânăra Florinda. Noaptea nu putu să doarmă. A doua zi merse să îl consulte pe părintele Alfonso, predecesorul său.

— Ceea ce îmi descrii îmi aminteşte de un caz de adevărată posedare diabolică. Nu am întâlnit decât două astfel de cazuri în douăzeci şi cinci de ani de practică. M-au marcat pentru totdeauna.

— Ce să fac, părinte Alfonso?

— Nu te voi putea ajuta, Demonul te-a văzut şi te provoacă. Acum este o luptă între El şi tine. Trebuie să-l învingi singur.

— Crezi că El este încă în ea?

— Este posibil. Ai două lucruri de făcut: citeşte şi reciteşte cele douăzeci şi unu de reguli ale ritualului de exorcizare.

— Le-am mai citit şi atunci când am făcut formarea, spuse Pellegrino.

— Nu este suficient să le fi citit, trebuie să le înveţi pe de rost şi să le cunoşti în latină. Fără aceste reguli, vei fi dezarmat înaintea Bestiei.

— Le voi învăţa!

— Al doilea lucru, continuă părintele Alfonso, este să cunoşti semnele prezenţei Diavolului. Dacă te pregăteşti pentru asta, vei fi mai puţin surprins. O vei recunoaşte când vei auzi că posedatul vorbeşte o limbă pe care nu o ştie, când îl vezi levitând, când va manifesta o putere supraomenească, când urlă ca un animal.

E ferm convins de ce spune, îşi zicea Pellegrino*. Până la urmă, asta presupune meseria asta*.

Nu mai primi niciun telefon de la Mănăstirea Martellago. Pellegrino se rugă în Biserica San Giorgio Maggiore pentru mântuirea micuţei Florinda. Din fericire, deschiderea conciliului de la Vatican îl solicită la Roma. Ceremonia fu grandioasă. Două mii patru sute de preoţi ai conciliului, cu mitre albe pe cap, traversară Piaţa Sf. Petru şi intrară în bazilică. Veneau de peste tot din lume, fiecare cu propria limbă şi propria cultură. În timp ce Montini se ocupa de treburile din culise, arătându-şi toată priceperea politică de care era capabil, părintele Ernetti se mulţumit cu un rol destul de confortabil de observator. La nouă şi jumătate fix, Papa Ioan al XXIII-lea, purtând tiara pe cap, îşi făcu intrarea sa solemnă şi ţinu un discurs de deschidere, care dură şapte ore! Bietul om, care avea probleme cu statul în picioare, era complet epuizat la terminarea discursului.

Două zile mai târziu, întrucât adunarea se pregătea să înceapă dezbaterile, evenimentele luară o întorsatură

neaşteptată. Mai mulţi episcopi contestară „meniul” pe care îl concepuseră comisiile pregătitoare pentru conciliu. Cei mai vehemenţi fură cei din delegaţia braziliană şi cel mai indignaţi dintre toţi fu, evident, Dom Alberto Carvalho, episcopul de Rio.

— Dragi părinţi, spuse el adresându-se publicului, nu putem accepta acest conciliu organizat întru totul dinainte! Temele au fost definite fără a ne cere părerea, membrii comisiilor au fost numiţi în prealabil.

Spre surprinderea tuturor, el fu foarte aplaudat. Majoritatea participanţilor cerură o amânare de câteva zile a conciliului, astfel încât temele dezbaterilor să poată fi rediscutate în comun. Din tribuna sa, Pellegrino îl văzut pe Montini fierbând. Papa luă act de aceste cereri. În total, această primă şedinţă a conciliului dură mai puţin de o oră[40]! La ieşire, episcopul de Rio se duse direct la Montini care cobora treptele în compania părintelui Ernetti.

— Nu ne-am salutat azi dimineaţă!

— Încă o dată, Alberto, ai provocat o mare harababură în această adunare!

Câţiva prelaţi se adunară în jurul celor doi vechi prieteni.

— A fost o harababură meritată, răspunse Carvalho astfel încât toată lumea să audă. Cum puteţi vorbi despre

[40] Toate aceste relatări s-au petrecut întocmai.

aggiornamento, monsenior, dacă trageţi aceleaşi sfori ca în trecut? Democraţia este bună pentru toată lumea, chiar şi pentru Biserică!

— Nu te vei schimba niciodată! spuse Montini. Haide, părinte Ernetti!

Acest nume atrase atenţia lui Carvalho. Îi vorbi direct lui Pellegrino.

— Sunteţi părintele Pellegrino Ernetti?

— Da, da.

— Nu ne cunoaştem direct, spuse Carvalho, dar am auzit multe lucruri despre dumneavoastră, părinte Ernetti. Mi s-a spus că sunteţi un muzicolog excelent, un fizician genial şi un inginer iscusit. O mulţime de calităţi pentru un singur om!

Pellegrino nu ştia prea bine ce să spună. Observă că Montini îşi pierde răbdarea.

— Iartă-ne, Alberto, dar trebuie să vorbim!

— Sigur, sigur. Ne revedem peste o săptămână, cel puţin atât va dura până se va pune pe picioare conciliul.

Montini îl trase deoparte pe Pellegrino.

— Părinte Ernetti, fugiţi de acest om ca de ciumă, este capabil de orice!

— Credeţi că ne cunoaşte proiectele?

— Vă reamintesc că l-a trimis pe Bayard să vă spioneze laboratorul. Este necesar să ne ferim de el, este foarte iscusit.

Din cauza întreruperii temporare a conciliului, Pellegrino decise să se întoarcă la Veneţia. Era ora unsprezece noaptea. Se întinse pe canapea, reflectând asupra evenimentelor din ziua care tocmai trecuse. Se auzi o bătaie în uşă. Era chemat de urgenţă la telefon. Fugi imediat în vestiarul paznicului. Era maica Battaglia, care îl chema disperată.

— Părinte, trebuie să veniţi, a început din nou!

51.

Devorat. Fusese devorat de insecte. Se dădea pe faţă şi pe braţe cu creme cu miros înţepător, dar degeaba. Cine l-ar fi recunoscut pe distinsul profesor Desmond Miller de la Institutul Nuclear Researchers din Chicago, în acest bărbat nebărbierat, care transpira abundent, îmbrăcat cu pantaloni scurţi şi cu o cămaşă americană mototolită? Dar cum să te îmbraci altfel în această umezeală insuportabilă? Evident că laboratorul de la subsol, pe care Carvalho îl pusese la dispoziţia sa, în Macapa, era dotat cu un sistem puternic de aer condiţionat, dar acesta era setat pentru maşini, nu pentru oameni. Pentru a intra acolo,

Miller trebuia să poarte un pantalon de lână şi o jachetă căptuşită cu blană. Pentru a ieşi, îşi punea înapoi pantalonii scurţi şi o cămaşă. Un du-te-vino excelent pentru sănătatea sa!

El o informă pe soţia sa, Anna, că guvernul american îi solicitase colaborarea pentru câteva luni, la acest nou proiect pentru o armă, într-o bază secretă din Montana. Îi putea scrie. Scrisorile erau puse pe o adresă a unui corespondent din Statele Unite care le trimitea în Chicago, pentru a-şi acoperi urmele. Când îi dădu prima scrisoare lui Joaquin, şeful Serviciului de pază a lui Carvalho, fu surprins să vadă că omul o deschise şi o citi cu atenţie.

— Îmi citiţi corespondenţa, *señor*? întrebă Miller.

— Aşa a comandat Dom Alberto, răspunse Joaquin. Proiectul nostru trebuie să rămână secret. Verific să nu comiteţi vreo imprudenţă.

Citi scrisoarea. Fu surprins.

— Scrieţi că „îngheţăm aici”? Doriţi să scadă nivelul de aer condiţionat?

— Nu! răspunse enervat Miller. Pentru soţia mea, sunt în Montana.

Brazilianul izbucni în râs.

— Excelent! În rest, nicio problemă.

Miller se întoarse la muncă. Pentru început, era necesar să reconstituie ansamblul teoretic pus la punct de grupul

de cercetare. Nu putea avea încredere decât în notele sale şi în memoria sa. Pentru majoritatea oamenilor, acest lucru ar fi fost insuficient. Dar Desmond Miller era un mare fizician, cu adevărat un vârf în domeniu. În breasla sa, puţini s-ar fi putut lăuda cu o memorie atât de bună, un adevărat set de „Mind Maps”, ce rezumau raţionamente complexe într-o reţea arborescentă.

Spre surprinderea sa, Carvalho îi trimise rapid un colaborator. Era un italian pe care el îl recrutase la CERN, Centrul European pentru Cercetări Nucleare. Se numea Tomaso Castaldi şi vorbea fluent engleza.

— Sunt foarte onorat să vă cunosc, domnule profesor Miller, spuse tânărul fizician.

— Carvalho v-a spus ce facem aici? întrebă Miller.

— Da. Ideea mi s-a părut puţin... ciudată. Dar din moment ce era vorba de dumneavoastră şi contractul era foarte generos, am acceptat fără prea multe discuţii, răspunse Castaldi.

— Ce formare aveţi? întrebă profesorul. Îmi păreţi foarte tânăr.

Castaldi terminase un curs de fizică la Universitatea din Padova, apoi a aplicat la CERN chiar din momentul în care a fost fondat. Lucra acolo de cinci ani.

— Cunoaşteţi bine fizica cuantică?

— Nu am construcţia unui teoretician, profesore. La CERN eram însărcinat să detectez particulele într-o cameră cu bule. Un bun inginer, sunt, da.

Desmond avea senzaţia că stă în faţa unuia dintre studenţii săi. La prima vedere avea trei categorii descendente: „Nivelul Enrico Fermi” la etajul superior, „Nivelul Desmond Miller” imediat dedesubt, „Nivelul profesorului de fizică-chimie dintr-un liceu” ultima treaptă. Tomaso Castaldi fu băgat, evident, în a treia categorie. E bine şi aşa, avea ce face cu el.

— Înainte de a face ceva, trebuie să reconstituim teoria care permite acestei maşini să existe. Acestea sunt noţiuni dificile, Tomaso, care provin parţial de la Majorana şi parţial de la cercetătorii care au lucrat la proiectul „Sant’Agostino”. Dacă o fac singur, îmi va lua luni de zile. Împreună, va merge mai repede. Şi Carvalho se grăbeşte.

Îi dădu lui Castaldi o parte din notele sale, cu sarcina ca acesta să le transforme în elemente utilizabile. Tânărul părea îngrijorat. Miller îl linişti.

— Toate acestea îţi pot părea puţin dificile, dar dacă eşti deştept, le vei da de cap.

Din păcate, Tomaso Castaldi nu era prea isteţ. Miller înţelese acest lucru foarte repede, când descoperi că ceea ce lucrase era plin de erori. Nu era nevoie să insiste. Nu i-a

spus nimic tânărului, dar îl avertiză pe Joaquin care îi dădu lui Carvalho un telefon.

— Domnule profesor, se auzi vocea lui Carvalho, am auzit că nu este potrivit Castaldi?

— Este plin de bune intenţii, părinte. Dar nu are nivelul de pregătire necesar. Cu el voi pierde mai mult timp decât dacă lucrez singur.

Se făcu tăcere.

— E vina mea, recunoscu episcopul. Am făcut o alegere proastă. Îţi voi găsi pe altcineva. Poţi să mi-l dai pe Joaquin?

Schimbară câteva cuvinte în şoaptă, în braziliană. Apoi Joaquin închise telefonul. Pe la amiază, Joaquin se întoarse la laborator. Îi şopti ceva la ureche, lui Desmond Miller:

— Domnule profesor, noul dumneavoastră colaborator, Manfred Ehrlich, va fi la Macapa vinerea viitoare. Părintele Carvalho vă asigură că de data aceasta a ales o persoană de valoare.

— Bravo, a fost rapid. Îl veţi trimite pe Tomaso Castaldi înapoi în Italia?

Joaquin avu un zâmbet fatidic.

— Cu tot ceea ce ştie?

Desmond avu un presentiment.

— Doar nu o să-l... ţineţi aici toată viaţa?

— Nu ştiu. Ştiţi, unele vieţi sunt scurte.

Îl luaseră pe Castaldi cu ei. Din nou, Miller simţea că trăieşte un coşmar. Urcă scările şi ieşi din laborator. Întunericul era pătrunzător, nu se mai auzea decât concertul nesfârşit al animalelor sălbatice. Deodată se auziră strigăte în italiană. Era vocea lui Tomaso Castaldi. Se auziră două focuri, unul după altul. Apoi tăcerea se restabili. Miller simţi un fior pe şira spinării. Înţelesese că fusese omorât.

52.

La chemarea maicii superioare, părintele Ernetti plecă din nou spre Mănăstirea Martellago a doua zi, imediat ce răsări soarele. Însoţit de o tânără monahie, merse la chilia Florindei. Maica Battaglia îl aştepta lângă tânăra călugăriţă.

— Sora mea, ar fi posibil să ne lăsaţi singuri? Aş vrea să-i vorbesc în privat.

— În niciun caz! răspunse ea ferm. Pentru familia ei, care mi-a încredinţat-o, trebuie să fiu prezentă la toate întâlnirile voastre.

Pellegrino nu insistă şi se apropie de fată.

— Florinda, spune-mi cum a început... boala ta?

În ciuda fricii şi a timidităţii, tânăra fată vorbi clar, uitându-se în gol.

— Eu... Era Miercurea Cenuşii, părinte. Deodată, când am intrat în capelă, nu mai puteam respira. Mă sufocam. O soră mi-a venit în ajutor, dar nu voiam ca ea să mă atingă. M-am dus să mă închid în celula mea.

— Atunci, preciză maica superioară, a rupt crucifixul care atârna pe perete, precum şi imaginile Fecioarei. Şi-a aruncat şi cartea de rugăciuni în hol.

— De ce ai făcut asta, copila mea? întrebă Pellegrino.

— Simţeam că toate acele lucruri îmi făceau rău, părinte. Sunt posedată, nu-i aşa?

— Vom vedea.

Îi arătă iar crucifixul. Brusc fata se contorsionă, cu picioarele răsucite de parcă ar fi avut o criză severă de epilepsie. Începu să saliveze. Aşa cum o cerea ritualul, Pellegrino îi vorbi în latină Demonului care putea fi în ea.

— Cum Te numeşti? spuse el. Eşti, Sunteţi unul sau mai mulţi? Cum ai intrat în ea? Oricine ai fi, las-o în pace!

O stropi pe fată cu apă sfinţită şi continuă cu o altă parte a ritualului:

— *Cessa decipere humanas creaturas, eisque æternæ perditionis venenum propinare: desine Ecclesiæ nocere*

and ejus libertati laqueos injicere. Vade satana, inventator şi magister omnis fallaciæ, hostis humanæ salutis.[41]

Maica superioară, cu ochii scoşi din orbite, începu să invoce şi ea puterile divine:

— Fie ca Fecioara Preacurată să îţi sfărâme capul!

Cu un gest din mână, Pellegrino îi poruncit să tacă.

— *Humiliare sub potential manu Dei; contremisce et effuge, invocato a nobis sancto et terribili nomine Jesu, quem inferi tremunt.*[42]

Tânăra fată se linişti. Gâfâitul se opri. Părintele Ernetti o şterse pe frunte cu o cârpă. Îi luă pulsul.

— Doarme. Lasă-o să se odihnească, o să o revăd mâine.

A doua zi, Florinda părea să-l aştepte liniştit. Pellegrino îi vorbi cu blândeţe.

— Florinda, să ne întoarcem la ziua în care a început toată treaba asta. Era Miercurea Cenuşii, mi-ai spus?

— Da, părinte, spuse Florinda.

— Ce ai făcut după rugăciune?

---

[41] „Încetează să mai duci oamenii spre înşelare şi să torni peste ei otrava pedepsei eterne. Nu mai face rău Bisericii şi nu-i mai îngrădi libertatea. Înapoi, Satano, stăpânul şi creatorul tuturor înşelăciunilor, duşman al mântuirii oamenilor!” (din lat.).

[42] „Pleacă-te sub mâna puternică a lui Dumnezeu, tremură şi fugi când chemăm numele Sfântului şi Înfricoşătorului Iisus care face iadul să tremure.” (din lat.).

— M-am dus să întind nişte rufe, părinte.

— Unde?

— În grădina mică, lângă Fântâna de aur.

Părintele Ernetti se întoarse spre maica Battaglia, care rămase în picioare, în prag.

— Ce este acesta Fântână de aur?

— Este numele pe care l-am dat fântânii din spatele mănăstirii, explică ea.

— Deci ai înşirat rufele. Şi după aceea?

Florinda izbucni în plâns.

— Ce s-a întâmplat la Fântâna de aur, Florinda? insistă Pellegrino.

Tânăra fu din nou cuprinsă de tremurături. Maica superioară se duse lângă ea şi o luă în braţe.

— Opreşte-te, părinte, este doar un copil! Aceste convulsii o vor ucide!

Pellegrino văzu în privirea ei o umbră de ură care îl tulbură.

Întors la Veneţia, Pellegrino merse în atelierul său din cartierul Accademia. Îi trecu o idee prin minte, ce putea explica întreaga poveste, dar avea nevoie de dovezi. Se uită la cronovizor. Ar fi fost suficient, datorită lui, să se întoarcă în timp până la ziua când Florindei i se întâmplă ceva şi ar şti. Mai rămânea de văzut dacă avea dreptul s-o facă pe-a spionul cu semenii săi sau nu. Cândva, în

discuţiile libere cu părintele Leonardo, evocaseră o ipoteză nebună:

— Imaginaţi-vă, spusese Leonardo, că decidem să proiectăm nu ani sau secole în trecut, ci doar o secundă în trecut. Este posibil, nu-i aşa?

— Da, răspunsese Pellegrino, este chiar foarte uşor.

— Am putea pătrunde apoi în intimitatea fiecăruia dintre noi, aproape la secundă, peste tot, pe tot globul. Aţi putea merge la vecinul de peste drum pentru a-l urmări ce face în timpul liber sau la preşedintele Statelor Unite când se ceartă cu soţia sa... cu un decalaj de doar o secundă, adică aproape nimic. Asta ar duce către sfârşitul vieţii private. Pornind de acolo, orice şantaj devine posibil.

Totuşi, chiar asta se pregătea să facă. Părintele Ernetti ştia foarte bine ce înseamnă să păcătuieşti. Dar chipul bolnav al micii Florinda era mai puternic decât orice. Dacă Diavolul era responsabil pentru durerea ei, nu putea face nimic. Dar dacă suspiciunea lui se dovedea a fi adevărată...

Puse aparatul în funcţiune. Programă coordonatele geografice ale mănăstirii. Apoi introduse data care îl interesa. Florinda vorbea despre Miercurea Cenuşii, a doua zi după Mardi Gras. Anul ăsta pica pe 27 februarie. Ecranul arăta mănăstirea în ansamblul ei. Era dimineaţa devreme. Se puteau vedea luminile aprinse în interior, dar nimeni în

afară. Ernetti aşteptă. Pe la ora opt, o văzu pe Florinda ieşind din clădire cu un lighean de rufe în mână. Se duse să le întindă în mica grădină care se afla în spatele mănăstirii. Părea fericită şi lipsită de griji.

Cineva se apropie de ea. Era maica superioară. Îi şopti ceva la ureche şi o mângâie pe burtă. Pellegrino se temea de ceea ce se va întâmpla în continuare. Maica superioară o duse pe Florinda să se aşeze pe o mică fântână ce ieşea din pământ. Fără îndoială că era „fântâna de aur”. În timp ce o îmbrăţişa, îşi strecură mâna sub fusta călugăriţei. Florinda era speriată. Încercă să reziste, dar maica Battaglia continua insistentă. Pellegrino văzuse destul.

A doua zi se prezentă din nou la mănăstire. Maica Battaglia îl întâmpină cu răceală.

— Părinte, spuse ea, nu cred că este util să continuaţi aceste sesiuni. Îi pun sănătatea în pericol surorii Florinda.

— Maică Battaglia, spuse Pellegrino, nu cu ea vreau să vorbesc, ci cu dumneavoastră.

Instinctiv, maica superioară deveni suspicioasă.

— Nu prea am timp, părinte. Trebuie să...

— Mă tem că nu aveţi de ales, insistă Pellegrino.

Ea se resemnă.

— Bine, dar grăbiţi-vă! spuse ea.

— Voi fi direct, maică Battaglia. În scara păcatelor, pentru un bărbat sau o femeie ai lui Dumnezeu, există

unul mai rău decât curvia. Este acela de a preacurvi cu o fată inocentă fără consimţământul ei.

Maica superioară încremeni.

— Ce vreţi să spuneţi?

— Ştiu ce s-a întâmplat pe 27 februarie la Fântâna de aur, spuse Pellegrino privind-o drept în ochi.

Ea se uită în altă parte.

— În ziua aceea, din păcate, a intrat Demonul în bietul copil.

— Atunci, răspunse părintele Ernetti, ştiu chipul acelui Demon.

Respiraţia maicii superioare se înteţea, de parcă ascundea o furie de nestăpânit.

— Maică Battaglia, spuse Pellegrino, aţi profitat de o fată inocentă!

Ochii maicii superioare s-au umplut de lacrimi.

— Nu!

— Ba da, asta aţi făcut. Nu mă întrebaţi cum ştiu, dar ştiu.

Ea îşi dădu seama din tonul lui că nu avea rost să se opună. Încercă să minimalizeze incidentul.

— Nu am făcut nimic, părinte! Am încercat, e adevărat. Dar nu voia. Şi a fugit la capelă.

— Este posibil, dar sora Florinda a suferit un şoc traumatic sever în acea zi. Şarpele eşti dumneata, maică Battaglia! Diavolul nu are nimic de-a face aici.

Maica avu o criză de plâns. Luă o batistă mare, îşi şterse ochii, îşi suflă nasul şi vorbi cu capul plecat.

— Aveţi de gând să spuneţi arhiepiscopiei?

— Nu, voi păstra tăcerea. Dar trebuie să juraţi pe Domnul Iisus să nu mai faceţi aşa ceva nici ei, nici altei persoane. Juraţi?

— Jur pe Hristos! spuse ea.

— Cred că, în timp, biata copilă va depăşi acest şoc traumatic. În caz contrar, va trebui să dezvăluie totul şi să fie examinată de un psihiatru.

— Da, părinte!

Îşi puse la loc eşarfa.

— Nu mai păcătuiţi, maică Battaglia!

— Da, părinte!

Când se îndreptă spre ieşire şi era cu mâna pe clanţa uşii, auzi foarte clar pe maica superioară rostind ceva cu voce scăzută.

— *Demone!*

53.

Totul o călca pe nervi. Chiar şi Dov. Îi propusese într-o zi să vină să locuiască cu el în Negev, dar Natacha îl refuzase. Ce avea să facă ea în acel colţ de lume îndepărtat? Nu insistase, aşa cum e obiceiul israelienilor. Sau poate nu voia să ia lucrurile prea în serios. Ei îi plăcea întotdeauna să se întâlnească în weekend, dar aprecie şi când Dov a luat autobuzul înapoi spre Beer Şeva, ca să-i aducă rucsacul.

Într-o duminică, după ce el plecă, se simţi din nou deprimată. Nu din cauza lui Dov, asta cu siguranţă nu. Ce avea să facă ea cu viaţa ei? Totul părea inutil. „Minilovitura ei de stat” fusese un eşec. Nici măcar părintele de Meaux, care avea antene peste tot, nu aflase nimic. Nu se putea opri aici. De câteva săptămâni, munca sa din Qumran o ţinuse departe de prietenii săi de la muzeu. Yoni îi spusese la telefon că Thierry Darmont, care făcea parte din trioul lor de „rebeli”, tocmai acceptase un post de asistent la Universitatea din Haifa, graţie intervenţiei părintelui de Meaux.

— Cei treizeci de dinari ai lui Iuda, spuse ea cu amărăciune.

— Nu vorbi aşa, Nat! Şi pe tine te-a ajutat părintele de Meaux.

— Dar continui să lupt. Sunt sigur că Thierry se va conforma sau că o va face. Este dominican, nu uita!

— Este nedrept să spui aşa. Să nu mai vorbim despre asta la telefon. Ce faci duminică?

— Poţi veni să mă iei de la Qumran, dacă vrei. Am petrece după-amiaza în Ein Gedi.

Situat pe malul Mării Moarte, la treizeci şi cinci de kilometri la sud de Qumran, oaza Ein Gedi n-avea decât un singur defect: duminica, era invadată de turiştii care veneau cu copiii lor să descopere cascadele şi animalele sălbatice în libertate: antilope, capre sălbatice şi chiar castori.

— Ţi-ai adus costumul de baie? îl întrebă Natacha pe Yoni.

— Evident!

— Ce zici să mergem să înotăm sub cascadă?

Se lăsară cuprinşi de plăcerea apei reci care curgea peste trupurile lor.

— „Mi-i strugure de chiparos iubitul meu, în viile din Ein Gedi”, spuse Natacha, citând *Cântarea Cântărilor*.

Şi Yoni:

— „Cât de frumoasă eşti, iubita mea! *Cât de frumoasă eşti!* Ochi de porumbiţă sunt ochii tăi.”

— Şi tu o ştii de rost?

— Oh! doar începutul. El a continuat: „Sărută-mă cu gura ta! *Căci săruturile tale sunt mai bune ca vinul*.”

— Mă duc să mă usuc.

Găsiră un colţişor liniştit.

— Îmi place să te văd aşa, Nat. Te-am simţit atât de... încordată luni de zile. Acel biet deputat din Knesset, cum se numea?

— Moshe Finkelstein?

— Da. Am crezut că o să-l mănânci de viu!

Natacha izbucni în râs.

— „Ce vreţi, prietenii mei, noi nu avem intrare”, spuse ea, imitându-l pe deputat. Ţara arde şi baba se piaptănă!

— Se gândesc la ce e mai urgent: să găsească un *modus vivendi* cu palestinienii şi cu ţările arabe.

— Respectul faţă de istoria noastră este la fel de important ca politica, răspunse ea. Bine, hai îmbracă-te, plecăm!

— Plecăm deja acasă?

— Nu, continuăm spre sud. Mergem la Masada.

Cetatea Masada se afla la douăzeci de kilometri distanţă, cocoţată pe o falnică stâncă de granit. În anii ce au urmat distrugerii Ierusalimului de către romani, cam prin anul 70, ultimii luptători de rezistenţă evrei – majoritatea zeloţi – au ţinut piept unui asediu de şapte luni din partea armatei romane, care avea opt mii de oameni.

— Vrei să urci acolo pe jos? întrebă Yoni.

— Patruzeci de minute pe poteca şarpelui, doar cincisprezece minute prin partea de vest. Ce preferi?

Yoni, care nu era foarte atletic, alese partea vestică. Se putea ajunge în vârful cetăţii urcând de-a lungul imensului terasament construit de romani pentru a da atacul final. De acolo de sus, panorama era uluitoare.

— Încă se văd urmele taberelor romane acolo jos, spuse Yoni.

Natacha se uită şi ea la câteva ruine care rămăseseră în vârf.

— Când au simţit că se apropie înfrângerea, spuse ea gânditoare, cei din cetate au ales să se ucidă reciproc. Au tras bileţele care indicau cine avea să măcelărească pe cine. Şi au făcut-o. Au preferat sinuciderea colectivă decât să se predea.

— Părinţii mei mi-au spus această poveste când eram copil, spuse Yoni. Întotdeauna mi s-a părut ceva... barbar.

— Barbar? se miră Natacha.

— Sublim poate, reluă Yoni, dar totuşi barbar. Au măcelărit femei, copii, bătrâni.

Natacha îşi schimbă brusc atitudinea. Era revoltată de aceste cuvinte. Îl privi direct în ochi.

— Ce ai fi vrut? Să se predea romanilor?

— Nu, dar...

Natacha luă foc, deodată.

— Există lucruri care sunt mai importante decât micile noastre vieţi. Yoni Landau nu eşti decât un laş!

Se întoarse pe călcâie şi se îndepărtă, lăsându-l pe Yoni cu gura căscată. Acesta îşi reproşă faptul că uitase că Natacha era ca un butoi de pulbere ce izbucnea la prima scânteie. Fugi după ea.

— Stai, Nat, nu m-ai înţeles!

Nu-l ascultă şi alergă pe rampa de pământ. Ajunsă pe peron, o luă la stânga.

— Natacha, unde te duci? Maşina este pe cealaltă parte.

— Mă întorc cu autobuzul. Du-te lângă prietenul tău Darmont, Iuda!

Buimăcit, Yoni renunţă să o mai convingă şi plecă singur acasă. Natacha luă autobuzul parcat lângă monumentul ridicat de soldaţii Armatei israeline în memoria celor morţi în Masada. Gravat pe piatră, se putea citi: „Masada nu va cădea niciodată din nou.”

54.

Deşi fu foarte ocupat cu reluarea discuţiilor la conciliul Vatican II, arhiepiscopul Montini îşi făcu timp să se intereseze despre progresele lui Pellegrino, în Veneţia. Îl

invită la prânz, pe o bancă din Piaţa Sf. Petru. Se mulţumiră cu două felii de pizza, însoţite de două sticle mici de Valpolicella.

— Mă feresc de restaurantele aglomerate, spuse Montini, cu toţi aceşti episcopi veniţi din toată lumea întreagă şi al căror chip nu-l cunosc. Conversaţiile pot fi ascultate uşor. Nu vă place pizza, părinte Ernetti?

— Prefer pastele, monsenior.

— Roman până la vârful unghiilor, nu-i aşa? râse Montini. Bine, să vorbim din nou despre aparat. Sistemul dumneavoastră de interferometrie pare să funcţioneze. Acum vă permite să mergeţi şi mai mult în trecut? Să spunem, acum o mie de ani?

— M-am gândit la asta. Ar fi suficient să adăugăm un al patrulea colector la interferometru. Pentru dată, mă gândeam...

Ezită.

— Spuneţi!

— 15 iulie 1099, ziua în care cruciaţii au intrat în Ierusalim.

— O zi îngrozitoare!

— S-au spus atât de multe despre acea zi, monsenior, încât aş vrea să aflu mai multe despre asta.

— Armatele lui Hristos au făcut exces de zel, cred, spuse Montini. Dar nu ezitaţi, acesta este un eveniment istoric ca oricare altul.

— Foarte bine! Vă voi raporta, desigur.

— Te las, Ernetti, am multă treabă. *Bongiorno*, Cardinale Bertolino!

Montini se ridică şi se alătură unui prelat cu care se lansă într-o discuţie aprinsă. Pellegrino rămase o vreme pe bancă. Se uită cu curiozitate la această mulţime colorată de episcopi care reconstruiau Biserica... şi lumea!

— *Bom dia! Tudo bem?*

Era Carvalho care îl salută entuziast. Se întorcea din Brazilia cu noul Boeing 727 de la TWA.

— O adevărată plăcere! spuse el. Luăm avionul seara la Rio, dormim confortabil la *business class* şi ne trezim dimineaţa la Roma. Prietenul tău arhiepiscop nu este cu dumneavoastră?

— A plecat deja la conciliu, răspunse Pellegrino.

— Fug şi eu într-acolo. Într-o zi va trebui să ne cunoaştem mai bine, părinte Ernetti.

— Cu plăcere, Excelenţă!

În aceeaşi seară, Pellegrino luă trenul spre Veneţia. Îi trebuiră câteva zile să se conecteze la un nou colector pentru sistemul general. Apoi îşi programă maşina până la

data atacului cruciaţilor. Îşi setase unghiul de vedere pe Muntele Sion, la sud-vest de oraş. Ecranul arăta cetatea lui David deja luminată de soarele de vară. Reuşise să stabilească un fel de transmitere în „direct”, ca la televiziune, cu un eveniment de acum opt secole şi jumătate. Mânui aparatul pentru a urmări evenimentul de sus şi să vadă toate detaliile sale.

Fu oribil. Trei maşinării de asediu fuseseră aduse pentru a dărâma zidurile de protecţie, vârfurile lor intrând la înălţimea meterezelor. Încetul cu încetul, turnurile se umplură de soldaţi. Dintr-odată, un foc tras traversă aerul şi plonjă într-un turn de atac. Era un foc bizantin, strămoş al aruncătorului de flăcări. Turnul ardea, soldaţii încercau acum să-şi salveze viaţa sărind pe pământ. Unii nu se mai ridicau. Asediaţii traseră alte focuri bizantine către un al doilea turn, care luă foc şi el. Pellegrino se întrebă cum era posibil, în aceste condiţii, să se efectueze asediul Ierusalimului. Mişcând roţile zimţate, el merse înainte cu câteva ore. Văzu cum un al treilea turn fu acoperit cu piei de animale care îl protejară de flăcări. De pe vârf, câţiva cruciaţi îndrăzneţi reuşiră să lanseze un pod către castel. Din acel moment începu măcelul. Alţi soldaţi săriră pe metereze şi începură să-i lovească pe apărători cu săbiile lor grele. Pellegrino nu văzuse niciodată cum se ucide cu săbiile mari, medievale. Filmele Cecil B. de Mille erau

foarte departe de realitate. Cu armele lor, pe care le mânuiau ca pe topoare, cruciaţii spintecau oamenii. Sângele ţâşnea de peste tot şi colora feţele într-un roşu aprins.

Pellegrino avansă iar cu câteva ore şi ajunse pe la începutul după-amiezii. Văzu sute de cruciaţi şi pelerini înarmaţi, îmbrăcaţi în tunici simple, răspândindu-se prin oraş. Pe străzi, în case, jefuiau, masacrau bărbaţi, femei şi copii. Musulmani, evrei sau chiar creştini. Se duceau cu sabia scoasă din teacă, lovind fără deosebire pe oricine le apărea în cale, fără să ţină seama de vârstă sau de rang. Victimele cădeau necontenit în toate părţile, capetele desprinse de leşuri se adunau grămezi. Nu se putea merge pe drumuri, decât călcând pe grămezi de cadavre. Totul ţinu ore întregi. Părintele Ernetti fu îngrozit de acest spectacol, cel al fiinţelor umane transformate în fiare. Nu, nici măcar cele mai feroce fiare nu se comportă aşa.

Apoi se întâmplă ceva extraordinar. Până la sfârşitul după-amiezii, calmul se restabili. Cei care nu reuşiseră să fugă zăceau pe pământ. Sângele curgea abundent pe de-a lungul aleilor înguste. Cruciaţii lăsară armele, armurile şi încălţările. Cu inimile umplute de smerenie şi remuşcare, începură a se ruga Domnului Iisus şi a-L slăvi pe Dumnezeu.

Pellegrino nu mai putu suporta. Întrerupse cronovizorul.

55.

La Macapa, colaborarea foarte eficientă cu neamţul Manfred Ehrlich avu ca rezultat un progres vizibil pentru construcţia maşinii. Trebuie spus că arhiepiscopul Carvalho mai adusese patru colaboratori, ingineri simpli, brazilieni. Nu ştiau ce construiesc, dar, cu o mână de fier, Ehrlich, acum asistent al profesorului Miller, îi condusese în direcţia cea bună. „Maşina lui Majorana”, aşa cum o numeau ei, avea acum aspectul unei mari sfere, amplasate pe un cub. Părintele Carvalho veni să vadă ce progrese s-au făcut. Oricât de mult nega el şi oricât de bună era starea lui de sănătate, nenumăratele călătorii din Brazilia în Italia şi înapoi îl epuizaseră, în cele din urmă. În acea zi era deosebit de obosit şi, prin urmare, irascibil.

— Cât timp, profesore, până testăm aparatul?

— O săptămână, poate mai puţin.

— Reduceţi la trei sau patru zile, vă rog, trebuie să mă întorc la conciliu.

— Voi face tot posibilul, dar va fi doar un test. Ne va mai lua câteva luni până ajungem la varianta finală.

— Un test reuşit este promisiunea pentru o realizare sigură, spuse Carvalho.

Miller profită de ocazie pentru a face cererea pe care o avea în minte.

— Dacă testul nostru este pozitiv, Dom Alberto, mi-ar plăcea să mă întorc câteva zile la Chicago să-mi revăd soţia.

— Mai târziu, domnule profesor. Nu te simţi bine cu noi?

— Da, dar soţia mea...

Nu îl mai asculta...

De vreme ce voia să termine cât mai repede, Miller făcu eforturi duble. Trei zile mai târziu, maşina fu gata pentru o primă încercare.

— Mă conectez? întrebă Manfred Ehrlich.

— Da, daţi-i drumul!

Ehrlich conectă cablul de alimentare. Apoi apăsă butonul mare de alimentare. Maşina lumină slab şi scoase un huruit ca al unui ventilator mare, care scoate aerul cald afară. Miller activă apoi sistemul de vizualizare. După câteva secunde, imaginea arătă grupul lor mic din laborator, văzut de sus şi alb-negru. Exclamară în cor şi aplaudară.

— Măcar se poate vedea ceva, spuse Desmond Miller. Vă reamintesc, Dom Alberto, că nu este o imagine obişnuită de televiziune. Nu există nicio cameră foto agăţată undeva. Cronovizorul nu captează fotoni, ci

neutrinii remanenţi emişi de ceea ce e în jur. Dumneavoastră, eu, noi, maşina, pereţii laboratorului.

— Înţeleg, spuse Carvalho, captează neutrinii de astăzi. Dar cei din trecut?

— Pentru cei din trecut vom vedea, a răspuns Miller.

Arătă spre o masă goală.

— Acum trei zile, la ora nouă dimineaţa, am aşezat pe această masă două obiecte: un ceas mare cu alarmă şi un calendar deschis la data de alaltăieri. Apoi le-am luat de acolo. Îi voi cere lui Manfred să programeze o întoarcere în timp de 260.000 de secunde. Vom vedea dacă obiectele noastre apar acolo!

— Foarte bine, haideţi! spuse Carvalho, încrucişându-şi braţele.

În tăcere, Ehrlich făcu reglajele necesare şi porni maşina. Nimic.

— Ce?! se miră Manfred.

Reporni aparatul. Apărea aceeaşi imagine a micului lor grup care aştepta minunea.

— Vreo problemă, Manfred? întrebă Desmond îngrijorat.

— Din punctul meu de vedere niciuna, domnule profesor! Totul funcţionează perfect.

— Totul este în regulă, cu excepţia faptului că nu funcţionează! spuse un Carvalho exasperat.

— Noi fizicienii, spuse Miller încercând stingherit să glumească, numim asta „efectul vizitator”. Tocmai atunci când vrei să demonstrezi ceva, nu merge nimic.

— Nu am chef să râd, profesore Miller! spuse amenințător Carvalho. Ce ai de gând să faci acum?

— Să aloc câteva ore pentru a verifica totul.

Verificară totul şi ajunseră la concluzia că totul era în regulă... Cu excepţia faptului că tot nu funcţiona! Carvalho intră în laborator pentru a patra oară în acea zi. Părea să fie pe punctul de a exploda.

— Deci, domnule profesor?

— Nu e o problemă tehnică, spuse Miller. Sistemul a fost intenţionat blocat de o „cheie” electronică programată în aparat. Aceasta îl împiedică să funcţioneze.

— Un fel de cod secret?

— Exact.

— Recunosc mâna lui Montini, spuse Carvalho. În locul lui, aş fi făcut la fel. Cum se poate debloca aparatul?

— Fără cod e imposibil. Am o idee...

— Spune!

— Părintele Pellegrino Ernetti. În afară de Montini, el este singura persoană care ar putea deţine această cheie, spune Miller. El a fost cel care a centralizat toată munca echipei noastre.

— Ernetti, desigur! strigă Carvalho. Ar fi trebuit să mă gândesc la asta.

— Dacă am dreptate, spuse Miller, va trebui să-l convingem.

— Asta, domnule profesor Miller, e treaba mea!

56.

Nu, dar ce-o fi fost în capul meu? îşi spune ea. După această scenă un pic deplasată pe care i-o făcuse lui Yoni în Masada, Natacha se simţea mai singură ca niciodată. Şi singurătatea, ştia şi ea, nu era deloc bună pentru sănătatea ei. Să-l sune ca să-şi ceară scuze? Ei nu îi stătea în fire, el era cel ce ar fi trebuit să sune. Dar el nu sună. Natacha fie nu dormea, fie dormea prost. Ideile şi imaginile, întotdeauna aceleaşi, îi reveneau necontenit în minte, noapte de noapte. În timpul zilei, săpa în bucăţica ei, cu gesturi mecanice şi nu mai vorbea cu nimeni. Sacha, care coordona munca arheologilor, observă acest lucru.

— Natacha, te simţi bine?

— Desigur, nu am nimic. Sunt doar puţin obosită.

Sacha era un fin observator. Îi sugeră să-şi ia câteva zile libere. Ea refuză, nu voia să se întoarcă la Ierusalim. Nu acum.

Într-o seară, Sacha invită un geolog de la universitate să ţină o prelegere improvizată despre tema „Qumran şi cutremurele”. Explorase îndelung regiunea. La susţinerea tezei sale, el întinse pe o masă câteva bucăţi de rocă, precum şi probe de sol.

— În opinia mea, spuse el, esenienii au ajuns la un sit care a existat anterior, dar care probabil fusese distrus de un cutremur. Sunt frecvente în zona aceasta.

— În ce perioadă au sosit? întrebă un arheolog.

— În raportul meu sugerez anul 134 înaintea erei noastre. Cutremurul care avusese loc cu un an înainte alungase orice urmă de locuitori, cel mai probabil un trib din deşert. Esenienii, care veneau în majoritate din Ierusalim, au refăcut câteva clădiri şi le-au construit pe cele pe care le cunoaştem acum, unde au redactat şi manuscrisele. Ideea mea...

Ezită şi se uită la Sacha.

— Prietenul nostru ne va prezenta o mică descoperire, bazată pe probele sale de sol, spuse Sacha.

— Probabil comunitatea esenienilor a fost distrusă de un nou cutremur în anul 31 înaintea erei noastre.

Toată lumea începu să comenteze. Natacha reacţionă imediat.

— Aşteaptă! Adică în zilele lui Hristos nu mai era nimeni aici?

— Cred că situl a rămas pustiu după acest cutremur. Şi a rămas în această stare până în vremea noastră.

— Cum puteţi spune aşa ceva?

Aproape că ţipa.

— Natacha, spuse Sacha, aceasta este o ipoteză, nu o certitudine. Cu ce s-ar schimba munca noastră?

— Cu totul, evident că s-ar schimba totul!

Se adresă direct geologului:

— Ce pregătire aveţi dumneavoastră, domnule?

Geologul, surprins de această întrebare, înşiră toate studiile sale. Avea o pregătire solidă.

— Voi formula întrebarea mea altfel: cine vă plăteşte pentru a prezenta astfel de prostii?

De data aceasta Sacha se simţi obligat să o oprească.

— Natacha, îţi interzic...

Ea întoarse capul. Tremura de furie.

— Îmi pare rău pentru acest incident! îi spuse Sacha geologului. Tânăra noastră prietenă este foarte obosită. Munca de aici este epuizantă.

— Este în regulă! răspunse cercetătorul. Încă o dată, domnişoară, nu sunt sigur de nimic.

Natacha nu răspunse nimic. Se ridică şi plecă la culcare. A doua zi, veni să-şi ceară scuze faţă de Sacha.

— Nu ştiu ce am avut, mi s-a părut că toată munca noastră de aici era pusă sub semnul întrebării.

— Natacha, spuse Sacha, dacă îi spun părintelui de Meaux despre acest incident, nu mai ai ce căuta aici.

— Sunt conştientă de asta.

— Deci nu-i voi spune nimic. Dar îţi ordon, de data aceasta, să îţi iei zece zile libere.

— De acord, Sacha!

Se pregăti să plece.

— Aşteaptă! Eu îmi cunosc bine arheologii, de când lucrez cu ei. De ceva timp tu nu eşti în regulă.

— Nu, nu e nimic, e doar oboseală!

— Am ochiul format, Natacha. Fiind preot, ţi-aş fi oferit posibilitatea să te mărturiseşti, dar...

— Evreii nu merg la spovedanie, Sacha. Poate că se înşală.

— Nu se spovedesc, dar pentru a compensa asta au inventat psihanaliza! Iată...

Îi întinse o foaie ruptă dintr-un caiet, pe care scrisese un nume şi un număr de telefon.

— Este un vechi prieten de-al meu, era psiholog în armată, acum lucrează pe cont propriu.

Du-te să-l vezi, s-ar putea să te ajute. Natacha păru surprinsă.

— Un psiholog?

— Nu, un prieten. M-a ajutat foarte mult acum trei ani, când am avut o perioadă grea. E un bun sfătuitor. Promite-mi că-l suni!

— Bine, Sacha! Ne vedem peste zece zile?

— Mai presus de toate, odihneşte-te!

*

— Doctore, pot să vă vorbesc sincer?

— Pentru asta eşti aici.

— Ori sunt eu nebună, ori lumea e întoarsă pe dos.

Îi povestise despre toate demersurile ei care se terminau cel mai adesea cu un eşec. El îi răspunse cu glasul lui blând, abia inteligibil.

— Cred, domnişoară, că munca dumneavoastră ca arheolog a devenit... o chestiune prea personală. Vă umple viaţa un pic prea mult.

— Nu o să vă contrazic.

— Nu am nicio expertiză în domeniul dumneavoastră, dar am senzaţia că ipoteza asupra rolului esenienilor în apariţia creştinismului s-a transformat într-o adevărată obsesie. Toţi cei care nu gândesc la fel sunt fie duşmani care complotează împotriva adevărului, fie trădători sau laşi, gata să se alăture adversarilor dumneavoastră.

— Ştii, doctore, chiar şi paranoicii pot avea duşmani adevăraţi, spuse ea râzând.

El zâmbi.

— Am auzit gluma asta de multe ori, draga mea prietenă! Din nou, nu pun la îndoială validitatea cercetărilor dumitale, nu prea îmi pasă de ele. Cred doar că nu veţi face progrese, nici în munca dumneavoastră, nici în viaţa personală, dacă vă lăsaţi acaparată de o obsesie, dacă deveniţi monomaniacă. Şi tocmai asta vi se întâmplă în acest moment.

— Ce concluzie să trag?

— Dacă veţi continua aşa, vă veţi face din ce în ce mai mulţi duşmani, ceea ce nu vă va ridica deloc moralul. Trebuie neapărat să echilibraţi această pasiune pentru cercetare, care v-a acaparat, cu alte domenii de interes.

— Spre exemplu?

— Dacă n-ar fi vorba de dumneavoastră, aş fi sugerat un soţ, copii, o casă.

Ea râse.

— Asta ar fi prea mult pentru mine.

— Am înţeles! Atunci uitaţi un pic de esenienii dumneavoastră, citiţi romane, faceţi sport, întâlniţi-vă cu alţi oameni, faceţi lucruri diferite. Este vital în cazul dumneavoastră.

— Bine, doctore, voi încerca. Nu mă internaţi?

— Dacă aş fi internat pentru atât de puţin, domnişoară, jumătate din Israel ar fi în spital!

Bine, dar cum să te „echilibrezi”, aşa cum a spus el? Mai întâi se gândi să îşi transforme teza într-o carte pe care să o editeze. Doar că psihologul nu ar fi fost de acord cu asta, cartea încadrându-se în lista obsesiilor sale. Şi apoi ideea de a se aşeza la o masă pentru a scrie câteva săptămâni la rând nu-i surâdea. Trebuia să mişte lucrurile. Merse la muzeu să-şi regăsească prietenii. Îl căută pe Yoni, dar i se spuse că i se alăturase lui Thierry Darmont la Universitatea din Haifa. Natacha ridică din umeri. Apoi discută ipoteza geologului cu unul dintre epigrafiştii francezi. Era la curent cu asta. Acesta îi arătă o ciornă a unui articolul destinat unei reviste ştiinţifice americane, în care un grup de geologi arheologi susţineau că Qumran ar fi fost într-adevăr pustiit de un cutremur violent în anul 31 înainte de Hristos, situl fiind reocupat în timpul domniei lui Irod Antipa – mai exact în vremea lui Iisus din Nazaret – înainte de a fi distrus din nou de romani în anul 68 după Hristos.

Asta o liniştise, dar tot nu ştia ce fel de activitate ar putea alege ca să scape de sentimentul de însingurare. Vorbi îndelung cu un prieten ofiţer, colonelul Yaïr Regev. El fusese la vremea respectivă doar un sergent care avea

grijă de ea cât timp fusese în armată. O sfătui să sune la un anumit Zvi Eizer din Tel Aviv. Ceea ce şi făcu.

Bărbatul de la telefon îi propuse o întâlnire în următoarele săptămâni. Avea nevoie, în prealabil, să caute câteva informaţii despre ea. Nu e de mirare, întrucât omul era unul dintre oficialii Institutului de informaţii şi operaţiuni speciale. Mai pe scurt, Institutul. În ebraică, „Mossad”.

57.

— Dar ateii?

Două mii de preoţi, participanţi la conciliu, rămăseseră cu gura căscată când Carvalho rosti această propoziţie. Conciliul, care îşi reluase sesiunile, aborda acum problema delicată a poziţiei Vaticanului cu privire la libertatea religioasă. Cu această ocazie, Carvalho, proaspăt revenit de la Rio, îşi făcu auzită vocea lui groasă.

— Ce faceţi, o, părinţii mei, cu miliardele de oameni din lumea întreagă, care au ales să creadă mai degrabă în om decât într-un Dumnezeu nevăzut? Chinezii, sovieticii, toţi cei care au adoptat o viziune materialistă asupra lumii?

— Nu ţine de conciliului nostru să vorbească în numele lor! exclamă un cardinal şocat de propunerea lui Carvalho.

Acesta îl privi drept în ochi.

— Cu toate acestea, sunt oameni în carne şi oase, domnule cardinal! Bărbaţi şi femei pe care Biserica îi condamnă pentru că ei cred că Împărăţia cerurilor este aici jos şi care pot decide să transforme societatea şi să-şi construiască propriul destin. De ce să nu le întindem o mână?

Preoţii care luau parte la conciliu erau, într-adevăr, firi deschise, dar totul avea o limită. Cu toate acestea, Carvalho fu aplaudat de câţiva episcopi care aparţineau de aşa-zisa lume a treia. Forfota creată de intervenţia lui îl făcu pe cardinalul care prezida sesiunea să prefere să o întrerupă. Cât despre Sfântul Părinte, el părea să fie copleşit.

Părintele Ernetti participase la această sesiune furtunoasă. Îl *văzu* pe Montini jucând rolul celui care temperează conflictele, rol în care el excela. De data aceasta însă, Carvalho îi dădu mult de furcă. Era atât de instigator, încât într-un fel Pellegrino îl găsea provocator. La urma urmei, a greşit cu adevărat? De ce să ignorăm mai mult de două miliarde de oameni de pe Pământ? Era o întrebare pertinentă şi bună.

— Părinte Ernetti!

Vocea care îl chema venea dintr-un Mercedes negru care se îndrepta spre el.

— Vino mai aproape, părinte Ernetti!

Pellegrino îşi aminti de avertismentele lui Montini. Îl salută de departe pe episcopul din Rio şi grăbi pasul. Dar maşina lui Carvalho îl ajunse din urmă. Până la urmă nu putea fugi!

— Ce părere aveţi, părinte Ernetti, despre intervenţia mea?

Pellegrino nu ştia ce să spună.

— Veniţi să bem ceva împreună, părinte Ernetti! După aceea, tovarăşii mei vă vor duce înapoi acasă. De mult timp voiam să vorbim între patru ochi. *Faça entrar, Gilberto!*[43]

Bărbatul pe nume Gilberto, un tip cu o construcţie impresionantă, coborî din maşină şi aproape că îl împinse pe Pellegrino pe bancheta din spate. Apoi se întoarse pe scaunul din faţă şi demară în trombă. În timpul călătoriei, Carvalho vorbi despre aspectele (prea puţine) bune şi (foarte multele) aspecte proaste referitoare la diverşi vorbitori din conciliu.

— Ah, cât de mult îmi place să întorc pe dos programele gata făcute! Asta este savoarea vieţii adevărate pe care am gustat-o astăzi la conciliu, părinte Ernetti.

Pellegrino nu răspunse. Era îngrijorat. Maşina ajunsese pe autostradă şi se îndrepta acum spre periferia Romei.

[43] „Lasă-l să intre, Gilberto!”

Treizeci de minute mai târziu, vehiculul se opri în faţa unei case frumoase, într-o zonă liniştită.

— Pe vremuri era a tatălui meu, spuse Carvalho. Stau aici de fiecare dată când vin la Roma, mă transformă într-un locuitor din Rocinha! Ştiaţi, părinte Ernetti, că locuiesc în cea mai mare *favela* din Rio?

— Auzisem despre asta, Excelenţă, răspunse Pellegrino. Este un frumos gest de caritate creştină.

Fu condus într-un salon frumos, dar nu luxos. Pe perete, văzu imaginea unui bărbat de vârstă mijlocie, care probabil era tatăl lui.

— Staţi jos, părinte Ernetti! Ce vă pot oferi de băut?

— Nimic, Excelenţă, nu mi-e foarte sete.

— În regulă.

Se aşeză în faţa lui Pellegrino şi-l privi insistent.

— Sunteţi foarte apropiat de episcopul Montini, nu-i aşa?

— Îl cunosc puţin, da, răspunse Pellegrino.

— Am fost multă vreme la seminar cu dumnealui. Este o minte strălucitoare. Credeţi că are şanse, în caz că (Doamne fereşte!) Sfântul Părinte nu îşi va putea termina misiunea?

— Nu ştiu, Excelenţă, nu mă interesează politica.

— Şi bine faceţi, părinte Ernetti. La ce lucraţi acum?

Carvalho îl privi ca un şarpe care hipnotizează un animal mic înainte de a-l înghiţi de viu.

— Eu... particip la conciliu în calitate de observator. Aceasta este cererea papei.

— Şi faimoasa maşină a timpului?

La aceste cuvinte, Pellegrino simţi un fior. *Ştia*. Şi vorbea despre asta ca şi cum ar fi vorbit despre vremea de afară. Montini avea dreptate, acest om era de temut.

— Nu ştiu la ce vă referiţi, Excelenţă.

Nu găsise alt răspuns mai bun. Fu atât de patetic, încât se grăbi să precizeze.

— Nu citesc science-fiction. Şi trebuie să fiu în curând acasă, spuse el, uitându-se la ceas.

— Eşti liber, părinte Ernetti, dar să vorbim totuşi despre maşina ta.

Pellegrino se ridică, vizibil îngrijorat.

— Nu lucrez la nicio maşină, Excelenţă.

Se ridică şi se îndreptă spre ieşire, dar Gilberto îi ţinu calea. Cineva îl imobiliză prin spate, ţinându-l de gât. O batistă urât mirositoare îi fu pusă la nas şi părintele fu repede cufundat într-o stare de semiconştienţă.

58.

Spre finalul dimineţii cardinalul Montini reuşise să liniştească aproape pe toată lumea. Îl căută apoi pe Pellegrino. I s-a spus că plecase de la conciliu, dar un episcop îl văzu intrând în maşina lui Carvalho, lucru care i se păru surprinzător. Vizibil îngrijorat, Montini sună la mănăstirea San Giorgio Maggiore. Părintele Ernetti nu se întorsese acolo.

Acesta era tot la Roma, dar într-o maşină care circula cu viteză mare pe autostradă. Încă putea să vadă şi să audă, dar restul corpului său era ca paralizat. Curând realiză că fusese introdus într-un avion mic, un fel de avion privat. Odată ce a fost instalat, Carvalho însuşi îi fixă centura de siguranţă.

— *Me dê a seringa!*[44]

Îl înţepă în gât. Pellegrino adormi apoi profund. Avionul privat decolă. Ajunse la Belem după mai multe escale. Carvalho testă pulsul lui Pellegrino, care încă dormea profund. Un elicopter îi preluă şi se îndreptă în direcţia nord-est.

[44] „Dă-mi seringa!”

*

Părintele Ernetti se trezi într-o cameră mică. Avea impresia că parcursese un drum lung, dar unde ajunsese? Deasupra lui se învârtea un ventilator mare, care împrăştia aerul fierbinte al camerei. Îşi duse mâna la gât. Era transpirat. Prin fereastra deschisă auzea zgomote care semănau cu cele dintr-o grădină zoologică. Avea doar chiloţi pe el. Cu un sentiment straniu, se aşeză pe patul lui. Era un pat mic, de o persoană, ca de spital. Camera era mobilată modest. O chiuvetă murdară şi un dulap ieftin. Se uită în oglindă. Avea o faţă obosită, ceva de speriat. Deschise robinetul. Apa era caldă, fără îndoială din cauza căldurii care domnea afară. Încetul cu încetul se dezmeticea. Fusese răpit, întocmai cum se poate vedea la ştiri sau prin ziare. Şi autorul răpirii era episcopul de Rio!

O cheie se întoarse în uşă. El îl recunoscu pe cel care intră.

— Profesor Miller? Dar cum...?

— Liniştiţi-vă, părinte Ernetti!

Miller vru să pară liniştit. Merse la chiuvetă şi umplu un pahar cu apă.

— Aţi fost răpit şi dumneavoastră, domnule profesor?

— Nimeni nu a fost răpit, părinte Ernetti. Nu suntem în filme.

Îi întinse paharul cu două pastile.

— Luaţi această aspirină, vă veţi simţi mai bine în câteva minute.

Pellegrino îl privi fără să înţeleagă. Profesorul deschise dulapul şi îi arătă două cuiere cu haine atârnate pe ele.

— Sutana dumneavoastră este acolo, dar vă sugerăm mai degrabă aceşti pantaloni şi această cămaşă, haine mult practice pentru locul în care ne aflăm.

Acest „noi” îl făcu pe părintele Ernetti să creadă că Miller era complice cu răpitorii săi.

— Chiar aşa, unde suntem?

— În Brazilia, în nord-est, la Dom Alberto Carvalho.

— Ah, Carvalho!

Imaginile întâlnirii sale groaznice cu episcopul de Rio îi reveniră în minte.

— Domnule profesor, sunteţi complice al acestui nebun?

Miller nu răspunse. El îl ajută pe Pellegrino să se îmbrace şi îi propuse să iasă afară. Se aflau într-un bungalou, total izolaţi. Se putea ghici că jungla era aproape din cauza ţipetelor animalelor. Căldura era înăbuşitoare. În faţa lor era o casă mare, dărăpănată. Trecură de ea pentru a ajunge la o anexă de beton, fără uşi sau ferestre, asemănătoare unui buncăr.

Miller îl conduse la subsol şi deschise o uşă grea. Un val de aer condiţionat îi izbi direct în faţă. Dar cel mai uimitor fu să descopere, chiar în mijlocul camerei... alt cronovizor. Nu era al lui, îşi dădu seama după câteva detalii. Dar era acelaşi tip de maşină, construită după planurile lui Ettore Majorana.

— Aţi construit-o şi dumneavoastră? întrebă Pellegrino.

— Am făcut-o, da. O invenţie frumoasă, într-adevăr.

— Când funcţionează!

Recunoscuse vocea lui Carvalho.

— Părinte, spuse Pellegrino, dumneavoastră... m-aţi drogat şi m-aţi răpit!

— Părinte Ernetti, dacă v-aş fi cerut politicos să veniţi la mine acasă în Brazilia, aţi fi venit din propria voinţă?

— Nu, dar...

— Dacă v-aş fi propus să veniţi pentru zece mii de dolari?

— Nici atât.

— Vedeţi, îi spuse Carvalho lui Miller, părintele Ernetti este mai dificil decât dumneavoastră. Pentru zece mii de dolari, profesorul Miller a venit să mă vadă. Pentru un milion acum lucrează pentru mine!

Pe Miller îl supără dispreţul pe care îl simţea în tonul episcopului.

— Ce aşteptaţi de la mine, Dom Alberto? întrebă Pellegrino.

Carvalho fu direct. Avea nevoie de această maşină. Profesorul Miller o construise pentru el, costurile fiind foarte mari. Dar descoperiseră, chiar după primele teste, că maşina era blocată cu un cod secret.

— Şi acest cod, părinte Ernetti, îl cunoaşteţi dumneavoastră!

Pellegrino încercă să scape.

— Vă înşelaţi, Dom Alberto! În organizaţia noastră, arhiepiscopul Montini este cel care a centralizat totul.

— Fals! răspunse Carvalho. Profesorul Miller, care este cu noi, m-a asigurat că toate informaţiile treceau prin mâna dumneavoastră.

Pellegrino se uită la Miller care înclină capul, puţin ruşinat.

— Ştiu că lui Montini îi place să-şi păstreze micile sale secrete, continuă Carvalho. Dar aţi lucrat pe acest aparat, părinte Ernetti. Cu siguranţă ştiţi codul, altfel este imposibil. Nu vă jucaţi cu mine, urăsc asta!

Miller îi făcu semn lui Pellegrino că situaţia se putea înrăutăţi.

— Mai întâi de toate, ce intenţionaţi să faceţi cu acest aparat? întrebă Pellegrino.

Se întoarse către Miller.

— Ştiţi, domnule profesor?

— Nu şi nu-mi pasă! răspunse Miller.

— Ei bine, mie da!

— Părintele Ernetti are dreptate, profesore Miller. Amândoi aveţi dreptul să ştiţi. Urmaţi-mă sus, vă voi spune totul.

59.

Era pentru prima dată când Joe Fincher păşi în Vatican. Fu uimit de luxul grădinilor şi de frumuseţea clădirilor. Merse spre Palatul Papal, reşedinţa personală a papei. O gardă elveţiană îi luă actele şi le duse la recepţie. Câteva minute mai târziu, un prelat se oferi să-l urmeze până la primul etaj. Era aşteptat de Arhiepiscopul Milanului, Monsenior Montini.

— Dar... cerusem să vorbesc cu Sfântul Părinte! se miră Fincher.

— Preasfinţia Sa este foarte ocupat cu conciliul. Din fericire, arhiepiscopul este în trecere pe la Roma. Aveţi toată încrederea, nu vă faceţi griji!

Cardinalul Montini îl rugă să se aşeze.

— Ascult, agent Fincher! Agenţia dumneavoastră ne-a anunţat că aveţi informaţii de primă importanţă pentru noi.

— Da, domnule! Cred că îl cunoşti pe profesorul Miller?

Montini nu tresări.

— Desmond Miller, fizicianul, insistă Fincher.

— Am auzit despre el în ziare, răspunse Montini. Citesc despre descoperirile ştiinţifice contemporane.

— Monsenior, să nu pierdem timpul. Aţi lucrat câteva săptămâni cu Desmond Miller şi unsprezece dintre colegii săi într-un proiect ultra secret numit „Sant'Agostino".

— Sunteţi bine informat, domnule Fincher!

— Este treaba mea, monsenior. Suntem în competiţie cu tabăra comunistă, toată lumea caută să adune puncte. Ruşii au crezut că o vor obţine prin răpirea dumneavoastră şi a tânărului Pellegrino Ernetti.

— Şi...?

— Şi aţi scăpat de ei. Aceşti bărbaţi erau din KGB. Au fost intervievaţi de poliţia italiană, care are propriile metode, nu mai puţin eficiente decât ale noastre sau ale ruşilor. KGB credea că faceţi o armă în Vatican!

— O armă? Aici?

Montini râse.

— Ştiu acum că nu este o armă, ci o maşină a timpului.

Aici Fincher obţinuse un punct. Montini era vizibil neliniştit.

— Chiar ştii multe, agent Fincher.

— Am aflat asta de la profesorul Miller.

De data aceasta, Montini îşi stăpâni cu greu furia.

— Profesorul Miller a semnat un jurământ de confidenţialitate cu Sfântul Scaun. Sunt uimit să aflu că a trădat.

— Ca să fiu sincer, l-am ajutat, monsenior. Ceea ce ne deranjează astăzi este că a dispărut.

— Este mort?

— Nu, lucrează în Brazilia după ce i-a spus soţiei sale că se află într-o misiune pentru guvernul nostru în Montana.

— Nu este o minciună. Nu cred că trebuie să vă spun poveşti, agent Fincher. Aşa că vă voi vorbi sincer.

— E mai bine!

— O astfel de maşină chiar era în studiu. Dar numai pe hârtie.

— Aşa că cineva a decis să o construiască. Şi l-a angajat pe Miller, probabil pentru o mare sumă de bani.

— Pentru cine lucrează Miller?

— Probabil aţi ghicit când am menţionat Brazilia, spuse Fincher.

— Dom Alberto Carvalho?

— Da. Am aflat de la Serviciile noastre că ar fi construit un laborator magnific în Macapa. Fără îndoială ca să-şi primească oaspetele acolo.

Montini era palid de furie.

— Indiferent cât de mare fizician este, spuse Montini, Miller nu va putea face maşinăria.

— Vă cred, spuse Fincher. Pentru că între timp, Dom Alberto a apelat la un alt colaborator al dumneavoastră.

Se făcu tăcere.

— Părintele Ernetti?

— Da. Ce rol a jucat în această chestiune?

— A făcut parte din echipa noastră de cercetare. Am fost anunţat de dispariţia lui acum câteva zile, am fost îngrijorat. A trădat şi el?

— Nu cred, spuse Fincher. Mai degrabă cred că episcopul Carvalho îl ţine acolo împotriva voinţei sale.

De data aceasta Montini nu se mai putea preface. Era foarte îngrijorat.

— Agent Fincher, ar trebui să ştiţi că Carvalho are legături cu Serviciul secret sovietic. În mâinile acestui nebun, maşina pe care o construieşte ar putea deveni o armă de temut.

— De aceea, monsenior, nu trebuie să pierdem timpul.

În următoarele câteva zile, la adăpostul palatului papei, fu elaborat un plan de acţiune secret. Prima etapă era eliberarea lui Miller şi a părintelui Ernetti. A doua era ceva mai delicată: maşina lui Carvalho trebuia distrusă.

60.

Carvalho îşi duse „oaspeţii” în casa lui, o clădire mare, dărăpănată. Cu siguranţă fusese frumoasă în secolul trecut, dar umiditatea junglei atacă totul, în special clădirile care nu se potrivesc climatului tropical din nord-est.

— Tatăl meu şi-a petrecut tinereţea într-o casă burgheză din Londra, explică el. Deoarece avea cu ce, a construit o replică aici, cu ajutorul unui arhitect britanic care îl considera un excentric. Dar tatăl meu plătea bine. La fel ca mine! râse el.

Pellegrino observă în treacăt că locul era păzit de bărbaţi înarmaţi.

— Dar ce fac ei aici? îl întrebă pe Miller trăgându-l deoparte. Parcă am fi într-o tabără de gherile, nu la un episcop acasă!

— Nu sunteţi departe de adevăr, răspunse Miller. La început l-am luat drept un simplu mitoman. Acum ştiu că este capabil de orice. Aveţi grijă!

Carvalho îi duse în sufrageria sa. Era mobilată cu o bibliotecă mare, care acoperea două etaje. În centrul camerei, pe o masă solidă din lemn, erau împrăştiate multe documente. În spatele mesei, un bătrân în costum

alb examina o fotografie cu lupa. Când au ajuns, el se ridică şi merse să îi întâmpine. Carvalho făcu prezentările.

— Acesta este profesorul Tullio Giordano de la Universitatea din Bologna. Profesorul este un specialist în istoria papalităţii.

— Mă bucur să vă cunosc, părinte Ernetti! spuse profesorul Giordano. Ce mai faceţi, Desmond?

— Mai grăbit decât dumneavoastră să ajung acasă, răspunse Miller.

— În calitate de istoric, continuă Carvalho, profesorul Giordano este foarte interesat de maşinăria lui Majorana.

Luă una dintre fotografiile de pe masă. Acestea erau prim-planuri ale aceluiaşi document.

— Maşina va avea, de asemenea, calitatea de a dezvălui unele înşelătorii. Pe acesta, de exemplu: donaţia lui Constantin. Ştiţi despre ce este vorba, domnilor?

— Am auzit ceva despre asta, spuse Pellegrino. Dar am uitat detaliile.

— Nu ştiu nimic, spuse Miller.

— Cu toate acestea, este un document foarte important din epoca romană, spuse Carvalho. Am să îl las pe profesorul Giordano să vă povestească. O va face mult mai bine decât mine.

Acesta din urmă se ridică şi-şi strecură mâna dreaptă într-un buzunar al sacoului, ceea ce îi dădu un aer solemn. Le vorbi de parcă s-ar fi adresat studenţilor săi:

— Donaţia lui Constantin, domnilor, este cea mai mare farsă din istorie. E un document prin care se spune că împăratul roman Constantin cel Mare ar fi acordat papei de pe vremea aceea autoritatea politică şi administrativă asupra Romei şi a unei părţi din Occident. Cu toate acestea, acest document este fals!

Arătă spre o grămadă de texte.

— În această lucrare, care mi-a luat treizeci de ani de cercetare, am demonstrat că pretinsa „donaţie” fusese falsificată la cinci secole după moartea împăratului Constantin de către regele Pepin cel Scurt şi de către Papa Ştefan al II-lea. Ambii, căci erau complici.

— De ce ar fi făcut un fals? întrebă Pellegrino.

— Era un schimb. Papa dorea protecţia lui Pepin, iar regele voia să fie încoronat de papă în locul merovingienilor. De fapt, termenii...

Carvalho, care fierbea de nerăbdare, nu se putu abţine să nu intervină în felul său:

— Indiferent de detalii, întrerupse Carvalho, era un fals care convenea tuturor!

Tullio Giordano, nemulţumit că fusese întrerupt din prezentare, se arătă enervat.

— Dacă nu mă lăsaţi să explic situaţia oaspeţilor noştri, Dom Alberto, îşi vor pierde repede interesul.

— Continuaţi, domnule profesor, spuse Carvalho obraznic. Dar să ajungem mai repede la subiect!

— Atunci simplific. Papa şi regele au întocmit un „contract”. Iată-l...

Le arătă fotografia unui pergament.

— Aceasta este donaţia falsă a lui Constantin. Cred, după ce am verificat sute de arhive, că acest fals a fost făcut în anul 753 după Hristos. Fie la curtea papei, fie de către cărturarii lui Pepin.

— Profesore Miller, interveni Carvalho, ştiu că maşina dumneavoastră poate vedea departe în trecut. Deci poate ajunge la anul 753?

— Nimic nu îi stă în cale, dar eu...

— Atunci ea va demonstra că papalitatea a uzurpat drepturile şi că actualul papă nu este proprietarul de drept al Vaticanului.

Profesorul Giordano se simţi obligat să insiste:

— Până acum, nici unul dintre istoricii care au denunţat acest fals (eu nu sunt primul) nu a reuşit să convingă publicul. Maşina dumneavoastră va face diferenţa. Vom merge să vedem ce s-a petrecut de fapt în anul 753, la curtea lui Pepin şi a papei.

— Veţi avea o problemă, spuse părintele Ernetti. Maşina lui Majorana nu poate capta sunete şi nici să traverseze zidurile. V-o spun în caz că intenţia dumneavoastră era aceea de a spiona conversaţiile dintre papă şi Pepin cel Scurt.

Carvalho, care nu cunoştea acest detaliu, era zguduit. Îi aruncă o privire îngrijorată lui Giordano.

— Vom face ceea ce fără îndoială aţi mai făcut, spuse Giordano. Vom angaja specialişti care vor citi conversaţiile de pe buzele protagoniştilor. Cu puţin noroc, să sperăm că unele conversaţii începute în interiorul zidurilor au continuat şi afară. Adesea, aşa se întâmplă în viaţă, nu? Vorbim, vorbim... şi ne trădăm reciproc.

— Vedeţi, continuă Carvalho, nimic nu va scăpa justiţiei istoriei!

— Pare că această perspectivă vă bucură, Excelenţă, spuse Pellegrino. Care va fi rolul dumneavoastră în această răsturnare?

— Rolul meu?

Carvalho începu să se plimbe prin cameră cu paşi mari, vorbind cu voce tare despre proiectul care nu-i dădea pace de atât de mult timp.

— Vom filma falsul şi vom difuza acest film peste tot. Când toată lumea va şti adevărul, vom cere înlăturarea papei, acuzându-l că este uzurpator. El îşi va încheia viaţa

în exil. Dacă este Papa Ioan al XXIII-lea, nici măcar nu va rezista până la final. Dacă este Montini, eu...

Ideea de a-l ataca pe Montini părea să-i ofere o plăcere atât de mare, încât nici nu îndrăzni să spună asta cu voce tare.

— Vom vedea cum ne descurcăm, spuse Carvalho. Statul italian, desigur, va prelua Vaticanul şi toate bogăţiile Bisericii.

— Şi dumneavoastră, Dom Alberto, ce se va întâmpla cu dumneavoastră?

— Voi propune adunării de cardinali să-mi ofere titlul de cardinal, apoi să se organizeze o nouă alegere.

— Şi să vă aleagă papă?

— Vor vota pentru cine vor vrea.

— Dar dacă aleg pe altcineva? întrebă Pellegrino.

— Chiar credeţi că vor fi mulţi candidaţi, tânărul meu prieten? întrebă Carvalho.

Pellegrino şi Miller îşi schimbară câteva priviri cu subînţeles. Omul acesta se afla în plin delir.

— Din Brazilia, continuă Carvalho, voi proclama naşterea *Vaticanului Săracilor*. Sediul central nu va mai fi la Roma, ci la Recife, fosta capitală a Braziliei. Voi convoca un nou conciliu care va propune revizuirea fundamentală a crezului Bisericii. Noi vrem o Biserică socială şi anticapitalistă, dornică să respecte cuvântul revoluţionar

al lui Hristos. Bogaţii şi exploatatorii vor merge în iad, nu numai în Rai, ci şi pe Pământ!

Profesorul Giordano asculta aceste cuvinte cu zâmbetul cuiva care se simţea norocos să fie în preajma unui sfânt.

— Şi cu noi ce se va întâmpla, Dom Alberto? întrebă Miller.

— Dumneavoastră, profesore Miller, vă veţi întoarce la Chicago mai bogat ca niciodată. Când totul este dezvăluit, nimic nu vă va împiedica întoarcerea. În ceea ce îl priveşte pe părintele Ernetti, serviciile prestate vor merita pentru a urca în vârful ierarhiei Bisericii. Ce spuneţi, părinte Ernetti?

Pellegrino era pe cale să răspundă, când Desmond Miller îl întrerupse.

— Merită să ne gândim la asta, Dom Alberto, răspunse Miller.

Pellegrino rămase uimit.

— Profesore Miller, cum puteţi...

Cu un gest, Miller îl împiedică să mai spună ceva.

— Dom Alberto, lăsaţi-mă să negociez cu părintele Ernetti. Este un om talentat, dar de multe ori nesăbuit. Voi vorbi cu el, sunt sigur că vom găsi un punct comun.

— Luaţi-vă liber în seara asta, spuse Carvalho. Şi daţi-mi răspunsul vostru mâine dimineaţă.

Miller îl târî pe Pellegrino până la marginea junglei.

— Aici nu ne va putea auzi, spuse Miller.

— Nu sunteţi decât un trădător, profesore Miller!

— Părinte Ernetti, am descoperit planul acestui nebun odată cu dumneavoastră. Dacă noi îl refuzăm, având în vedere ceea ce ştim acum, suntem morţi.

— Chiar crezi că ne va ucide? întrebă Pellegrino.

— Sunt sigur. Acum câteva luni, am concediat un angajat pentru că nu avea un nivel ştiinţific adecvat. Din păcate nu mi-am dat seama când i-am spus lui Carvalho. Pentru că nu voia să-l lase pe tânăr să plece acasă, şi-a pus oamenii să-l ucidă cu sânge rece.

— Dar cum este posibil? Un episcop!

— Nu, un megaloman care nu respectă viaţa oamenilor. Acest om nu este condus decât de planul său mistic. Ar da foc planetei, dacă i-ar fi de folos.

— Dar... ce putem face?

— Să câştigăm timp.

*

A doua zi, toată lumea s-a adunat în acelaşi living. Servitorii pregătiseră o minunată *café da manhã*[45] care îi aştepta pe masă.

— Deci? întrebă Carvalho.

[45] Mic-dejun.

— În principiu, suntem de acord, Dom Alberto, spuse Desmond Miller. Dar cu o singură condiţie...

— Care?

— O primă tranşă de cinci sute de mii de dolari pentru fiecare dintre noi, imediat, în conturile noastre bancare, cu dovada plăţii. Soldurile de cinci sute de mii de dolari vor fi plătite în cele două conturi ale noastre atunci când maşina este funcţională.

— V-am plătit deja un depozit de două sute cincizeci de mii de dolari, domnule profesor Miller.

— Îl vom deduce, desigur.

— Două milioane de dolari în total? spuse Carvalho. Este mai scump decât ne-am înţeles la început.

— Acum că ştim ambiţiile dumneavoastră globale, preţul este unul modic. Dacă nu dispuneţi de aceşti bani, Dom Alberto, cereţi de la aliaţii dumneavoastră sovietici.

Deşi găsea preţul exorbitant, Carvalho fu mulţumit cu cererile lor. Oamenii lacomi sunt de încredere, pot fi uşor de „citit”.

— Veţi primi banii. Dar ce înseamnă „când maşina este funcţională”? întrebă episcopul din Rio. Dacă părintele Ernetti ne dă codul, va fi imediat, nu?

— Nu este uşor, răspunse Pellegrino. Pentru a introduce codul, trebuie să reconfiguraţi o parte dintre circuite centrale ale maşinii.

Lui Carvalho îi era greu să-şi controleze nerăbdarea.

— Cât timp?

— Trei săptămâni, spuse Pellegrino.

— Luaţi-i de aici, îmi voi dubla garda! Vă rog, nu încercaţi să mă păcăliţi!

Se adresă lui Joaquin şi îi vorbi în braziliană. Semnul de gât tăiat pe care îl făcu arătând cu degetul era grăitor.

— La cel mai mic semn suspect, Joaquin va avea grijă de voi. Şi Joaquin nu este tandru de felul său.

— Sunt sigur de asta, răspunse profesorul Miller.

Când Carvalho părăsi camera, Miller s-a aplecat spre Pellegrino.

— L-am păcălit.

— Nu visaţi. Am câştigat cel mult trei săptămâni.

Miller privi spre junglă.

— Trei săptămâni pentru a părăsi iadul ăsta!

61.

Natacha luase autobuzul spre Tel Aviv. Avea o întâlnire în *Neve Tzedek*, „micul Paris”, lângă malul mării. Era cartierul artiştilor. Ajunse pe o alee cu clădiri colorate, mărginită de măslini şi portocali. Bătu la uşă, la etajul al doilea al unei clădiri. Omul care deschise trebuie să fi avut între treizeci şi cinci, patruzeci de ani. Era de statură mică,

aproape chel şi parcă îmbătrânit înainte de vreme. Privirea lui inteligentă şi vicleană era frapantă. Prietenul său ofiţer îi spusese că Zvi Eizer era matematician la bază, absolvent al Universităţii Bar-Ilan şi că avusese un rol decisiv în campania din Sinai, în 1956. Rigoarea şi simţul său de organizare îl făcură unul dintre principalii lideri din Mossad.

— Intră, domnişoară! Să mergem la biroul meu.

Era un apartament obişnuit cu trei camere şi o bucătărie. Singurul lucru original era numărul de telefoane. Avea cel puţin cinci pe biroul său. Observă că Natalia era agitată.

— Ce vă surprinde?

— Uh... Nu îmi imaginam Mossadul aşa!

— La ce vă aşteptaţi? La o clădire de treizeci de etaje, plină de tehnici futuriste, ca în romanele lui Ian Fleming?

— Păi... Nu mă gândeam că e un birou în „Petit Paris”, lângă plajă.

— E bine aici, e liniştit. Şi toată lumea mă lasă în pace. Evident că avem o duzină de birouri peste tot prin Tel Aviv. Dar prefer să am primele întâlniri aici. Nu ştii niciodată pe cine primeşti.

Natacha se simţea puţin intimidată de acest bărbat cu o privire atât de pătrunzătoare, încât părea că nimic nu i-ar putea scăpa.

— Luaţi loc!

El se aşează loc în spatele biroului său şi îi arătă o scrisoare.

— Colonelul Yair Regev, care v-a avut sub comanda sa, spune numai lucruri bune despre dumneavoastră. De ce aţi venit să mă vedeţi în această seară?

— M-am săturat de ceea ce fac, vreau să fiu de folos la ceva!

— Mossad nu este un club de vacanţă!

— Ştiu, dar...

— Sunteţi arheolog, aşa e?

— Da, sunt repartizată la Muzeul Rockefeller.

— Cu dominicanii?

— Da, sub îndrumarea părintelui Hubert de Meaux.

— O personalitate puternică, din câte ştiu. Vă înţelegeţi bine cu el?

— Este un părinte dominican.

— Ce vrea să însemne asta?

— El are adevărul său, eu îl am pe al meu.

— Dezvoltaţi...

Ea începu să-i vorbească despre dificultăţile pe care le întâmpină, dar el avea un mod ciudat de a conduce conversaţia. Sărea mereu de la un subiect la altul, fără să o lase să meargă până la capăt, de parcă ar fi voit să o ameţească, să-i atace certitudinile. Îi puse zeci de întrebări despre munca sa, dar şi despre viaţa sa personală, fără să

selecteze nimic, toate cum îi veneau. Natacha povesti despre copilăria sa în Ucraina, fuga în Israel cu naşul său, Yuval, apoi despre adolescenţa sa în kibbutz. Despre studiile sale de istorie şi arheologie, timpul petrecut în armată şi...

— Dar sexul? întrebă Zvi.

— Ce e cu sexul? se miră Natacha.

— Ai avut multe aventuri?

Acum mă tutuieşte?

— Am avut, dar nu este cel mai important lucru din viaţa mea.

— Nu-ţi place să faci dragoste?

Dar ce treabă are el cu asta?

— Nu am venit aici ca să vorbesc despre asta, spuse ea.

— Eşti aici pentru a răspunde la întrebările mele! Povesteşte-mi despre iubiţii tăi!

— Chiar nu văd...

— Câţi iubiţi?

— Toţi, chiar şi cei de o noapte?

— Toţi!

Ea făcu un calcul în minte.

— Treisprezece sau paisprezece, cred.

— Niciodată cu o fată?

Dacă este vreun pervers?

— Nu, nu m-am culcat niciodată cu o fată.

— Toţi israelieni, iubiţi tăi?

— Nu. Un american, un englez, doi francezi.

— În medie, cât timp îi păstrezi?

— Terminăm odată cu asta? îi spuse ea, furioasă.

— Te anunţ când terminăm.

— Nu am trăit niciodată cu un băiat. Ne culcăm şi apoi pleacă.

— S-a îndrăgostit cineva vreodată de tine?

— Nu chiar.

— Eşti foarte frumoasă, ştii asta?

— Mi s-a spus de multe ori.

— Eşti frumoasă, foarte atrăgătoare, dar de nesuportat. Băieţii au radar pentru a detecta acest lucru. De aceea nu insistă.

Ea zâmbi.

— Păcat pentru mine, atunci!

— Cu naşul tău?

— Ce vrei să spui?

— Ai avut relaţii sexuale cu naşul tău?

Tăcu. Începu să gâfâie. El aşteptă, apoi trecu la alt subiect:

— Spune-mi despre cercetările tale arheologice!

Ea povesti despre descoperirile sale din manuscrise, despre săpăturile din deşertul Iudeii şi ipotezele sale

despre posibilele relaţii ale lui Iisus cu secta esenienilor, despre încercarea ei eşuată de a zgudui lucrurile la Rockefeller şi despre suspiciunile sale cu privire la posibila cenzură a Vaticanului.

— Cercetările tale mi se par interesante, spuse el, dar te-aş sfătui să fii prudentă.

— De ce?

— Sunt un pragmatic, nu un ideolog. Problema noastră de astăzi sunt arabii, nu creştinii. Nu văd de ce ni i-am pune în cap, afirmând că Iisus nu a fost decât un esenian. Dacă asta nu e adevărat, e o porcărie. Dacă este adevărat, este o provocare inutilă.

— Domnule Eizer, vorbim despre ştiinţă, nu despre politică, protestă ea.

— Va fi ştiinţă când veţi găsi dovezi!

Apoi, cu un ton ridicat, spuse:

— Ai dovezi?

— Am... prezumţii.

— Nu sunt dovezi. Supoziţiile fără dovezi sunt... – folosi un cuvânt idiş care trebuie să fi fost echivalent cu „rahat”.

— Ah! spuse Natacha.

— În ceea ce priveşte „complotul” Vaticanului, citeşti prea multe romane poliţiste.

— Citesc doar cărţi de istorie şi arheologie.

— Atunci, citeşte benzi desenate, o să-ţi mai schimbi părerile!

— Credeţi că mă înşel?

— Gândeşte-te la asta! Până acum, presupunerile tale nu au servit decât la aţi pune oamenii în cap. Am senzaţia că ţie asta îţi place.

Ea ridică din umeri.

— Terapeutul meu mi-a spus deja asta.

— Poţi mulţumi colegilor de la muzeu pentru că au refuzat să vă semneze petiţia. Nu numai că asta n-ar fi schimbat nimic, dar ai fi fost concediată şi, pentru a supravieţui, la ora actuală ai fi fost dactilograf. Ai noroc că părintele de Meaux a văzut în tine un bun arheolog indiferent de răbufnirile tale, de care nimănui nu-i pasă!

Se întâmplă ceva neobişnuit, foarte rar pentru Natacha, ceva care nu se întâmplase nici cu psihiatrul: începu să plângă. Rămase tăcută.

Aceasta fu o primă întâlnire cu Mossadul: un striptease moral. Era suficient pentru moment. Îi întinse un şerveţel ca să-şi şteargă lacrimile.

— Îmi pare rău că te-am bulversat un pic, dar vreau să ştiu cu cine lucrez. Acum cred că putem lucra împreună.

Sentinţa fusese dată. Spre surprinderea ei, era favorabilă. Îşi şterse obrajii şi îşi îndreptă atenţia spre noua oportunitate.

— Ce voi face?

— Investigaţii, informaţii. Îţi vom spune când vom avea nevoie de tine. Deocamdată păstrează-ţi slujba de arheolog, este o acoperire grozavă. Vom face în aşa fel încât angajatorii tăi să-ţi accepte absenţele.

— De acord, atunci! răspunse Natacha.

62.

Numărase: era al optulea zbor Rio-Roma anul acesta. Această maşină îl storcea de toate puterile! Dar Carvalho avea sentimentul, la fel ca toţi liderii cu trăsături de tiran, că fără el totul s-ar ruina. La scurt timp după aterizare, se aruncă în Mercedesul său, unde îl aştepta şoferul şi se îndreptă spre Vatican. Din cauza oboselii, nu avusese timp să se bărbierească. Unul dintre bodyguarzi îi întinse un aparat de ras electric, conectat la priza maşinii. Rezultatul nu era cine ştie ce, dar era mai bun decât nimic. Se stropi cu „Maracuja”, o marcă de apă de toaletă braziliană, delicată, uşor înţepătoare, care reuşea să ascundă mirosul de transpiraţie din timpul nopţii.

În ciuda eficienţei şoferului său, ajunse cu întârziere la Vatican. Dezbaterile sesiunii *Nostra aetate* se concentrară, de data aceasta, pe relaţiile Bisericii cu Islamul. Vorbitorul,

un episcop portughez, trecea în revistă conflictele care scindaseră cele două religii de-a lungul istoriei. Carvalho văzu că Montini, care era cu două rânduri mai în faţă, îl privea. Îl salută bucuros, făcându-i cu mâna. Apoi se aşeză confortabil pe scaun şi adormi. Când a început să sforăie, vecinul său, arhiepiscop de Dakar, îl atinse discret cu braţul.

— Ah, îmi pare rău, monsenior! spuse Carvalho.

Din fericire, vorbitorul ajungea la sfârşitul discursului său.

— ...o înţelegere mutuală cu Islamul pentru a proteja justiţia socială, valorile morale, pacea şi libertatea.

— Amin! spuse Carvalho batjocoritor.

— Şşşşşş! făcură enervaţi vecinii săi.

Lumea aplaudă. Preşedintele sesiunii propuse o scurtă pauză înainte de votarea mai multor moţiuni. Carvalho ieşi din biserică pentru a bea o cafea în piaţă. Avea nevoie de ea. Montini îl ajunse din urmă.

— Te-ai întors din Brazilia?

— Am aterizat în această dimineaţă, ceea ce explică modul în care arăt. Se pare că nu am pierdut mare lucru. Montini, când va înceta acest conciliu să ne ducă cu zăhărelul? Când vom aborda chestiunile cu adevărat importante?

Montini se uită la ceas.

— La conciliu, Alberto, nu ştiu! Dar în Macapa, chiar în acest moment, se abordează chestiunea cu adevărat importantă!

Carvalho se schimbă la faţă.

În acelaşi timp, în Macapa, o explozie puternică aruncă în aer uşa clădirii laboratorului. Se auziră focuri de armă. Pellegrino şi Miller priviră înspăimântaţi. Paznicii de serviciu se repeziră pe hol, dar fură imediat împuşcaţi. Un comando armat intră în laborator.

— Domnule Fincher! spuse profesorul Miller.

— Am venit să vă scoatem de aici. Urmaţi-mă!

Comandamentul era format din Joe Fincher şi trei bărbaţi din forţele speciale braziliene.

— Îl cunoaşteţi? îl întrebă Pellegrino pe Miller.

— CIA, răspunse Miller.

În timp ce se auzeau focuri de armă peste tot, agentul CIA îi duse pe Miller şi pe Ernetti în junglă. Paznicii lui Carvalho traseră în direcţia lor. Un membru din comando căzu plin de gloanţe. Apoi altul. Fincher strigă:

— La pământ!

Se auzi zgomotul asurzitor al unui avion de vânătoare Skyhawk al armatei braziliene. Părea că vine drept spre ei. În secunda următoare, o rachetă pulverizează clădirea de beton a laboratorului.

— Adio, aparatul lui Majorana! spuse Miller.

— Rămâi la pământ, strigă Fincher, încă nu s-a terminat.

Într-adevăr, avionul viră şi se întoarse de data aceasta pentru a distruge, cu o nouă rachetă, casa lui Carvalho.

— Este în regulă, plecăm! spuse Fincher.

Se ridicară şi au început să alerge.

— Aaah!

Era Miller. O rafală a exploziei îl atinse pe spate. Pellegrino încercă să-l ajute, dar Fincher îl opri.

— Lăsaţi-l, e mort!

— Dar... nu-l putem lăsa aici!

— Vreţi să-i ţineţi companie? Haideţi!

— Unde mergem?

— În poieniţă, chiar aici în faţă. Vin să ne ia!

Un elicopter sanitar de evacuare Bell-Iroquois îşi făcu apariţia cu un zgomot asurzitor. Ateriză foarte aproape de ei. Pellegrino, Fincher şi ultimul supravieţuitor al comandoului se repeziră în avionul care se ridică de la sol.

— Fiţi atenţi, spuse pilotul, se lansează rachete!

Un gardian de-al lui Carvalho aruncă spre ei cu o bazooka din Al Doilea Război Mondial.

— Virează la stânga! strigă Fincher către pilot.

Racheta trecu pe lângă ei şi se prăbuşi în junglă.

— Iar suntem atacaţi! strigă Fincher.

De data aceasta elicopterul fu puternic zdruncinat. Pellegrino privi cu îngrijorare cât fum ieşea din elicopter.

— Poţi să te întorci la bază? îl întrebă Fincher pe pilot.

— Nu cred, motorul este avariat. Cel mai indicat ar fi să aterizăm lângă graniţa guyaneză.

Pellegrino ţipă la urechea lui Fincher.

— De ce mergem la graniţă?

— Ne vor prelua francezii... Dacă ajungem acolo.

Sub elicopterul înconjurat de fumul de la motor, Pellegrino putea vedea întinderi vaste de junglă, formând o perdea deasă de copaci înalţi şi plante tropicale.

— Ne apropiem de punctul de frontieră, spuse pilotul.

— Încearcă să aterizezi fără să ne omori!

De bine, de rău, pilotul reuşi să aterizeze. Dar focul se înteţea.

— Evacuăm! spuse Fincher.

Cu gesturi febrile, Pellegrino reuşi să se arunce la pământ. Fincher îl trase de mânecă şi-l târî vreo zece metri. Apoi îi puse mâna pe ceafă şi îl obligă să se întoarcă pe burtă. O explozie puternică pulverizează o parte a aparatului.

În timp ce câţiva poliţişti francezi veniră cu armele în mână în întâmpinarea lor, Fincher îşi ridică mâinile în aer, arătându-şi cardul CIA. Li se puseră cătuşe şi fură conduşi la postul vamal.

— Vorbiţi franceză, părinte Ernetti?

— Un pic, da...

— Îi cunosc pe francezi. Va trebui să completaţi o mulţime de hârtii. Mă doare capul numai când mă gândesc. Vă las pe dumneavoastră să o faceţi...

Pellegrino nu răspunse. El era salvat, dar săracul profesor Miller îşi pierduse viaţa în această oribilă aventură. Se uită spre junglă şi se rugă ca Dumnezeu să-i primească sufletul.

După cum prezisese Fincher, interogatoriul la trecerea frontierei dură ore întregi, alături de nenumărate apeluri telefonice către Ministerul de Interne din Paris şi ambasada SUA. Evident, ofiţerul vamal, intrigat, încercă să afle care era natura acestei maşini care îi interesa atât de mult pe CIA şi Vatican.

— Dacă v-aş spune, spuse părintele Ernetti, nu m-aţi crede. Şi dacă domnul Fincher v-ar spune, îşi va încheia viaţa într-o închisoare militară!

Având aprobarea ministrului francez de interne, oficialul nu insistă. Îşi petrecură seara uitându-se la televizor în compania vameşilor francezi. Aşa aflară că lumea scăpase ca prin urechile acului de un război nuclear ce ar fi putut izbucni odată cu Criza rachetelor din Cuba. Vestea îl sperie pe Fincher, care îşi făcea griji cu privire la familia sa din America.

— Tânărul dumneavoastră preşedinte s-a ţinut tare, îi spuse Pellegrino.

— Nu l-aş fi crezut capabil de atâta sânge rece. Eu sunt republican dintotdeauna, ştiţi...

A doua zi, un Alouette III îi luă pentru a-i duce la aeroportul din Cayenne. De acolo se întoarseră la Roma, departe de toată nebunia asta.

63.

— Până la urmă, totul s-a terminat cu bine?

Lui Pellegrino i se părea că lipsa de compasiune a lui Montini era mai mult decât şocantă. Aproape indecentă.

— Totul s-a terminat bine, monsenior... cu excepţia faptului că Desmond Miller a murit la Macapa, iar cadavrul său putrezeşte în junglă. De asemenea, doi tineri soldaţi brazilieni şi-au pierdut viaţa pentru a ne scoate de acolo.

Montini simţi un ton de reproş.

— Toate vieţile sunt preţioase, părinte Ernetti. Dar trebuie să recunoşti că Miller s-a jucat cu focul. Aţi informat-o pe soţia lui?

— Da, am sunat-o la Chicago. Este devastată. Mai mult decât atât, ea a descoperit şi că soţul o minţea. Ea credea

că el era în Montana, într-o misiune pentru guvernul american!

— I-ai spus la ce lucra?

— Nu, i-am spus doar că a murit în Brazilia, fără să ştim exact cum şi de ce.

— Această poveste este foarte tristă. Ce v-a întrebat agentul Fincher despre aparat?

— Câteva... L-am încredinţat că nu funcţiona, că...

Ezita.

— Da? îl încurajă Montini.

— ...că nu era decât o ambiţie prostească şi inutilă a Arhiepiscopului de Milano!

— Sunteţi un mincinos excelent, părinte Ernetti!

— Minciunile sunt arma celor slabi, monsenior.

— Nu sunteţi slab, Ernetti. Miller, da, a fost. Dumneavoastră nu.

— Dar Carvalho? Ce veţi face cu asta?

— CIA a ajuns la un acord cu francezii pentru a păstra secretă echipa de la Macapa. Cu Carvalho nu facem nimic. Vă reamintesc că ne regăsim în aceeaşi ilegalitate ca şi el. Dacă depunem vreo reclamaţie, va trebui să facem totul public şi nu putem. Pe de altă parte, dacă am vrea să-l excludem pe Carvalho din Biserică din cauza crimelor sale, am avea de-a face cu o represiune politică. Suntem blocaţi, părinte Ernetti. Dar această aventură ne-a

demonstrat că acest om este mult mai rău decât ne-am imaginat. Este un fanatic, cu atât mai periculos cu cât este imprevizibil. Am crezut că îl cunosc, dar i-am ignorat nevoia patologică de răzbunare şi putere.

— Când stătea în faţa noastră, visând cu voce tare la distrugerea Vaticanului, spuse Pellegrino, am văzut... o figură diabolică.

— Uităm asta adeseori din cauza raţiunii, spuse Montini gânditor. Dar Diavolul este acolo şi vânează chiar şi cele mai neînsemnate puncte slabe ale noastre.

— Pe Diavol, monsenior, l-am întâlnit de două ori în câteva luni. În chipul unei femei ipocrite şi în cel al unui episcop mândru până la nebunie. Nu avea nici coarne, nici copite, ci sălăşluia în inimile oamenilor.

— Nu vreţi să vă odihniţi un pic, prietene? Văd că experienţele teribile din Brazilia v-au ajuns.

— Nu, monsenior. Dacă mă opresc, chiar că voi intra în depresie. Acum aştept cu nerăbdare să merg în întâmpinarea Domnului nostru.

— În ce punct aţi ajuns cu maşina?

— Am primit, în cele din urmă, echipamentul electronic pe care l-aţi comandat din Suedia. Este de o calitate excepţională.

— Factura este, de asemenea, excepţională, răspunse Montini.

— Voi pune la punct un nou colector mai puternic decât cele precedente. Conectându-l la ceilalţi, cred că de data aceasta mă pot întoarce în epoca romană.

— Experimentaţi, dar rămâneţi în preajma locului şi al timpului pe care le cunoaşteţi. Nu trebuie să luăm singuri decizia de a vizita Iudeea pe vremea lui Iisus, chiar dacă tentaţia este mare. O vom face doar la timpul potrivit, cu acordul formal al papei.

Părintele Ernetti acceptă această precauţie. La urma urmei, Iisus a aparţinut tuturor creştinilor, era firesc ca decizia de a-l descoperi adevăratul chip să se bazeze, întâi de toate, pe acordul papei. Pentru a se relaxa înainte de a lua trenul înapoi la Veneţia, ieşi la plimbare în Forumul Roman. Când era copil, nu putea vizita aceste ruine fără să-i fie frică.

Visa cu ochii deschişi, ca mai toţi copiii de vârsta lui, în faţa ruinelor Templului lui Saturn sau ale Arcului de Septimius Sever. Dar locul pe care îl găsea cel mai emoţionant era Templul lui Cezar. Era doar un zid mic de piatră. Dar exact în acest loc, în anul 44 înainte de Hristos, fusese hotărâtă soarta oraşului. Fusese pregătit un rug pentru a incinera corpul lui Iulius Cezar străpuns de douăzeci şi trei de lovituri de cuţit. În toiul nopţii, în faţa mulţimii, locotenentul său, Antoine, rosti un discurs care avea să intre în istorie. Apoi aprinse rugul ale cărui flăcări

se ridicau spre cerul înstelat. Pe cer, o cometă marcă evenimentul. De atunci, în fiecare an, în ziua cu pricina, bărbaţi şi femei veneau cu trandafiri pe care îi aşezau pe aceste pietre vechi. Se duse într-acolo. Încă mai erau trandafiri. Un pic ofiliţi, dar încă erau acolo. Apoi se gândi la conversaţia cu Leonardo. Această scenă a morţii lui Cezar fusese cu siguranţă înfrumuseţată de memoria colectivă. Romanii au povestit-o timp de două milenii şi au transformat-o într-o legendă. Dar ce va mai rămâne din ea, se întrebă Pellegrino, în ziua în care cronovizorul va arăta realitatea crudă a scenei? Vom vedea un Antoine viclean şi oportunist, un popor schimbător, un rug trist pe jumătate stins de ploaie... şi nicio cometă.

Istoria este, cu siguranţă, îmbrăcată în amintiri. Unul dintre profesorii săi de la seminar spunea adeseori că miturile, nu faptele, mişcă lumea. Leonardo avea dreptate: istoria nu este decât o minciună colectivă.

Înapoi la Veneţia, imediat ce se simţi capabil să facă un salt mare în timp, Pellegrino începu cu o scenă banală, cotidiană. El programă coordonatele în Piaţa Traian, o vastă aglomerare de clădiri romane, datând din secolul al II-lea după Hristos. De această dată, din fericire, avea la dispoziţie un mecanism electronic, comandat tot de la compania Olivetti, care îi permitea programarea datei în ani, luni şi zile. Maşina converti singură saltul în trecut, în

câteva secunde. Introduse o dată aleatorie: 6 aprilie 116 după Hristos, cu un an înainte de moartea împăratului Traian. Apăru o imagine mută. Piaţa gemea de oameni. Piaţa lui Traian nu era doar o piaţă. Acolo erau şi magazine, şcoli, băi publice şi tribunale. Aşezat la panoul său de comandă, Pellegrino întoarse imaginea încet spre stânga.

Părea că mulţimea se îngrămădea să asiste la un proces. Îşi aminti că vechii romani adorau procesele. Pentru ei, era un spectacol la fel de incitant ca spectacolele de circ. În dreapta, două femei machiate strident ademeneau bărbaţii adunaţi în faţa a ceea ce arăta ca un bordel. Mărind imaginea, Pellegrino descoperi pe perete un comentariu în limba latină, lăsat de un client aparent mulţumit: „Mi-am tras-o bine.” Împrăştiate peste tot, multe tarabe ofereau delicatese: gogoşi, tartine unse cu ceva, prăjituri cu brânză ricotta şi căni cu *mulsum*, un vin cu miere şi condimente.

Al doilea salt pe care Pellegrino îl făcu în Roma antică îl duse pe lângă Curia Romană, unde se întrunea Senatul. El programase data de 8 noiembrie 63 înainte de Hristos Pe faţada clădirii era inscripţionat faimosul „SPQR”, *Senatus Populusque Romanus*, emblema Republicii. Senatorii se adunaseră în număr mare pentru că era un eveniment important. Dar sclavii, angajaţi de Senat, păreau să-i

îndrepte spre un alt loc. Foarte curios, Pellegrino consultă o carte de istorie romană. Din motive de securitate întâlnirea mult aşteptată în acea zi nu mai avea loc în Curia, ci puţin mai departe, în Templul lui Jupiter Stator. Manipulându-şi cu îndemânare pârghia de control, mută imaginea spre dreapta. Văzu un bărbat cu părul grizonant, coborând de pe scaunul său purtat de sclavi, aplaudat de mulţime. Marcus Tullius Cicero – căci el era, fără îndoială – venea să pronunţe cel mai faimos discurs al său împotriva lui Catilina. Intră în templu, urmat de toţi senatorii. Cronovizorul nu putea să pătrundă dincolo de ziduri, aşa că părintele Ernetti rămase la uşă cu oamenii de rând. Recită din memorie aceste cuvinte celebre, pe care Cicero urma să le pronunţe în următoarele câteva minute, la începutul primei catilinare: *Quousque tandem abutere, Catilina, patientia nostra? Quamdiu etiam furor iste tuus nos eludet? Quem ad finem sese effrenata jactabit audacia?* „Până când, Catilina, vei abuza de răbdarea noastră? Cât timp vom mai fi la mâna furiei tale? Până unde va merge îndrăzneala ta neînfrânată?” Un moment minunat din istorie. Poate, se gândi Pellegrino, unul dintre cele mai importante.

64.

Ecce adsum! „Iată-mă!” Acestea au fost ultimele cuvinte ale Papei Ioan al XXIII-lea înainte de a muri, luni, 3 iunie 1963. Ziarele italiene titrară: „Bunul Papa Ioan a murit.” Lovit de un cancer la stomac, muri după o scurtă perioadă de comă, la vârsta de optzeci şi unu de ani. Această ştire, credea părintele Ernetti, urma probabil să schimbe regulile jocului. Dar în ce direcţie? Îl sună de mai multe ori pe arhiepiscopul Montini, dar fără succes. Apoi hotărî să ia trenul spre Roma. O mulţime imensă se adună pentru a-şi plânge „bunul papă”. În interiorul bazilicii se slujea liturghia. Se reamintiră ultimele cuvinte ale Papei. Cu greu, în ciuda mulţimii, Pellegrino reuşi să se apropie de Montini, pe care îl văzuse în primul rând.

— Aţi venit? spuse arhiepiscopul.

— Totul se va schimba, monsenior, dacă dumneavoastră...

Montini îl opri imediat.

— Mai târziu, părinte Ernetti. Toate la timpul lor.

Fu adus un sicriu foarte mare. În mod neobişnuit, corpul papei fusese tratat cu formol şi aşezat în trei sicrie încastrate: de brad, de stejar şi de plumb. Acest procedeu,

care înlătura bacteriile şi împiedica pătrunderea oxigenului, permitea corpului să se conserve perfect.[46]

— De ce este supus acestui tratament? întrebă Pellegrino.

— Preasfinţia Sa şi-a prevăzut moartea cu mult înainte. Şi-a pregătit-o timp îndelungat, răspunse Montini. A fost dorinţa lui de a-şi păstra corpul intact pentru posteritate. Poate că într-o zi va fi canonizat[47].

Alegerea următorului papă fu mult mai complicată decât se aştepta. Cardinalul Montini, apropiat al lui Ioan al XXIII-lea, era favorit. Dar au trebuit şase zile de vot înainte de a fi ales, cu 57 voturi din 80. El luă numele de Paul al VI-lea. Încă din primele zile ale mandatului său, îl primi pe părintele Ernetti în audienţă privată.

— Vreau să vă felicit, Preasfinte Părinte! Nu îndrăznesc să spun că am prevăzut aceste alegeri, dar speram să fie aşa din toată inima.

— Mulţumesc, părinte Ernetti! Situaţia se va lămuri acum.

— Tocmai, Sfinte Părinte, am venit să vă consult pentru a vă afla intenţiile.

— Continuăm! Tot în secret, dar acum avem mână liberă.

---

[46] Poate fi văzut şi astăzi, aproape intact.

[47] Ceea ce se va întâmpla la 27 aprilie 2014.

— Mă bucur nespus, Eminenţă!

— Ultimele salturi în timp arată că acum puteţi ajunge la momentul în care a trăit Iisus din Nazaret. Sper, bineînţeles, că nu aţi încercat pe cont propriu.

— Mi-aţi interzis, Sfinte Părinte. Aşteptam decizia dumneavoastră.

— Trebuie să îndrăznim de-acum, spuse noul papă. Situaţia o cere. Conciliul Vatican II a deschis multe uşi. Prea multe, mi-e teamă. Va trebui să ne gândim să le închidem rapid[48]. Primim zilnic petiţii care solicită cele mai nebuneşti reforme, în special în ceea ce priveşte contracepţia sau căsătoria preoţilor. Trebuie să revenim la raţiune. Intenţionez să redactez, în curând, o enciclică ce va clarifica poziţia Bisericii cu privire la toate aceste subiecte[49]. Dar dacă asta nu va fi suficient, dacă Biserica va fi cu adevărat ameninţată, va fi necesar să creăm un şoc.

— Vom arăta imaginile?

— Vom arăta că adevărul este în evanghelii. Văzând adevărata faţă a Domnului, fiecare se va întoarce la credinţă.

— Sper că da! spuse Pellegrino.

---

[48] Conciliul se va termina oficial în data de 8 decembrie 1965.

[49] Acesta va fi enciclica *Humanae Vitae*.

— Sperăm cu toţii! Dar vom produce aceste imagini numai dacă situaţia o cere, nu înainte.

— Deci... rămânem la Veneţia?

— Nu, nu mai avem nevoie să ne ascundem. Cred că este mai bine acum să aducem aparatul înapoi la Roma, în laboratorul dumneavoastră secret din Arhive. Trebuie să ţinem cont de semnalele de alarmă din ultimele săptămâni. Suntem urmăriţi, cu siguranţă. Prefer să se ştie că ascundem ceva, decât să se afle ce am ascuns.

— Mă voi ocupa să strâng totul, Sfinte Părinte!

— Perfect. Altceva, părinte Ernetti?

— Doar un amănunt, dar...

— Spuneţi-mi!

— La început, fără îndoială, m-am gândit că ar fi suficient să ne întoarcem în Galileea sau în Ierusalim, la data potrivită, pentru a obţine imagini ale lui Iisus din Nazaret. Experienţa mi-a arătat că nu va fi atât de simplu. Chiar şi în locuri pe care am crezut că le ştiu bine, cum ar fi Roma antică, am rătăcit mult înainte să găsesc ceea ce căutam. Cum nu am mers niciodată în Ţara Sfântă, nu ştiu prea multe despre siturile identificate de arheologi. Şi mai presus de toate eu nu vorbesc aramaică. Am unele cunoştinţe de ebraică, dar ştiţi şi dumneavoastră că oamenii de rând şi Iisus însuşi vorbeau aramaică, ceea ce este foarte diferit.

— Aşa este, a spus Montini.

— S-ar putea să am dificultăţi în a identifica persoana lui Iisus fără a-I înţelege cuvintele, spuse Pellegrino. Mai ales dacă trebuie să le citesc pe buze! Pot să mă apuc de studiu, dar îmi vor lua luni de zile.

— În niciun caz, părinte Ernetti, s-ar putea să am nevoie de filmările dumneavoastră în curând. Vă voi găsi un ajutor de încredere.

— La Vatican?

— În niciun caz, secretul nu ar mai dura mult! Cea mai uşoară cale este să mergem şi să o găsim în locul cu pricina. În Israel.

65.

Era cel mai fierbinte ceas al zilei în acel cuptor adevărat care era Grota IV din Qumran. Natacha luă decizia să pună capăt căutării şi să meargă la cafeneaua improvizată din tabăra de bază. Prima etapă a săpăturii efectuate în Qasr al-Yahud, alături de echipa engleză era finalizată. Se aştepta, acum, unda verde de la autorităţile iordaniene pentru a continua căutările într-un alt loc din apropiere. Când află că Thomas se întorcea în Franţa, Natacha îi propuse lui Sacha să-i dea ei locul lui în Qumran. Astfel, fu

repartizată în Grota IV, unde căldura atingea aproape cincizeci de grade.

— Natacha, un telefon de la Rockefeller!

Era Sacha. Îi întinse o ceaşcă din cafeaua lui proastă, pe care ea o acceptă cu bucurie. Folosi telefonul din tabără pentru a apela Muzeul Rockefeller. Dădu peste Nadia, secretara părintelui de Meaux.

— Nat, poţi să fii la muzeu în jurul orei cinci? Vrea să te vadă.

— Este atât de urgent?

— Îl cunoşti, pentru el totul este urgent!

— Înţeles! Înfulec ceva şi sar în Jeep.

Două ore mai târziu, dădu peste părintele de Meaux prins într-o discuţie aprinsă pe hol.

— Ah, Natacha! Aşteptaţi-mă în biroul meu, vin şi eu!

Ca de fiecare dată când îl întâlnea faţă în faţă pe părintele de Meaux, Natacha se simţea în mod sincer intimidată. Veni şi se aşeză vizavi de ea, aprinzându-şi o altă ţigară, Gitanes cu foiţă de porumb, care duhneau greu.

— Cum merge munca dumneavoastră în Grota IV?

— Paşi mici, părinte. În ultima săptămână am găsit, în mare parte, fragmente de oale, dar foarte puţine texte. Iar cele pe care le găsim nu sunt semnificative.

— Credeţi că ne îndreptăm spre final?

— Este posibil, cel puţin pentru cei din Grota IV. Poate mai există şi alte grote.

Părintele de Meaux părea jenat.

— Natacha, toată lumea vă laudă pentru munca dumneavoastră. Şi totuşi îmi cunosc dominicanii, nu sunt cei mai amabili oameni.

— Sunt oameni foarte dedicaţi.

— Bun. Am o veste bună şi una proastă. Cu care încep?

Inima o înţepa.

— Cu cea proastă.

— Ştiţi situaţia. Qumran este încă sub jurisdicţia iordaniană. Noi am ajuns la un compromis cu ei în ceea ce vă priveşte, dar situaţia începe să devină încordată cu ţara dumneavoastră. Acum se cere ca niciun israelian să nu mai fie prezent la săpăturile din Qumran şi nici printre epigrafiştii care lucrează la manuscrise. Yoni Landau a plecat la universitate, dumneata şi Noam Hazzan aţi rămas. Va trebui să mă descurc fără voi doi.

Involuntar, Natacha avea lacrimi în ochi.

— Nu mă învinovăţi, Natacha, sunt urcuşurile şi coborâşurile relaţiilor fragile din această regiune! Dar am şi o veste bună. Această scrisoare...

Îi arătă o scrisoare scrisă în franceză.

— Este din Vatican. Este un vechi prieten, Giovanni Montini, care îmi scrie. Montini, nu vă spune nimic?

— Nu...

— Astăzi, pe prietenul meu îl cheamă Paul al VI-lea.

— Papa?

— În persoană. Mi-a scris să-i găsesc foarte repede un specialist în arheologie biblică, perfect familiarizat cu săpăturile din perioada celui de-al doilea Templu şi care să vorbească fluent aramaică. Munca va fi la Vatican, cu un contract pe o durată determinată de şase luni mai întâi, cu prelungire dacă este necesar. I-am spus despre dumneavoastră, are încredere în mine. Deci slujba vă aparţine.

— Voi lucra pentru papă?

Nu-i venea să creadă. Relaţiile cu dominicanul de Meaux nu au fost întotdeauna plăcute, dar papa...

— În ce va consta munca mea?

— Chiar nu ştiu mare lucru! Montini nu a fost niciodată vorbăreţ, nu mai zic de când fost numit papă. Ştiu doar că va trebui să lucraţi în perioada şi locurile unde a trăit Iisus din Nazaret. Aceasta este teza dumneavoastră de doctorat. Ar trebui să săriţi în sus de bucurie!

Ea avu senzaţia că trece de la tartorul de Meaux la tartorul şef, însuşi papa!

— I-aţi precizat papei că sunt israeliană? întrebă Natacha.

— Ceea ce îl interesează sunt abilităţile tale. Vrea să vă întâlnească la Roma începând de săptămâna următoare.

— Atât de repede?

— M-am gândit, mai întâi, să-l trimit pe părintele Ténard, care este un bun arheolog. Dar are mai puţin talent decât dumneata, iar Montini e un om exigent.

— Mă lăsaţi să mă gândesc până mâine dimineaţă?

— Sigur, dar spune da!

I-au trebuit câteva ore să digere ştirile. Având în vedere că avea calităţile unui bun cercetător, dar şi ale unei femei de acţiune, lua în considerare să-şi dea consimţământul, dar numai după ce vorbi cu Zvi Eizer, contactul său de la Mossad.

Acesta din urmă o primi în aceeaşi seară la Tel Aviv. El o ascultă şi fu imperativ.

— Acceptaţi!

— Ştiţi despre ce este vorba?

— Bineînţeles că nu! Mossad are informatori cam peste tot, dar până acum nu a mai intrat în Vatican. Oportunitatea este prea bună. Acceptaţi!

*

Două zile mai târziu, un avion El Al ateriză pe aeroportul Fiumicino. Natacha fu întâmpinată de către un trimis al Vaticanului, care o aştepta cu o maşină. O conduse la un hotel lângă Palatul episcopal, unde îi fusese rezervată o cameră. Fu primită a doua zi în apartamentul rezervat audienţelor pontificale. La prima vedere, i se păru că noul pontif era un om plin de viaţă şi inteligent, departe de clişeele pe care le avea în minte. Papa îi prezentă un alt ecleziast, pe părintele Pellegrino Ernetti. Puţin mai în vârstă decât ea, cu faţa luminoasă şi zâmbitoare. Din moment ce trebuia să colaboreze cu el, se linişti. Dar la ce aveau să lucreze? La un semn al papei, secretarul de stat închise cu grijă uşa biroului şi părăsi camera. Paul al VI-lea se ridică. Statura sa impunătoare şi filiformă îl făcea impresionant în frumoasa sa tunică albă. Se uită la Natacha mult timp, în tăcere. Era foarte stânjenitor. Fu tentată să privească în altă parte, dar, în cele din urmă, se hotărî să facă la fel ca el şi să-l privească pe Sfântul Părinte direct în ochi.

Montini, care putea citi sufletul cuiva mai bine decât oricine, simţea că poate conta pe ea.

Două ore mai târziu, părăsi Palatul episcopal, cunoscând conţinutul misiunii sale. Îi era greu să se

dezmeticească. Trebuia să-l ajute pe părintele Pellegrino Ernetti să cerceteze Iudeea din timpul lui Iisus cu... o maşină de văzut în trecut! Trebuia să-L identifice pe Iisus din Nazaret, apoi să-l calce pe urme până la arestarea Sa în Ierusalim, urmată de răstignire.

Oricine altcineva s-ar fi gândit la o glumă, dar papa Paul al VI-lea nu avea nici tonul, nici privirea unui bufon. Începând de a doua zi, datorită unei maşini încă secrete, urma să facă un salt în timp, acum două mii de ani, pentru a-L întâlni pe Iisus. Scutură din cap. Nu visa. Făcu semn cu mâna după un taxi până la hotel. Apoi se răzgândi şi eliberă taxiul. Merse pe jos până la Ufficio Postale Vaticano, poşta din Vatican. Îl sună pe Zvi Eizer, contactul din Mossad. Când îl informă despre ce era vorba, acesta aproape căzu de pe scaun!

— Îţi baţi joc de mine?

— Zvi, vă repet ceea ce mi s-a spus. Puteţi să mă credeţi sau nu.

Sfârşi prin a crede că spune adevărul, deşi părea greu de crezut.

— În regulă, spuse el, jucaţi rolul. Şi cel mai important, ţineţi-mă la curent!

Se făcu tăcere.

— Îmi imaginez, reluă el, că veţi profita de ocazie pentru a vă verifica presupunerile cu privire la relaţia dintre Iisus şi esenieni?

— Aţi crezut că îmi lipsesc dovezile, Zvi? Ei bine, vă voi găsi câteva!

Închise telefonul. Aşadar, era adevărat, pleca într-o călătorie în timpurile evanghelice. În sfârşit, de data asta, viaţa îi punea totul pe tavă.

66.

Atunci când vrei să te numeri printre liderii care conduc lumea, trebuie să deţii o calitate foarte importantă, iar Dom Carvalho o avea: ştia să primească lovituri fără să se considere vreodată înfrânt. În politică nu e loc pentru milă şi cu cât ambiţiile sunt mai mari, cu atât încercările vor fi mai cumplite. Alertat de Joaquin, mâna sa dreaptă, veni la Macapa pentru a evalua stricăciunile. Erau considerabile. Casa familiei sale era în mare parte distrusă. Distinsul profesor Giordano, care lua micul dejun în camera sa în momentul atacului, se trezi aruncat la pământ! Rămas fidel lui Carvalho, îl aştepta pentru a-şi da demisia. El era doar un istoric, îi spuse, nu un aventurier. Prin urmare, ceru să fie dus înapoi la Rio, de unde urma să ia primul

avion spre Italia. Carvalho ezită o clipă cu privire la soarta pe care i-o rezervase... dar se mulţumi să-l pună să jure că nu va sufla un cuvânt cu privire la ceea ce văzuse. Giordano, care înţelese pericolul, jură pentru orice i se ceru.

Merse împreună cu Manfred Ehrlich să vadă ce mai rămăsese din laborator. Nu mare lucru. Oficialii CIA nu se gândiră de două ori înainte de a lansa racheta. Maşina lui Majorana nu era altceva decât o grămadă de fiare. Carvalho nu ştia cine pusese la punct operaţiunea, dar fusese bine pregătită.

— Dom Alberto, ce facem cu cadavrele?

Joaquin vorbea despre profesorul Miller şi despre cei doi membri brazilieni ai comandoului.

— Unde sunt?

— Le-am îngropat nu departe de aici, în timp ce aşteptam sosirea dumneavoastră. Ce vreţi să faceţi cu ele?

— Dezgroapă-le şi arde-le! Să nu existe nicio urmă. Dacă văduva lui Miller vrea să recupereze corpul soţului ei, vom inventa o poveste. Vom spune că a fugit în pădure, fără să ştim de ce şi că nu a fost găsit niciodată.

Gânditor, Carvalho luă avionul înapoi spre Roma. Când ajunse pe aeroportul Fiumicino, toate ziarele titrau alegerea noului papă, cardinalul Giovanni Montini. În

aceste circumstanţe, conciliul Vatican II fusese întrerupt şi avea să se reia în câteva luni. Asta îi dădea timp lui Carvalho să-şi mobilizeze toate contactele locale pentru a merge mai departe. Dar în ce fel? Cum nu se dădea în lături de la nimic, încercă mai întâi să-l întâlnească pe Montini într-o audienţă privată. Cererile sale rămânând fără răspuns, îşi spuse că probabil era prea devreme. Dar urma să revină, Carvalho nu era omul care să renunţe aşa uşor. S-ar fi putut să lucreze la maşină de la zero? Vorbi despre asta la telefon cu Manfred Ehrlich, care se întorsese la locul său de muncă iniţial, la Centrul European de Cercetare Nucleară. Nu era prea optimist. Fără un fizician de calibrul lui Desmond Miller, chiar şi dacă avea o parte din planuri, şansele de succes erau aproape nule. Carvalho abandonă asta. Oricum, simţea că pierduse suficient timp şi bani pentru această operaţiune, aşa că o trecu la capitolul profit şi pierderi. Îşi luă adio, deci, de la măreţul proiect de a denunţa „donaţia” lui Constantin!

De data aceasta era necesar să atace miezul problemei lui Montini şi a părintelui Ernetti: ce voiau să facă ei cu maşina? Atâtea resurse financiare şi intelectuale, atâţia ani petrecuţi pentru construirea unei maşini ce putea vedea în trecut erau, cu siguranţă, în slujba unui proiect grandios. Dar care? Să ofere cadrelor universitare un nou instrument tehnic pentru a explora istoria secolelor

trecute? Asta nu ţinea de Vatican. Şi nu la acest preţ. Şi în plus... cât de departe au vrut să „vadă” Pius al XII-lea, Montini şi Ernetti în trecut? Pentru „donaţia” lui Constantin, era necesar să „se întoarcă” până la Pepin cel Scurt, în anul 753 după Hristos. Nici profesorul Miller, nici părintele Ernetti nu ripostaseră la ideea asta. Era, deci, posibil. Şi dacă intenţia era să se întoarcă şi mai mult în trecut? Şi dacă da, cât de departe? Şi din ce motiv? Cum ar putea această maşinărie să ajute creştinătăţii şi să ţină piept asaltului forţelor progresiste şi revoluţionare din Lumea a treia?

Răspunsul îi apăru brusc şi era extrem de evident.

67.

Natacha se prezentă dimineaţa devreme, aşa cum era prevăzut, la intrarea în clădirea Arhivelor Secrete ale Vaticanului. Un funcţionar aflat într-o cabină, la poartă, îi examină hârtiile şi găsi numele ei pe o listă. Îi reţinu paşaportul şi o încredinţă pe tânără unei gărzi elveţiene în uniformă, care o conduse clădire. O pufni râsul. Nu-i mai lipsea decât suliţa! Bereta şi pantalonii largi, precum şi grămada mare de chei pe care o ţinea în mână, îi dădea

impresia că ieşise dintr-un film de epocă. Îşi spuse că, mai mult ca sigur, noua ei slujbă nu o va plictisi deloc!

Coborâră pe o scară mică ce dădea spre subsol. Paznicul deschise o primă uşă care ducea spre un hol lung, slab luminat. Sistemele de alarmă puse din zece în zece metri se activau pe măsură ce treceau pe lângă ele. Paznicul se opri în cele din urmă în faţa unei uşi blindate, bătu de trei ori pentru a-şi anunţa prezenţa şi întoarse cheia în uşă.

Natacha avea răsuflarea tăiată.

Scenariul se schimbase. Trecuse de la filmele de epocă la un film science-fiction. În centrul a ceea ce era, în mod evident, un laborator, trona o maşină care nu semăna cu nimic cunoscut. Părea compusă din două etaje legate între ele de o cantitate uriaşă de cabluri electrice. Tot atât de multe pe cât păr este pe capul unui om! Deasupra unui dulap de oţel în formă de cub se afla o sferă masivă de cel puţin doi metri în diametru. Avea tot felul de protuberanţe. Unele arătau ca nişte antene, dar mai scurte şi mai groase decât antenele obişnuite. Altele erau tuburi fluorescente care emiteau o lumină albăstruie, slabă, ce-i dădeau aspectul unui candelabru baroc, un „Murano” deosebit de elaborat. Era, fără îndoială, celebrul cronovizor al părintelui Ernetti. Maşina, care emitea un hârâit permanent, evacua prin uşile sale, lăsate întredeschise, o

căldură intensă, absorbită, din fericire, de puternicul sistem de aer condiţionat din cameră. Era conectat printr-un cablu mare la o altă cutie cuplată la un mic ecran de televizor aşezat pe un suport special, care părea de-a dreptul mizerabil pe lângă această tehnologie impresionantă, dar ciudată.

Garda elveţiană încuie uşa după ea, lucru pe care nu îl găsea deloc reconfortant. Natacha se îndreptă spre maşină. Era fierbinte. În timp ce se plimba în jurul ei, mai avu o surpriză. Părintele Ernetti stătea în genunchi chiar în faţa ei. Se ruga. Se dădu înapoi, stânjenită că-l surprinsese într-o astfel de postură. Văzând-o, preotul îşi sărută crucifixul şi se ridică.

— Iartă-mă, domnişoară Yadin-Drori, acesta este... un moment important pentru mine.

Spre deosebire de papă, pe care îl găsea foarte rece, stânjeneala părintelui Ernetti îl făcea mai degrabă simpatic şi chiar emoţionant. Acesta îşi netezi sutana şi merse în jurul maşinii.

— Puteţi să-mi spuneţi Natacha, părinte Ernetti. Vreţi să vă las singur un moment?

— Nu, am terminat. Vreţi un pic din cafeaua aceasta? Eu am făcut-o. Cafea adevărată, italiană, aşa cum făcea mama.

— Cu plăcere!

Natacha se aşeză după o măsuţă din spatele maşinii. Cafeaua avea într-adevăr un parfum familiar. Luă o înghiţitură. O găsea foarte tare şi îi dădură lacrimile. Căutând un şerveţel în geantă, se uită la preot pe ascuns. În ochii ei exista o expresie de îngrijorare perpetuă care îi dezvăluia firea fragilă.

— Vă place cafeaua? Este a papei. Nu a actualului papă, ci a Papei Pius al XII-lea.

— E foarte bună, spuse ea. Aşadar, de ani de zile, părinte Ernetti, lucraţi la aceasta maşinărie?

Se aşeză în faţa ei şi îşi turnă şi el cafea.

— Aceasta este a cincea ceaşcă, de dimineaţă! Da, ani de muncă pentru a ajunge la călătoria de azi.

— Recunosc că mi-e greu să înţeleg ceea ce urmează să facem, recunoaşte ea.

— Şi eu la fel. Şi totuşi mă pregătesc pentru asta de ani de zile!

Natacha văzu că îi tremurau mâinile. Cearcănele întunecate pe care le avea în jurul ochilor spuneau foarte multe.

— Nu aţi dormit prea bine?

— Nu prea, nu. Sunt atât de multe lucruri care mi se învârt în minte!

Ceea ce mai rămăsese din instinctul de militar al Natachei îi spunea că bietul om nu era în niciun caz în

măsură să se angajeze în această aventură, cel puţin nu imediat. Trebuia să-l facă să înţeleagă asta fără să-l tulbure.

— Părinte Ernetti, pot să vă vorbesc sincer?

— Da, desigur.

— Am înţeles că papa se grăbeşte, dar trebuie să reuşim în misiunea noastră. Noi doi vom forma un fel de comando. Ce am învăţat din timpul petrecut în armata israeliană, un comando trebuie să se antreneze.

— Ce vreţi să spuneţi?

— Vă sugerez să faceţi paşi mici. Trebuie să recunoaştem terenul, veţi învăţa să descifraţi aramaica, eu să o traduc. Aramaica nu este latină.

— Vreţi să anulăm saltul de astăzi?

— Deloc! Sugerez doar să începem prin a ne întoarce în trecut ca simpli turişti, fără a fi preocupaţi de Iisus. Ce credeţi?

— Nu ştiu. Da, ar putea fi mai înţelept.

Simţi că părintele mima dezamăgirea şi că era mai degrabă uşurat.

— Dacă am vizita Ierusalimul... să spunem în jurul anului 50 după Hristos?

— Deci la douăzeci de ani de la răstignire?

— Da. Din câte ştiu eu, a fost o perioadă destul de liniştită. Am visat mereu să văd cum arăta oraşul înainte de a fi distrus de romani.

— Bine, Natacha. Haideţi să facem o excursie pe cheltuiala Vaticanului!

Părintele Ernetti trecu aşa de repede de la tristeţe la bucurie, încât Natacha nu se putu abţine să nu zâmbească. Avea ceva ce o înduioşa.

— Anul 52, vă convine? propuse el.

— 52, de ce nu? Cel mai bine ar fi să „aterizaţi”, dacă e posibil, în piaţa Templului.

— Mă duc unde vreţi dacă îmi daţi coordonatele geografice.

Scoase din geantă o carte mare de arheologie.

— Am luat cu mine tot ce aveam nevoie.

Răsfoi cartea.

— Mergeţi la 31°46'40” N, 35°14'07” E.

Părintele Ernetti programă aparatul. Introduse mai întâi latitudinea şi longitudinea, apoi coordonatele de timp.

— Luaţi loc, Natacha, nu are rost să staţi în picioare!

Apăsă pe un buton mare şi roşu şi se aşeză şi el. Aşteptară, privind ecranul.

— Uneori, spuse Pellegrino, imaginea se formează rapid, chiar şi pentru perioade foarte îndepărtate de timp.

Alteori durează mai mult, nu am înţeles niciodată de ce. Această maşină este încă artizanală!

Nu se îndoia de asta. Simţea aerul fierbinte ce venea din măruntaiele maşinii.

— Nu-i nimic, spuse Pellegrino, avem o imagine...

68.

Puţin câte puţin, ceaţa de pe ecran cedă locul unei imagini care se întrerupsese de mai multe ori. Apoi se stabiliză. Apăru o clădire mare, albă, văzută de sus ca şi când ar fi fost filmată dintr-un elicopter. Natacha scoase un strigăt de surpriză.

— Doamne, e magnific!

Nu era o machetă ca acelea care se găseau peste tot prin muzeele din Ierusalimul modern. Era Templul lui Irod aşa cum era înainte de a fi redus la rămăşiţele actuale, diforme, denumite Zidul Apusean. Pellegrino era şi el uluit.

— Este mult mai mare decât credeam!

Natacha era uimită de două ori. Din cauza Templului şi a acestei maşinării care reuşise să traverseze bariera timpului. Ea răspunse fără să-şi ia ochii de pe ecran.

— Există o frază în Talmud care spune: „Cine nu a văzut Templul lui Irod nu a văzut niciodată în viaţa sa o clădire frumoasă.”

— Aţi citit Talmudul? se miră Pellegrino.

— Ei, doar un rezumat în *Reader’s Digest*!

Râseră împreună. Spărseseră gheaţa.

— Da, am citit Talmudul, spuse ea. Dar doar câteva pasaje despre această perioadă. Nimeni nu a citit Talmud în întregime, părinte, căci ar trebui o viaţă pentru asta!

Pellegrino era fermecat. Era cultă, cu siguranţă, dar fără pretenţiile rigide ale colegilor săi din Vatican. Îi plăcea şi latura ei directă şi amuzantă, care îi conferea prospeţime.

Templul lui Irod era o adevărată construcţie romană. Zidurile ce îl înconjurau îi confereau aspectul unei fortăreţe. În interior, coloanele de marmură albă şi decoraţiunile din aur şi cupru, care reflectau lumina soarelui, creau un ansamblu orbitor.

— Încă există schele, spuse Pellegrino. Templul nu este finalizat?

— Nu. Şi totuşi prima piatră a fost pusă cu douăzeci de ani înainte de naşterea lui Iisus. Este un şantier imens. Tragedia este că imediat după ce va fi fost gata, Templul va fi ars în anul 70 de către romani!

Părintele Ernetti era cu adevărat şocat.

— Cum ar putea oamenii să distrugă o astfel de minune?

Ea îl privi amuzată şi cu un oarecare reproş.

— Întrebaţi-i pe strămoşii dumneavoastră, părinte Ernetti! Erau oameni nemiloşi, ştiaţi?

El se simţi puţin atins.

— Romanii s-au schimbat de la Iulius Cezar încoace, Natacha!

— Vă tachinez, spuse ea zâmbind. În realitate, nu ştim cum a început focul. Era în timpul revoltei evreieşti. În timp ce armatele lui Titus atacau exteriorul Templului, încercând să spargă uşile, în interior, diferitele trupe evreieşti se măcelăreau între ele.

— Ce nebunie!

— Vă daţi seama, cred că mai rar s-a văzut în istorie un astfel de haos. În timpul Revoluţiei franceze, poate?

Arătă spre o parte a Templului de pe ecran.

— Părinte Ernetti, puteţi să focalizaţi puţin pe această clădire?

Manipulându-şi pârghia de control, Pellegrino făcu o mişcare lentă către o clădire cubică, înconjurată de mai multe curţi. Pereţii erau suflaţi cu aur şi acoperişul era ornat cu un fel de ace de argint care o făceau să sclipească precum artificiile.

— Este Sfânta Sfintelor, chiar inima Templului. Nimeni nu are voie să intre în ea decât Marele Preot în ziua ispăşirii.

— Asta era presupusa reşedinţă a Marelui Preot?

— Da, cam ca apartamentele sale private. Când Pompei a cucerit Ierusalimul cu trupele sale, a intrat cu forţa în Sfânta Sfintelor pentru că el credea că preoţii ascundeau o comoară acolo. Şi ştii ce a găsit?

— Nu, spuneţi-mi!

— Nimic! Doar un spaţiu gol. Cum pentru evrei Dumnezeu era imposibil de reprezentat, nu era nimic acolo. Pompei era pe cheltuiala lui acolo.

— E o poveste frumoasă.

— Foarte frumoasă, spuse Natacha. Dar poate este o legendă.

Avea o bănuială.

— Dacă lărgiţi câmpul vizual, aş putea să vă arăt ceva care vă va interesa.

— La dispoziţia dumneavoastră, doamnă! glumi Pellegrino, lărgindu-şi zoomul.

— Vedeţi curtea asta mare?

— Cea mărginită de arcade?

— Da. Era singura parte a Templului accesibilă celor care nu erau evrei.

Sub arcade se vedeau nişte mese acoperite cu mărfuri. Era o mulţime de oameni în jur.

— Bărbaţii pe care îi vedeţi sunt negustori. Vând suveniruri sau obiecte de cult.

Pellegrino şi-a dat seama brusc încotro se îndrepta.

— Negustorii Templului! suspină părintele.

— Da. Şi chiar lângă ei...

Arătă spre nişte mese mai mici de pe ecran, în spatele cărora nişte oameni numărau monede.

— Schimbătorii de bani! Cei pe care Iisus i-a alungat.

Ceea ce nu era decât un detaliu al vizitei la Templu, pentru Pellegrino era o adevărată comoară. Evangheliile, pe care le citise de zeci de ori, începeau să prindă viaţă chiar în faţa lui. El cită Evanghelia după Matei din memorie:

— „Este scris: casa Tatălui Meu se numeşte casă de rugăciune. Şi voi, voi aţi transformat-o într-o groapă de tâlhari!”

Natacha dădu din cap.

— Asta ar fi spus, da. Personal, îl găsesc un pic cam dur. Schimbătorii de bani aveau rolul lor. Pelerinii veneau de peste tot din bazinul mediteraneean, fiecare cu banii lor. Aveau nevoie să schimbe pentru a cumpăra animale de sacrificiu.

Pellegrino luă apărarea Mântuitorului.

— Da, dar în templu, Natacha, schimbători de bani în interiorul Templului!

Ea hotărî să-i acorde ultimul cuvânt.

— Sunteţi părtinitor, părinte! Asta...

Observă un detaliu care o interesa.

— Aţi putea focaliza imaginea în josul ecranului?

Se înarmă cu un carneţel şi începu să ia notiţe, ceea ce l-a făcut pe Pellegrino să zâmbească.

— Arheologul îşi reia rolul?

— Da, un detaliu arhitectural pe care l-am studiat la universitate. Aţi observat scările?

Îi arătă scara mare, care dădea acces celor trei intrări ale Templului. Zeci de oameni urcau şi coborau.

— Fiecare scară are o lăţime diferită. Nu a fost o lucrare proastă, ci un truc al arhitecţilor pentru a evita aglomeraţia.

De fapt, pe o porţiune mare a scării, mişcarea mulţimii fusese încetinită semnificativ. Natacha era uimită.

— Am propus această ipoteză în teza mea, şi se verifică în faţa noastră. Ce bine e să faci arheologie pe bune!

— Cel puţin cronovizorul meu va fi îndeplinit un scop, oftă Pellegrino.

— Nu fiţi prea modest, părinte Ernetti! Maşina dumneavoastră este o invenţie genială! Ea va bulversa

munca istoricilor şi arheologilor. De acum înainte studenţii la istorie vor sta la coadă pentru o sesiune de cronovizor.

Acest compliment venit de la ea îi încălzi inima. Făcea cât toate celelalte ale papei! În partea de jos a scării, mulţimea se îmbulzea şi mai mult. Era un fel de bazar. Spre deosebire de piaţa Templului, acolo se vindeau de toate. Animale, ţesături colorate, haine de toate dimensiunile, lână, veselă. Existau inclusiv bucătari care fierbeau tocană în nişte vase mari.

— Să profităm de această ocazie pentru a exersa puţin aramaica, propuse Natacha. Ce spuneţi?

Părintele Ernetti încercă să descifreze, citind pe buze, cuvintele unui negustor de fructe şi legume. Din fericire, continua să repete acelaşi slogan. El îl reproduse pentru Natacha, care îl traduse.

— Îşi laudă pepenii verzi. Trebuie să recunoaştem că arată foarte copţi. De asemenea, vinde şi lapte de la capră. Vedeţi, îi spuse ea fericită lui Pellegrino, vom reuşi!

— Aţi avut dreptate, fu de acord Pellegrino, era nevoie de exerciţiu. Dacă auzeam astăzi o predică direct de la însuşi Iisus, aş fi fost atât de emoţionat, încât...

Natacha îl întrerupse.

— Staţi! Există un grup care s-a adunat chiar alături.

Era o discuţie aprinsă. Un tânăr furios se adresa mulţimii.

— Puteţi repeta ce a spus? întrebă Natacha.

Pellegrino repetă cuvintele tânărului.

— Îl insultă pe guvernatorul roman al Iudeii, traduse Natacha.

— Ah! Politica, la fel ca peste tot... Guvernatorul Iudeii este tot Pilat din Pont? întrebă Pellegrino.

— Nu, la acea dată Pilat fusese chemat la Roma, făcea prea multe prostii. În 52 Antonius Felix guverna. Nu era cu nimic mai bun decât Pilat. Aţi citit *Faptele Apostolilor*?

— Da, dar cu mult timp în urmă.

— Acesta este acelaşi Felix care l-a trimis pe Pavel din Tars la închisoare.

Auzind numele apostolului, Pellegrino fu brusc cuprins de o stare de efervescenţă.

— Dumnezeule, pe vremea aceea a început evanghelizarea. Oare Sfântul Pavel este în această mulţime?

Natacha îl întrerupse.

— Nu cred. În 52, potrivit *Faptelor Apostolilor*, Pavel se afla în Asia Mică.

Se întoarse spre el şi-l chemă la comanda maşinii.

— Părinte Ernetti, vă reamintesc că astăzi am decis să facem turism. Este mai bine pentru dumneavoastră, vă asigur! Să aşteptăm până mâine pentru a începe explorările noastre în Galileea.

Se uită la ceas.

— E trecut de amiază. Ce ziceţi să mă duceţi undeva să luăm prânzul?

69.

Părintele Ernetti o conduse pe Natacha la doar câteva sute de metri de Vatican, într-un mic restaurant sard, foarte aglomerat, unde gustă o *focaccia*, un fel de pizza albă servită cu jambon crud, produs autentic local şi cu un fel de brânză de oaie, *peccorino*, rasă pe deasupra.

— Este delicios! a spus ea.

Părintele îi turnă şi vin.

— Aşteptaţi până când gustaţi vinul! Vinul sard este cel mai bun din lume. Acesta este din Sassari, din nordul ţării.

— Se pare că vă simţiţi mai bine decât dimineaţă, spuse ea bucuroasă.

— Mult mai bine. Aţi avut dreptate să îmi puneţi frână, îi spuse el recunoscător. Altfel mă duceam să-L văd direct pe Domnul nostru Iisus Hristos!

— Mi-am dat seama.

— Este... ceea ce facem aici este foarte greu pentru mine, Natacha. Mă voi regăsi în faţa figurii divine care m-a făcut preot, lumina care îmi luminează viaţa.

— S-o luăm pas cu pas, părinte Ernetti. Poate că nu v-aţi dat seama, dar pentru mine primii paşi au început azi dimineaţă.

Pellegrino fu surprins.

— Chiar aşa? Totuşi v-am văzut plină de entuziasm.

— Arheologul din mine, da, era extrem de încântat. Dar fiica lui Israel a avut un sentiment ciudat.

— Ce vreţi să spuneţi?

Încercă să-şi adune amintirile.

— În Ierusalim, de fiecare dată când mergeam la Kotel, Zidul Plângerii, eram emoţionată până la lacrimi. Şi totuşi nu era decât o biată bucată de perete de sprijin. Dar când am văzut Templul în această dimineaţă, întreg...

— V-a dezamăgit?

— Dimpotrivă! A fost foarte impresionant. Dar am văzut o clădire romană cam mare şi pretenţioasă. Mai mult, regele Irod cel Mare îl construise pentru a le face pe plac prietenilor săi din Roma. Aceste ziduri sunt romane, nu sunt evreieşti.

— Totuşi se făceau slujbe acolo?

— Evreii tocmai se mutaseră acolo, ca într-un apartament nou. Apoi, în 70, romanii l-au demolat. Abia atunci Templul a devenit ceea ce este, o amintire nepieritoare în memoria poporului meu.

Părintele înţelesese. De data aceasta el o făcea pe-a psihologul.

— Vrei să spui că adevăratul Templu pentru tine este Kotel, Zidul Plângerii?

— Zidul, sigur că da, pentru că milioane de evrei au plâns acolo. Emoţiile noastre acumulate de-a lungul timpului, părinte Ernetti, sunt cele care conferă lucrurilor valoarea lor specială. Pe noi ne entuziasmează o jucărie veche, nu una nouă.

Această tânără era foarte subtilă. Pellegrino îşi dădu seama ce încerca să facă.

— Mă pregăteşti pentru ceea ce vom vedea mâine?

— Este posibil, părinte Ernetti, s-ar putea să aveţi... momente dificile.

— Nu pot să dau înapoi acum. Dar cu siguranţă voi avea nevoie de ajutorul dumneavoastră.

— Puteţi conta pe asta, părintele meu!

Era pentru prima dată când ea – o evreică – îi spunea „părintele meu”. Ernetti fu emoţionant. Ea aruncă o privire spre meniu.

— Ce recomandaţi pentru desert?

— Nimic compatibil cu stilul dumneavoastră.

Ea zâmbi.

— Deci o cafea. Şi puţin lichior napolitan de pepene.

— Ah, îl ştiţi? Este plin de zahăr, ştiţi?

— Ei, nu pornim în căutarea lui Iisus în fiecare zi!

Când ieşiră din restaurant, Pellegrino îi spuse că avea nevoie de câteva ore ca să repare sistemul de vizualizare care se bloca prea des. Vru ca totul să fie perfect pentru „saltul” de a doua zi, care urma să fie filmat în întregime. Ea decise să profite de ocazie pentru a face puţin turism. La urma urmei, nu vizitase niciodată Roma.

70.

Pentru că ploua, Natacha luă un taxi care o lăsă la Muzeul Capitoliului. Cumpără un bilet şi urcă la primul etaj. Înăuntru o aştepta o întreagă civilizaţie, dură şi rafinată. Erau atât de multe lucrări expuse, încât nu ştiai unde să te uiţi mai întâi. Văzu un indicator care arăta spre „Sala Împăraţilor”. Era la capătul culoarului. Se îndreptă într-acolo. Şaizeci şi şapte de busturi afişate în ordine cronologică pe un raft dublu rezumau istoria imperiului. Erau cu toţii acolo, cei mai răi şi cei mai buni. Împăraţii divini, precum Augustus sau Tiberius, cei de temut, precum Nero, Vespasian şi Titus, împăraţii filosofi precum Marc Aureliu, împăraţii soldaţi ca Maximin Tracul. Îi privi pe rând, unul după altul, aşa cum un general se plimbă prin faţa trupelor sale.

Întorcându-se, putu să-i cuprindă pe toţi într-o singură privire. Înţelese de ce nu-i plăceau.

Văzuse alte portrete ale conducătorilor, de exemplu la Muzeul Naţional din Atena. Dar grecii aveau o căldură aparte, o profunzime anume în priviri, care lipsea cu desăvârşire romanilor. Aceste busturi arogante şi reci păreau să respecte o singură valoare: puterea. Părăsind camera, contemplă în trecere mai multe opere minunate, precum Venus ieşind din valuri. Execuţia era perfectă, de o fineţe remarcabilă. Dar privirea era goală. Nimic din această statuie nu o putea mişca. Singura operă pe care o găsi emoţionantă fu la celălalt capăt al sălii. Era o sculptură foarte realistă a unui războinic celt care murea, cu mâna sprijinită pe un genunchi, faţa exprimând o durere sobră şi reţinută. Da, romanii puteau fi sensibili la suferinţă... când era cea a duşmanilor lor!

Coborând din nou la parter, descoperi de la un balcon toată întinderea Forului Roman. Imposibil de ratat. Când ploaia se opri, luă un autobuz care mai întâi o conduse la Colosseum. Vizita fu scurtă. Clădirea i se păru cu adevărat imensă, dar nu era decât un circ. Încă mai emana durerea combatanţilor sau a martirilor care îşi pierduseră viaţa în acele arene. Apoi cumpără un bilet pentru a vizita vestigiile Forumului. Ghidul ebraic pe care îl adusese cu ea indica foarte precis toate acele vestite ruine pe care le

descoperea. Majoritatea fuseseră reduse la doar câteva fragmente. Arcul lui Titus, pe de altă parte, rezistase destul de bine încercării timpului. Încă se mai putea observa, gravat pe interior, basorelieful care celebra jefuirea Templului Ierusalimului după înfrângerea insurgenţilor din anul 70. În trecut, fresca era pictată în culori vii, ceea ce trebuie să o fi făcut şi mai sângeroasă. Prizonierii purtau sfeşnicul mare cu şapte braţe, precum şi trâmbiţe de argint din tezaurul Templului. Aceasta era poate apocalipsa prezisă de esenieni. În scrierile lor vorbeau despre un război nemilos, cel al armatelor Binelui contra celor ale Răului. Din păcate, aceste vestigii arătau că Răul – şi Nero – câştigaseră. Totul fu foarte deprimant.

Pentru a-şi mai schimba starea, luă un taxi către magazinele comerciale la sud de Piazza di Spagna. Îi căzu cu tronc o rochie de vară care sublinia delicat talia ei subţire. Cum norii dispăruseră de tot şi se făcu cald, fugi să se închidă în primul cinematograf care afişa anunţul „aer condiţionat”. Rula un film care deschidea Festivalul de film de la Cannes, *Căderea Imperiului Roman*. Un titlu răzbunător după vizita sa la Arcul lui Titus. Din păcate, era doar o glumă. Filmul era foarte bine realizat, dar i se păru „apă de ploaie” comparativ cu imaginile cronovizorului. Mai ales scenariul era unul inept, denaturând adevărul istoric până la un punct insuportabil. Adormi, ratând

prăbuşirea luptelor, redate cu imagine de 70 de milimetri şi sunet stereo. Fu trezită de prezenţa unui bărbat de vârstă mijlocie care venise să se aşeze chiar lângă ea.

— Există alte locuri libere în acest cinematograf, îi spuse ea.

De fapt, sala era aproape goală. Dar bărbatul nu răspunse şi continuă să o privească.

— Dacă încercaţi să vă daţi la mine, vă avertizez că aţi dat peste persoana nepotrivită!

El se aplecă spre ea:

— Ce preferaţi? Povestea de la cinema sau cea reală, pe un ecran mai mic?

Ce a vrut să spună? Se referea la maşina părintelui Ernetti?

— Ce vreţi?

El îi vorbi cu voce joasă pentru că pu'inii oameni din sală cereau linişte.

— Ce spuneţi să mergem şi să vorbim în piaţă, chiar în faţa cinematografului? Vom deranja mai puţini vecini.

Ea acceptă. În primul rând, pentru că ştia să se apere. În al doilea rând, pentru că părea bine informat. Ieşiră din cinematograf fără să-şi vorbească, traversară bulevardul şi se aşezară pe o bancă într-o mică grădină în care se jucau nişte copiii.

— Vă ascult! spuse ea cu o faţă serioasă.

— Ştiu cine sunteţi şi ce faceţi aici. Asta e meseria mea.

— CIA?

— Exact. Nu suntem în competiţie, deoarece facem schimb de informaţii cu Mossadul dumneavoastră.

Bărbatul nu mai era un tânăr. Faţa îi era modelată de experienţă; era, fără îndoială, un fost soldat.

— Ce vreţi?

— Lăsaţi-mă să vă spun mai întâi ce vă oferim! Colonelul Nasser pregăteşte o operaţiune majoră pe Canalul Suez. Pot să vă spun ce ştim şi dumneavoastră să faceţi la fel.

— Şi eu ce să ştiu?

— Detalii despre experienţele dumneavoastră cu părintele Ernetti în Arhivele Secrete.

Era bine informat, într-adevăr. Nici măcar nu se obosi să nege sau să-i arunce în faţă replica „nu ştiu despre ce vorbiţi”.

— Vă daţi seama că nu pot decide de una singură. Lăsaţi-mă să cer instrucţiuni!

— E normal, aş face la fel. Îmi pare rău că v-am stricat sesiunea de cinema.

— Nu contează, filmul era foarte prost.

Îi întinse o foaie mică de hârtie pe care mâzgălise un număr de telefon.

— Puteţi să mă sunaţi la acest număr. O seară bună!

La sfârşitul după-amiezii, reveni la oficiul poştal şi îl sună pe Zvi Eizer. Îi spuse despre întâlnirea cu agentul CIA. Răspunsul său fu imediat.

— Îl iau!

— Adică?

— Acceptaţi oferta lui şi spuneţi-i ce ştiţi, avem nevoie prea mare de informaţiile sale. Fie că este brunet sau blond, adevărata faţă a lui Iisus nu ne va influenţa problemele cu arabii.

Natacha dădu din cap şi închise. Dar îi displăcea ceea ce trebuia să facă.

71.

Luă avionul spre Cracovia, în sudul Poloniei. Nu prea ştia ce să creadă. Proiectul papei, oricât de nebunesc părea, avea totuşi şansă de reuşită. În situaţia de faţă Vaticanul ar fi putut ieşi bine. Şi asta lui Carvalho nu-i convenea. Trebuia să aibă părerea unui teolog inteligent, care încă nu-şi alesese tabăra. Iată cum se gândise la arhiepiscopul Cracoviei, Karol Wojtyla[50].

Nici nu ajunse bine în Cracovia, că sări într-un taxi şi se îndreptă către episcopia ce avea sediul în Bazilica Sfinţiilor

[50] Viitorul papă Ioan-Paul al II-lea.

Stanislau şi Venceslau. Era o catedrală mică pe care polonezii nu o puteau extinde din cauza lipsei de spaţiu de pe dealul Wawel, chiar deasupra fluviului Vistula. Îşi păstrase aspectul baroc dat de regele Ladislau I în secolul al XIV-lea. Era, de asemenea, un sanctuar unde erau păstrate rămăşiţele unor figuri importante din istoria ţării.

Se anunţă la intrare. I se spuse că arhiepiscopul va veni în întâmpinare. Privirea îi fusese atrasă de nişte oase mari, suspendate în lanţuri. Având în vedere că erau însoţite de o inscripţie în poloneză, se întrebă ce ar putea fi.

— E un mamut, spuse o voce bărbătească.

Era Karol care veni să-l întâmpine. Vorbise cu el în italiană, dar vorbea şi franceză, engleză, germană, poloneză, rusă, spaniolă şi latină!

— Un mamut, răspunse Carvalho. Vedeţi, asta...

— Paleontologii spun că are cel puţin douăzeci de mii de ani. Oasele au fost găsite nu departe de aici, acum aproape două secole. Arhiepiscopul de atunci l-a spânzurat la intrarea în catedrală ca să alunge demonii. Se spune că în ziua căderii acestor oase, Cracovia şi apoi omenirea vor fi distruse.

— Cum te simţi, Karol, în noua ta haină de arhiepiscop? îl întrebă Carvalho pe un ton amical.

Paul al VI-lea îl numise arhiepiscop pentru a-i face pe plac cardinalului Wyszynski, al cărui anticomunism isteric

făcea ca relaţiile bisericii poloneze cu regimul socialist să fie foarte dificile. Wojtyla, la rândul său, rămase neutru. Cu siguranţă nu era de stânga, dar regimul îl vedea ca un interlocutor potrivit.

— Ai făcut toată această călătorie doar ca să vorbeşti cu mine? Nu se putea discuta deloc la telefon?

— Telefoanele tale sunt toate ascultate, prietene. Şi ceea ce trebuie să-ţi spun este important.

— Hai cu mine la primul etaj!

Wojtyla îl conduse într-o cameră modestă, unde portretul Papei Paul al VI-lea era afişat la vedere, deasupra biroului său.

— Vrei să bei ceva?

— Ce îmi propui?

— O vodcă. Am unele bune. Sau o bere. Uite, încearcă!

Desfăcu o sticlă mică.

— Este o *Tyskie*, amatorii spun că este excelentă.

— Nu bei şi tu?

— Doar apă şi ceai. Acesta este secretul pentru o viaţă lungă.

— Ceea ce îţi voi spune, Karol, trebuie să rămână doar între noi.

— Ştii cât de discret sunt. Pentru că Wyszynski era prea vorbăreţ, Stalin l-a condamnat la moarte. Şi acum este şi mai rău pentru el, trebuie să mă şi suporte!

Râseră amândoi cu poftă.

— Continuă! spuse Wojtyla. Poţi vorbi fără teamă.

Carvalho îi povesti despre aparatul papei. Avu grijă să nu-l menţioneze pe al lui şi distrugerea acestuia, la Macapa. Întrebarea sa era: ce se va întâmpla când papa va reuşi să-L găsească pe Iisus şi să expună în faţa mulţimilor adevăratul chip al Domnului? În primul rând, aşa cum se aşteptase, Wojtyla era neîncrezător. Această poveste i se păru total neverosimilă, dar Carvalho părea sincer. Iar arhiepiscopul Cracoviei ştia că el era foarte bine informat.

— Montini mă va uimi mereu, spuse Wojtyla. Obsesia sa pentru secrete, apetitul său pentru putere ar fi făcut minuni într-o ţară ca a noastră. Pentru că despre asta este vorba, nu-i aşa? El vrea să lanseze arma Iisus în mijlocul Războiului Rece, ca şi cum ar activa o bombă H?

— Da, cam aşa, spuse Carvalho. Vrea să reînvie suflul creştinismului.

— Se înşală, răspunse Wojtyla, nu aceasta este calea de a reînvia credinţa creştinilor. Asta se face luptând împotriva egoismului, începând mai ales cu cel al celor de la putere.

— Dacă presupunerea mea este corectă, Karol, şi dacă o duce la bun sfârşit, ce se poate întâmpla?

Dintre toţi teologii pe care îi cunoştea, Wojtyla era cel mai potrivit pentru a răspunde la acea întrebare. Pe lângă cursurile sale de teologie, el preda şi fenomenologie şi filosofia istoriei.

Îşi încrucişă mâinile şi tăcu pentru o perioadă bună de timp.

— Război, Alberto. Va fi război.

— De ce? se miră Carvalho.

— Pentru că oamenilor nu le place adevărul, preferă să rămână cu iluziile lor.

— Ce vrei să spui?

— Există cel puţin un lucru pe care îl reţin după ce l-am citit pe Karl Marx, şi anume ceea ce spune el despre conştiinţă falsă, această idee distorsionată pe care o au oamenii despre timpul şi forţa lor de a acţiona. Dar adaug...

Se gândi puţin.

— Suntem bine plătiţi în Polonia comunistă pentru a şti că iluziile nu reprezintă doar greşeli, ci sunt adesea minciuni confortabile. Când s-a dezvăluit adevărul despre crimele lui Stalin, unii oamenii din Cracovia s-au sinucis. Stalin, tătucul Stalin, făcea parte din viaţa lor.

— Crezi că va fi la fel şi cu Iisus?

— Va fi mai rău! Concepţia noastră despre creştinism este în mare măsură mistică, ştii la fel de bine ca mine. E

construită pe două mii de ani de istorie. Nu numai că ne-a modelat spiritul, dar pe ea s-a construit şi civilizaţia noastră.

— Vrei să spui că oamenii, când vor vedea adevărul, nu-l vor suporta?

— Nu-l vor suporta. Şi aş spune... orice ar fi!

Se ridică şi se îndepărtă.

— Adevărul este ca soarele, Alberto, nu se priveşte în faţă. Când vor vedea adevărata faţă a lui Iisus, oamenii Îl vor găsi prea uman sau prea marcat de originile Sale sau prea gras sau prea slab. Nici un Iisus viu nu-L va putea concura pe Cel făurit în două mii de ani în focul suferinţelor şi al sacrificiilor. Paradoxal, văzându-L pe Iisus în carne şi oase, vor spune că Iisus nu a existat niciodată, că este un fals vehiculat de texte mincinoase. Cultura occidentală, bazată pe dragostea pentru aproape, va fi considerată o uriaşă farsă. Africa se va răzvrăti, o face deja. Asia va râde de noi, săbiile musulmanilor se vor îndrepta către noul Constantinopol, New York sau Washington. Montini va obţine opusul a ceea ce aşteaptă. Dorind triumful creştinismului, va avea apocalipsa!

— Şi oasele mamutului care atârnă la intrare se vor prăbuşi! spuse Carvalho.

Wojtyla râse şi îşi schimbă imediat tonul de prezicător.

— Îmi pare rău că am fost atât de vehement, Alberto! Dar cred că Montini se joacă cu focul.

— Asta mă tem şi eu. Sincer vorbind, nu sunt sigur unde au ajuns sau ce au descoperit. Dar o să fiu cu ochii în patru. Mai presus de toate, niciun cuvânt din ceea ce ţi-am spus, Karol!

— Nu-ţi face griji! Suntem la ultimul etaj al clădirii, iar zidurile datează din secolul al XIV-lea. Sunt groase.

Adevărat, pereţii erau groşi. Dar nu suficient de groşi pentru tehnicienii regimului polonez. Circumspecte la noul arhiepiscop, autorităţile avură grijă să-i umple biroul cu microfoane.

72.

A doua zi dimineaţă, când se întoarse în camera cronovizorului, Natacha nu fu surprinsă să-l găsească pe părintele Ernetti rugându-se din nou. Discret, merse să se servească singură din cafeaua lui bună. Când se ridică, se întoarse spre ea. Dar de data aceasta părea vioi.

— Cred că putem să începem, spuse el.

Era încântată să-l vadă într-o dispoziţie atât de bună.

— Pentru ca cercetările noastre să aibă vreo şansă de reuşită, părinte Ernetti, trebuie mai întâi să ne hotărâm asupra anului pe care vrem să-l explorăm. Pot?

Arătă spre o tablă de scris portabilă din fundul camerei.

— Sigur! spuse Pellegrino.

Ea se ridică şi o trase mai aproape. Cu un creion mare, trasă o linie care mergea de la momentul „naşterii” până la „moarte”. La început şi la sfârşit puse semne de întrebare.

— Cu ce perioadă din viaţa lui Iisus doriţi să începeţi?

— Nu cu patimile, e prea devreme. M-am gândit la începuturile lucrării lui Iisus în Galileea, sugeră Pellegrino.

— Ce vârstă avea?

El îi arătă Biblia.

— În Evanghelia sa, Luca scrie că atunci când Iisus a început să predice, avea vreo treizeci de ani.

Ea notă „30” cu puţin înainte de sfârşitul liniei pe care o desenase. Avea o rigoare militară, ca şi când ar pregăti un plan de atac.

— Să începem de aici! Dar pentru a programa data potrivită, trebuie să ştim când s-a născut Iisus.

Părintele Ernetti făcu un pas înainte şi arătă spre începutul rândului.

— Ei bine... acum 30 de ani, anul Domnului?

— Este puţin probabil, părinte Ernetti. Când s-a născut Iisus, regele Irod cel Mare era încă în viaţă.

— Şi ce dacă?

— Păi arheologii au stabilit cu certitudine că Irod a murit în anul -4.

Ea notă această dată pe tablă, un pic înainte de zero.

— După dumneavoastră, aşadar, Iisus s-a născut cu patru ani... înaintea Sa? se miră Pellegrino.

— Da, dacă s-a născut în anul morţii lui Irod. Dar poate s-a născut înainte?

— De unde să ştiu?

— Vă ofer un indiciu, spuse ea, arătând spre cer: steaua.

— Steaua din Betleem? Am crezut că este o legendă.

— Nu neapărat, spuse Natacha. Când lucram la teza mea, un prieten astrofizician mi-a spus că s-a întâmplat ceva cu adevărat neobişnuit pe cer în anul -7.

— O explozie stelară?

— Nu, astronomii nu le puteau vedea pe vremea aceea. Pe de altă parte, ei raportează o triplă conjuncţie între Jupiter şi Saturn.

Ea arătă fenomenul cu pumnii. Simbolizau două planete care se apropiau încet una de cealaltă.

— Având în vedere rotaţiile planetelor din jurul Soarelui, se întâmplă ca două dintre ele, văzute de pe Pământ, să se apropie şi să pară că se contopesc. Aşa s-a întâmplat în anul -7 cu Saturn şi Jupiter. Fenomenul era perfect vizibil din Iudeea.

— Să fi fost asta steaua magilor?

— Poate. Mai ales că această conjuncţie a avut loc de trei ori în acelaşi an, ceea ce nu se întâmplă decât o dată la fiecare 180 de ani. La acea vreme, a fost un motiv bun să credem că Cerul ne arată semne.

— Amuzant, spuse Pellegrino, tu, omul de ştiinţă, îmi arăţi calea spre evanghelie!

Luă carioca groasă din mâinile ei şi scrise pe tablă „-7 – triplă conjuncţie”.

— Să presupunem că Iisus s-a născut în anul -7, spuse el. Dacă a murit la 33 de ani, aşa cum se spune, a fost răstignit în 26 era noastră.

— Da, spuse ea. Acesta este anul în care Pilat din Pont a fost numit guvernator al Iudeii, spune Natacha.

— Deci se potriveşte?

— Absolut!

— Deci, să mergem mai departe! râse Pellegrino.

Erau ca doi studenţi, care lucrau la o problemă de fizică.

— Dacă vrem să-L vedem pe Iisus la începutul lucrării Sale în Galileea, continuă Natacha, trebuie, prin urmare, să ne întoarcem cu câţiva ani în urmă. Dar câţi?

— Propun o ipoteză. Când eram la seminar, exegeţii au calculat că ar fi trecut cam trei ani între întâlnirea lui Iisus cu Ioan Botezătorul şi răstignirea Sa la Ierusalim.

Ea luă carioca înapoi de la el şi scrise numerele pe tablă.

— Deci am avea 26 – 3 = 23. Trebuie să-L căutăm pe Iisus în Galileea în anul 23.

— Haideţi! spuse Pellegrino.

Începu să programeze aparatul. Natacha îl opri.

— Staţi, părinte Ernetti! Nu aş vrea ca demersul nostru de a-L căuta pe Iisus să înceapă cu un eşec. Vă sugerez să luaţi o mică marjă şi să începeţi cu anul 21, cu doi ani înainte.

— Dar este mult prea devreme!

— Ce contează? Testăm terenul. Dacă nu găsim nimic până la această dată, vom avansa în timp, cu paşi mici.

Natacha nu-i spunea adevărul, căci lucra şi pentru ea. Dacă Iisus, cum credea ea, a stat în Qumran, dacă a urmat învăţăturile esenienilor, a făcut-o înainte de a începe slujirea Sa în Galileea. De aici şi interesul de a începe un pic mai devreme. Începuse deja să-l trădeze. *Şi asta nu era tot*, îşi spuse, ruşinată, gândindu-se la agentul CIA.

— Foarte bine, spuse Pellegrino, să facem cum spuneţi! În ce zi?

— Oricare doriţi. Să spunem pe 15 mai. Primăvara în Galileea, trebuie să fie ca un paradis!

— Unde mergem?

— Să încercăm în micul oraş Capernaum, pe malul lacului Tiberiada. Aici a locuit Petru.

— Sfântul Petru?

— Da, acesta a fost locul unde s-a format grupul de apostoli.

— Am înţeles.

Ea îşi consultă documentele arheologice.

— Vă dau coordonatele: 32°52'52” N, 35°34'30” E.

Pellegrino programă saltul în timp. Apoi îşi instală camera Bell & Howell în faţa ecranului cronovizorului.

— De acum înainte, spuse el, tot ce vedem va fi filmat pentru papă.

Pregăti mai multe role de film goale şi i le încredinţă Natachei pentru a le schimba, pe măsură ce se terminau.

— Motor!

Lacul Tiberiada, cunoscut şi ca „Marea Galileei”, era o întindere vastă care ar fi putut să ne facă să ne gândim, de fapt, la o mare. Câţiva pescari trăgând plasele, copii pe malurile sale, femei care alegeau peştii, totul emana linişte. Nu departe de acolo, se puteau vedea casele din Capernaum. Natacha arătă spre una dintre ele.

— Încercaţi să vă apropiaţi, părinte!

Pellegrino „plană” cu cronovizorul în direcţia indicată de ea.

— Cred că aceasta este casa lui Petru, spuse Natacha.

— Dar... de unde ştiţi?

— Acum câţiva ani, cu fraţii franciscani am săpat terenul. Această casă a fost venerată încă de la început de către primii creştini. Am găsit inscripţii şi inscripţii. Unele purtau numele lui Petru, altele al lui Hristos. Am dedus că dacă apostolul a existat, cu siguranţă a locuit în această casă[51].

— Bineînţeles că a existat! spuse Pellegrino, încruntându-se.

— Deci, îl vom cunoaşte, spuse Natacha. Aţi putea să strângeţi uşor cadrul?

Cu maneta sa, Pellegrino mări imaginea. Casa lui Petru era făcută din bucăţi mari de bazalt aşezate una peste alta. Arăta ca o mică fermă construită în jurul unei curţi interioare. Pellegrino îşi opri zoomul în faţa pragului. Natacha se întoarse spre el zâmbind.

— Bine aţi venit la Simon Bar-Iona, Simon, fiul lui Iona, numit Petru de către Iisus pentru că era încăpăţânat!

Părintele Ernetti era fascinat. La fel ca în cazul schimbătorilor de bani din Templu, evanghelia care îi marcase copilăria, căpăta viaţă în faţa lui.

— Este puţin mai mare decât celelalte case, remarcă el.

— Da, Petru trebuie să fi fost un bun pescar!

---

[51] Este adevărat. În zilele noastre majoritatea specialiştilor cred că era cu adevărat casa lui Petru (NDLA).

Prin uşa principală, se intra într-o curte mică unde se gătea la cuptorul cu lemne. Chiar aşa, tocmai se gătea ceva.

— Petru şi familia lui locuiesc, probabil, în camera mare din stânga, comentă Natacha.

Cealaltă cameră, din dreapta, este rezervată fratelui lui Petru sau oaspeţilor. Poate că aici stă Iisus când trece prin Capernaum.

Pellegrino se uită atent la micul ecran.

— În acest moment, nu văd pe nimeni.

— Staţi, părinte Ernetti! Arheologia cere multă răbdare.

Aşteptară zece minute bune. Profită de ocazie pentru a schimba banda Bell & Howell.

— Acolo..., spuse Pellegrino, arătând spre ecran.

Natacha se apropie. Două persoane intrară prin stânga. Erau încărcaţi cu saci de peşte. Pellegrino se precipită.

— Crezi că este Petru?

— Poate.

Cei doi bărbaţi se opriră în prag. Amândoi cu barbă, purtau tunici simple legate la brâu. O femeie ieşi din casă şi îl îmbrăţişă pe cel care părea a fi cel mai în vârstă.

— Femeia pare a fi soţia lui.

— Porfira, spuse Pellegrino.

— Nu-i ştiam numele, răspunse Natacha. Cel pe care l-a îmbrăţişat este cu siguranţă Petru.

Părintele Ernetti se uită în jur ca un copil în faţa unei vitrine de Crăciun. Porfira luă cei doi saci cu peşte şi dispăru din nou în casă. Pellegrino ieşi din starea lui de sideraţie. Arătă spre celălalt bărbat.

— Şi tovarăşul său, credeţi că ar putea fi...

— Iisus? Nu, nu cred. Şi el este îmbrăcat tot ca un pescar. Mai degrabă mă gândesc la Andrei, fratele lui Simon Petru.

O fetiţă ieşi în fugă din casă şi sări în braţele lui Petru. Pe lângă ei, un câine lătra fericit.

— O scenă din viaţa obişnuită din Galileea, comentă Natacha.

— Dar unde sunt apostolii? întrebă Pellegrino.

— Dacă ne-am întors la data potrivită, nu sunt departe, cu siguranţă.

La acel moment satul era destul de pustiu. Natacha ridică privirea şi se gândi câteva secunde.

— Am o idee, părinte Ernetti! Vă sugerez să mergeţi de cealaltă parte a lacului, în...

Îşi consultă cartea de arheologie.

— La 32°50'21” N, 35°30'27” E.

— Pe mare?

— Nu, mergem alături, la Magdala.

— De ce Magdala?

— Vă amintiţi de Maria Magdalena?

— Da.

— Numele ei adevărat era Maria de Magdala!

73.

Situat pe malul vestic al lacului Tiberiada, Magdala era un sat puţin mai „burghez” decât Capernaum. Lângă casele meşterilor sau ale comercianţilor, cu ziduri netede şi colorate, erau casele neîngrijite ale pescarilor. Sinagoga, construită pe malul lacului, nu era cu siguranţă luxoasă, dar fiind poleită cu aur părea mai lustruită decât cea din Capernaum. În jur erau multe tarabe la care se mai opreau, uneori, trecătorii.

— Aici a trăit Maria Magdalena, spuse Natacha. Sau mai bine zis Miriam de Magdala. Cine ştie? Poate că Iisus a întâlnit-o în această sinagogă.

— Evanghelia spune că Iisus ar fi vindecat-o de „şapte demoni”, spuse Pellegrino.

— Şi părerea exorcistului care este? întrebă ea zâmbind.

— Că a fost probabil o boală nervoasă. Ce au găsit arheologii despre Maria Magdalena?

— Ca să vă spun adevărul, părinte, nu avem nicio dovadă a existenţei sale. Conform textelor, ar fi fost o femeie bogată pentru că sprijinea călătoriile apostolilor.

Pellegrino o privi amuzat.

— La urma urmei, Natacha, ştii evangheliile mult mai bine decât mine!

— Le-am citit îndelung pentru a-mi scrie teza.

Pe ecran se puteau vedea câteva gospodine de toate vârstele, care priveau tarabele.

Alţii pregăteau masa în curtea casei lor.

— Cum s-o recunoşti pe Maria Magdalena printre toţi aceşti oameni? spuse Pellegrino. Nu avem niciun portret.

— Speram să o găsim în sinagogă, alături de apostoli, răspunse Natacha. Doisprezece bărbaţi însoţiţi de o femeie, la vremea respectivă, nu era ceva obişnuit. Dar nu este nimeni acolo.

— Nu mă mir, repetă părintele Ernetti, am sosit prea devreme. În anul 21, Iisus încă nu începuse să predice. Este pe undeva... Nu ştiu unde.

— În Nazaret? se oferi Natacha.

— Da, poate cu familia în Nazaret.

— Deci, ce aşteptăm?

— Să mergem acolo! spuse Pellegrino. Aveţi coordonatele?

Ea îşi consultă ghidul.

— Iată-le: 32°42'07” N, 35°18'12” E.

Pe atunci, Nazaret era un sat mic. Cuprindea aproximativ cincizeci de case, toate foarte modeste şi

construite după acelaşi model de locuinţă cu patru camere.

La capătul satului, văzură o tarabă.

— Credeţi...?

— Poate, spuse ea. Uitaţi, e cineva!

Pe un banc de lucru instalat în pragul casei, se afla un bărbat îmbrăcat într-un şorţ de piele, făcând găuri într-o scândură cu un fel de arc răsucit. Firul arcului era răsucit în jurul unui cui metalic fixat pe un suport. O mişcare regulată înainte şi înapoi făcea ca acel cui să se întoarcă, la fel ca un burghiu modern.

— Acesta este atelierul unui tâmplar, spuse ea. În vremea lui Iisus, tâmplarii erau şi dulgheri şi pietrari.

Pellegrino îşi apropie faţa de ecran.

— Acest bărbat, după tine, ar putea fi... Iosif?

— Este posibil. Având în vedere mărimea satului, nu cred că existau doi tâmplari.

Omul era bătrân, avea în jur de şaizeci de ani. Purta o tunică lungă cu decolteu în V, strânsă în talie, iar pe cap avea o kippa, la fel ca majoritatea evreilor din acea vreme. Avea o barbă deasă şi aproape în întregime albă, iar faţa îi era brăzdată de multe riduri şi înnegrită de lungile zile de lucru în soare. Avea mişcări rapide şi sigure ca ale profesioniştilor. Natacha se aplecă apoi spre Pellegrino şi îi şopti la ureche.

— Părinte Ernetti, uitaţi...

O femeie tocmai ieşea din casă cu un lighean plin cu lână scărmănată, proaspăt spălată. Puse ligheanul pe podea.

— *Ea?* spuse Pellegrino.

— Probabil, spuse Natacha.

Vocea părintelui Ernetti devenise înăbuşită şi ochii i se umezeau de lacrimi. Cu un cleşte de lemn femeia lua o parte din lâna din lighean şi o scufunda într-un butoi cu apă colorată violet. Alături mai erau şi alte butoaie ce conţineau diferite culori. Pellegrino îşi făcu cruce, se ridică de pe scaun şi îngenunche. Închizând ochii, murmură uşor *Salve Regina* în latină.

— *Salve, Regina, mater misericordiae vita, dulcedo et spes nostra, salve ad te clamamus, exules filii Evae. Ad te suspiramus, gementes et flentes in hac lacrimarum valle*[52].

Natacha păstră discret tăcerea. Apoi Pellegrino îşi reluă locul lângă ea.

— Mă aşteptam, dar îmi este greu să cred că...

— Înţeleg emoţia dumneavoastră, părinte!

Natacha calculă în minte că ar fi trebuit să aibă cam patruzeci şi cinci de ani. În anul 23, dacă fiul său avea

[52] „Bucură-te, Regină, maica milei, viaţa, mângâierea şi speranţa noastră, bucură-te, către tine strigăm surghiuniţi, fii Evei. Către tine suspinăm, gemând şi plângând în această vale de lacrimi.” (din lat.).

treizeci de ani, ar fi putut să îl aibă pe la cincisprezece, şaisprezece ani. Părul ei lung şi brun, pe care îl ascundea sub un voal, devenise gri. Avea o privire surprinzător de ascuţită. Brăzdată de câteva riduri, faţa ei era subţire şi palidă. Totul emana dulceaţă în jurul ei.

— Este frumoasă.

— Da, este frumoasă, repetă Natacha.

Pellegrino abia putea vorbi.

— Şi... Iisus?

— Momentan, nu mai văd pe altcineva. Ah, Iosif pleacă de acasă!

Într-adevăr, bătrânul, îşi puse pe umăr o geantă plină cu câteva ustensile elementare.

— Unde se duce?

— Îşi ia ustensilele. Deci, va lucra pentru altcineva.

— Nu se îndreaptă spre sat, observă Pellegrino.

— Atunci cred că se duce la Sepphoris, răspunse Natacha. A fost capitala Galileei, la cinci kilometri de Nazaret. La acea vreme, mulţi galileeni lucrau acolo. Mergem acolo?

— Crezi că Îl vom găsi pe Iisus acolo?

— Există o singură modalitate de a afla, adică să mergem acolo.

Natacha consultă manualul de arheologie.

— Introduceţi 32°45'11” N, 35°16'46” E şi veţi ajunge în centrul oraşului. Pentru programarea orei, păstraţi aceeaşi dată, dar cu două ore mai târziu. Acesta este, aproximativ, timpul care i-ar fi trebuit lui Iosif ca să meargă pe jos într-acolo.

Pellegrino manipulă maşina cu atâta grabă că... o scurtcircuită! Natacha izbucni în râs. Fură cufundaţi în întuneric. Garda elveţiană bătu la uşă.

— Probleme, părinte?

— Poţi să apeşi butonul de reconectare, prietene? întrebă Pellegrino. În hol, chiar deasupra.

Lumina reveni. Aparatul trebuia repornit.

Pellegrino părea enervat.

— Ce vă face să râdeţi?

— Nervozitatea dumneavoastră!

— Aş vrea să vă văd acolo, dacă aţi fi în faţa... Nu ştiu, în faţa lui Abraham sau a lui Moise.

— Oh, ştiţi, spuse Natacha, în afară de Clark Gable, niciun bărbat nu mă impresionează!

74.

— Am venit cât de repede am putut!

Carvalho crezu că banii pe care încă i-i datora pentru colaborare fuseseră în mare pentru Manfred Ehrlich. Dar,

oricum, nu mai conta, era acolo, la Roma, proaspăt sosit de la frontiera elveţiană[53].

— Mă bucur să vă revăd, Manfred! Am multe întrebări pentru dumneavoastră.

— Şi eu, părinte, am vrut să vă spun...

— Cecul dumneavoastră? Desigur, vi l-am pregătit. Nu este încă semnat, dar e pregătit.

Manfred Ehrlich se încruntă.

— Probleme, Dom Alberto?

— Niciuna, cu excepţia celor pe care le cunoaşteţi deja. Am aflat că la CERN aţi câştigat renumele de expert în fizica cuantică?

Ehrlich, care nu înţelegea unde voia să bată Carvalho, răspunse modest.

— Oh, sunt departe de nivelul profesorului Miller, Dom Alberto, dar mă descurc. M-aţi chemat pentru a vă da meditaţii? întrebă el râzând.

— Aproape, răspunse Carvalho pe acelaşi ton. În timp ce construiam maşina, Desmond Miller mi-a povestit despre misterele acestei fizici ciudate. Aparent, în lumea atomului lucrurile stau diferit?

— Da, pare să funcţioneze după legi diferite. Este un mediu în care particulele sunt peste tot şi nicăieri, unde lucrurile există doar dacă le observi. Şi, din nou, nimic nu e

[53] CERN este situat la graniţa dintre Franţa si Elveţia.

sigur. Nişte fizicienii oarecum extremişti cred că în universul atomic realităţile pot fi infinite.

— Aici voiam să ajung, Manfred. Miller mi-a spus despre teoriile fizice ale unui anume Hugh Everett. Îl cunoaşteţi?

— Desigur, el este cel mai tare fizician din zilele noastre! El este unul dintre extremiştii despre care vorbeam. L-am cunoscut anul trecut în Statele Unite. Bea şi fuma foarte mult... şi nu doar tutun.

— E un om serios?

— Ceea ce spune el te poate surprinde, dar are argumente.

— Manfred, mă cunoaşteţi, ştiţi că nu-mi place să mă lungesc: pe scurt, care este teoria lui?

— Pe scurt, părinte, e greu. El crede că realitatea, ceea ce noi numim realitate, nu este singulară, ci sunt mai multe.

— Nu faceţi filosofie, Manfred. Fapte!

— Fapte? Ei bine, într-o noapte din 1954 Everett s-a îmbătat cu doi colegi de clasă la Universitatea Princeton. Aşa i-a venit ideea universurilor multiple...

Vorbiră toată seara. Neîncrezător la început, din cauza teoriilor cuantice extrem de abstracte pe care Manfred Ehrlich încerca să le explice, Carvalho îşi spuse că intuiţia sa, încă o dată, nu-l înşelase. Şi că, fără să-şi dea seama, papa pregătea, împreună cu complicele său Ernetti, un

dezastru de prima magnitudine pentru întreaga lume creştină.

75.

La fel ca Templul din Ierusalim, noua cetate Sepphoris era construită de Irod în stil roman. Era foarte aproape de Nazaret, dar părea cu adevărat o altă lume, total diferită de aspectul auster al satelor din Iudeea.

— Există chiar şi un *cardo*, observă Natacha.

— Ce denumiţi dumneavoastră un *cardo*? întrebă Pellegrino.

— Într-un oraş roman, *cardo maximus* este strada principală, axa principală nord-sud a unei cetăţi.

Cardo din Sepphoris era pavat cu pietre mari pe care circulau care trase de cai, şi altele mai mari, trase de boi. De o parte şi de alta erau alte străduţe laterale mai mici, pline cu tarabe. Se puteau vedea bărbaţi şi femei îmbrăcaţi în stil roman, cu tunici albe sau colorate. Părintele Ernetti observă bucuros că Natacha era încântată.

— Ai spune că suntem în Pompei, zise ea. Un Pompei cu totul nou!

Comparaţia nu era greşită. Pellegrino vizitase oraşul îngropat, cu puţini ani în urmă. Acolo erau clădiri

asemănătoare, locuinţe comune cu etaj, *insulae* şi vile de lux în stil roman ce aveau curţi decorate cu mozaicuri. Patru apeducte alimentau rezervoare şi bazine, precum şi ceea ce era, fără îndoială, văzută de sus, o baie publică.

— Cum să-l găseşti pe Iosif în această mulţime? se plânse Pellegrino.

— Este tâmplar, e suficient să găsim un şantier în lucru. Uitaţi unul mare.

— Unde?

— În partea superioară a oraşului, spuse ea, în stânga ecranului.

Într-adevăr era un amfiteatru în construcţie. Pellegrino mânui pârghia cronovizorului întocmai precum un maestru şi se întoarse spre şantier ca un elicopter.

— Puteţi să mergeţi la *proscenium*, părinte?

Focaliză imaginea pe scena mare, care era din lemn. Aproximativ zece muncitori lucrau la finisajele de podea.

— Veniţi mai aproape, cred că îl văd pe Iosif!

Pellegrino merse în faţă cu cronovizorul. Tâmplarul era acolo cu muncitorii săi.

— Poate unul dintre ei este Iisus, sugeră Natacha.

— Sunt cel puţin zece. La fel ca în cazul Mariei Magdalena, nu avem cum să-l recunoaştem.

— Mai puteţi strânge cadrul, părinte?

— Sunt la maximum.

Iosif era în mod clar şeful. El supraveghea muncitorii, dându-le sfaturi sau rectificând anumite detalii. Se îndreptă spre un tânăr care urma să ridice o scândură mare pe un scripete şi-i puse cu afecţiune mâna pe umăr.

— Şi dacă era El? spuse Natacha. Restul sunt prea bătrâni pentru a fi Iisus.

Iosif plecă de lângă tânăr pentru a verifica munca unui alt tâmplar.

— Uitaţi-vă la faţa lui...

— Ce credeţi despre el?

— Privirea lui. Este la fel ca a Mariei.

La fel ca majoritatea locuitorilor din Iudeea, tânărul era brunet şi avea părul negru, creţ, dar tuns scurt. Era scund şi destul de îndesat, îmbrăcat într-o tunică simplă sub care se putea ghici un şal de rugăciune, un talit cu ţiţit, cu franjuri, aşa cum poartă evreii religioşi. Pe cap purta o kippa. Faţa îi era parţial ascunsă de o barbă deasă, cârlionţată, maro. Pielea ei era închisă, ochii căprui, dar privirea era impregnată de aceeaşi dulceaţă ca cea a mamei sale.

Pellegrino se încruntă.

— Să fie el, Iisus? Dar... nu seamănă cu Iisus!

— Pentru că ştiaţi cum arăta Iisus?

— Nu, dar...

— Iisus nu arăta ca imaginile din cărţile de catehism, părintele meu. Nu avea nici păr ondulat, nici ochi albaştri. Iisus era un evreu care arăta ca un evreu. Am prieteni israelieni care seamănă destul de mult cu acest bărbat. Nu sunt toţi de urcat pe podium, dar sunt băieţi buni, cu figuri foarte bărbăteşti.

Rămânând fără argumente, Pellegrino exclamă:

— Dar... este gras!?

— Nu e gras, e robust. Era necesar ca să meargă la Ierusalim pe jos sau să alunge negustorii Templului. Iisus s-a bătut cu ei, părinte Ernetti, nu era vreun firav!

Părintele Ernetti era reticent. Totuşi, nu putea admite că omul pe care îl vedea pe ecran, atât de diferit de Iisusul tradiţiei, era adevăratul Iisus din Nazaret.

— Să nu ne hazardăm, spuse el, nu avem nicio certitudine.

— O să verificăm, sugeră Natacha. Cred că aţi avut dreptate, ne-am întors prea devreme în timp. În 21, Iisus nu devenise încă Iisus. Lucrează ca tâmplar la casa tatălui Său, dar este deja rabin, ne putem da seama după felul în care este îmbrăcat.

Pellegrino programă deja maşina.

— Cu doi ani înainte?

— Da, răspunse ea, înapoi la Capernaum.

El făcu întocmai. Se întoarseră la casa lui Petru, dar de data aceasta în anul 23. În faţa pragului, o duzină de bărbaţi şi femei se adunaseră în jurul unui bărbat care le vorbea convingător. Era acelaşi om ca în Sepphoris.

— Vedeţi? îi spuse ea lui Pellegrino.

Se uită fix la ecran, nemişcat. De data aceasta, ca şi în cazul Mariei, avea lacrimi în ochi.

— Dumnezeul meu...

— Aţi putea să-I citiţi pe buze? întrebă Natacha.

Pellegrino repetă mecanic cuvintele pe care le-a ghicea. Natacha traduse cuvânt cu cuvânt.

— „Trebuie... să anunţ vestea... despre... şi oraşelor.”

Părintele Ernetti răsfoi în grabă Biblia.

— „Trebuie să binevestesc Împărăţia lui Dumnezeu şi altor cetăţi, fiindcă pentru asta am fost trimis.” Este în Luca, 4:43.

— Vedeţi? spuse Natacha. Este chiar EL.

Petru ieşi apoi din casă şi Îi vorbi lui Iisus. Amândoi dispărură înăuntru.

— Ce fac? întrebă Natacha.

Din nou, Pellegrino îşi consultă Biblia.

— Cred că Iisus o vindecă pe soacra lui Petru.

Continuă să citească evanghelia:

„Dar apunând soarele, toţi câţi aveau bolnavi de felurite boli îi aduceau la El.”

— De aceea, numele Capernaum ne duce cu gândul la haos, spuse Natacha. Când Iisus era acolo oamenii se îmbulzeau la uşa lui Petru!

Observă cu surprindere că Pellegrino avea probleme cu respiraţia.

— Ce se întâmplă, părinte Ernetti?

— Eu... am nevoie de aer curat.

Devenise foarte palid. Îl sprijini, temându-se că îşi va pierde cunoştinţa. Îi aduse un scaun.

— Aşezaţi-vă! Vreţi nişte apă?

— Puteţi opri aparatul, Natacha? Doar apăsaţi butonul mare.

Natacha făcu întocmai.

— E mult pentru o singură zi, spuse părintele Ernetti, desfăcându-şi gulerul sutanei.

— Am înţeles. Vreţi să mergem la un medic, la Palatul Papal?

— Nu, vreau doar să ies.

— Să mergem în Piaţa Sf. Petru. Sprijiniţi-vă de mine! spuse ea.

76.

Merseră o vreme în tăcere. Era cam ora cinci. Răcoarea de afară făcea ca sfârşitul de august să fie un pic mai

suportabil. Pellegrino părea pierdut în gândurile sale. Natacha aprinse o ţigară.

— Aţi avut dreptate, Natacha! spuse Pellegrino. Nu este uşor să stai faţă în faţă cu credinţele tale.

— Credinţei nu îi place lumina deplină, părinte Ernetti, răspunse tânăra. Preferă clar-obscurul lăcaşurilor de cult.

— Încă îmi este greu să-mi dau seama. În această după-amiază, i-am văzut pe toţi trei, într-o cameră mică, la trei sute de metri de aici, pe un biet ecran de televiziune alb-negru. I-am văzut pe toţi cum vă văd pe dumneavoastră. Iosif, Maria şi Domnul Iisus.

— A fost minunat, nu?

— Da, a fost minunat. Dar sunt atât de...

Avea probleme cu pronunţarea cuvântului care îi veni în minte. Ea îl ajută.

— Atât de umani? adăugă Natacha.

— Da, recunoscu el, cam aşa.

— Nu au aripi pe spate. Dar nimic nu vă obligă să difuzaţi aceste imagini.

— Papa va decide. Dar nu, eu cred că trebuie să le arătăm tuturor creştinilor.

Se întoarse spre bazilică, luminată de lumina aurie a serii.

— Este foarte frumoasă, nu vi se pare?

Natacha fu surprinsă de întrebarea sa.

— Este foarte frumoasă, da!

— Ştiaţi că sculptorul Bernini a proiectat-o?

Râzând, arătă spre ghidul ei.

— Bineînţeles că ştiu datorită lui. Chiar dacă este tipărit în ebraică, ghidul meu mi-a spus totul despre Vatican!

— Pentru Bernini, continuă Pellegrino, aceste coloane simbolizau braţele întinse ale Bisericii care îmbrăţişează lumea.

Ţinea ochii închişi în timp ce rostea cuvintele, de parcă ar fi vrut să se convingă de ceea ce spunea.

— Asta este tot ce contează, Natacha, şi-şi întinse braţele. Biserica va avea o mare încercare pe care o va depăşi ţinându-şi braţele deschise.

Natacha se gândi că poate era momentul să discute cu părintele Ernetti.

— Părintele meu, aş vrea să vă cer o mare favoare...

— Orice, Natacha. Fără tine încă aş fi rătăcit în căutarea lui Iisus.

Natacha inspiră adânc.

— De ani de zile, ca arheolog, mi-am pus aceeaşi întrebare: cum a devenit Iisus, Iisus? Este o revelaţie cerească sau învăţătura lui se înscria într-un curent al istoriei evreieşti.

— Vom afla vreodată, Natacha? Ce vă preocupă?

— Am lucrat la manuscrisele de la Marea Moartă, apoi câteva luni şi în situl de arheologie de la Qumran. Aţi auzit de comunitatea esenianã?

— Normal, la fel ca toată lumea. La ce vă gândiţi?

— Acum, că ştim cum arată Iisus, aş vrea să ştiu dacă, aşa cum se spune, a trăit printre esenieni, dacă a fost influenţat de ei şi chiar... dacă era unul dintre ei.

— Cine a zis asta?

Avea o privire atât de directă, încât îi era greu să-l mintă. Ea răspunse în şoaptă:

— Eu... arheologii.

El înţelese.

— Vreţi să programez aparatul pe situl Qumran între anii 21 şi 23, asta era?

— Da. În 21, Iisus lucra în continuare pentru tatăl Său. În 23 Şi-a început slujirea în Galileea. Dacă a trăit printre esenieni, a fost în anul 22.

— Putem verifica acest aspect, dar asta nu face parte din misiunea mea. Ar trebui să cerem papei permisiunea.

— Nu va accepta niciodată, spuse Natacha. Va spune că vrem să diminuăm autenticitatea lui Iisus spunând că era esenian sau că era unul dintre discipolii lor.

— Asta vreţi, Natacha?

— Nu, eu doar caut adevărul. Şi această maşină minunată ne va spune în câteva imagini mai mult decât

douăzeci de ani de săpături în deşert. Părinte, faceţi-o pentru mine, este cercetarea care mi-a ocupat toată viaţa!

O privi cu un aer maliţios.

— Vom merge la Qumran, Natacha, dar va fi micul nostru secret. Nu mă veţi trăda niciodată?

Faţa tinerei se lumină cu un zâmbet mare.

— Niciodată!

77.

— De data aceasta, nu filmăm nimic? spuse Natacha.

— Bineînţeles că nu! Suntem complet în ilegalitate.

— Atunci cu atât mai bine pentru mine!

— Ar trebui să păstraţi tăcerea pentru tot ceea ce vom vedea. Deja e mult şi că îndrăznim să căutăm.

Porni aparatul.

— E bine pe 7 mai, anul 22?

— De ce nu?

Ea îşi consultă manualul.

— Veţi găsi Qumran la 31°44'27” N, 35°27'31” E, spuse ea.

Pe ecran apărură imagini cu Qumran. Peisajul era unul pe care îl cunoştea cu ochii închişi. Dar de data aceasta clădirile nu mai erau doar ruine. Puţine la număr, aveau

acoperişuri din grinzi, ipsos şi paie. Pereţii erau făcuţi din piatra locală, lipiţi cu un strat gros de tencuială alb-cenuşie.

— Uite, părinte Ernetti, chiar în această clădire s-au scris manuscrisele de la Marea Moartă.

Ea îi arătă *scriptoria*. Nu se putea vedea înăuntru, dar un bărbat ieşi din clădire cu un sul sub braţ, pe care îl examina cu atenţie în lumina soarelui.

— Unul dintre manuscrisele de la Marea Moartă... nou-nouţ, spuse Natacha. Ştiu pe unii care ar plăti scump să vadă asta!

La câţiva metri de *scriptorie*, un turn de veghe cu pereţi groşi permitea să se dea alerta în cazul unui atac din partea vreunui trib din deşert. Exista şi un atelier de olărit, cu tot cu bazinul unde se pregătea lutul, o roată de piatră şi două cuptoare de copt. Acolo se făceau acele vase atât de speciale în care fuseseră păstrate manuscrisele găsite în 1947.

Împrăştiate peste tot, butoaiele, bazinele şi piscinele captau apa de ploaie pentru băi ritualice. Cât despre esenieni...

— Este curios, spuse Pellegrino, se intersectează, dar nu vorbesc între ei. De parcă ar fi făcut un jurământ de tăcere.

— Aşa sunt ei, părinte.

— Foarte austeri!

Toţi erau, într-adevăr, foarte sobri, purtau o tunică albă lungă şi un voal alb înfăşurat pe cap. Veneau şi plecau, părând ocupaţi doar de misiunea lor. Unii se adunau să se roage sau să asculte o predică. Alţii îşi făceau ritualurile. Nici un copil, nici o femeie printre ei.

— Cred că mâncau şi dormeau în corturi sau în peşterile din apropiere, spuse Natacha.

— Femei nu existau?

— Majoritatea erau singuri. Dar câţiva îşi aduseseră soţiile, ştim după oasele găsite în cimitirul lor.

— Se pare că nu se amestecau cu bărbaţii.

— Nu, ele rămâneau în corturi.

— Natacha, totul este foarte diferit de grupul care-L urma pe Iisus!

Şi-o spunea chiar şi ea însăşi. Iisus era urmat de apostolii săi, dar şi de femei, precum Maria Magdalena, văduva din Chouza, Suzana, poate chiar şi de prostituate! La casa esenienilor, se observă în mod clar o segregare. Femeile, fără îndoială, considerate ca fiind necurate, rămân retrase în corturi, la marginea satului.

— Şi ce făceau în aceste clădiri, în afară de a-şi scrie manuscrisele? întrebă Pellegrino.

— Se pregăteau pentru sfârşitul lumii. Credeau că ar putea sosi dintr-un moment în altul. Timp de un secol şi

jumătate, ei s-au purificat pentru a fi gata să înfrunte Judecata de apoi. Ei credeau că restul omenirii avea să dispară, ca în timpul Potopului. Numai ei singuri, pentru că erau aleşi, erau chemaţi să supravieţuiască şi să repopuleze Pământul.

— Singuri pentru a repopula planeta? râse Pellegrino.

Natachei nu-i plăcea partea lui glumeaţă.

— Nu râdeţi, părinte Ernetti!

— Natacha, spuse Pellegrino, uitaţi-vă corect la situaţie: esenienii dumneavoastră sunt o sectă!

Ea nu răspunse, dar ideea îi stârni curiozitatea. Pe de o parte, chiar aşa îşi imagina ea esenienii când le-a descifrat textele. Pe de altă parte, aceste imagini îi arătau aşa cum erau: siniştri. Da, chiar erau o sectă aşa cum încă mai există astăzi în Texas sau America de Sud.

— Nu cred că îl vei găsi pe Hristos într-un astfel de loc, spuse Pellegrino.

Îşi aminti ceea ce îi spusese Thomas în Qumran: „Nu vei găsi nimic, pentru că nu ai dreptate.”

Întorcându-se spre ea, Pellegrino văzu cum i se înmuiau picioarele în timp ce se uita la imagini. Regretă cuvintele spuse şi încercă să o ajute.

— Poate că am întârziat? Vrei să ne întoarcem şase luni în urmă?

— Haideţi! răspunse cu jumătate de gură.

Cu şase luni înainte, spectacolul era acelaşi. Se uitară fix la ecran, minute în şir. Nu erau mulţi membri în comunitate, Iisus ar fi fost uşor de recunoscut. Nu era printre ei.

— Poate m-am dus prea mult înapoi în timp. În 21 decembrie, Iisus poate era încă în Galileea. Dăm trei luni înainte?

— Da, vă rog! spuse Natacha. Şi apoi ne oprim.

Avea lacrimi în ochi. Se opriră la 22 martie. Deodată Natacha începu să se agite.

— Uitaţi! Omul de pe deal...

Un bărbat stătea cam la o sută de metri de satul comunităţii. Pellegrino manipulă cronovizorul pentru a se apropia de el. Bărbatul era îmbrăcat ca ceilalţi, într-o tunică albă. Privea în întuneric. Murmura ceva. Se ruga.

— Este acelaşi om pe care l-am văzut în Sepphoris, spuse Natacha.

— Este adevărat, recunoscu Pellegrino.

— Nu m-am înşelat!

Ea exploda de bucurie. Ar fi fost fericit pentru ea... dacă prezenţa lui Iisus într-un astfel de loc nu ar fi fost atât de deranjantă pentru el.

— Ce păcat că nu putem face o fotografie, spuse ea. Aş fi putut dovedi teoria mea.

— Nu este posibil, Natacha!

— Cel puţin ştiu că am avut dreptate. Iisus a aparţinut comunităţii.

Pellegrino n-o mai asculta. Ea îl observă.

— La ce vă uitaţi?

— Iisus. Se roagă... dar nu cu ceilalţi.

— Abia a sosit, spuse Natacha. Nu e încă unul de-al lor.

— Sau nu *e*, sugeră Pellegrino.

— Ce vreţi să spuneţi?

— Vom vedea. Merg cu trei săptămâni înainte, la începutul lunii aprilie.

Ecranul arăta din nou Qumranul. Îl căutară. Iisus nu mai era acolo.

— Cred că a plecat, Natacha.

— Aşteptaţi o clipă, se va întoarce!

Aşteptară. Nu se întoarse.

— A stat printre esenieni, spuse Pellegrino, dar nu pentru mult timp. I-a frecventat la fel ca un tânăr de astăzi, care ar experimenta cum este un partid extremist. A plecat în Galileea când şi-a dat seama că nu aici, în Qumran, Îşi va găsi calea. Iisus iubea viaţa, Natacha. În această comunitate, El nu a întâlnit decât nişte oameni vii care erau morţi deja.

Natacha era încremenită. Demonstraţia părintelui Ernetti era imbatabilă. Era construită pe puterea

imaginilor, nu pe ipoteze îndoielnice. Făcu o criză. Se ridică, îşi aruncă manualul pe jos şi bătu la uşă. Garda elveţiană îi deschise şi se uită întrebător la părintele Ernetti, dar o lăsă să treacă. Pellegrino, gânditor, închise cronovizorul. Nu intenţionase să o rănească, dar era vorba despre Hristos. El... n-o putea minţi pentru a-i face plăcere. Ieşi şi el. O găsi aşezată pe o bancă din Piaţa Sf. Petru. Se uita în gol şi se întoarse când se apropie.

— Îmi pare rău, Natacha, îmi pare rău! Te-a durut, o văd clar. Îmi pare rău!

Ea îl privi. Văzu că plângea.

— Nu trebuie să vă cereţi scuze, părinte, aţi avut dreptate! Dar pentru mine este... o mare dezamăgire!

Simţea că era cu adevărat afectată.

— Am fost brutal, îmi reproşez asta.

Ochii tinerei erau încă umezi.

— De ani de zile, părinte Ernetti, mi-am stors creierii cu această întrebare, am învârtit-o pe toate părţile. M-am certat, mi-am făcut duşmani, chiar mi-am riscat cariera... şi a fost nevoie de doar câteva minute cu maşina dumneavoastră pentru a şterge totul cu buretele. O parte din viaţa mea se destramă.

— Dumneata ai insistat, Natacha!

— Ştiu bine asta.

Mai devreme, astăzi, el era cel care avea nevoie de ajutorul ei, acum era rândul ei. El se aşează pe bancă şi o luă de umăr, aşa cum ar face un frate mai mare.

— Dar nu te-ai înşelat complet. Iisus a venit în Qumran... chiar dacă nu a stat mult.

— Iisus nu era esenian, părinte Ernetti. Aici m-am înşelat grav, părinte!

— Vom şti vreodată cine a fost Iisus? Chiar şi pentru mine, preot, rămâne o enigmă.

Ea îl privi cu un zâmbet dulce-amar.

— Măcar unul dintre noi e fericit.

Îşi şterse ochii cu o batistă.

— Viaţa este atât de frumoasă, Natacha, când îşi păstrează o parte din mister!

78.

— Iar el? exclamă papa exasperat.

— Spune că sunteţi vechi prieteni, Sfinţia Voastră. Insistă să vă întâlnească. Aşteaptă în anticameră. Vreţi să-l dau afară?

— Nu, dacă ţine aşa mult să mă vadă.

Şi aşa se întâlni noul papă cu „vechiul său prieten”, Dom Alberto Pindare de Carvalho. Când intră în sala de

audienţe, întinse mâna către episcopul din Rio care sărută Inelul Pescarului cu o smerenie prefăcută.

— Sfinte Părinte, am vrut să vă felicit pentru câştigarea alegerilor... şi, de asemenea, pentru priceperea de care daţi dovadă. La ora actuală, în Macapa, casa familiei mele nu este decât o grămadă mare de cenuşă. Prietenii dumneavoastră de la CIA au fost foarte eficienţi!

Paul al VI-lea afişă un zâmbet superior. Ştia că l-a enervat pe Carvalho.

— Excelenţă, chiar aţi crezut că poţi mătura Vaticanul cu această veche poveste despre „donaţia" lui Constantin? Au trecut secole de când se tot bate apa în piuă cu acest document, fără ca acest lucru să schimbe cu ceva viaţa Bisericii. Ceea ce aţi fi putut face cu câteva biete imagini mute, nu ar fi schimbat cu nimic lucrurile.

Carvalho nu insistă.

— Să uităm aceste conflicte, Preasfinte Părinte. Sunteţi papă acum. Am eşuat şi mă înclin. Dacă v-am cerut să vă văd, a fost în primul rând ca să reînnoiesc vechile mele legături cu un prieten bun.

Paul al VI-lea dădu din cap. Evident, nu se lăsă păcălit.

— Şi în al doilea rând?

— În al doilea rând, pentru că sunt un om curios.

— Continuaţi!

— Din moment ce vorbim sincer, acum ştiţi de ce m-a interesat cronovizorul. Îmi imaginez că, dacă la rândul meu vă întreb ce vreţi să faceţi cu el, veţi răspunde fără să-mi serviţi gogoşi.

— Perspicacitatea dumneavoastră mă obligă să vă admir, Dom Alberto, răspunse papa.

— La ce vă aşteptaţi, Sfinte Părinte, suntem făcuţi din acelaşi aluat. În orice caz...

— Da?

— Am, vedeţi, o mică idee despre obiectivul pe care vi-l propuneţi.

— Adică?

— Aş vrea să vă spun asta, Sfinte Părinte, şi de data aceasta ca de la creştin la creştin. Eu doar am avut o lungă discuţie cu un fizician de la CERN, specialist în fizică cuantică.

— Vă interesează fizica acum?

— Sunt interesat de toate, Preasfinţite.

— Aşa?

Nu înţelegea unde bate Carvalho.

— Când acest fizician mi-a spus despre această fizică ciudată, continuă Carvalho, mi-a prezentat-o sub forma unei poveşti despre o partidă de pescuit. Fizicianul care

observă lumea particulelor este în situaţia unui pescar care îşi aruncă undiţa într-un lac[54]...

Carvalho făcea pauze dese în povestirea sa, de parcă voia să creeze un „suspans” artificial.

— Imaginaţi-vă că în acest lac trăieşte un singur peşte. Un peşte mare, frumos, dar un peşte solitar. În realitatea obişnuită, în lumea macroscopică, peştele se află într-un loc sau altul, în lac, are o existenţă foarte palpabilă. În lumea microparticulelor, lucrurile stau diferit. Peştele poate fi oriunde în lac; existenţa lui este nu este decât o sumă de probabilităţi. Este peste tot şi nicăieri în acelaşi timp. Pentru mecanica cuantică, existenţa este ca o ecuaţie pe care fizicienii o numesc funcţie de undă.

— Ecuaţia lui Schrödinger, o ştiu.

— Văd că nu vă spun nimic nou, Sfinte Părinte.

— Nu sunt fizician, dar am citit câteva cărţi de fizică. Să revenim la pescarul tău.

— Da. Totul se schimbă când pescarul prinde peştele...

Lui Paul al VI-lea i se păru că felul lui Carvalho de a spune povestea devenea, efectiv, exasperant.

---

[54] M-am inspirat din frumoasa metaforă pe care au propus-o Sven Ortoli şi Jean-Pierre Pharabod în *Imnul cuantelor* (Ed. Decouverte, 1984).

— În acel moment, spuse el, peştele virtual devine real. Se materializează la capătul undiţei. Fizicienii spun că pescarul a „redus funcţia de undă”.

— Şi ce dacă? răspunse papa. La sosire există un singur peşte, cel pe care îl va prăji pescarul!

— Nu neapărat, Sfinte Părinte. Unii fizicieni, precum americanul Hugh Everett, sugerează că peştii din lac există într-un număr infinit de realităţi paralele. Când pescarul îşi scufundă undiţa, el „pescuieşte” una dintre aceste realităţi.

— Unde vreţi să ajungeţi, Carvalho?

Dom Alberto îl privi drept în ochi. Privirea lui devenise serioasă, aproape dură.

— Fiţi atent la ce urmează să pescuiţi din istorie, Sfinte Părinte! Captura dumneavoastră miraculoasă s-ar putea dovedi a fi diabolică!

79.

Fiind duminică, părintele Ernetti se oferi să o ducă pe Natacha pe plaja Ostia, la vreo treizeci de kilometri de Roma. După ce-şi parcă maşina sa Topolino, o duse să guste „cea mai bun*ă îngheţată* din Lazio”. Nu era decât o mică tonetă ambulantă, care se autointitulase astfel cu litere roşii, scrise pe rulotă. Pellegrino o ştia de multă

vreme. Îşi luară mai multe îngheţate cu trei cupe pe care merseră să le deguste pe terasa unei braserii. Cerul avea acel albastru de azur specific Italiei, iar plaja era plină ochi cu oameni. Natacha închise ochii şi stătea cu faţa la soare.

— Am stat un an în deşert, spuse ea, şi este prima dată când mă bucur de soare!

— Soarele nostru este o mângâiere, spuse Pellegrino.

Natacha reluă conversaţia din ziua precedentă.

— Părinte Ernetti, cum doriţi să continuăm cercetările?

— Vreau să aduc papei pe acel Iisus pe care papa Îl invocă, Cel care va mişca mulţimile şi le va da înapoi credinţă. Aşa că m-am gândit la minuni.

— De ce nu? Ce minune aveţi în minte?

— Am adus instrumentul nostru de lucru.

Scoase o Biblie din geantă şi un caiet de notiţe.

— Ar trebui să începem prin enumerarea miracolelor...

— O să vă las să căutaţi, părinte Ernetti, iar eu merg să mă scald!

Ea îi întinse cornetul cu îngheţată, se ridică, îşi desfăcu fusta şi îşi descheie bluza. Era în bikini şi fugi spre Marea Tireniană, unde plonjă cu bucurie. Ernetti rămase o clipă visând, cu Biblia şi cu cele două cornete de îngheţată în mână. Treizeci de minute mai târziu, se întoarse lângă el să se usuce.

— Îngheţata mea?

— În pahar, spuse el. Acum este o supă.

— În Israel se numeşte *sahlab*. Acesta este *milkshake*-ul libanez.

Ea sorbi îngheţata topită cu înghiţituri mici.

— Deci, minunile?

— Sunt mai multe, spuse Pellegrino, am făcut o listă. Femeia cu scurgere sânge din Betsaida, orbul din Ierihon, slăbănogul din Vitezda, învierea lui Lazăr, nunta din Cana Galileei. Ce spuneţi despre nunta de Cana Galileei?

— Transformarea apei în vin? Nu o recomand, spuse Natacha.

— De ce? A fost un miracol mai puţin obişnuit, dar totuşi un miracol.

— Aţi fi dezamăgit. Săpăturile efectuate de arheologi au adus lumină asupra modului în care anticii din zilele lui Iisus păstrau vinul.

— Adică?

— Aveau tehnica romanilor. Aveau o tehnică de evaporare care transformau vinul într-un fel de sirop care poate fi păstrat mult timp. Trebuia doar să adaugi apă şi...

— Înţeleg, spuse el. Pe scurt, în Cana Galileei, Iisus se mulţumi să fie un fel de somelier?

— Nu, dar... nu este cea mai convingătoare dintre minuni. Spun asta de dragul dumneavoastră, părinte!

Conversaţia continuă de-a lungul plajei. Pellegrino îşi suflecase tivul pantalonilor, Natacha îşi trase fusta peste bikini.

— Şi învierea lui Lazăr? sugeră ea.

— Imposibil! răspunse Pellegrino. Minunea a avut loc în interiorul mormântului, iar cronovizorul nu străpunge pereţii. Nu, m-am gândit la un alt miracol care se desfăşoară în plină zi, cel în care îl vindecă pe slăbănog.

— Scăldătoarea de la Vitezda?

— Da, o ştiţi?

— Locuiesc într-un apartament cu două camere în Ierusalim, care se află în zona Bisericii Sfânta Ana. Aici arheologii au descoperit rămăşiţele scăldătorii Vitezda. Am vizitat situl; exact de asta avem nevoie!

Ernetti începu să râdă.

— Aşa eşti dumneata! Vă povestesc despre un miracol al lui Iisus şi îmi răspundeţi că locuiţi în apropiere!

80.

Le luă mai mult de o oră ca să ajungă la laborator, din cauza blocajelor din trafic. Pellegrino porni aparatul.

— Pentru locul miracolului, ştim datele. Aceasta este actuala Biserică Sfânta Ana, la 31°46'53” N, 35°14'11” E, preciză Natacha.

— Şi data? întrebă Pellegrino.

— E mai greu. Vă citesc textul lui Ioan, care introduce versetele despre minunea din Vitezda: „După acestea era o *sărbătoare* a iudeilor şi Iisus S-a suit la Ierusalim.” Ioan mai spune: „Dar în ziua aceea era sâmbătă.”

— Deci minunea s-a întâmplat într-o sâmbătă, după o sărbătoare evreiască. Dar nu ştim care sau în ce an?

— Citesc mai departe, spuse Natacha: „Iar în Ierusalim, pe lângă Poarta Oilor, era o scăldătoare, care se numea pe evreieşte Vitezda, având cinci pridvoare. În acestea zăcea mulţime de bolnavi: orbi, şchiopi, uscaţi, aşteptând mişcarea apei. Căci un înger al Domnului se cobora la vreme în scăldătoare şi tulbura apa, şi cine intra întâi, după tulburarea apei, se făcea sănătos. De orice boală era ţinut.”

— Adică?

— Apele bazinului erau considerate a fi miraculoase, deoarece se tulburau în mod regulat. Cred că a fost un fenomen geologic, la fel ca la gheizere. Israel este situat într-o zonă seismică, părinte. Ceea ce...

Se opri. Avea o idee. Luă telefonul. Conversaţia care urmă, dură cam o jumătate de oră. Pentru că vorbea în

ebraică, Pellegrino nu putea înţelege nimic. Dar a avut sentimentul, din vocea Natachei, că găsise o pistă bună.

— Am informaţiile care ne trebuie, spuse ea, închizând telefonul. Am sunat un prieten geolog de la universitatea Bar-Ilan. El a determinat perioadele în care se manifesta gheizerul. Aceste fenomene sunt precum un calendar.

— A reconstituit ce s-a întâmplat acum două mii de ani? se întrebă Pellegrino.

— Avem un computer la universitate. E mare cât cinci dulapuri, dar face foarte multe. Am datele erupţiilor. Mai trebuie să aproximez despre care sâmbătă este vorba, cea care a urmat unei sărbători evreieşti. Daţi-mi zece minute!

Un sfert de oră mai târziu, avea răspunsul. De fapt, unsprezece posibile răspunsuri.

— Trebuie să le încercăm pe toate?

— Mă tem că da, părinte!

În prima întoarcere în timp la Vitezda văzură scăldătoarea. De fapt, existau două bazine, mărginite de nişte bolţi. La marginea celei mai mari, o mulţime de pelerini aşteptau tulburarea apei.

— E cam ca la Lourdes, spuse Pellegrino.

— Da, când apele sunt agitate, pelerinii merg să se scalde acolo, sperând că aceste ape miraculoase îi vor vindeca de bolile lor. Şi fac asta de veacuri.

Din păcate, la prima întoarcere în timp la Vitezda, nu-L văzură pe Iisus. Nici la a doua, nici la a treia. A patra fu cea potrivită. Într-adevăr, la vreo treizeci de metri de piscină, era un paralitic. Când apele începură să se agite, nimeni nu-i veni în ajutor pentru a-i permite să se scalde în apele miraculoase. Un bărbat se apropie de el. Natacha strânse braţul părintelui Ernetti.

— Uitaţi, părinte! Este Iisus!

Într-adevăr, era acelaşi bărbat pe care îl văzuseră în Sepphoris, Capernaum şi Qumran. El era urmat de unii dintre apostoli, inclusiv de Petru.

„Ridică-te, ia-ţi patul tău şi mergi!” spuse Pellegrino. Nu trebuie să citesc asta pe buze.

Imediat paraliticul fu vindecat. Îşi luă patul şi începu să meargă.

— Aveţi minunea! spuse Natacha.

Mulţimea, care văzuse minunea, începu imediat să-L caute pe Iisus, care dispăruse la fel de repede precum venise.

— Aleargă după El! spuse Natacha. Ce de oameni!

— Cred că s-a dus spre intrarea în piscină, spuse Pellegrino. Îl voi urmări de sus, cu imaginea.

Folosind maneta cronovizorului, câştigă altitudine pentru a-L localiza pe Iisus.

— L-am găsit! E în cadrul meu!

— Strângeţi cadrul! spuse Natacha.

Iisus se retrăsese pe o mică alee din Ierusalim. Un tânăr şi o femeie îl urmăreau. Pellegrino îi încadră pe cei trei în aşa fel încât feţele lor să poată fi recunoscute. Plecaseră din mulţime. Iisus îşi trăgea răsuflarea, stând pe jos, cu spatele lipit de un zid. Femeia merse să-i şteargă fruntea.

— Cine e? întrebă Natacha.

— Cred că este Maria Magdalena. Iar celălalt, tânărul, este apostolul Ioan.

— Continuaţi să vă apropiaţi! spuse Natacha. Încercaţi un prim-plan. Aş vrea să ştiu ce au să-şi spună.

Iisus le vorbi. Din ochi Lui curgeau lacrimi. Plângea pentru că lumea Îl luase drept un vrăjitor pentru vindecarea săvârşită. Chiar şi apostolii! Îl vedeau ca pe un conducător de război, un viitor rege al Israelului. Deja începuseră să împartă regatul. Credinţa lor îi aduse la El, dar redeveniseră simpli oameni, egoişti şi lacomi. Maria de Magdala Îl sărută pe obraz, pe Iisus. Îl mângâie şi Îl îmbrăţişă. Îi spune că ea credea în El şi în faptul că El va mântui lumea. Ioan gândea acelaşi lucru, dar vru să ştie: „Stăpâne, eşti trimis de la Dumnezeu?” Iisus îşi privi ucenicul în ochi: „Dacă îţi voi răspunde, Ioan, îţi vei pierde credinţa. Dumnezeu trebuie să rămână ascuns, astfel încât credinţa ta să dăinuie.”

Natacha şi Pellegrino erau bulversaţi.

— Acum da, putem arăta papei imaginile!

81.

— Din punct de vedere tehnic, filmele dumneavoastră nu pot fi deloc celebre, părinte, spuse şeful laboratorului foto al Vaticanului. Rezoluţia imaginii lasă mult de dorit.

— Este normal, răspunse părintele Ernetti. Am filmat un ecran de televizor!

— Atunci se explică. Ce rost avea să filmaţi ecranul?

— Dacă v-aş spune, nu m-aţi crede, spuse Pellegrino râzând.

— Toate rolele dumneavoastră sunt în geantă. Ştiţi unde sunt sălile de editare?

— Da, la primul etaj.

Însoţit de Natacha, Pellegrino îşi croi drum spre locul cu pricina. Un editor profesionist îi aştepta.

— Bună ziua, părinte Ernetti! spuse tânărul. Asta era urgenţa?

Încercă să le ia, dar Pellegrino îl opri. Nu era posibil ca un terţ să afle ce era în filmări.

— Mulţumesc, tânărul meu prieten, dar ne vom descurca fără dumneavoastră! Natacha are câteva cunoştinţe pentru montaj. Ce credeţi, Natacha?

Privi masa de editare, o adevărată masă profesională.

— Este un Intercine”pro”, cea mai tare sculă pentru montaj! Nu am lucrat niciodată cu aşa ceva, dar voi reuşi!

Fu totuşi nevoie de câteva instrucţiuni, deoarece reglementările impuneau un editor profesionist pentru materialul dedicat Vaticanului. Fu chemat şi directorul serviciului. Exasperat, părintele Ernetti folosi formula sa magică.

— Lucrăm direct pentru Sfântul Părinte! Puteţi suna la secretara lui. Interiorul său este 45-21.

Răspunsul veni foarte repede.

— Lăsaţi totul pe seama lor, spuse directorul, este un ordin al papei.

— Foarte bine, spuse editorul. Vreţi nişte sfaturi tehnice, domnişoară? o întrebă pe Natacha.

— Desigur, răspunse tânăra.

În realitate, ea nu ştia nimic despre montaj, în afară de ceea ce văzuse pe aparatura rudimentară de la Muzeul Rockefeller. Tânărul îi explică principiile de bază ale aparaturii Intercine. Deoarece nu exista sunet de sincronizat, manipulările fură, în cele din urmă, destul de simple. Odată rămaşi singuri, se apucară de treabă. După o primă selecţie, tăiară câteva secvenţe ce erau păstrate pentru montajul final, sub formă de role mai mici. Apoi, cu ajutorul rolei de scotch, timp de mai bine de o oră,

Natacha le lipi. Aşezară bobina într-o cutie de metal şi merseră să-l găsească pe papă.

Natacha tremura puţin în timp ce încărca filmul în proiectorul de 16 milimetri pe care un asistent îl instalase în biroul lui Paul al VI-lea. Acesta din urmă, vizibil tensionat şi anxios, păstră tăcerea. Pellegrino nici nu îndrăznea să ridice privirea.

— Suntem gata? spuse papa cu nerăbdare.

— La dispoziţia dumneavoastră, Sfinte Părinte! răspunse Natacha.

— Daţi-i drumul!

Aprinse proiectorul. Primele imagini apărură pe ecran.

— Imaginile pe care le vedeţi, Preasfinte Părinte, sunt cele din micul sat, Capernaum.

— Unde a locuit Simon Petru?

— Exact. Ne apropiem...

Natacha observă că papa avea un rozariu pe care îl ţinea între degete. Îl strângea cu nervozitate. În ciuda prezenţei sale aparent detaşate, se simţea că era tensionat.

Pentru postura sa, ar trebui să se observe mai puţin, îşi spuse ea.

— Şi acesta este Petru. Predecesorul dumneavoastră, dacă îmi permiteţi, adăugă Pellegrino, încercând să facă o glumă.

Niciun zâmbet. Atunci...

— Mi-l imaginam cam aşa, comentă papa.

— Lângă el este fratele său, Andrei.

— Bine. Dar Iisus?

Concentrat pe scopul său, Montini voia să treacă direct la subiect.

— Deoarece nu am găsit nicio urmă a Lui în Capernaum sau în Magdala, am mers la Nazaret pentru a-L vedea.

— Ah, Nazaret...

Papa se aplecă în faţă. Îşi strânse rozariul atât de tare, încât i se înroşi mâna. Filmul arăta câteva imagini panoramice ale satului.

— Aceasta este casa meşterului tâmplar, Sfinte Părinte. Omul pe care îl vedeţi lucrând este Iosif.

— O, Doamne... spuse papa, făcând cruce şi unindu-şi mâinile pentru rugăciune.

Apoi apăru Maria.

— Dar femeia asta? Este...

— Maria, Sfinte Părinte!

De data aceasta, Paul al VI-lea îngenunche şi se ruga în tăcere, cu mâinile lipite de frunte. Părintele Ernetti i se alătură. Natacha, din decenţă, opri temporar filmul.

Se ridicară amândoi, după câteva momente. Papa propuse să se reia filmul. Ecranul afişa apoi imagini din

Sepphoris, apoi pe cele din *proscenium* unde lucrau Iosif şi muncitorii săi.

Pellegrino inspiră adânc.

— Preasfânt Părinte, spuse el, iată-L pe Domnul nostru Iisus!

Se lăsă o tăcere care părea nesfârşită. Pellegrino se aplecă spre Montini şi îi vorbi cu voce joasă.

— Ca şi dumneavoastră, fără îndoială, am fost surprins de înfăţişarea Lui.

— Sunteţi sigur, părinte Ernetti, că este Domnul?

— Sigur! Pentru a verifica acest lucru, am făcut un salt de doi ani şi am revenit la Capernaum. Iată că vedem imaginile cu Iisus alături de mulţimea adunată în faţa casei lui Petru.

Pellegrino cită cuvintele pe care le citise pe buzele lui Iisus, în concordanţă cu cele scrise în Evanghelia lui Luca.

— E chiar El! insistă părintele.

Papa nu schiţă niciun gest.

— Un Iisus care nu corespunde imaginii din tradiţie, spuse el în cele din urmă, dar Iisus este Iisus. Dar minunile? adăugă.

— Am filmat una, cea a vindecării slăbănogului din Vitezda.

Urmăriră scena şi mulţimea alergând după Iisus pentru a fi vindecaţi.

— Ce spune? întrebă papa când Îl văzu pe Iisus vorbind cu apostolul Ioan şi Maria Magdalena.

— În această scenă, Iisus este trist. Se plânge că lumea Îl ia drept un simplu vrăjitor.

— Confirmă că este Mesia?

— Ioan I-a pus întrebarea, dar nu vrea să răspundă, preciză Pellegrino. Ca în evanghelii, de fapt.

— Bun. Opreşte proiecţia!

Se făcu linişte. Papa se ridică şi medită în tăcere în timp ce se plimba prin cameră cu mâinile încrucişate la spate.

— Găsesc aceste imagini foarte mişcătoare, spuse el.

Pellegrino se relaxă un pic.

— Dau viaţă acestor personaje minunate cu care am crescut şi prin care am găsit credinţa. Totuşi...

— Da, Sfinte Părinte?

— Nu asta căutăm. Deloc!

Părintele Ernetti rămase mut.

— Dar de ce?

— Ceea ce am văzut este mult prea sobru. Trebuie să mişcăm marea masă a catolicilor, părinte Ernetti, de la cel mai modest ţăran din Calabria până la miliardarul din Milano. Nu vom reuşi, nu cu Iisus pe care mi L-aţi arătat.

— Ce aveţi să Îi reproşaţi, Sfinte Părinte?

— Este mult prea uman! Cât despre Iosif şi Maria, din filmul tău, ei sunt nişte oameni simpli din Galileea, nimic mai mult. Ştiu că acestea sunt figurile autentice, dar nu sunt potrivite, nu la proiectul nostru, nu vă pot spune altceva.

Pellegrino şi Natacha erau consternaţi de acest limbaj pe care nu îl aşteptau de la papă. Montini îşi dădu seama şi deveni mai puţin intransigent.

— Nu vă demotivaţi, părinte Ernetti! La fel ca dumneavoastră, am găsit aceste scene copleşitoare. Dar sunt prea... prea obişnuiţi pentru proiectul nostru. Aceasta este problema cu această maşină. Arătând istoria crudă, îi răpeşte magia.

— Totuşi avem minunea cu vindecarea slăbănogului.

— Nu vă bazaţi pe asta! Pentru dumneavoastră, acesta este un miracol. Dar vor exista psihologi care să spună că nu a existat niciun miracol, că Iisus a ridicat paraliticul în picioare, redându-i încrederea în el. Le şi aud deja.

Se adresă Natachei.

— Ce ziceţi, domnişoară?

— Sfinte Părinte, eu sunt evreică. Mi-e jenă să vă răspund.

— Înţeleg, spuse papa, care se întoarse spre Pellegrino. Părinte Ernetti, avem nevoie de imagini mai puternice. Uitaţi-vă la Padre Pio. Petele sale au mişcat mii de oameni

pentru că erau magice. Mâinile sale erau intacte şi apoi, o clipă mai târziu, pline de pete. Minunea poate fi văzută imediat!

— Dar Padre Pio suferea de nevroză, obiectă Pellegrino. Filmările noastre Îl arată pe Iisus în persoană!

— Vai, când o să le arătăm, nimeni nu ne va crede! Îmi pare rău, la fel ca şi dumneavoastră, dar ăsta este adevărul. Trebuie să arătaţi un eveniment cu adevărat extraordinar în viaţa lui Iisus.

— Un alt miracol? îndrăzni Pellegrino.

— Ne vom confrunta cu aceleaşi obiecţii. Ale acelora care cred asta contra acelora care preferă o explicaţie firească. Văd doar un lucru de filmat acum: răstignirea lui Iisus, urmată de învierea Sa. Mă tem că, prin realismul său, cronovizorul va reda o scenă prea crudă. Dar trebuie să ajungem acolo. Ne-am înţeles, părinte Ernetti?

— Da, Sfinte Părinte!

Era consternat.

— Nu este un papă, comentă Natacha în timp ce ieşea. Arată ca editorul unui ziar de seară!

Deşi zdrobit, Pellegrino era hotărât să-l apere. La urma urmei, era vorba despre papa.

— Credinţa lui nu iese din discuţie, Natacha. Scopul său este de a ajunge la cât mai mulţi oameni posibil. Este necesar ca credincioşii catolici, când văd aceste imagini,

să îngenuncheze şi să se roage, aclamând întoarcerea lui Mesia.

— Evident, spuse Natacha, cu ceea ce am văzut, suntem departe de acest obiectiv.

— De aceea trebuie să ne întoarcem. Şi de data aceasta vom merge până la crucificare!

82.

Trecuse destul de mult timp de când papa se plimba necontenit prin biroul său. Carvalho avusese dreptate cu ceea ce spusese la ultima lor întâlnire. Fără să ştie exact de ce, avertismentul „episcopului roşu” îi sădise în minte o îndoială. Se întreba dacă nu cumva mânuiau cu o nesăbuinţă de copil, ceva ce era poate un imens butoi cu praf de puşcă?

Părintele Ernetti îl asculta fără să crâcnească, dar tocmai asta era problema. Dacă se întâmpla ceva nepotrivit, putea spune că a urmat întocmai ordinele papei. Şi acea tânără israeliană? O alesese pentru abilităţile sale, fără să-şi pună nici cea mai mică întrebare despre ea. Dar nu era creştină. Ar fi putut ea să fie ghidată de către Serviciile de informaţii israeliene, despre care ştia

că sunt foarte pricepuţi! Ah, cât de complicată devenea această chestiune!

La început, Papa Pius al XII-lea fu atât de încrezător în adevărul evangheliilor, încât crezu că va găsi, cu mici excepţii, aceleaşi personaje şi aceleaşi evenimente pe care le învăţase în catehism. Exista posibilitatea să fie câteva diferenţe între ceea ce relata tradiţia şi ceea ce ar fi arătat cronovizorul, dar nu puteau să fie majore. Şi dacă ar fi fost, le-ar fi ascuns.

Se aşeză din nou în spatele biroului său.

Le-am ascunde... într-o anumită măsură, bineînţeles! Se gândi la imaginile pe care le văzuse cu o zi înainte. Acest Iisus cu faţa rotundă, barbă neagră şi cu o pronunţată alură semită, atât de departe de faţa nordică, cu ochi albaştri, cu tenul deschis şi părul lung, care locuia în mintea creştinilor occidentali. Această imagine, în ciuda tuturor precauţiilor luate, va ieşi în cele din urmă din Arhivele Secrete şi va face turul lumii. Mai rău decât atât, această scenă, după vindecarea paraliticului, unde Iisus se plânge de atitudinea apostolilor, unde refuză, în ciuda insistenţelor lui Ioan, să spună că El era Mesia[55].

Montini se uită la ceas.

---

[55] Va păstra această taină până când îl întâlneşte pe Pilat. Exegeţii numesc asta „secretul mesianic”.

S-ar putea să fie mai rău. Până acum, părintele Ernetti şi tânăra fată ar fi putut cerceta momentele-cheie din Patimi. Ce vor găsi? Confirmarea evangheliilor sau... o uriaşă dezamăgire?

Montini nu era omul care să aştepte pasiv ireparabilul. Trebuia să găsească o protecţie în caz de... neprevăzut. Şi trebuia să acţioneze acum, înainte ca părintele Ernetti să se întoarcă la el cu alte filme. Nu putea purta singur totul pe umeri. Apăsă pe un buton al soneriei. Un tânăr preot veni să-l întrebe ce dorea.

— Roagă-l pe secretarul meu de stat să vină în biroul meu.

— Vă ascult, Sfinte Părinte! spuse cardinalul secretar de stat.

— Am să vă încredinţez o misiune de cea mai mare importanţă, Excelenţă. Veţi suna din partea mea preşedinţia Republicii şi veţi cere să vorbiţi cu preşedintele...

— Cu preşedintele în persoană?

— În persoană. Îi veţi cere din partea mea să fie prezent în biroul meu, în această vineri, la ora zece.

— Dar... este poimâine?

— Veţi justifica urgenţa acestei întâlniri spunând că este o chestiune de cea mai înaltă importanţă, despre care

nu-i pot spune în prealabil. Va trebui să vină însoţit de ministrul apărării şi ministrul de interne.

Cardinalul secretar de stat fu uimit de aceste cereri cu adevărat neobişnuite.

— Nu am terminat, adăugă papa. Veţi convoca în aceeaşi şedinţă persoana responsabilă de Academia Pontifică de Ştiinţe şi pe doi dintre colegii săi, dacă este posibil buni cunoscători de istorie romană.

— Mă pun pe treabă imediat, Sfinţia Voastră.

Adevărurile dificile trebuie să fie împărtăşite, îşi spuse Montini, bucuros că preluase frâiele. La urma urmei, societatea civilă are şi ea un cuvânt de spus!

83.

— Dacă vrem să vedem patimile lui Hristos, spuse Pellegrino, trebuie să începem cu intrarea lui Iisus în Ierusalim.

Erau destul de temători când s-au întors în laboratorul lor. Părintele Ernetti reporni cronovizorul.

— Deci, ne îndreptăm spre anul 26? întrebă Natacha.

— Da. Rămâne să găsim ziua.

El îşi luă Biblia.

— Avem un indiciu. Evanghelia după Ioan scrie cum, cu şase zile înainte de Paşte, Iisus a venit la Betania. A doua

zi a intrat în Ierusalim. Prin urmare, El îşi făcu intrarea în Ierusalim cu cinci zile înainte de Paştele evreiesc. Să începem de acolo.

— Bine, dădu din cap Natacha. Să calculăm cinci zile înaintea Paştelui. Prima zi a azimilor era, după calendarul ebraic, pe data de 15, luna nisan, ceea ce ne duce la... data de 10 luna nisan, pentru intrarea în Ierusalim.

— Iar după calendarul nostru?

Ea consultă un tabel de date în cartea ei.

— 28 martie.

Părintele Ernetti programă, astfel, data de 28 martie, 26 după Hristos, pe esplanada Templului. După câteva minute, ecranul arătă imaginea unei mulţimi mari de oameni.

— În mod normal, spuse Natacha, Iisus merge pe un măgar, în mijlocul acestei mulţimi. Ce spune textul?

El citi evanghelia cu voce tare.

— „Şi Iisus, găsind un asin tânăr, a şezut pe el, precum este scris: nu te teme, fiica Sionului! Iată, Împăratul tău vine şezând pe mânzul asinei.”

— Iată-L! spuse Natacha.

De data aceasta părul şi barba îi crescuseră. Mergea pe un măgar mic. Saluta mulţimea care Îl primea ca pe un rege.

— Ce spun? întrebă Natacha.

Pellegrino îi spuse cuvintele în aramaică, cele pe care le citise de pe buzele bărbaţilor şi femeilor care îl aclamau pe Iisus.

— Îl aclamă pe noul Mesia, traduse ea. „Binecuvântat este cel ce vine în numele Domnului! Binecuvântat este Regele lui Israel!” Ei cred că Iisus este noul rege al lui Israel şi că îi va elibera de ocupaţia romană.

— Se înşală, spuse Pellegrino. Iisus a fost pacifist, nu a venit să facă război.

— Da, dar asta cred oamenii, spuse Natacha.

Câţiva oameni îndrăzneţi încercară să treacă de cordonul de securitate format de paznicii Templului, dar fură opriţi.

— Cine sunt aceştia? întrebă Pellegrino îngrijorat.

— Zeloţi. Luptătorii de rezistenţă care cheamă să ia armele împotriva romanilor. S-au strecurat în mulţime.

Zeloţii scandau un fel de slogan. Părintele Ernetti îi spuse Natachei ce citea de pe buzele lor.

— Sunt blesteme împotriva Marelui Preot, spuse Natacha. Îl acuză că este complicele ocupanţilor.

Mulţimile începură să se precipite din cauza sosirii trupelor romane.

— Ce se întâmplă?

— Sunt soldaţii romani care vin ca întăriri pentru paznicii Templului.

Soldaţii se adunară la baza scărilor de la intrarea în Templu.

— Formează o barieră între Templu şi mulţime, spuse Pellegrino. Unde este Iisus?

— Nu-L mai pot vedea, răspunse Natacha uitându-se la ecran. A fost, fără îndoială, înconjurat de susţinătorii Săi. Cred că lucrurile vor degenera...

Avea dreptate. Un zelot care avea o praştie, aruncă violent cu o piatră ascuţită, care lovi în faţă un legionar. Acesta se prăbuşi, ţipând. În câteva secunde, demonstraţia paşnică se transformă într-o revoltă. La un gest al comandanţilor, soldaţii romani formară un grup compact, protejat de scuturile lor.

— Se pare că va fi un masacru, spuse Natacha.

Într-adevăr, la ordinul comandantului, soldaţii îşi scoaseră suliţele şi le îndreptară către mulţime. Mulţimea fu cuprinsă de panică.

— Dumnezeule! spuse Pellegrino.

În timp ce se retrăgeau, unii dintre manifestanţi – majoritatea femei şi copii – căzură şi fură călcaţi de mulţime. Alţi romani, care ajunseseră călare din cetatea Antonia, se aruncară în mulţime şi începură să lovească în stânga şi în dreapta cu săbiile.

— Este un masacru, spuse Natacha speriată.

Părintele Ernetti părea buimăcit.

— Nu înţeleg, spuse el. Este... asta nu apare în evanghelii.

— Evangheliile nu sunt cărţi de istorie, părinte Ernetti.

— Şi în cronicile acestui istoric... cum îl cheamă?

— Iosephus Flavius ? Nu, din câte ştiu, el nu menţionează o revoltă de la acel moment. Şi totuşi el dă multe detalii.

Treptat, esplanada Templului se goli. Toată lumea fugise. Pământul era acoperit de sânge şi presărat cu multe cadavre.

— Sper că Iisus nu a fost rănit! spuse Natacha.

— Este imposibil, răspunse Pellegrino, pentru că există o continuare...

Natacha părea îngrijorată.

— Exact, părinte Ernetti, ce spun textele după ce Iisus a intrat în Ierusalim?

— Ei bine... există episodul ultimei mese cu apostolii. Ceea ce noi creştinii numim Cina cea de Taină.

— Da, dar are loc într-o cameră închisă, nu vom putea vedea nimic. Şi după această masă?

— Iisus urmează să se roage în Grădina cu măslini.

— Acolo îl putem găsi. Programaţi cu o zi înainte de Paşte, în data de 14, luna nisan. Vă dau coordonatele Grădinii cu măslini: 1°46'46” N, 35°14'25” E.

Câteva minute mai târziu, micul ecran afişa Grădina Ghetsimani, pe un deal din Ierusalim. Fusese denumită „Grădina măslinilor” datorită măslinilor bătrâni de câteva secole, care se găseau acolo. Grădina era pustie.

— Nu este nimeni, observă Natacha. Ce spune evanghelia?

El îşi luă din nou Biblia şi citi cu voce tare: „Şi ieşind, S-a dus după obicei în Muntele Măslinilor şi ucenicii L-au urmat. Şi când au sosit în acest loc, le-a zis: Rugaţi-vă, ca să nu intraţi în ispită. Şi El S-a îndepărtat de ei ca la o aruncătură de piatră şi, îngenunchind, Se ruga. (...) Iar El fiind în chin, mai stăruitor se ruga. Şi sudoarea Lui s-a făcut ca picături de sânge care picurau pe pământ.”

— Aţi programat data potrivită? întrebă Natacha.

— Da, sunt sigur. Dar în texte, Iisus a venit aici după cină. Cred că este un pic cam devreme. Să mai aşteptăm!

Aşteptară. O oră, apoi două ore. Cum cronovizorul capta lumina remanentă a neutrinilor şi nu cea a fotonilor, absenţa luminii nu era o problemă. Curând, se făcu ora prânzului în Ierusalim. Şi tot nimic. Pellegrino rămase nemişcat, cu ochii fixaţi pe ecran.

— Vreţi să facem cu rândul, părinte? sugeră Natacha.

— Nu. O să aştept toată noaptea dacă trebuie!

Cu un aer dezamăgit, ea se ridică şi merse să facă o cafea tare. De asemenea, desfăcu o pungă cu prăjiturele. Îi dădu una şi lui Pellegrino.

— Măcar mâncaţi ceva!

O ignoră şi continuă să privească micul ecran. Îi părea rău pentru el.

— Trebuie să ne hotărâm, spuse Natacha. Nu va veni nimeni.

— LINIŞTE!

Ţipase. Această explozie de furie era atât de surprinzătoare, încât Natacha se întoarse cu spatele, instinctiv. Rămase încăpăţânat în faţa ecranului, tăcut, fără să se uite la ea. Trecură mai multe ore. Pleoapele lui Pellegrino deveniră mai grele, dar tensiunea nu îl lăsa să doarmă. Natacha îi puse uşor mâna pe umăr. Ecranul arăta că în Ierusalim se făcu ziuă. El se bâlbâi.

— Nu a venit.

— Nu cu o zi înainte, oricum.

O luă de mână. Se simţea ruşinat.

— Îmi pare rău, Natacha! Sunt aşa de...

— Ştiu, sunteţi la limită. Trebuie să vă odihniţi puţin!

— Nu, nu voi dormi. Cred că... este necesar...

Se bâlbâi, la fel ca un om care a băut prea mult.

— Natacha, vreau să fiu sincer. Povestea asta începe să mă bântuie.

— Ce vreţi să faceţi? îl întrebă ea.

— Trebuie să mergem să vedem...

— Unde?

— Pe Golgota.

84.

Îşi dădură întâlnire în Templul Vestei, în inima Forului Roman. Dom Alberto Carvalho ura să aştepte, dar interlocutorul său întârzia, la fel ca toţi politicienii. Cine se credeau ei? Aşteptă cu răbdare, admirând statuile vestalelor. În mod curios, chiar dacă timpul nu cruţase restul forumului, reprezentările statuilor în piatră erau mai mult sau mai puţin intacte. Răpite din familiile lor de la o vârstă fragedă, aceste fete tinere aveau odinioară sarcina de a păstra focul zeiţei Vesta. Trebuiau să rămână fecioare timp de minimum treizeci de ani. Cea care încălca porunca era sortită zeilor infernali şi îngropată de vie. *Romanii*, îşi spuse Carvalho în sinea lui, *nu lucrau cu jumătăţi de măsură*! Nu acelaşi lucru s-ar putea spune despre succesorii lor, ai *Democrazia Cristiana*, regi ai compromisului... şi, uneori, ai compromiterii.

Din acest punct de vedere, cel pe care îl aştepta nu era diferit. În prezent ministru de interne, era cap de afiş în

dosarul infamilor pe care îl ţinea Carvalho. Bani lichizi câştigaţi din tranzacţii imobiliare, pe când era ministru al dezvoltării, renovarea vilei sale din Lombardia plătită cu fonduri secrete din ministerul său, posibil – aşa se zvonea – relaţii oculte cu mafia. Singurul lucru dificil pentru Carvalho era să aleagă cu care dintre aceste lucruri îl va şantaja.

În cele din urmă, apăru. Pentru a nu fi recunoscut, purta ochelari mari şi fumurii, la fel ca o vedetă din *Cinecitta*. Însă acest om mic şi slab nu avea nimic seducător, în afară de prestigiul funcţiei sale.

— Îmi pare rău, îmi pare rău, Excelenţă! spuse el, alergând. O întâlnire care nu se mai termina la minister!

— Deci, să nu mai pierdem timpul, domnule ministru! Vom vorbi în timp ce ne plimbăm prin grădina asta frumoasă.

Ministrul îl urmă, ştergându-şi fruntea.

— Vă ascult, Dom Alberto! Cu ce vă pot ajuta?

— Aveţi vreo informaţie despre ce se întâmplă în acest moment în Arhivele Secrete ale Vaticanului?

— Foarte fragmentat. Papa se ocupă personal de această chestiune. Se vorbeşte despre o maşină instalată în buncăr, pilotată de un preot italian şi de o tânără israeliană. Este ceva foarte misterios, dar nu s-a răsuflat nimic... încă.

— De ce spuneţi „încă”?

— Pentru că papa ne-a convocat vinerea aceasta la zece dimineaţa, în biroul său din Palatul episcopal. Ştiaţi?

— Mi s-a spus, da. Acesta este tocmai motivul pentru care v-am rugat să veniţi. Cine va fi prezent?

— Preşedintele Republicii, ministrul apărării, preşedintele Academiei Pontifice de Ştiinţe... şi eu.

Carvalho se opri. Nu-i venea să creadă.

— Toţi aceşti oameni? Şi ce vrea să vă spună?

— Sfântul Părinte ne-a anunţat doar că ne va dezvălui ceva foarte important despre cercetările ştiinţifice în curs. Sunt dispus să pariez că este despre maşina aia din Arhivele Secrete.

— Şi eu cred asta. Nu v-a mai spus nimic?

— Doar că această întâlnire trebuie să rămână confidenţială.

— Foarte bine. Aşa că ascultaţi ce vă spun...

— Da, Dom Alberto!

— De îndată ce această întâlnire se încheie, chiar înainte de a vă întoarce la ministerul dumneavoastră, mă veţi suna la acest număr.

Îi întinse o foaie de hârtie cu un număr de telefon scris. O împături şi o strecură în buzunarul sacoului ministrului. Voi aştepta apelul dumneavoastră vineri, începând cu prânzul.

— Nu ştiu dacă întâlnirea noastră se va termina la prânz, Excelenţă. S-ar putea să fie mult de discutat după aceea.

— Voi aştepta apelul dumneavoastră, indiferent cât va dura. Dar, mai presus de toate, să îmi spuneţi totul.

Ministrul părea îngrijorat.

— Este atât de important, Dom Alberto?

— Mult mai mult decât vă puteţi închipui, domnule ministru!

85.

Locul denumit Golgota, unde aveau loc execuţiile condamnaţilor, era situat pe un mic deal în afara oraşului. Când creştinismul a devenit religia oficială a romanilor, chiar mama împăratului Constantin, Elena, s-a deplasat la Ierusalim pentru a face munca de arheolog necesară pentru a lua stânca ce se află acum inclusă în Bazilica Sfântului Mormânt.

— Iată coordonatele, spuse Natacha lui Pellegrino: 31°46'42,4” N, 35°13'47,1” E.

Pe ecran apăru un peisaj pustiu. Aspectul sinistru al locului era accentuat de ploaie. Erau peste tot o mulţime

de bălţi rezultate, fără îndoială, din faptul că apa umplea găurile unde fuseseră înfipte cruci.

— Nu este nimeni, observă Natacha.

În acea zi, de fapt, nu era niciun condamnat pe deal.

— Poate vor ajunge? spuse Pellegrino.

— Să aşteptăm! Ziua abia a început.

Aşteptară cu ochii aţintiţi asupra acestui peisaj apocaliptic.

— Poate că Îl vor răstigni dis-de-dimineaţă?

— Nu cred, răspunse Natacha.

— De ce spuneţi asta?

Nu răspunse şi scotoci în cărţile pe care le adusese într-un rucsac mare. Pe ecran, ploaia părea să fie tot mai violentă. Pământul arăta ca o grămadă de noroi. Natacha scoase o carte pe care o deschise pe masă.

— Ce este această carte? întrebă Pellegrino.

— Iosephus Flavius *, Antichităţi Iudaice*. Vreau să văd dacă găsesc ceva.

Flavius a fost un evreu de seamă, care a trecut la romani după suprimarea revoltei din 66-70. El a făcut o lucrare scrisă în care relata evenimentele din aceşti ani decisivi, povestind şi cele mai mici detalii. Cartea la care se uita era o ediţie ebraică şi avea cuprins, ceea ce făcea căutarea mai uşoară. Găsi ceea ce căuta.

— Nu este nevoie să aşteptăm. Suntem dimineaţa devreme, sărbătoarea Paştelui a început. Iosephus Flavius subliniază că legea evreiască la vremea respectivă interzicea executarea în cele opt zile de Sărbătoare a Paştelui. Nimeni nu va veni acum.

— Dar cum este posibil acest lucru? se întrebă Pellegrino.

Natacha se uită cu atenţie la ecran.

— Este cineva! Acolo, în dreapta...

În ciuda oboselii cronice, părintele Ernetti sări direct spre maneta de comandă. Se îndreptă spre locul indicat. Un om, de fapt, mişca pământul.

— Este un sclav, spuse Natacha, are grijă de mormântul comun. Astăzi nu a existat nicio execuţie. Şi nici mâine nu va exista.

Pellegrino era uimit. Îi vâjâiau urechile. Îi era greu să se adune.

— Natacha, ce înseamnă toate acestea? se bâlbâi el.

— Nu ştiu, părinte. De la revolta din piaţa Templului, istoria nu mai arată la fel cum o ştim.

Pellegrino lovi cronovizorul cu platul mâinii. Fu cuprins de o furie la fel de mare ca uimirea sa.

— Această maşină ne joacă feste!

— Calmaţi-vă! Cel puţin un lucru pe care îl ştim este că Iisus nu a fost răstignit în acea zi.

— Ceea ce nu înseamnă că nu a fost deloc.

— Unde poate fi? Arestat de romani?

— Posibil. Sau s-a întors în Galileea, pentru a se ascunde printre adepţii săi.

— Vreţi să mă întorc la Capernaum?

— Încercaţi, da! Şi avansaţi şase zile pentru a-i da timp să călătorească pe jos. Vă dau din nou coordonatele?

— Nu este nevoie, toate coordonatele geografice ale locurilor pe care le-am vizitat sunt salvate în memoria aparatului. Este suficient să le amintim.

S-au întors la Capernaum la şase zile după revoltă. Satul era pustiu, de parcă locuitorii se baricadaseră în casele lor.

— Cred că oamenii se ascund, comentă Natacha. Rebeliunea Ierusalimului a declanşat un val de represiuni care s-a răspândit în toată ţara.

— Merg să văd casa lui Petru, spuse Pellegrino.

Aşteptară în faţa casei apostolului, dar nu Îl văzură nici pe Iisus, nici pe vreunul dintre discipolii Săi.

— Încerc la Magdala? întrebă părintele Ernetti.

— Nu este nevoie, va fi la fel. Mergeţi la Nazaret!

Ajunseră la Nazaret. Casa lui Iosif era închisă cu scânduri bătute în cuie.

— Au încuiat casa. Fără îndoială, pentru a ţine hoţii la distanţă.

Pellegrino era pe punctul de a exploda.

— Dar unde s-au dus, Doamne?

Se ruga la fel ca un om care îşi caută familia după un cataclism.

— Toată lumea a fugit, spuse Natacha.

Deodată îi veni o idee.

— Părinte Ernetti, rămâneţi în Nazaret, dar săriţi peste doi ani!

— De ce?

— Dacă Iisus se ascunde, aşteaptă undeva ca să treacă furtuna. Doi ani mi se par rezonabili.

Săriră doi ani şi au ajuns în anul 28 în faţa aceleiaşi case a lui Iosif din Nazaret. De data aceasta se putea vedea un grup de oameni pe prag. Pellegrino şi Natacha o recunoscură pe Maria, mama lui Iisus. În faţa ei era un bărbat care stătea cu un bebeluş în braţe. Era Iisus. O tânără brunetă se apropie şi luă delicat copilul în braţele ei. Atunci Iisus începu să şlefuiască o scândură pe un banc de lucru. Natacha se întoarse spre Pellegrino.

— Aţi înţeles?

Clătină din cap că „nu”. Dar o parte din mintea lui înţelesese.

— Iisus s-a căsătorit, spuse Natacha. Această femeie este soţia Lui şi acest băieţel este fiul Său.

Părintele Ernetti rămase neîncrezător.

— Ce tot spuneţi acolo? Iisus a murit răstignit!

— Nu este mort. După revolta din Ierusalim, romanii i-au alungat pe rebeli. Iisus a fugit, nu ştiu unde. În tot acest timp a întâlnit o femeie cu care s-a căsătorit. Doi ani mai târziu, când pacea a revenit, s-au întors la Nazaret. Iosif a murit, Iisus a continuat munca tatălui Său.

— Vreţi să spuneţi că Domnul... ar fi renunţat la misiunea Sa?

— Vreau să spun că a măsurat capacitatea puterii romane. El nu a vrut, continuând misiunea, să dea romanilor un pretext pentru un nou masacru. Nu ştiu dacă a făcut-o cu inima uşoară, dar da, se pare că a renunţat.

Cu mâinile tremurânde, Pellegrino închise cronovizorul. Sub privirea îngrijorată a Natachei, se îndreptă spre uşă şi bătu pentru ca garda să-i deschidă. Îi era greaţă şi se aruncă spre toaletă ca să vomite. Paznicul elveţian, îngrijorat, o întrebă pe Natacha din priviri.

— Nu se simţea bine, spuse ea. Puteţi suna la infirmerie?

Paznicul se repezi spre telefon şi chemă un doctor. Între timp, Pellegrino ieşise din toaletă şi părăsise deja clădirea Arhivelor.

86.

Merse fără să ştie încotro apucă, fiind într-o stare de şoc. Se pierdu pentru câteva minute pe străduţele din partea de nord a Pieţei Sf. Petru şi intră într-o farmacie pentru a cere un sedativ. Văzându-l atât de palid, farmacistul se oferi să cheme o ambulanţă. El refuză, ieşi repede şi chemă un taxi care îl duse la gară. Cumpără un bilet pentru următorul tren spre Veneţia. Tocmai intra în gară. Alergă pentru a nu-l pierde.

Natacha, la rândul ei, îl căută o vreme în Piaţa Sf. Petru. Apoi renunţă. Merse la o poştă de unde îl sună pe Zvi. Formă numărul lui, pe care i-l dăduse în caz de urgenţă. Îl scoase dintr-o întâlnire spunându-i că era ceva foarte important. Ea îi recunoscu vocea.

— Da, Natacha?

Îi povesti şedinţa de dimineaţă. Raportul ei fu urmat de o tăcere îndelugată.

— Eşti sigură de ceea ce ai văzut? întrebă Zvi.

— Sigură.

— Este uimitor. Ai vorbit cu papa despre asta?

— Nu încă. Aştept revenirea părintelui Ernetti.

— Dă-i timp să digere ştirile.

— Şi cu Fincher, ce facem?

— Agentul CIA? Spune-i ce ştii, este acordul nostru. Situaţia cu Egiptul este tensionată, avem nevoie de informaţiile lui.

— Înţeles!

Închise telefonul şi-l sună pe Fincher. Aranjă să-l întâlnească sub pridvorul Bazilicii Sf. Petru, lângă statuia lui Carol cel Mare. Îi ceru să ajungă în treizeci de minute. În acest timp, sună la mănăstirea veneţiană a lui Pellegrino şi îi lăsă mesaj că îl aşteaptă la laborator.

Fincher nu întârzie să apară. Vorbiră între ei cu voci joase, protejaţi de gălăgia care umplea pronaosul bazilicii. Când Natacha îi spuse ce au văzut, el lăsă să îi scape un lung „Iisuuuuseee!”

— Mi-am imaginat totul, în afară de asta. Unde este părintele Ernetti?

— A plecat. Avea nevoie să fie singur.

— Am înţeles. Ştiţi unde am o mică şansă să îl găsesc?

— Poate în mănăstirea sa din Veneţia.

— Voi suna acolo. Pentru moment, niciun cuvânt nimănui. Făceţi-vă invizibilă, pierdeţi-vă prin Roma. Faceţi în aşa fel încât nici măcar papa să nu poată ajunge la dumneavoastră!

— Înţeles!

Pellegrino intră în Biserica San Giorgio Maggiore. El îngenunche în faţa crucii maiestuoase din altar. Începu să se roage. Apoi se opri şi se uită la cruce. Mai avea vreun sens să facă ceea ce făcea? Nu mai ştia. Cu toate acestea,

el a început din nou să se roage lui Hristos din obişnuinţă. Chiar avea nevoie. Un călugăr se apropie şi veni să-i spună că telefonul sunase de mai multe ori. Era sunat de la Roma. Trei persoane, dintre care secretarul de stat al papei, îl căutau urgent. Pellegrino răspunse că va suna înapoi, dar că mai are nevoie de rugăciune.

— Dar... este papa! se miră călugărul.

Pellegrino se cufundă din nou în rugăciunea lui. Neîndrăznind să mai insiste, călugărul se retrase. La căderea nopţii, Pellegrino luă un *vaporetto* pentru a traversa Marele Canal. Rătăci pe străzile mici care duceau spre centrul oraşului vechi. La această oră târzie, magazinele erau închise.

Simţind că urma să leşine (nu mâncase nimic toată ziua), cumpără un sendviş la un vânzător ambulant. După prima îmbucătură, i se păru că renaşte. Îşi reluă plimbarea. Nu ştia cum să îşi scoată din cap imaginile pe care le văzuse cu câteva ore în urmă. Grădina măslinilor goală, Golgota goală şi această ploaie torenţială, această ploaie de coşmar. Traversă Piazza San Marco. Mica orchestră de la Café Florian cânta, ca de obicei, valsurile lui Strauss. Ajunse la chei, după piaţetă. Gondolele, zguduite de vânt, scârţâiau ca de obicei. Gândindu-se la asta, îi trecu prin cap ideea că această cumpănă ar fi putut

avea un sens. Dar care? Deodată, de parcă ar fi ieşit din umbră, apăru un bărbat. Îl recunoscu imediat.

— Agent Fincher! Ce faceţi aici?

— Aveţi nevoie de ajutor, părinte Ernetti, pentru asta am venit aici.

— Nu pot vorbi cu dumneavoastră. Nu în această seară. Lăsaţi-mă în pace, vă rog!

— Există momente în care singurătatea este cea mai gravă otravă. Veniţi cu mine, părintele meu!

Empatia pe care o citi pe chipul lui Fincher îl convinse, în cele din urmă, pe Pellegrino.

— În acest moment, localul „Florian” este încă deschis. Aveţi nevoie de ceva fierbinte de băut.

Se aşezară pe banchetele din piele.

— Părinte Ernetti, voi fi sincer cu dumneavoastră. Sunt protestant, mi-am crescut copiii cu respect pentru Scriptură. Am înţeles de mult timp ce încercaţi să faceţi cu Montini, asta mă preocupă la fel de mult ca şi pe dumneavoastră. Spuneţi-mi, ce aţi văzut?

Fincher nu-i putea spune că ştie deja, pentru că risca să o trădeze pe Natacha. Dar nu fu nevoie să insiste. Pellegrino avea atâta nevoie să vorbească, încât povesti tot ce avea pe inimă. Pentru câteva secunde Fincher închise ochii şi rămase nemişcat.

— Nu-mi vine să cred că evangheliile au minţit. Toţi evanghelişti fac, cu mici diferenţe, aceeaşi relatare despre răstignirea lui Iisus. O astfel de poveste nu se inventează.

— Chiar şi Iosephus Flavius , agent Fincher! Am verificat în biblioteca mănăstirii. În cronicile lui, el vorbeşte despre moartea lui Iisus pe cruce. Toţi aceşti oameni nu au putut visa!

— S-a întâmplat ceva ce nu înţeleg, recunoscu Fincher. Va trebui să vorbim cu papa. Când îl veţi vedea?

— Am cerut o audienţă. Ne va primi vineri dimineaţă, alături de Natacha.

— Până atunci, odihniţi-vă şi fiţi atent la Carvalho! Are oameni peste tot, chiar şi în anturajul apropiat de Sfântul Părinte.

— Ce poate să facă el?

— Să discute cu ruşii.

Pellegrino nu înţelese.

— Dar... şi el este creştin... Ce nevoie ar avea?

Fincher îi puse mâna pe umăr.

— Sunteţi un om bun, părinte Ernetti. Nu cunoaşteţi, la fel ca mine, întunericul sufletului uman.

87.

Când fură introduşi în sala de audienţă a papei, vineri dimineaţă, Pellegrino şi Natacha fură surprinşi să afle că Paul al VI-lea invitase şase persoane la această întâlnire. El îi recunoscu pe preşedintele Republicii, pe ministrul apărării şi pe ministrul de interne. În stânga lor stăteau şeful Academiei Pontifice de Ştiinţe şi doi alţi membri ai săi. Pellegrino, tulburat, îl luă deoparte pe papă.

— Sfinte Părinte, aţi divulgat secretul?

— Am ajuns la capătul călătoriei noastre, părinte Ernetti. Ceea ce aţi văzut îi priveşte pe toţi cetăţenii, creştini sau nu. Nu pot şi nu vreau să păstrez asta pentru mine. Mi s-ar reproşa asta. Trebuie să împărtăşim aceste adevăruri cu cei responsabili de societatea civilă.

— Ceea ce am văzut, Sfinte Părinte, este... greu de dus, spuse Pellegrino.

Văzu o umbră de îngrijorare trecând pe faţa papei.

— Încă un motiv, prietene, să nu ţinem totul pentru noi.

Pellegrino îşi spuse că Montini, ca de obicei, planificase totul pentru a se proteja. Inclusiv veştile proaste!

Papa îi prezentă pe toţi şi făcu o scurtă introducere.

— Părinte Ernetti, domnişoară Yadin-Drori, chiar în această dimineaţă am informat toţi oamenii prezenţi despre cercetările dumneavoastră din cadrul proiectului „Sant’Agostino”. Spuneţi-ne ce aţi văzut!

Pellegrino simţi că ceea ce va urma nu va fi uşor! Cu toate acestea, reuşi să articuleze câteva cuvinte.

— Sfinte Părinte, tot ce voi spune va fi confirmat de filmele pe care le-am făcut. Doriţi să le vizionaţi?

— Le vom vedea, desigur! Dar aceste filme sunt mute, nu foarte clare, greu de interpretat. Prefer să ne oferiţi un scurt rezumat a ceea ce aţi văzut, mai întâi.

Povestea lui Pellegrino dură aproximativ douăzeci de minute. Pe măsură ce vorbea, tăcerea devenea tot mai profundă în sala de judecată. Când povesti revolta din piaţa Templului, care nu fusese menţionată nicăieri în evanghelii, consternarea devenise palpabilă. *A fortiori* când relată despre absenţa lui Iisus în Grădina Ghetsimani şi de pe Golgota. Dacă momentul nu era chiar dramatic, ar fi găsit că feţele acelea alungite erau chiar amuzante. Când descrise scena de familie pe care el şi Natacha o descoperiseră doi ani mai târziu în Nazaret, observă cum angoasa generală creştea văzând cu ochii.

— Dar este imposibil, părinte Ernetti! spuse papa. Sau poate deliraţi!

Pellegrino fu paralizat.

— Nu fabulez, Sfinte Părinte. Domnişoara Yadin-Drori va confirma ceea ce tocmai am spus, se apără el.

Natacha arătă rola filmului din mâinile ei.

— Tot ce a spus părintele Ernetti se află în acest film.

Papa răspunse tăios:

— Nu am nevoie de un film, domnişoară, pentru a vă spune că este imposibil! Raţiunea mea este suficientă.

Apoi rosti un silogism de o rigoare impecabilă:

— Gândiţi-vă o clipă! Dacă sunt aici, este pentru că Iisus a murit pe cruce. Dacă ar fi renunţat la misiune, El nu ar fi putut fi răstignit şi nu ar fi înviat. Deci creştinismul nu există. Şi nici eu nu exist. Dar exist şi port acest veşmânt de papă. Aşa este şi cu Iisus care Şi-a îndeplinit misiunea şi a murit pe cruce. Ce aş putea să mai adaug?

Se ridică de parcă ar fi trebuit să se elibereze de starea pe care o avea. Făcu câţiva paşi prin cameră. Toţi îl priveau în tăcere. Întoarse spatele publicului şi lăsă capul în jos, sprijinindu-şi fruntea pe degetul arătător al mâinii drepte. Nu se putea şti dacă meditează sau se roagă. Fu un moment în care toţi pluteau în neant. Preşedintele Republicii şopti ceva la urechea ministrului Apărării, care vorbit direct cu Pellegrino.

— Părinte Ernetti, în calitate de responsabil pentru apărarea noastră, voi fi pragmatic. Vă rog să cântăriţi responsabilitatea pe care o aveţi în mâinile dumneavoastră. Nu ştiu ce aţi crezut că aţi văzut, dar dacă v-ar auzi cineva, întregul Occident ar putea fi dat peste cap.

Preşedintele Republicii preluă conducerea.

— În Italia, democraţia noastră creştină se bazează pe respectul faţă de tradiţie şi pe puterea credinţei. Daţi-le apă la moară comuniştilor, care doar atât aşteaptă, un semn de slăbiciune din partea noastră, şi vor spune că suntem toţi impostori. În condiţiile actuale, asta ar fi bomba care ar arunca în aer lumea!

— Există o altă ipoteză, Preasfinte Părinte, interveni Silvio Capezzi, preşedintele Academiei Pontifice de Ştiinţe. Ne vom uita la filme, desigur. Dar nu văd de ce părintele Ernetti şi domnişoara Yadin-Drori ne-ar fi spus minciuni. Aşa că au văzut ce au văzut.

În timp ce vorbea, Paul al VI-lea se apropie, dar rămase în picioare.

— Care este ipoteza dumneavoastră, domnule profesor Capezzi? îl întrebă papa.

— Voi lua anomaliile una după alta.

— „Anomaliile”? spuse ministrul apărării.

— Să nu ne lăsăm cuprinşi de emoţii, domnule ministru, spuse Capezzi.

— Precizaţi care sunt ideile dumneavoastră, *dottore*, îl întrerupse papa, cu un ton calm.

— În primul rând, cu privire la absenţa unei răstigniri în timpul acelei zile: vă reamintesc că evangheliile nu sunt cărţi de istorie, nu ar trebui luate la propriu. Poate că Iisus a fost aruncat într-o temniţă timp de câteva zile, timp în

care spiritele să se calmeze. Atunci ar fi putut fi răstignit discret după Paşte. Evangheliile au relatat evenimentul în felul lor.

— Evangheliile nu sunt un roman, *dottore*, spuse papa.

— Cu siguranţă, dar anticii nu aveau aceleaşi cerinţe riguroase precum istoricii de astăzi.

— Revin la ipoteza profesorului Capezzi, spuse preşedintele Republicii. Îmi pare posibilă. Orice politician vă va spune că este deosebit de nesăbuit să martirizezi pe cineva în timpul unor tulburări sociale.

— Şi bărbatul din Nazaret? a întrebat Natacha.

— Ajung şi acolo, spuse Capezzi. Este acesta Iisusul „adevărat”? Evangheliile spun că Iisus din Nazaret a avut fraţi şi surori. Biserica nu a acceptat niciodată ideea că Maria ar putea avea copii din nou, după ce L-a născut pe Iisus, dar ea dă înapoi în faţa evidenţelor, toţi exegeţii o ştiu. Nu-i aşa, Sfinte Părinte?

— Aşa este, domnule profesor Capezzi! recunoscu papa.

Capezzi luă o Biblie.

— Evanghelia lui Marcu menţionează chiar numele lor. Este în capitolul 6, versetul 3: „Au nu este Acela teslarul, fiul Mariei şi fratele lui Iacov şi al lui Iosif şi al lui Iuda şi al lui Simon?” Asta înseamnă patru fraţi. Poate l-aţi confundat cu unul dintre ei?

Paul al VI-lea s-a aruncat asupra acestei explicaţii ca pe un colac de salvare.

— Ce credeţi, părinte Ernetti? întrebă papa.

Pellegrino era departe de a fi convins, dar nu avea puterea să-i contrazică.

— Trebuie să recunosc că este posibil, răspunse el.

— Mai ales, spuse preşedintele, că toţi aceşti bărbaţi aveau barbă şi semănau!

Toată lumea aprobă.

— Oricum, Iisus a mers până la capăt, spuse Papa. Poate că L-am răstignit mult mai târziu, după cum spune *dottore* Capezzi, dar a îndeplinit misiunea pe care Dumnezeu I-a încredinţat-o.

Preşedintele vorbi direct cu Pellegrino:

— Părinte Ernetti, trebuie să vă întoarceţi în timp şi să vă corectaţi greşeala. De vreme ce L-aţi „pierdut” pe Iisus în momentul revoltei, reveniţi cu povestea chiar înainte de acest moment şi urmăriţi-L îndeaproape.

— Preşedintele are dreptate, insistă papa. Ceva v-a scăpat în mod evident. Găsiţi-L pe Iisus!

— Dar grăbiţi-vă! insistă ministrul apărării. Cu siguranţă agenţii ruşi ne urmăresc îndeaproape. Nu vom putea păstra secretul mult timp. În legătură cu acest subiect...

— Da, domnule ministru, spuse papa.

— Fără să vreau să fiu dispreţuitor, mă întreb despre rolul domnişoarei Yadin-Drori. Ea este israelită şi...

— Dacă mi-o luaţi pe Natacha, strigă Pellegrino cu putere, mă întorc la Veneţia în seara asta, pentru a preda muzică!

Papa se grăbi să intervină. El se adresă ministrului de interne:

— Vorbiţi în aramaică, domnule ministru? Cunoaşteţi siturile arheologice din Iudeea?

— Nu, dar...

— Nu avem timp să facem schimbări. Domnişoara Yadin-Drori vă va asista în continuare, părinte Ernetti.

— Mulţumesc, Sfinte Părinte! Dar îmi dau seama şi de greutatea imensă care stă pe umerii mei. Nu aş vrea să o port singur. Ar putea fi posibil ca un membru al guvernului italian să fie prezent ca martor în timpul cercetării noastre? De exemplu, ministrul apărării? Sau cel de interne? Sau preşedintele Republicii însuşi?

Paul al VI-lea se uită la preşedinte. Acesta din urmă dădu negativ din mâini.

— Cu siguranţă că nu! răspunse el. Cu cât ştim mai puţin, cu atât mai bine. Dacă cronovizorul nu Îl va găsi pe Iisus pe care Îl cunoaştem şi dacă ştirea se va răspândi, eu nu doresc ca democraţia creştină să sufere consecinţele.

Paul al VI-lea vorbi acuzator.

— Şi veţi lăsa Biserica să se descurce singură cu adevărul, nu-i aşa?

Se făcu tăcere. Toată lumea se uită apoi insistent la papă. Acesta înţelese ce era în mintea fiecăruia.

— Probabil că vă întrebaţi, spuse el, de ce nu mă duc eu?

— Deloc, Sfinte Părinte, spuse cu ipocrizie preşedintele Republicii. Mă gândeam... la profesorul Capezzi, de exemplu.

— Eu? protestă *dottore*. Şi de ce eu?

— Profesorul Capezzi aparţine unei instituţii de la Vatican, spuse papa. Cred că Sfântul Scaun este reprezentat perfect de părintele Ernetti. A adăuga un alt membru de la Vatican este inutil şi nu ar face decât să crească riscul indiscreţiei.

Profesorul dădu din cap, puţin deranjat.

— Nu mă voi duce, Sfinte Părinte, dar ştiu să tac când trebuie!

Preşedintele Republicii şi ministrul apărării nu putură să se abţină să nu zâmbească cu subînţeles.

— În ceea ce mă priveşte, adăugă papa, rolul meu va fi să acţionez ca arbitru, dacă apar alte incidente. Trebuie să rămân păzitorul credinţei creştine, indiferent de ce se va întâmpla. Dar nu am nicio îndoială, domnilor! Iisus din

Nazaret a murit, S-a întors din morţi şi eu stau pe tronul lui Petru. Acestea sunt singurele adevăruri care contează!

88.

— Ce circ, Doamne, ce circ!

Natacha se trânti pe un scaun. Se închiseră în laboratorul lor secret din Arhive.

— Oamenii sunt oameni, Natacha, indiferent că sunt din Italia sau din altă parte. La dumneavoastră acasă, în Knesset, lucrurile stau altfel?

— Mai rău!

— Iisus a luat oamenii aşa cum sunt. Şi le-a iertat totul.

— Rezultatul, spuse Natacha, a sfârşit răstignit!

Preţ de câteva secunde rămaseră îngânduraţi. Apoi Pellegrino rupse tăcerea.

— Ne întoarcem? întrebă el.

— Mai are rost? răspunse tânăra cu voce obosită.

Părintele Ernetti apăsă butonul mare şi roşu al cronovizorului. După câteva secunde ecranul arătă din nou intrarea lui Iisus în Ierusalim, pe măgar, întâmpinată cu osanale. Pellegrino avusese grijă să programeze aparatul cu mult înainte de revoltă. Mulţimea devenea tot mai numeroasă, paznicilor Templului le era greu să menţină

bariera fragilă. Nu după mult timp, din nou, zeloţii îi insultau pe romani. Revolta era pe cale să se producă. În timp ce Natacha scana ecranul, Pellegrino închise ochii.

— Părinte Ernetti...

Simţi că Natacha îşi pune mâna pe umărul lui.

— Ce?

— Uitaţi... e uimitor!

Se ridică şi se uită fix la ecran.

— De data asta... nu există revolte.

De fapt, pe ecran, mulţimea se agita în jurul lui Iisus, dar era liniştită.

— Cum este posibil? Este aceeaşi scenă.

Natacha clătină negativ din cap.

— Nu, este diferită. Discipolii lui Iisus au reuşit să blocheze trecerea zeloţilor şi au împiedicat revolta. Este aceeaşi scenă, dar nu se joacă la fel.

O speranţă uriaşă îi lumină faţa lui Pellegrino.

— Natacha, crezi că de data asta, dacă mergem în Grădina cu măslini...

— Poate, încercaţi!

Era la fel de înfierbântată ca el. Programă un nou un salt în timp şi sosiră în seara de 14, luna nisan, în ajunul Paştelui, în grădina din Ghetsimani. De data aceasta Iisus era acolo. Singur, îngenuncheat, cu faţa în mâini, se ruga.

În ciuda intensităţii dramatice a scenei, Pellegrino era uimit.

— Domnul este acolo, în grădină, ca în evanghelie.

Natacha îi atrase atenţia, arătând spre ecran.

— Uitaţi, părinte, vine un grup de bărbaţi!

— Vin să-L aresteze pe Iisus!

Tremurând, îşi luă Biblia şi citi cu glas tare Evanghelia după Luca: „Iată o mulţime, şi cel ce se numea Iuda, unul dintre cei doisprezece, venea în fruntea lor. Şi el s-a apropiat de Iisus ca să-L sărute. Iar Iisus i-a zis: Iuda, cu sărutare vinzi pe Fiul Omului?”

— Este întocmai ceea ce vedem. Uitaţi, Petru îşi scoate sabia!

Cu o sabie, Petru lovi un paznic. Dar Iisus îi porunci să se dea înapoi. Pellegrino citi continuarea, care se potrivea foarte bine cu imaginile: „Şi către arhierei, către căpeteniile Templului şi către bătrânii care veniseră asupra Lui, Iisus a zis: Ca la un tîlhar aţi ieşit, cu săbii şi cu toiege.”

Dar paznicii nu-L ascultau. Îl apucară pe Iisus şi Îl duseră.

— Îl conduc în faţa marelui preot, spuse Pellegrino. Apoi Îi va fi dat lui Irod Antipa şi va fi judecat în faţa lui Pilat, aşa cum spune evanghelia.

— Da, recunoscu Natacha. Istoria pare să fi urmat un curs diferit.

— Cel bun, de data asta!

— Şi...

Se priviră. Se gândiră la acelaşi lucru.

— Golgota!

Pellegrino programă nerăbdător un nou salt în timp, de câteva ore, în timp. Ceea ce văzu, îl bulversă. Pe deal, în ciuda ceţii şi a ploii mărunte care cădea, se puteau distinge trei cruci cu răstigniţi pe ele. Cel din mijloc era, fără îndoială, Iisus. Ceilalţi doi erau, fără îndoială, cei doi tâlhari condamnaţi să moară alături de El. Deasupra capului lui Iisus, călăii bătuseră în cuie aşa numitul *titulus*, care indica ce nelegiuire comiseseră condamnaţii. Acesta se rezuma la cele cinci litere care au rămas şi până astăzi: INRI *Iesus Nazarenus Rex Iudaeorum*.

— Uite, spuse Pellegrino, nu are palmele bătute în cuie. Aceasta este adevărata răstignire, nu cea a pictorilor.

Îşi aminti prima întâlnire cu Leonardo. Bătrânul avea dreptate. Braţele lui Iisus erau susţinute cu frânghii legate de *patibulum* în timp ce picioarele Lui erau ţintuite cu două cuie mari.

— Nu este nimeni în jur, în afară de paznici.

Nu era nicio femeie pentru că bărbaţii de pe cruci erau despuiaţi. O femeie nu putea vedea un bărbat dezbrăcat.

Dacă ar fi venit, Maria de Magdala, Maria, mama lui Iisus, şi Maria, soţia lui Cleiopa (sora Mariei), ar fi fost alungate departe de locul torturii. Cât despre ucenici, cei mai mulţi fugiseră, temându-se că ei înşişi vor fi arestaţi şi condamnaţi. Nu erau nici măcar curioşi prin apropiere, cu siguranţă din cauza ploii.

— A murit singur, spuse Pellegrino emoţionat.

Începu să se roage, stăpânindu-şi cu greu lacrimile. Îi transmise emoţia lui şi Natachei. Ea era copleşită de spectacolul atroce pe care îl văzu şi era fericită pentru părintele Ernetti, care redescoperea imaginile credinţei sale.

Atunci se întâmplă ceva. O scenă confuză. Sosi un soldat roman, urmat de doi bărbaţi, ce păreau notabili evrei. Romanul se adresă celor doi gardieni.

— Ce se întâmplă, Natacha? întrebă Pellegrino.

— Nu ştiu, părinte. Este un mesager. Puteţi să citiţi ce spune pe buze?

Prinse câteva cuvinte în aramaică, pe care i le repetă Natashei. Aceasta părea uluită.

— Ce se întâmplă, Natacha?

— O graţiere. Iisus este graţiat!

— Ce? Dar...

— Ceilalţi doi sunt membri ai grupului Sanhedrin, discipolii lui Iisus.

— Iosif din Arimateea şi Nicodim?

— Poate. Cred că au primit graţierea de la Pilat, plătind.

Unul dintre gardieni luă un cleşte mare şi smulse cuiele care ţintuiau călcâiele lui Iisus. Bietul de El ţipă de durere. Apoi, paznicii îşi sprijiniră scara de cruce. Unul dintre ei urcă la nivelul *patibulum*-ului şi, cu o lovitură de sabie, tăie sforile care ţineau braţele lui Iisus. Cei doi membri ai Sinedriului Îi prinseră trupul de mijloc şi Îl coborâră cu grijă. Sclavii, care sosiră cu o targă, Îl aşezară pe rănit.

— Crezi că Iisus este viu?

— Uite, părinte Ernetti...

În timp ce un sclav Îi pansa picioarele lui Iisus, altul Îi şterse faţa. Îi puseră la nas o batistă cu săruri şi oţet pentru a-L readuce la conştiinţă. Clipi, apoi deschise ochii. Da, era în viaţă. Pellegrino şi Natacha erau uluiţi. Încă o dată, maşina juca feste. Natacha avu, apoi, o bănuială.

— Mergeţi în Nazaret!

— Ce?

— Săriţi peste doi ani şi mergeţi în Nazaret!

Pellegrino era pierdut, tras la faţă. Cu mişcări automate, reprogramă aparatul pentru un salt de doi ani în viitor. Amândoi se aplecară pentru a vedea cum apare imaginea. Ecranul arăta din nou pragul casei lui Iosif tâmplarul.

— Iată-i din nou! strigă Natacha.

În prag, o văzură din nou pe Maria, pe Iisus, soţia şi băieţelul.

— Să fiu al naibii! spuse Pellegrino.

Începu să plângă, ca un copil, cu capul în mâini. Natacha îi strânse braţul.

— Uite...

Deschise din nou ochii. Văzu că Iisus se sprijinea pe o cârjă pentru a se deplasa.

— Şchioapătă?

— Rănile crucii, răspunse Natacha.

89.

Părintele Ernetti era în pragul disperării. O singură persoană din lume îl putea ajuta. Şi nu era Natacha. În ciuda bunătăţii ei, era prea departe de el. Nici Montini, cel care începuse totul, dar nu voia să accepte consecinţele iniţiativei sale. Nici agentul Fincher, în ciuda dorinţei sale sincere de a ajuta. Un singur om putea înţelege, iar acesta era părintele Leonardo, care îşi petrecea ultimele zile într-o mănăstire din Puglia, pe malul Mării Adriatice. Pellegrino îi telefonă fără să-i dea alte detalii, cu excepţia faptului că trebuia să îl vadă urgent.

Luă un tren din Stazione Termini care îl duse la Bari, cam în trei ore. Luase o pastilă de dormit, dar abia putu să închidă ochii. Atâtea imagini i se derulau prin cap! Nu mai putea cere ajutor lui Hristos sau chiar lui Dumnezeu. Atunci se gândi la chipul binevoitor al mamei sale şi acea imagine le şterse pe restul. Reuşi, astfel, să aţipească o oră. De îndată ce ajunse la Bari, sări într-un taxi care îl lăsă la bazilica din San Nicola. Era o frumoasă clădire albă, recent restaurată, sobră şi propice contemplaţiei. Pellegrino ajunse la intrarea mănăstirii şi ceru să discute cu părintele Leonardo.

Nu-l mai văzuse de câţiva ani. Prietenul său avea, cu siguranţă, vreo optzeci de ani. Leonardo apăru la recepţie, într-un scaun cu rotile. Pe faţa lui îmbătrânită, ochii lui îşi păstraseră maliţiozitatea şi inteligenţa vie.

— Pellegrino? Păreţi supărat?

Îşi dădu seama. Cearcănele vorbeau de la sine. El oftă.

— Hai, fiul meu, hai! Sunteţi friguros?

— Nu, părinte!

— Atunci să mergem pe terasă. E soare şi putem vedea marea.

Se aşezară de ambele părţi ale unei mici mese de fier.

— Vreţi să beţi ceva, Pellegrino?

— Nu, părinte Leonardo, aş vrea doar să mă mărturisesc.

Leonardo păru surprins pentru o secundă.

— Nu mi-am adus stola, fiule. Dar o vom face fără.

El făcu semnul crucii şi îl invită să îngenuncheze.

— Vă ascult! Spuneţi-mi despre acest aparat care nu mi-a plăcut niciodată.

Pellegrino împinse masa mică. Îngenunche şi îşi făcu şi el semnul crucii.

— În numele Tatălui şi al Fiului şi al Duhului Sfânt. Amin! Binecuvântaţi-mă, părinte, pentru că am păcătuit!

Mărturisi totul. Prima sa întoarcere în timp în Iudeea; descoperirea Templului din anii 1950; a doua întoarcere în timp, a doua zi, în căutarea lui Iisus; Iosif şi Maria în Nazaret, apoi pe Iisus pe care L-au descoperit în Sepphoris, atât de puţin în conformitate cu cel pe care Îl avea în mintea sa; intrarea Sa în Ierusalim, după aceea; revolta care urmase şi schimbase totul, până în punctul în care Domnul renunţase la misiunea Sa; reacţia negativă a papei care îi încurajase pe Natacha şi pe el să încerce o nouă întoarcere în timp; episoadele care urmat, mai mult sau mai puţin în conformitate cu textul evangheliilor... cu excepţia acestui epilog de neimaginat: Iisus iertat de Pilat! În mijlocul poveştii sale, Leonardo îşi unise mâinile în timp ce închidea ochii, de parcă ar fi fost uimit de ceea ce auzea. La final, se bâlbâi:

— Doamne... iartă-ne!

Pellegrino aşteptă, cu faţa plină de îngrijorare.

— Ce aţi făcut? şopti Leonardo.

— Dar nu am făcut nimic, părinte! Doar am programat datele şi ne-am uitat la ecran.

Era ca un copil care voia să se scuze. Părintele Leonardo îl luă de mână. Era îngheţată.

— Aţi schimbat istoria, Pellegrino, aţi schimbat istoria pentru că cronovizorul alterează realitatea!

Pellegrino nu fu chiar surprins de această explicaţie, pe care o intuise. Dar spera să fie altceva.

— Cum este posibil, părinte Leonardo? Luminaţi-mă, vă rog!

— Acesta este unul dintre efectele prezise de mecanica cuantică. Fizicieni contemporani, precum Hugh Everett şi câţiva alţii, cred că toate realităţile din univers există într-o stare suprapusă. Ei numesc asta „teoria lumilor multiple”. Fiecare observaţie surprinde o realitate diferită.

— Am învăţat asta la facultate, părinte. Dar am crezut că acest efect este rezervat lumii subatomice.

— Da, la fel credeam şi eu. Dar cronovizorul surprinde particule despre care noi nu cunoaştem mare lucru.

— Neutrinii?

— Majorana a arătat că au mai multe faţete. Este posibil ca unii dintre ei să aibă o prelungire în fiecare

lume, lumea cuantică a microparticulelor şi lumea macroscopică, cea a vieţii de zi cu zi.

Pellegrino avea bănuiala că Leonardo, într-o singură propoziţie, formulase explicaţia corectă. Era mai catastrofală decât orice şi-ar fi putut imagina.

— Deci eu... am demolat Istoria?

În candoarea sa, găsise doar acel biet cuvânt, „demolat”. De parcă ar fi spart o vază. Cu excepţia faptului că această vază a fost o bucată întreagă din istoria lumii!

— Tu, Majorana, Montini, Papa Pius al XII-lea şi eu, care v-am adus în această aventură. Toţi suntem responsabili. Am dezlănţuit forţe pe care nu le cunoşteam.

Pellegrino se ridică şi începu să meargă în sus şi în jos. Căuta o cale de a-l contrazice cumva pe fostul său stăpân.

— Părinte Leonardo, ceva nu este în regulă cu raţionamentul dumneavoastră. De fiecare dată când am făcut salturile în trecut, ceea ce am văzut a fost aproximativ ceea ce spun cărţile de istorie. Discursul lui Mussolini în 1941, cel al lui Pius al XII-lea în 1940, sfârşitul Republicii Veneţiene în 1797, cucerirea Ierusalimului de către cruciaţi în 1099. Nu-mi spuneţi că maşina a făcut o excepţie pentru istoria lui Iisus!

Părintele Leonardo părea confuz de acest argument. Dar găsi rapid o cale de a combate obiecţia.

— Îţi voi răspunde că de fiecare dată când v-aţi întors în timp, în afară de cazul evangheliilor, aţi făcut-o o singură dată. Apropo, la prima scufundare în Galileea şi Nazaret, totul a fost bine?

— Da, spuse Pellegrino. Iisus era Iisus, Maria era Maria, Iosif şi Simon Petru. Atunci?

— Acesta este un fenomen pe care îl văd la fel ca dumneavoastră, dar pe care nu îl înţeleg pe deplin. Poate că aceasta este o formă de „uzură" a neutrinilor. Fluxurile legate de o anumită linie istorică ar putea, atunci când neutrinii sunt suprasolicitaţi, să-şi piardă o parte din intensitate în favoarea altor fluxuri paralele şi uşor diferite. Vom vedea apoi o comutare a liniilor de timp, ca o comutare pe o altă cale ferată. Aceasta este singura explicaţie pe care o pot avea. Cred că Majorana, în ultimele luni din viaţa sa, a bănuit un astfel de efect şi i-a fost foarte frică de el.

Pellegrino trebuia să-şi pună gândurile în ordine. Îşi prinse faţa cu ambele mâini.

— Deci, părinte, până la primul nostru salt în timp, în Iudeea, am trăit într-o lume în care Iisus a murit pe cruce?

— Am trăit, da, într-o cronologie modelată de adevărurile evangheliilor. Dar alaltăieri, revenind de mai multe ori la aceeaşi oră, aţi provocat înlocuirea unei realităţi cu alta. De data aceasta Iisus a renunţat la

misiunea Sa şi S-a căsătorit. Noua linie de timp a înlocuit-o pe cea anterioară.

— Şi în această dimineaţă, am schimbat din nou istoria?

— În această dimineaţă, făcând un pas înapoi în timp, aţi făcut să apară un al treilea destin al lui Iisus. De data aceasta a fost graţiat de Pilat. Probabil că alte versiuni există la infinit în reţeaua realităţilor alternative. O versiune în care Iisus a murit în timpul ispitelor din pustie, alta în care Ioan Botezătorul a devenit Hristos, în timp ce Iisus a rămas unul dintre apostolii săi, alta în care a devenit un zelot care a luptat împotriva romanilor, o alta în care a colaborat cu Pilat pentru a pune capăt rebeliunii, o alta în care Iuda nu L-a trădat şi a suferit şi el tortura crucii. Este ca şi cum fiecare salt în timp al cronovizorului „prinde” o realitate diferită.

— Şi această realitate devine imediat adevărata realitate?

— Devine realitatea noastră, cea în care trăim în acest moment. Nu există „realitate adevărată”, Pellegrino, există doar interminabile lumi alternative! Ştiu, sună ameţitor. Majoritatea fizicienilor nu cred teoriile lui Everett. Dar ceea ce noi tocmai trăim arată că el are dreptate.

Părintele Ernetti se întoarse şi privi spre mare. Leonardo îi respecta nevoia de tăcere. El era conştient de calvarul prin care trecea tânărul preot. Ca Hristos pe

Drumul Crucii, el purta nenorocirea întregii lumi numai pe umerii săi. Se uită din nou la fostul său stăpân.

— Deci, părinte Leonardo, din... din cauza mea, trăim într-una din aceste lumi paralele în care Iisus a fost grațiat de romani şi Şi-a încheiat viaţa ca tâmplar în Nazaret?

— Da, atâta timp cât o laşi pe aceasta. Dar dacă te întorci din nou în trecut, vei schimba din nou realitatea.

Pellegrino îşi îngropă faţa în mâini.

— Doamne, Doamne, Doamne... Înnebunesc!

— Mereu am crezut, bietul meu Pellegrino, că acest cronovizor e ca o cutie a Pandorei. L-am deschis, suntem cu toţii responsabili. Şi acum Demonii sunt afară!

90.

De data aceasta, întâlnirea cu papa se derulă sub formă mai restrânsă. În afară de Natacha, nu erau prezenţi decât preşedintele Republicii Italiene, profesorul Capezzi şi... agentul Joe Fincher. Papa observă surpriza lui Pellegrino.

— Cred că vă cunoaşteţi!

Pellegrino nu răspunse. Papa se adresă celorlalţi.

— Dacă i-am cerut agentului Joseph Fincher, de la Central Intelligence Agency din America, să fie prezent astăzi, am făcut-o pentru că situaţia internaţională, după

cum ştiţi, este foarte tensionată. Nu se poate exclude iminenţa unui conflict atomic cu cei din Est. Statul italian este legat de NATO printr-un pact de apărare, şi Vaticanul, în ciuda neutralităţii sale, nu poate rămâne indiferent. În aceste împrejurări, explorarea timpurilor evanghelice prin cronovizor de către părintele Ernetti are o importanţă strategică.

Se uită la Pellegrino şi la Natacha.

— Ne puteţi face un rezumat al ultimei vizite la Ierusalim, părinte Ernetti?

Cu un oftat, Pellegrino îi întinse o nouă bobină de film.

— De data aceasta, Sfinte Părinte, chiar aş prefera ca filmul să vorbească în locul meu!

Papa, care presimţise din nou veştile proaste, i-o tăie scurt.

— Aveţi limbă, părinte Ernetti? Spuneţi-ne ce aţi văzut! Vom examina filmul tău după aceea.

— Cum vreţi!

Timp de aproximativ zece minute, Pellegrino rezumă noua întoarcere în timp în Iudeea. Când termină, Paul al VI-lea îşi sprijini coatele pe birou şi-şi puse capul în mâini.

— Nu, nu, nu...

— Părinte Ernetti, spuse preşedintele bănuitor, dacă Iisus a fost iertat, cum vă explicaţi că acest eveniment nu a afectat istoria ulterioară?

Pellegrino făcu un gest neputincios.

— Nu explic, domnule preşedinte. Este un mister şi pentru mine. E adevărat, ceea ce am văzut noi, nu a schimbat cu nimic cursul istoriei. Nici renunţarea lui Iisus, nici graţierea lui Pilat.

— Să nu ne plângem, spuse papa.

— Sunt mai puţin optimist decât dumneavoastră, Sfinte Părinte.

Silvio Capezzi, preşedintele Academiei Pontifice, luă cuvântul.

— Da, *dottore*?

— Ar fi încă surprinzător ca istoria să se transforme instantaneu, ca..., şi pocni din degete.

— Ce vreţi să spuneţi? întrebă papa.

— Ar putea exista o greutate inerţială a istoriei. Plecăm de la un fenomen legat iniţial de un eveniment infim pentru scara istoriei la nivel mondial: supravieţuirea unui singur om în urmă cu două mii ani.

— Acest „om" era fiul lui Dumnezeu, îl corectă cu severitate Paul al VI-lea.

— Cu siguranţă, Sfinte Părinte! Dar dacă acest om a supravieţuit, răsturnările provocate de supravieţuirea sa nu pot fi făcute decât treptat. Vor afecta mai întâi cercul celor apropiaţi lui, apoi vor lua un pic de amploare în epoca romană şi se vor propaga de-a lungul secolelor ca o

undă, un fel de tsunami lent, dar imbatabil. Poate să dureze ceva timp până când valul să ajungă la noi, dar în curând va trece peste noi. Într-o lună poate... sau într-un an.

— Nu mă liniştiţi deloc, domnule profesor, spuse papa.

— Nu am terminat, Sfinte Părinte!

Preşedintele Republicii fu cel care vorbi.

— Va fi un val instantaneu când ruşii vor afla adevărul. Şi mai devreme sau mai târziu îl vor afla.

— Ştiu deja!

Spunând acest lucru, agentul CIA se ridică.

— A fost careva prea vorbăreţ, agent Fincher? întrebă papa.

— Ruşii au aflat de existenţa maşinii de la polonezi, răspunse Fincher. Nu mă întrebaţi cum, nu ştiu. În ceea ce priveşte evoluţiile recente, cred că într-adevăr, domnule preşedinte, unul dintre miniştrii dumneavoastră nu şi-a putut ţine gura. Preşedintele se simţi luat peste picior.

— Domnule Fincher, răspunse el, vă reamintesc că doi membri ai Academiei Pontificale au participat şi la întâlnirea noastră anterioară!

De data aceasta profesorul Capezzi se răzvrăti.

— Domnule preşedinte, nu pot accepta aceste insinuări!

— Linişte, domnilor, spuse papa, nu suntem într-un film al lui Don Camillo!

La intervenţia papei, toţi se calmară şi îşi recăpătară zâmbetul pe buze. Natacha era uimită de capacitatea uluitoare a politicienilor de a „încasa” cele mai proaste veşti.

— Cum vedeţi dumneavoastră situaţia, agent Fincher? întrebă papa.

— Dacă nu lansăm imediat o contraofensivă, sovieticii vor despacheta toată afacerea în piaţa publică. Vor dezvălui implicarea la cel mai înalt nivel al Vaticanului. Mai presus de toate, părinte Ernetti, ei vor spune ce aţi descoperit despre soarta reală a lui Iisus. Dacă după aceste dezvăluiri Occidentul nu se dărâmă, atunci înseamnă că este indestructibil!

Preşedintele Republicii se adresă papei direct, pe un ton de reproş:

— Ce aţi făcut, Sfinte Părinte? Dorind să salvaţi credinţa, aţi condamnat-o! Această iniţiativă a fost foarte nesăbuită. Nu ar fi trebuit niciodată să...

— Vă rog, domnule preşedinte, îl rugă papa, destinele noastre sunt, de acum, legate.

Apoi se întoarse către Joe Fincher.

— Domnule Fincher, aţi menţionat o „contraofensivă”. Ce aveţi în minte?

Fincher se uită la Natacha.

— Domnişoara Yadin-Drori mi-a spus despre o propunere pe care v-o va face chiar acum. Aveţi cuvântul, Natacha!

Natacha vorbi:

— 16 noiembrie 1940, la Palatul Mariinsky din Kiev.

— Pardon?

— Vă sugerez să îndreptaţi cronovizorul spre acest loc şi la această dată. Vom avea câteva ceva ce poate fi dat la schimb sovieticilor.

91.

„Ai grijă la colaboratorii tăi! Ei au doar un singur lucru în minte şi acesta este să-ţi ia locul.” Aşa suna sfatul înţelept pe care Nikita Hruşciov i l-a dat cândva... colaboratorului său, Leonid Ilici Brejnev. Acesta din urmă era singur în biroul Palatului Senatului, rezervat prim-secretarului Comitetului Central al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice. Şi cum nimeni nu era acolo, se desfătă cu un trabuc cubanez de la însuşi Fidel Castro, un *cohiba* mare, parfumat, ale cărui frunze fermentaseră câteva luni în butoaie. Acest om cu sprâncene mari şi cu un aer calm, care era Leonid Brejnev, avea un anume fel de a fi

carierist. Norocul lui în viaţă fusese tocmai Hruşciov. Mulţumită lui, el continuase să se ridice în ierarhia comunistă până în ziua în care, ca într-un joc domino, însuşi Hruşciov fu „demisionat” ca la carte de membrii Biroului Politic şi înlocuit de Leonid Brejnev, care formă o troikă cu Anastas Mikoian şi Aleksei Kosîghin. Noua echipă era conştientă de cât de în urmă era URSS în multe domenii. Succesele spaţiale erau contratimp, iar tânărul preşedinte Kennedy începuse deja cursa pentru a ajunge pe Lună, pentru care URSS, evident, nu avea puterea economică de a o câştiga. Aşa cum era el construit, Brejnev era un simplu gestionar. Voia să avanseze, dar încetişor.

— Am veşti incredibile! anunţă colonelul Cierbicev, noul şef al KGB.

— De bine sau de rău?

— Interesant. Un preot italian ar fi inventat un dispozitiv care vede în trecut, tovarăşe secretar general. Ca o cameră de televiziune, dar o cameră care ar putea vedea în timp.

Leonid Brejnev se încruntă atât de tare, încât sprâncenele lui păreau să formeze o singură linie mare şi groasă pe fruntea lui. În această eră spaţială în care minunile tehnologiei erau la modă, îşi spuse el, totul a devenit posibil, chiar şi acel vechi vis de a călători în timp.

— Surpriza este că s-au întors în timp, în vremea lui Iisus din Nazaret.

— Nu-i de mirare. Şi ce au aflat?

— Că, după ce a intrat în Ierusalim în ajunul Paştelui, Iisus s-a întors la Nazaret şi Şi-a terminat viaţa în rolul unui tâmplar cinstit!

De data aceasta Brejnev îşi azvârli *cohiba* şi zdrobi în scrumieră. El se ridică.

— Grigori, răspunse Brejnev, când eram copil în Kamenskoe, am avut o bunică foarte pioasă. Dacă i-aş fi spus ce tocmai mi-ai spus tu, mi-ar fi frecat limba cu săpun negru. Eşti sigur de ceea ce spui? Cine ţi-a spus asta?

— O sursă de încredere: părintele Carvalho, episcop de Rio. El are informaţia de la ministrul italian de interne, care a participat la o întâlnire cu papa. Am putea folosi la schimb informaţia pentru a scădea influenţa SUA în Orientul Mijlociu. Ei nu vor refuza.

— Voi vorbi cu ceilalţi doi.

— Foarte bine, tovarăşe secretar! Vă voi anunţa dacă apare ceva nou.

Brejnev îi informă pe ceilalţi doi membri ai Troikii. La început, fură neîncrezători. Dar când Cierbicev le confirmă informaţiile, se convinseră şi ei. Această informaţie, credeau ei, ar fi fost o armă extraordinară în războiul ideologic... şi mai puţin costisitoare decât cursa în spaţiu.

Cineva bătu la uşă. Era din nou Cierbicev. Urcase scările în grabă, el care avea o vârstă. Avea în mână un telex.

— Tovarăşe secretar general, americanii ştiu că noi ştim!

— Vorbeşte mai clar, colonele! porunci Brejnev.

— Ei ştiu că suntem pe cale să folosim ceea ce italienii au descoperit cu maşina lor.

— Şi ce dacă? Ce se schimbă?

— Propun un schimb.

— Deja?

Lui Brejnev vestea i se păru destul de bună, dar Cierbicev, în mod ciudat, părea plictisit.

— Ce vă deranjează, domnule colonel?

— Spun că au ceva la schimb.

Brejnev se încruntă. Era suspicios din fire.

— Aveţi grijă să nu fie o cacealma, colonele!

— Nu cred că blufează. Ei vorbesc despre o descoperire făcută cu maşina lor, care ar putea să o contrabalanseze pe cea pe care o avem despre Iisus.

Brejnev ridică din umeri.

— Ce au găsit? Că Karl Marx a fost plătit de Bismarck? Că a trăit în cuplu cu Engels? Nimănui nu-i pasă!

— Tovarăşe secretar general, îl cunosc pe agentul CIA care ne oferă schimbul. Este cineva serios. Sunt siguri pe ei înşişi, chiar au ce să schimbe.

— Atunci să punem cărţile pe masă! spuse Brejnev nervos.

— Exact, tovarăşe! Ei se oferă să vină la Moscova pentru a vorbi despre asta cu dumneavoastră.

Brejnev îşi ridică telefonul pentru a-i alerta pe ceilalţi doi.

— Lasă-i să vină! John McCone va fi acolo?

John McCone era directorul CIA. Un tip periculos. În timpul Crizei rachetelor, el fu primul care a ghicit că URSS le dădea rachete cubanezilor.

— Nu, spuse Cierbicev. Pentru a păstra secretul, îl trimite pe unul dintre agenţii săi, cel cu care am vorbit eu. Şi o altă persoană.

— Care?

— O femeie. Nu de la CIA, ci de la Mossad.

92.

Natacha îl sună pe Zvi Eizer de la Ambasada Israelului la Roma.

— Poţi să-l însoţeşti pe agentul Fincher la Moscova, îi spuse Zvi. Îţi trimit cu primul avion al companiei El Al un

dosar foarte complet. De partea ta, roagă Serviciul fotografic de la Vatican să facă fotografii mărite ale filmului dumneavoastră.

— Sunt deja făcute.

— Le vei adăuga la probe.

— Înţeles!

— Natacha...

— Da?

— Nu sunt obişnuit să fac complimente, dar în privinţa asta recunosc că aţi fost la înălţime.

— Încă nu am câştigat, Zvi. Ruşii pot refuza.

— Vor să negocieze. Îi cunosc, este un semn bun. Noroc!

Avionul TWA care îi aduse pe Fincher şi Natacha era aşteptat pe aeroportul Şeremetievo[56] de trei agenţi KGB, însoţiţi de un mic detaşament al Armatei Roşii. După coborârea din cabină, scăpară de formalităţile vamale şi fură preluaţi de Poliţia Secretă. Maşina lor demară în trombă, urmată de altele două.

— Nu vă faceţi griji, Natacha, ştiu să conducă, spuse Fincher zâmbind.

— Nu mi-e frică pentru mine, ci pentru oamenii săraci care ar putea fi loviţi de un aşa şofer nebun şi furios!

Traversară un bulevard mare mărginit de clădiri înalte.

[56] Marele aeroport internaţional al Moscovei.

— Clădirile sunt uriaşe, dar apartamentele sunt minuscule, îi spuse Fincher. Adesea, moscoviţii locuiesc câte două familii în acelaşi apartament.

— Aţi fost des aici?

— O dată oficial, încă de două ori pentru operaţiuni, sub nume false. Fără să îmi fi propus, cunosc un pic ţara aceasta. Am chiar relaţii frăţeşti cu colonelul Cierbicev, pe care dumneavoastră îl veţi întâlni. Ah, uitaţi...

Maşina trecea printr-un cartier obişnuit.

— Aici, la paisprezece kilometri de Moscova, sovieticii i-au oprit pe nemţi, în octombrie 1941. Această ispravă este adesea atribuită generalului Jukov, ucigaşul Berlinului.

— Şi nu era el?

— Nu, adevăratul erou era ofiţerul comandant al Armatei a XVI-a, se numea Konstantin Rokosovski. Jukov era un apropiat al lui Stalin, el a fost cel care a luat toate onorurile.

— Ei, spune, aici cronovizorul nostru ar face ravagii!

Maşina încetini când ajunse în Piaţa Roşie. Natacha era uimită.

— Ce splendoare!

În spatele zidurilor Kremlinului, văzură acoperişurile în formă de ceapă ale Catedralei Sfântul Vasile. Piaţa, pavată în întregime, era cu adevărat imensă. Nu avea nimic roşu deoarece cuvântul *krasnîi*, în rusă, înseamnă atât „roşu”,

cât şi „frumos”. În dreapta, Natacha văzu mausoleul lui Lenin, păzit de doi soldaţi înarmaţi care aveau, la fiecare oră a zilei, mişcări bine stabilite. Un şir lung de vizitatori aştepta în faţa intrării. În stânga pieţei se vedea *Goum*, magazinul universal de stat.

— Nu sunt multe de cumpărat în *Goum*, îi spuse Fincher, în afară de lampadare „Octombrie roşu” sau foarfece de păr cu „A patruzecea aniversare a Revoluţiei din Octombrie”. Toate realizate în aceeaşi fabrică!

— Fără haine?

— Prea puţine. Aţi văzut vreodată „blugi” sovietici?

— Nu.

— Mai bine. Locuitorii din Moscova sunt obişnuiţi să poarte o plasă mică de alimente pe care o denumesc în rusă *avozka*, ceea ce înseamnă „pentru orice eventualitate...”

— Cum adică pentru orice eventualitate? întrebă Natacha.

— Pentru eventualitatea în care soseşte marfă în *Goum*. Şi nu se întâmplă des!

După o scurtă oprire la postul de pază, maşina lor şi cortegiul acesteia intrară în incinta Kremlinului. De la revoluţie, Lenin şi apoi Stalin s-au mutat în vechiul Palat al Senatului, cunoscut sub numele „Clădirea nr. 1”. Era o clădire triunghiulară, ce avea în centru o cupolă generoasă

care acoperea camera Senatului. Îl denumeau „Panteonul rusesc”, făcând aluzie la Panteonul din Roma. Convoiul se opri în curtea principală. Fură aduşi în palat. Urcară câteva trepte şi descoperiră un salon uriaş decorat cu tapiţerii luxoase. Însoţiţi de mica lor escortă, traversară mai multe anticamere. Ofiţerii în uniformă se uitau la Natacha cu curiozitate. Fincher îi şopti la ureche.

— Îi aud fluierând în mintea lor. Aveţi grijă la sovietici, Natacha, sunt mari crai!

— Dacă ar şti şi că lucrez pentru Mossad, s-ar uita şi mai atent la mine, răspunse Natacha. Aţi văzut ceasul cu pendul?

Arătă spre un ceas mare de bronz. Ieşea în evidenţă prin faptul că pe cadranul său indica lunile, fazele lunii şi poziţia semnelor zodiacului, care marcau cele douăzeci şi patru de ore ale zilei. O curiozitate ce data de pe vremea ţarului Petru cel Mare. Ajunseră în faţa unei scări mari. Fură duşi la primul etaj unde mai traversară două saloane mari.

— Am numărat cam trei sute de metri de la intrare, spuse Natacha.

Intrară într-o ultimă cameră. Ghidul lor se întoarse spre ei.

— Ajungem, spuse el într-o engleză perfectă. Dar mai întâi, câteva formalităţi.

Înainte de a le permite să intre în camera de consiliu, fură duşi într-o anticameră unde ofiţerii îi aşteptau pentru a-i percheziţiona. Natacha dispăru într-o cameră alăturată unde o femeie ofiţer se ocupă de ea. Zece minute mai târziu, reapăru.

— A fost o căutare... completă, îi spuse ea lui Fincher.

— Şi pentru mine. Amintiţi-vă că vom ajunge în inima sistemului de apărare al URSS. Vor să fie siguri că nu avem la noi o cameră în miniatură sau alt arsenal de spionaj.

Fură introduşi în sala mare. O hartă a lumii stătea pe o masă rotundă, mare de cel puţin cincisprezece metri în diametru.

— Aici se întruneşte Consiliul de Securitate şi Apărare al Uniunii Sovietice, îi anunţă însoţitorul lor.

Fincher, din nou, se aplecă spre urechea Natachei.

— În cazul unui al treilea război mondial, din această cameră un ofiţer cu ochelari rotunzi şi capul ras va lua decizia de a spulbera New York sau Chicago.

—... până când el însuşi va fi spulberat un sfert de oră mai târziu, adăugă Natacha.

— Da, balanţa terorii este un joc amuzant, spuse Fincher.

Li s-a cerut să stea pe două dintre nenumăratele fotolii din piele aranjate în jurul mesei, pentru a-l aştepta pe prim-secretar. Nu dură mult.

93.

Părintele Ernetti se uită la ceas.

— Este ora 13:54 la Roma. Având în vedere diferenţa de timp cu Moscova, întâlnirea lor urmează să înceapă. Era programată pentru ora 15:00.

— Să avem răbdare, spuse papa. Ce altceva putem face?

— Ştiţi, Preasfinţite Părinte, agentul Fincher...

— Suntem între noi, Pellegrino. Spune-mi Giovanni.

Această cerere, venită de la un personaj la fel de rece şi distant precum Papa Paul al VI-lea, îi păru surprinzătoare. Poate că „Giovanni” avea nevoie de puţină apropiere pentru a se simţi mai puţin singur într-un moment atât de delicat?

— Am vrut să-ţi spun, Giovanni, că agentul Fincher este un tip dur, am văzut asta în Brazilia. Iar Natacha are o propunere serioasă pentru ei.

— Să sperăm! În ultima săptămână, mă tot gândesc la ce consecinţe ar putea fi dacă eşuează.

— Voi fi primul vinovat, spuse Pellegrino.

— Nu, se va spune că ai acţionat după instrucţiunile mele, ceea ce este adevărat. L-ai auzit pe preşedinte? „Dorind să salvezi credinţa, ai condamnat-o.”

— Dacă mergem pe firul evenimentelor, atunci primul vinovat a fost Preasfinţitul Pius al XII-lea. Şi înaintea lui, Ettore Majorana.

— Gândindu-mă acum, am avut dreptate să-i chem pe toţi, pe preşedinte şi pe ceilalţi, pentru a vă asculta. Soarta noastră, a tuturor, e legată acum.

Pellegrino nu s-a putut abţine să nu zâmbească.

— Ca întotdeauna, te gândeşti la toate, Giovanni!

— Cu greu îmi pot imagina ce s-ar întâmpla dacă negocierile ar eşua. Deja aud ce vor transmite sovieticii pe toate canalele posibile: „Occidentul creştin s-a odihnit pe o farsă. Timp de două mii de ani, el şi-a exercitat stăpânirea bazându-se pe minciuni. Gata cu Italia creştină, Franţa creştină, Regatul Unit şi Statele Unite al Americii Creştine!” Ei vor publica imaginile tale de pe cronovizor şi mica scenă a lui Iisus cu familia din Nazaret va fi difuzată pe toate canalele de televiziune!

Tonul apocaliptic al lui Montini îl făcu pe Pellegrino să tremure. Poate că papa avea dreptate? Poate că Occidentul, aşa cum fusese construit de secole, se îndrepta, într-adevăr, spre haos?

— Când lumea se schimbă, continuă papa, e nevoie de ţapi ispăşitori. După evrei, vor fi poate creştinii, aceşti

apărători ai minciunii! Îi vom urmări, îi vom alunga, îi vom executa. Şi Satana va triumfa.

Pellegrino căuta să-l liniştească. Dar cum să-l linişteşti pe papă?

— Creştinismul nu se bazează doar pe povestea unui om, Sfinte Părinte... Pardon! Giovanni. Este şi o morală, aceea a iubirii universale.

— Sunt cuvinte, Pellegrino! Această morală, după cum spui, a cucerit lumea pentru că a fost întruchipată într-o figură divină, aceea a unui om înviat din morţi – Hristos. Îţi aminteşti ce a spus apostolul Pavel? „Dacă Hristos nu a înviat, credinţa noastră este zadarnică.” Ce ar spune Pavel dacă i s-ar spune că Iisus a fost iertat de Pilat din Pont şi că Şi-a încheiat viaţa în chipul unui dulgher la Nazaret, alături de soţia Sa şi de copii?

— Şi ruşii au avut minciunile lor, obiectă Pellegrino. Ei recunosc asta astăzi, denunţând crimele lui Stalin.

De data aceasta, papa nu-şi mai stăpâni furia.

— Părinte Ernetti, chiar crezi că mă poţi linişti dându-mi acest exemplu? Noi nu ne coborâm la nivelul ăla!

Pellegrino regretă ce spusese şi dădu imediat înapoi.

— Deci, Sfinte Părinte, avem un singur lucru de făcut, să ne rugăm...

Se uită la ceas.

— ...pentru că întâlnirea lor tocmai a început!

94.

Silueta slăbuţă a lui Leonid Brejnev îşi făcu apariţia. Era însoţit de Aleksei Kosîghin, preşedintele cabinetului, colonelul Cierbicev şi de un traducător. În timp ce Brejnev avea o faţă ascuţită ce emana mai mult brutalitate decât fineţe, Kosîghin avea fizionomia unui intelectual desprins parcă dintr-un roman de-al lui Dostoievski. Lucid, cu un aer pesimist, el era un realist, nu un ideolog. Conversaţia începu rapid, prin intermediul traducătorului care trecu alternativ de la rusă la engleză.

— Domnule Fincher, spuse Leonid Brejnev, să trecem de etapa introducerilor. Ştiu cine sunteţi şi cine este domnişoara minunată care vă însoţeşte. Colonelul Cierbicev, pe care cred că îl cunoaşteţi, îmi spune că aveţi o propunere pentru noi?

— Da, domnule prim-secretar. Se referă la această descoperire pe care am făcut-o recent prin intermediul unei noi maşini, dezvoltată de partenerii noştri italieni, numită „cronovizor”.

— Ştiinţa este magia timpurilor moderne, spuse Brejnev. Ea a deschis drumul către stele, acum deschide porţile trecutului.

— Este o invenţie extraordinară, într-adevăr. Dar preotul care a folosit-o a făcut, după cum ştiţi, o descoperire la care nu se aştepta.

Brejnev zâmbi.

— Istoria este uneori plină de surprize, domnule Fincher. O poţi distorsiona povestind-o, dar maşina dumneavoastră are dezavantajul, din câte ştiu, de a o arăta aşa cum este?

— Din păcate, domnule secretar. Creştinii din întreaga lume vor fi foarte surprinşi să afle că Iisus din Nazaret nu a avut viaţa pe care o credeau ei.

— Ideologia a înlocuit realitatea, ni se întâmplă şi nouă. Dar când realitatea îşi reintră în drepturi, trebuie să recunoaştem că nu este plăcut, răspunse Brejnev pe un ton înşelător de simpatic.

Fincher simţi că preliminariile durară destul de mult. Apoi adoptă un ton solemn, adresându-se atât lui Brejnev, cât şi lui Kosîghin.

— Domnule prim-secretar, domnule preşedinte al Consiliului, dacă dezvăluiţi lumii ceea ce am descoperit, va fi o traumă de primă magnitudine pentru Occident.

Kosîghin fu cel care răspunse.

— Domnule Fincher, ţările noastre sunt într-o stare de „război rece”. Vă bateţi joc de noi în Statele Unite, facem acelaşi lucru şi noi, în Uniunea Sovietică. Acum doi ani,

eram aproape în pragul unui război atomic. De ce am refuza folosirea unei piese de importanţă majoră în jocul de şah pe care îl jucăm de la sfârşitul celui de-Al Doilea Război Mondial încoace? Nu aşa aţi proceda şi voi?

— Nu fac apel la buna dumneavoastră credinţă, domnule preşedinte, răspunse Fincher. Avem ceva la schimb.

Se întoarse spre Natacha.

— Domnişoara Yadin-Drori, care mă însoţeşte, l-a asistat pe părintele Ernetti, inventatorul cronovizorului, în explorările sale în trecut...

Cierbicev îl întrerupse şi vorbi direct cu Natacha.

— Sunteţi israeliană, domnişoară?

— Da, domnule colonel!

— Arheolog?

— Da.

— Lucraţi şi pentru Mossad?

Ea ezită. Cierbicev a zâmbit.

— Nu e păcat, ştiţi? Eu conduc KGB, agentul Fincher este de la CIA şi dumneavoastră lucraţi pentru Mossad. Suntem, ca să spunem aşa, în familie!

Se auzi un râs general. Brejnev continuă:

— Ce trebuie să ne spuneţi, domnişoară?

— Eu şi agentul Fincher suntem delegaţi pentru a vă face o propunere, spuse Natacha. Tăcerea dumneavoastră

cu privire la situaţia legată de Iisus contra tăcerii noastre cu privire la întâlnirea secretă din 16 noiembrie 1940, la Palatul Mariinsky din Kiev.

Cierbicev îşi schimbă brusc zâmbetul cu privirea pe care o avea în zilele lui proaste.

— Ce ştiţi despre această conferinţă?

— Ceea ce presupunea şi Mossadul, doar că am confirmat cu ajutorul cronovizorului.

Scoase o bobină de film din geantă.

— Domnule prim-secretar, am adus un scurt film care vă va arăta totul. Ar fi posibil să-l proiectaţi în această cameră?

— Da, desigur, spuse Cierbicev.

Făcu semn pentru un asistent.

— Filmul este mut, preciză Natacha, nu este nevoie să instalăm difuzoare.

— Am înţeles.

În timp ce un reflector de şaisprezece milimetri era pus în funcţiune, se instală o tăcere apăsătoare. Un ecran de proiecţie se derulă în faţa lor. Luminile fură reduse în intensitate.

Natacha vorbi din nou:

— Filmul pe care urmează să-l vedeţi a fost înregistrat acum şase zile pe cronovizorul nostru. Vă rog...

Ea îi făcu semn asistentului care aprinse reflectorul. Ecranul arăta de sus un palat în stil baroc. În dreapta lui, larg şi maiestuos, curgea râul Nipru.

— Suntem pe 16 noiembrie 1940, la Palatul Mariinsky din Kiev...

95.

Leonid Brejnev se încruntă. Îi şopti ceva lui Cierbicev.

— Aceasta vă spune ceva, domnule colonel?

Cierbicev, care îşi petrecuse anii de război în Statul Major al lui Stalin, făcu grimasă.

— Mi-e teamă că da, domnule prim-secretar.

— Cronovizorul nostru, din păcate, nu poate pătrunde prin pereţi, comentă Natacha. Din fericire, 16 noiembrie a acelui an a fost o zi însorită în Kiev. Participanţii la această întâlnire au preferat să vorbească pe terasă, decât într-o cameră plină de fum. Îi veţi recunoaşte.

Filmul arăta un balcon pe care fusese aşezată o masă mare gri, din fier forjat. Pe fotolii erau uşor de recunoscut Iosif Stalin în compania unui ofiţer nazist în uniformă. Fiecare era însoţit de un interpret şi de consilieri.

Natacha făcu prezentările:

— La această dată, Germania nazistă şi URSS erau încă aliaţi oficiali. Ofiţerul nazist, pe care s-ar putea să-l

recunoaşteţi, este Reinhard Heydrich, şeful *Reichssicherheitshauptamt*, Biroul Principal de Securitate al Reichului. Venise la Kiev în calitate de trimis special al Führerului pentru a vorbi cu Stalin despre soarta evreilor din Europa. Aici îi vedeţi discutând.

— Ce îşi spun unul altuia? întrebă Leonid Brejnev.

— Pentru a afla, CIA a apelat la un specialist care poate citi pe buze.

— Treceţi la subiect, domnişoară! spuse Kosîghin, enervându-se şi bătând în masă.

— Da, domnule preşedinte al Consiliului. După cum ştiţi, prima idee a lui Hitler a fost aceea de a-i deporta pe evreii din Europa cât mai departe posibil. S-a gândit mai întâi la Madagascar, dar logistica s-a dovedit a fi greoaie şi complicată. S-a gândit apoi să îi trimită în Kazahstan, care era un teritoriu imens şi aproape pustiu. Evident, trebuia obţinut acordul lui Stalin. Asta încearcă să facă Reinhard Heydrich pe ecran.

Grimasa lui Stalin era elocventă. Nu trebuia să ştii să citeşti pe buze ca să pricepi că propunerea lui Heydrich nu îi plăcea.

— Stalin nu vrea evreii din Europa, spune că are destui în Uniunea Sovietică! Evreii nu erau foarte populari la acel moment.

— Chiar aşa, domnişoară! răspunse Kosîghin.

— Ajung acolo, domnule preşedinte al Consiliului. Atunci Stalin a venit cu ideea lui.

Agentul Fincher preluă locul Natachei.

— Cronovizorul l-a captat pe Stalin în prim-plan, ceea ce le-a permis specialiştilor noştri CIA să citească pe buze propunerea lui.

Arătă un dosar.

— Discursul, cuvânt cu cuvânt, este conţinut în acest fişier, pe care vi-l voi oferi. Vă lăsăm şi filmul, bineînţeles, puteţi să verificaţi totul.

— O vom face, spuse un Cierbicev cu un aer de dezgust.

— De fapt, continuă Fincher, Stalin rezumă verbal documentul de o sută de pagini pe care îl ţine în mâna stângă. Serviciile noastre au făcut stop cadru pe titlul documentului. Este explicit. Veţi găsi fotografiile în acelaşi dosar.

— Ce propune Stalin? întrebă nerăbdător Brejnev.

— Eliminarea evreilor din Europa şi din URSS, afirmă Fincher.

— Ah!

Kosîghin rostise această exclamaţie în timp ce se dădu mai în spate cu tot cu fotoliu.

— Încă o dată, puteţi verifica, domnule preşedinte al Consiliului! Eu nu interpretez nimic.

— Ce vreţi să spuneţi, domnule Fincher? întrebă Brejnev.

El îi răspunse privindu-l drept în ochi şi rostind cuvintele răspicat.

— Asta: că Istoria arată că „soluţia finală” a fost, iniţial, o idee de-a lui Stalin!

Urmă un tumult general. Leonid Brejnev se întoarse către Cierbicev, care îşi plecă fruntea.

— Ştiai asta, colonele?

Cierbicev îi răspunse evaziv, ţinând mâna la gură. Era foarte plictisit.

— Auzisem vag de asta, dar era doar un zvon.

Natacha reluă cuvântul.

— Propunerea lui Stalin este explicită, domnule prim-secretar, spuse ea. Este un fapt, relevat de imagini.

De data aceasta luă cuvântul Kosîghin.

— Domnişoară Yadin-Drori, toţi istoricii ştiu că soluţia finală a fost decisă de Reinhard Heydrich şi de câţiva oficiali germani înalţi, inclusiv de Adolf Eichmann, la Conferinţa de la Wannsee, la începutul anului 1942.

— Aşa este, dar n-au făcut decât să pună în practică ideea lui Stalin, repetă Natacha. Hitler s-a gândit că după victoria asupra URSS, puterea sovietică va colabora cu Germania nazistă pentru a rezolva definitiv problema evreilor.

Cierbicev întrerupse, ca şi cum se simţea jignit în mod personal.

— Naziştii, nu Armata Roşie, au fost cei care i-au exterminat pe evrei, domnişoară!

Tensiunea era atât de vizibilă, că se putea tăia cu cuţitul. Fincher îi răspunse:

— Războiul cu Germania a schimbat într-adevăr totul. Dar, iniţial, fie că vă place sau nu, ideea a venit de la Stalin.

— Multă vreme, adăugă Natacha, Mossadul a adunat indicii care conduceau spre această ipoteză. Cronovizorul ne-a oferit dovada care ne lipsea. Toţi cei care au ştiut, vor fi stimulaţi să vorbească.

Ea arătă dosarul pe care îl pregătise Zvi.

— Serviciile noastre au adunat în acest caz şase sute cincizeci şi trei de mărturii ale ofiţerilor şi ale subofiţerilor ruşi care au lucrat la proiectul lui Stalin înainte ca acesta să fie preluat şi pus în practică de Hitler şi naziştii săi.

Leonid Brejnev părea că era pe cale să explodeze.

— Opreşte proiectorul ăla! ordonă el.

Zgomotul făcut de proiector se opri. Luminile se aprinseră din nou. Tăcerea care urmă era şi mai apăsătoare pentru că toţi se priveau unii pe alţii.

Brejnev luă cuvântul:

— Ştiţi, doamnă Drori, că de câţiva ani denunţăm erorile lui Stalin.

— Asta nu este o „eroare”, domnule prim-secretar, răspunse Natacha, este o crimă împotriva umanităţii. Se va reflecta ca o pată de neşters asupra taberei comuniste. Va costa ţara dumneavoastră sute de miliarde de dolari în despăgubiri, reclamate de toate tribunalele din lume.

Cierbicev vorbi cu agentul CIA.

— Dacă am înţeles bine, domnule Fincher, ne oferiţi un troc: secretele noastre în schimbul celor ale dumneavoastră. Un troc al Istoriilor, într-un fel!

Răspunsul lui Fincher fu concis, dar clar:

— Exact!

Brejnev se ridică. Îi ceru lui Kosîghin să i se alăture. Merseră amândoi la câţiva metri distanţă şi începură să vorbească în şoaptă. Lui Brejnev îi era greu să-şi stăpânească furia. Natacha şi Fincher se priviră îngrijoraţi.

— Poate am mers un pic prea departe, regretă Natacha, par furioşi.

— A fost perfect, spuse Fincher. Sunt furioşi pe ei înşişi, au înţeles că sunt la ananghie.

Brejnev şi Kosîghin se întoarseră şi se aşezară în faţa lor. Brejnev i se adresă lui Fincher:

— Spune-i directorului CIA că sunt de acord cu acest schimb. Nu este niciodată bine să căutăm în coşul de gunoi ale istoriei!

— Este o decizie excelentă, domnule prim-secretar! răspunse Fincher. Serviciile noastre vor elabora un document care va oficializa acordul nostru în scris.

Aleksei Kosîghin se întoarse apoi către Natacha.

— Domnişoară Yadin-Drori, sunteţi israeliană. Şi evreică, îmi imaginez?

— Corect, domnule prim-ministru, evreică de origine ucraineană.

— Sunteţi practicantă?

— Tatăl meu şi mama mea au murit la Auschwitz. Dacă Dumnezeu există, la fel ca multe milioane dintre noi, mă întreb cum a putut să permită asta. Dar vă răspund la întrebare: da, cred într-un Dumnezeu Creator... ale cărui planuri sunt uneori greu de înţeles.

— Acolo voiam să ajung. Din moment ce sunteţi evreică, nu credeţi că Iisus este Mesia?

— Nu cred că Iisus este un zeu întrupat, nu cred în oameni-zei. Dar Iisus a fost un om mare, un mare profet al lui Israel.

— Atunci la ce vă serveşte să confirmaţi sau nu adevărul evangheliilor?

— Pentru această întrebare, la fel ca şi pentru toate celelalte, domnule preşedinte al Consiliului, cred în virtuţile convieţuirii paşnice.

— Am înţeles, continuă Brejnev. Spuneţi-i papei că mesajul lui a ajuns la noi.

Kosîghin, ridicându-se, întinse mâna către Natacha.

— Drum bun, doamnă reprezentantă israeliană a Sfântului Oficiu Catolic!

96.

Centrul Romei era o adevărată oază. Vegetaţia bogată a grădinilor Vaticanului crescuse, se spune, pe terenuri importate din Palestina, mai exact din Golgota. Părintele Ernetti era aşezat pe o bancă nu departe de Palatul Apostolic, unde locuia papa. Ne aflam la începutul primăverii. În timp ce personalul grăbit, îmbrăcat adesea în uniforme austere de preoţi, mişuna pe alei, natura revenea la viaţă. Se auzea, ca un sunet de ansamblu, cristalin, susurul stropitorilor ce împrospătau nenumăratele plante din jur. Toate diferite! Flori exotice, cactuşi, palmieri, arbuşti din sud. Erau aduse din toată lumea, încă din epoca Renaşterii.

Pellegrino se ridică. Văzu ieşind de pe o alee două figuri familiare ce veneau în direcţia lui. Natacha şi Joe Fincher

ieşeau de la întâlnirea lor cu papa. Ea fugi spre el ca să-l îmbrăţişeze. El îi strânse cu căldură mâna lui Fincher.

— Bravo amândurora! spuse Pellegrino. Ambasada americană ne-a dat un raport complet imediat după întâlnirea voastră. A fost un adevărat joc de poker cu ruşii şi l-aţi câştigat.

— Ce era mai rău a fost evitat, răspunse Fincher. În orice caz, deocamdată.

Natacha părea îngrijorată.

— Papa este îngrijorat, părinte, îi spuse Natacha. El, care este de obicei atât de stăpân pe sine, l-am simţit aproape panicat.

— Când am ajuns, era încă în audienţă cu profesorul Capezzi, preciză Fincher. Se întrebau despre ritmul transformărilor care vor urma după...

— După dezastrul pe care l-am provocat?

Fincher încerca să o dreagă.

— După modificările istoriei datorate vizitelor dumneavoastră în timpul lui Iisus.

— Nu contează, răspunse Pellegrino fatalist, ştiu că voi fi responsabil pentru tot. Carvalho va contribui la asta. Ştiţi dacă el ştie?

— Nu este informat despre ultimele întâmplări, dar va fi în curând, mai mult ca sigur. El şi oamenii lui caută orice

ar putea destabiliza Sfântul Scaun. El a vorbit chiar şi cu jurnaliştii.

Îi arătă un ziar de seară.

— Articolul este modest şi apare pe pagina a patra, dar este doar un început.

Era intitulat: „Un preot italian ar fi inventat *o maşinărie pentru a vedea în trecut.*" Articolul se mulţumea să raporteze zvonuri, dar menţiona şi numele părintelui Ernetti.

— Numai asta ne lipsea! spuse Pellegrino. Voi vorbi despre asta cu papa, ne vedem cam în treizeci de minute.

— Atunci vă las, spuse Fincher. Veţi avea destul timp să vă luaţi rămas-bun unul de la celălalt.

Spusese asta în timp ce o sărută pe Natacha. O mare dezamăgire întunecă brusc faţa lui Pellegrino.

— Plecaţi? o întrebă pe tânără.

— Trebuie să mă întorc în Israel. M-a chemat înapoi părintele de Meaux, şeful meu de la Muzeul Rockefeller. Mi-a găsit un post de asistent curator.

— Crezi că papa a avut ceva de-a face cu asta?

— Este posibil. Începe să vadă spioni peste tot. Nu l-am văzut niciodată în această stare. Se simte pierdut, vinovat de tot ce se întâmplă. De asemenea, se teme să nu fie măturat împreună cu toată creştinătatea de tsunamiul anunţat de Capezzi.

Lui Pellegrino îi era greu să respire, ca şi cum pieptul i-ar fi fost zdrobit de o greutate îngrozitoare. Plecarea Natachei adăuga la grijile lui ceva ce părea, da, un fel de durere. El încercă să-şi ascundă starea.

— Bine, mă duc să-l văd.

O îmbrăţişă pe tânăra fată.

— O să-mi fie dor de dumneavoastră, Natacha, îi şopti el, cu suspine în voce.

Ea îl prinse de braţ şi-l strânse.

— Părinte, sunteţi singurul din această întâmplare care a rămas om. Prin forţa noilor împrejurări, în Israel, suntem obişnuiţi să nu avem sentimente. Dar ce am văzut în Italia este dincolo de înţelegerea mea. Fiecare îşi aruncă vina asupra celuilalt. Şi toţi sunt sigură că se vor năpusti asupra dumneavoastră. Sunteţi vinovatul ideal, părinte Ernetti, să nu acceptaţi asta. Permiteţi-mi să vă apăr!

Pellegrino zâmbi emoţionant.

— Ce vreţi, Natacha, am crezut mereu în bunătatea altora. Sunt un creştin adevărat, ştiţi asta!

Ea îi luă capul cu ambele mâini şi îl sărută tandru pe frunte.

— Sunt nişte laşi, părinte. Şi dumneavoastră aveţi o inimă curată.

O ţinu strâns la piept, o clipă.

— O să-mi fie dor de dumneavoastră, Natacha. Chiar îmi va fi dor!

— Şi mie, părinte Ernetti!

— Mult succes în noua slujbă. Scrieţi-mi!

— Şi dumneavoastră, spuse ea, dezlipindu-se uşor de el. Şi aveţi grijă!

97.

— Trebuie să ne întoarcem acolo, părinte Ernetti!

— Vreţi să spuneţi... în Iudeea? După tot ce s-a întâmplat cu noi? Ar fi o nebunie, Giovanni!

Ştia că vorbeşte cu papa, dar vremea bunelor maniere trecuse demult.

— Am discutat despre asta cu profesorul Capezzi. El crede că un val de tulburări urmează să se ridice din adâncurile veacurilor. Din moment ce ştim că Iisus a fost iertat, transformarea realităţii este în curs. Nu a ajuns încă la noi, dar va ajunge, mai devreme sau mai târziu. Şi va însemna sfârşitul creştinismului.

— Sunt conştient. Dar dacă ne întoarcem în trecut, ne asumăm riscul de a schimba din nou realitatea. Alta ar putea fi şi mai rea!

— Nu cred, spuse Papa. Gândeşte-te la asta! Fiecare salt în timp ne-a adus mai aproape de povestea „bună”, cea spusă în evanghelii. Prima dată, Iisus a renunţat la misiunea Lui şi a preferat siguranţa Nazaretului. A doua oară a fost răstignit, dar a scăpat de la moarte. A treia oară putem vedea Patimile aşa cum sunt relatate în evanghelii.

Era o gândire bazată pe un soi de magie, nimic altceva. Dacă nu ar fi fost papa, Pellegrino l-ar fi sfătuit pe Montini să se mai gândească. Dar cum poţi să nu-l asculţi pe papă? Şi dacă avea dreptate? Ce se întâmplă dacă un al treilea salt în vremurile evangheliei ar restabili în cele din urmă situaţia?

— Foarte bine, mă voi întoarce în Iudeea!

Montini se linişti.

— Am auzit că Natacha se întoarce în Israel?

— Aşa mi-a spus, răspunse Pellegrino.

— Atunci te voi ajuta! spuse papa.

Pellegrino fu surprins de această propunere.

— Dumneavoastră? Dar...

— Nu cunosc Iudeea antică sau aramaica, sper că pozele sunt suficiente. Oricum, dacă nu te-aş însoţi, nu aş avea stare la mine în birou!

— Sunteţi Papa, dumneavoastră hotărâţi! spuse Pellegrino.

— Nu vom mai face niciun film. Ceea ce vom vedea va fi suficient.

Garda elveţiană, care deschise uşa Arhivelor Secrete, fu surprinsă să-l vadă sosind pe părintele Ernetti în compania altui bărbat pe care nu-l cunoştea. Când i se puse în cale pentru a-i cere identitatea, îl recunoscu pe Papa însuşi, îmbrăcat ciudat, ca un simplu preot. Se înclină, îi sărută inelul şi deschise uşa laboratorului. În timp ce Pellegrino puse cronovizorul în stare de funcţionare, papa începu să se roage în tăcere. Apoi se uită la părintele Ernetti şi îi propuse să programeze data şi ora intrării lui Iisus în Ierusalim.

Încă o dată, cu puţin timp înainte de Paştele din anul 26, îl văzură pe Iisus pe măgarul Său, întâmpinat de nişte oameni din Ierusalim. Unii, după cum spune Matei în evanghelia sa, îşi întindeau hainele pe drumul pe care păşea El, alţii tăiau ramuri din copaci şi le împrăştiau pe drum. Cei care urmau alaiul strigau „Osana fiul lui David! Binecuvântat este Cel ce vine întru numele Domnului! Osana pentru cei de sus!”

Papa fu uimit. Nu ştia de ce, dar îşi recăpătase speranţa. Pellegrino era mai puţin optimist, cronovizorul îi jucase de atâtea ori feste!

— Părinte Ernetti, înaintaţi câteva ore în timp! spuse papa. Mergeţi să vedeţi ce se întâmplă în curtea mare a Templului, unde sunt schimbătorii de bani.

Pellegrino programă un salt în timp de patru ore. Sub coloane, văzură mesele schimbătorilor de bani, la fel ca prima dată. De data asta părea să fie debandadă. Un om furios dărâma tarabele, certând negustorii. Pellegrino îşi făcu cruce. Papa, cu lacrimi în ochi, comentă această scenă, citând din Evanghelia lui Ioan, pe care o cunoştea pe de rost:

— „Şi, făcându-şi un bici din ştreanguri, i-a scos pe toţi afară din Templu, şi oile şi boii, şi schimbătorilor le-a vărsat banii şi le-a răsturnat mesele. Şi celor ce vindeau porumbei le-a zis: Luaţi acestea de aici! Nu faceţi casa Tatălui Meu casă de negustorie!”

Continuară explorarea în timp, oră după oră. Şi de data aceasta nu a fost nicio revoltă în piaţa Templului. Şi data aceasta, l-au văzut pe Iisus rugându-Se singur în grădina Ghetsimani. Şi de data aceasta, în timpul nopţii, gărzile Templului veniră să-L aresteze, conduşi de Iuda. Şi din nou, ca într-un film pe care l-am văzut de nenumărate ori, Petru şi-a scos sabia şi l-a rănit pe unul dintre paznici. Din nou, Iisus i-a cerut să bage sabia în teacă. Pellegrino se întoarse apoi către papă, care părea liniştit. Se bucură pentru el.

— Din păcate, i-a spus papei, nu vom putea vedea judecata lui Iisus înaintea marilor preoţi, apoi înaintea lui Irod Antipa şi a lui Pilat din Pont. Toate aceste scene au loc în interior. Cronovizorul nu poate trece prin pereţi.

— Atunci sari în a doua zi, pe *Via Dolorosa*! ordonă papa.

Vorbea despre Drumul Crucii despre care tradiţia spune că este cel pe care Iisus l-a făcut purtându-Şi crucea în spate. Drumul începea din Pretoriu, adică din cetatea Antonia, şi se termina pe Golgota. Dar Pellegrino, cu toată modestia sa, îl corectă pe papă.

— Nu vom vedea nimic pe *Via Dolorosa*, Giovanni. Am vorbit despre asta cu Natacha, nu e locul potrivit. Când Pilat a venit la Ierusalim, nu a rămas în cetatea Antonia, care era rece şi incomodă, ci la Palatul lui Irod Antipa. Deci aici este locul unde Pilat L-a judecat pe Iisus. Drumul spre Golgota urma să înceapă de la ieşirea din palat, la vest de actualul oraş al lui David.

Papa nu vru să se încarce cu detalii arheologice. Se grăbea să vadă confirmată povestea evangheliilor.

— Daţi-i drumul, Ernetti! Rapid!

Pe drumul pietros care înconjura zidurile oraşului, văzură un mic grup de soldaţi care înconjurau un condamnat. Era într-adevăr Iisus, purtând o coroană de spini, trupul Său fiind plin de urme de bici, ducând în spate

unul din braţele crucii sale în vârful Golgotei. Papa fu uimit.

— Nu poartă toată crucea?

— Nu este nimic greşit. Crucea era prea grea pentru a fi purtată de un singur om. Iisus purta unul din braţe, care era oricum era foarte greu.

— Bine, bine, spuse Paul al VI-lea enervat. Mergeţi înainte cu o oră în timp.

Pellegrino programă încă o oră în avans. Atunci Îl văzură pe Iisus legat cu funii mari de crucea înfiptă în pământ. Călăii îi străpunseseră călcâiele cu două cuie mari. Papa cită din nou evanghelia.

— „Iar Pilat a scris şi titlul şi l-a pus deasupra Crucii. Şi era scris: Iisus Nazariteanul, Împăratul iudeilor. Şi împreună cu El au răstignit pe alţi doi tâlhari de-o parte şi de alta, iar în mijloc pe Iisus.”

Apoi îngenunche. Pellegrino făcu la fel. Şi se rugară amândoi. Papa continuă:

— „Pe la ceasul al nouălea, Iisus a strigat cu glas tare: «Éli, Éli, lema sabactani?», care se tălmăceşte «Dumnezeul meu, Dumnezeul meu, de ce m-ai părăsit?». După ce auziră asta, unii dintre cei care erau acolo spuseră: «Iată, îl strigă pe Ilie!»„

Părintele Ernetti cită continuarea, pe care şi el o ştia pe de rost.

— „Şi alergând, unul a înmuiat un burete în oţet şi l-a pus pe o trestie şi l-a dat să bea, zicând: «Lăsaţi să vedem dacă vine Ilie să-L coboare». Iar Iisus, scoţând un strigăt mare, Şi-a dat duhul.”

Totul se terminase. Iisus îşi dăduse duhul, niciun mesager nu venise pentru a aduce graţierea de la Pilat. De data aceasta, Hristos muri într-adevăr pe cruce. Cei doi bărbaţi, care rămăseseră în genunchi, se ridicară încet, cu ochii plini de lacrimi. Se uitară unul la altul.

— Aţi avut dreptate să nu renunţaţi, Giovanni, spuse Pellegrino. De data aceasta scena este cea conformă, am rectificat cursul istoriei.

Montini, recunoscător, îl îmbrăţişă.

Atunci...

98.

— Ce caută aici căruţa acesta? întrebă papa.

Condusă de un sclav, ieşise din adâncurile nopţii. Se opri chiar în faţa crucii. Cei doi paznici de serviciu aveau în mână un foarfece mare şi dezlegară picioarele lui Iisus, unul de o parte şi unul de cealaltă. La fel ca data trecută, Îl dădură jos de pe cruce. Apoi, luându-L de cap şi de

picioare, Îl aruncară fără jenă în căruţă. Sclavul scutură frâiele căruţei şi aceasta începu să se mişte.

— Dar... unde Îl duc? întrebă Pellegrino.

Montini rămăsese şi el perplex. În texte, Iosif din Arimateea şi Nicodim, doi membri influenţi ai Sinedriului, obţinuseră de la Pilat dreptul de a avea grijă de trupul lui Iisus. Ei înşişi Îl coborâseră de pe cruce, Îl acoperiseră cu un giulgiu şi Îl duseseră la mormântul lui Iosif din Arimateea. Apoi rostogoliră o piatră mare în faţa intrării în mormânt. Duminică dimineaţă, când venise Maria Magdalena pentru se ruga în faţa mormântului, descoperi că piatra fusese dată la o parte şi că trupul lui Iisus dispăruse. Ea le dădu de veste lui Petru şi lui Ioan, care, la rândul lor, dădură de veste ucenicilor care se aflau în Cenacol. Curând după aceea, Iisus cel înviat din morţi i s-a arătat mai întâi Mariei, apoi celorlalţi apostoli. Vestea bună s-a răspândit apoi în Ierusalimul: „A înviat!”

Dar ceea ce văzură pe ecran era total diferit. Nici Iosif din Arimateea, nici Nicodim nu veniră. Doar acest sclav, cu căruţa lui. Aflat la comanda cronovizorului, Pellegrino îl urmă. Acesta nu merse prea departe şi se opri în apropierea gropii comune. Un alt sclav îl aştepta. Luară trupul lui Iisus şi Îl puseră într-o groapă proaspăt săpată. Apoi, cu lopeţile, acoperiră groapa cu pământ.

Lui Pellegrino Ernetti şi lui Giovanni Montini părea că le fuge pământul de sub picioare. Timp de câteva minute, papa rămase consternat, cu capul în mâini. Pellegrino opri maşina. Nu îndrăznea să-l deranjeze pe papă, pierdut în gânduri. Făcu în grabă puţin ceai, ştia că Montini nu bea cafea.

— Sfinte Părinte, beţi acest ceai, aveţi nevoie de el!

Montini ignoră cana pe care i-o întinse.

— De data asta e mort, părinte Ernetti. A murit, dar nu a înviat. A fost îngropat la fel ca toţi oamenii.

Tânărul preot căută cuvinte de încurajare, fără să le creadă cu adevărat.

— Nu neapărat. Trupul Său nu a fost pus în mormântul lui Iosif din Arimateea, aşa cum spune evanghelia, dar poate că învierea a avut loc?

— Nu, părinte Ernetti. În această nouă realitate, corpul Lui a putrezit sub pământ.

— Mai putem programa maşina două sau trei zile mai târziu, ca să verificăm?

Papa îi blocă drumul către maşină.

— Nu! Nu mai atingeţi această maşină, vă interzic! Veţi schimba din nou cursul istoriei!

Lui Pellegrino nu-i plăcu prea mult acel ton. *Homo umanum est.*

— Dar... fără învierea lui Iisus, Sfinte Părinte, mai există creştinism?

— Prin harul lui Dumnezeu, părinte Ernetti! La harul lui Dumnezeu. El este, acum, Cel care ne ţine destinele în mâinile lui.

Se despărţiră. Pellegrino luă trenul spre Veneţia şi petrecu o săptămână gândindu-se la cele întâmplate, stând pe malul Marelui Canal sau în mănăstirea sa, San Giorgio Maggiore. Regretă că nu cercetaseră zilele de după execuţia lui Iisus, dar cu siguranţă Papa avea motive să fie prudent. Întoarcerea în trecut era un risc care nu mai putea fi asumat.

De data aceasta, Iisus răstignit a fost mort şi îngropat la fel ca un om obişnuit. Ce aveau să facă apostolii? Petru, Ioan, Andrei, Iacob? Şi cea mai credincioasă dintre cei credincioşi, Maria Magdalena? Urmau ei să renunţe la noua lor credinţă şi să revină la viaţa lor de zi cu zi? Murise creştinismul din faşă? Pellegrino se temea de asta. Dacă da, marele val de transformări istorice prezis de Capezzi urma să ajungă până la el? Cum va întoarce acesta lumea cu susul în jos? Cât de repede? În momentul de faţă, toate aceste întrebări erau întrebări fără răspuns. În timp ce se ruga în bazilică, un călugăr veni la el. Papa îl chema la el, la Roma. Pellegrino oftă şi se ridică să ia încă o dată

drumul spre Vatican. De data aceasta Montini nu mai era la fel, redevenise Papa Paul al VI-lea, autoritar şi distant.

— Părinte Ernetti, aceasta este decizia pe care am luat-o. În primul rând, niciun cuvânt despre acest ultim salt în trecut. Consideră-l unul dintre marile secrete ale Bisericii.

— Foarte bine, voi face cum spuneţi!

— Apoi, veţi demonta această maşină, care va fi depozitată în lăzi şi aşezată în cel mai îndepărtat colţ al Arhivelor Secrete. Veţi face un dosar separat cu toate hârtiile lui Majorana şi instrucţiunile de asamblare. Vă cer supunere absolută.

— O veţi avea!

— Părinte Ernetti..., adăugă papa.

De data aceasta simţi o ezitare în vocea lui.

— Am şi eu o mare favoare să vă cer.

— O favoare?

Montini ezită să continue. Apoi se răzgândi.

— Nu, uitaţi ce am spus! Vom vorbi despre asta mai târziu, când veţi fi demontat maşinăria.

O favoare? se întrebă Pellegrino în timp ce părăsea Palatul episcopal. Ce ar mai fi putut cere? Putea el rămâne, mereu şi mereu, acelaşi Pellegrino care le aproba pe toate?

99.

Ponte dei sospiri este cel mai faimos pod al Serenissimei. Este denumit „Puntea Suspinelor” din cauza suferinţelor prizonierilor care au trecut pe acolo înainte de a merge spre călăii lor. Joe Fincher, căruia îi plăceau lucrurile frumoase, stabilise o întâlnire cu Pellegrino pe pod, chiar peste drum de *Ponte de la Canonica*.

— Ştiţi, părinte Ernetti, că Lord Byron a scris versuri frumoase pe acest pod?

— Nu, nu ştiam.

— Ascultaţi...

Fincher deschise un mic ghid al Veneţiei.

— „Am stat în Veneţia pe Puntea Suspinelor/ Un palat de o parte, o închisoare de alta,/ Zidurile se ridicau din valuri/ Ca prin magie din bagheta vrăjitorului.”

— O metaforă frumoasă, având în vedere situaţia în care ne aflăm.

— Papa dezertează? întrebă brusc Fincher.

— Nu mai vrea să audă de cronovizor. Mi-a cerut să-l demontez.

Faţa ofiţerului CIA deveni gravă.

— Părinte, v-aţi întors iar în trecut cu acest aparat? Ştiind ce riscaţi?

Pellegrino încercă stânjenit să se sustragă de la această întrebare.

— Nu, papa se referea la experienţele anterioare.

— Nu sunteţi un mincinos bun, părinte Ernetti. De data asta ce aţi văzut?

Nu avea rost să mintă. Iar Pellegrino nu avu inima să continue.

— Nu vă pot spune, agent Fincher, Sfântul Părinte mi-a interzis.

Fincher dădu puternic cu mâna în balustrada podului.

— Dumnezeule! În calitate de creştin, trebuie să ştiu.

— Noi... nu am văzut nimic bun, spuse Pellegrino.

— Mi-a fost suficient doar să vă văd când am ajuns, ca să intuiesc asta. Deci s-au terminat salturile în timp?

— Cred că e mai bine, într-adevăr.

— Îmi este milă de dumneavoastră, părinte Ernetti. Îmi este milă, sincer.

Tăceau în timp ce o gondolă aluneca graţioasă pe sub ei.

— Şi în acest timp, spuse Fincher gânditor, lumea continuă să funcţionează... fără să bănuie că i-am răsucit angrenajele.

— Funcţionează, da, dar până când?

Fincher preferă să schimbe subiectul.

— Natacha a plecat?

— Săptămâna trecută. Acum este angajată la Muzeul Ierusalimului. Mi-a scris câteva rânduri.

— E o fată drăguţă. A fost foarte eficientă la Moscova. Vă e dor de ea?

Pellegrino ezită.

— Da, mi-e dor de ea. Timp de câteva săptămâni a fost cea mai bună prietenă a mea, cea pe care puteam conta. Fără ea, această aventură m-ar fi devastat.

— Un preot este şi bărbat, nu-i aşa?

— Am ales, agent Fincher, să mă dedic lui Dumnezeu şi...

— Lui Hristos?

— Da, lui Hristos.

— Este treaba dumneavoastră. Personal, nu aş avea forţa aceasta.

— Şi dumneavoastră ce urmează să faceţi? Vă îndreptaţi spre o altă anchetă?

— Probabil că mă voi întoarce în SUA. Negocierea de succes cu ruşii mi-a adus o avansare. Acum mă cheamă în Langley, Virginia, noul nostru sediu.

— E o veste destul de bună, nu-i aşa?

— Voi avea mai multe responsabilităţi şi un salariu mai bun, dar mi-a fost bine şi la Roma. Soţia s-a supărat, căci găsise o slujbă bună aici. Oricum, plecăm.

— Atunci, mult noroc, agent Fincher! Şi mulţumesc pentru tot! Nu uit că dumneavoastră mi-aţi salvat viaţa. Şi am apreciat foarte mult umanitatea, pe lângă eficienţa dumneavoastră.

— Şi mie mi-a plăcut de dumneavoastră, părinte Ernetti. De fapt, ar trebui să vă spun Pinocchio. Când mă minţiţi, mereu vă văd nasul lungit!

Când părintele Ernetti se întoarse la mănăstirea sa din San Giorgio Maggiore, recepţionera îi dădu un bileţel.

— Părinte, trebuie să sunaţi de urgenţă la acest număr din Milano. Nu am notat numele nimănui.

— La Milano? Poftim...

— Puteţi suna din biroul meu, spuse recepţionera. Vă las un moment.

Pellegrino sună. Era numărul Adrianei Leonardo.

— Părintele Ernetti?

— Ce se întâmplă, Adriana?

— Fratele meu tocmai a murit.

O nouă lovitură. Încă una.

— Era în depresie de câteva săptămâni. Părinţii Bazilicii San Nicola mi-au spus că rostea adesea numele dumneavoastră. A murit în noaptea aceasta, în somn. Îl vom înmormânta miercuri la Cimitero Monumentale din Milano, într-un cadru restrâns, familial.

— Voi fi acolo, Adriana. Sunt profund întristat.

— Avea doar prieteni, ştiţi!

Ceremonia de la Milano fu simplă şi emoţionantă. Vaticanul trimisese un reprezentant al Academiei Pontificale. După binecuvântare, Adriana îi ceru părintelui Ernetti să spună câteva cuvinte.

— Când pierzi un prieten, spuse Pellegrino, descoperi ce loc a ocupat el în viaţa altora. Chiar dacă a ales să se retragă departe de lume, prezenţa părintelui Leonardo a fost o sursă de mângâiere şi speranţă pentru mine. Ne va fi dor de tine, Agostino!

Apoi toată lumea se împrăştie. Întorcându-se cu autobuzul la gară, Pellegrino experimentă o senzaţie îngrozitoare de singurătate. Natacha şi Fincher plecaţi, Leonardo decedat, toţi cei care căutaseră să-l ajute în ultimele luni dispăruseră. Era singur acum, în faţa papei.

100.

— Numele meu este Fabio. Fabio Lombardo, dar spuneţi-mi Fabio.

Tânărul stareţ, pe care garda elveţiană îl introdusese în l aboratorul Arhivelor Secrete, venise să-l ajute pe

părintele Ernetti să demonteze aparatul. Primise doar informaţii fragmentate, ştia doar că trebuie să se mişte repede.

— Foarte bine. Intră, Fabio!

Tânărul rămase uluit de aspectul impresionant al utilajului.

— E... mare!

— Ne-a luat ani de zile să le punem cap la cap, bucată cu bucată.

— Dar... la ce...

— La ce e util? Dacă papa nu ţi-a spus, eu nici atât.

— Sunt la dispoziţia dumneavoastră, părinte!

— Ca să ne mişcăm mai repede, ne vom mulţumi să împărţim maşina în cinci părţi, pe care le vom depozita în lăzi de lemn. Am numerotat părţile de la 1 la 5. Vom lua mai întâi măsurile, pe care le veţi transmite atelierului de tâmplărie al Vaticanului. În timp ce ei vor construi lăzile, noi vom demonta maşina. Să sperăm că ne va lua mai puţin de o săptămână.

— Serviciile papei mi-au spus ceva şi despre nişte dosare şi instrucţiuni de asamblare.

Pellegrino înţelesese că tânărul stareţ nu era doar o pereche de braţe. În ciuda aspectului nevinovat, Fabio era şi un spion pentru papă.

— Le voi pune într-o valiză separată, pe care eu însumi o voi aduce Sfântului Părinte. Acum, la muncă!

Cinci zile mai târziu, părintele Ernetti participă la o convocare a papei la Palatul episcopal. El căra o valiză mică.

— Vă dau valiza asta, Sfinte Părinte. Conţine fişierele Majorana şi instrucţiunile de asamblare. Puteţi verifica.

— Am încredere în dumneavoastră, părinte Ernetti. Din motive de securitate, voi păstra valiza într-o altă locaţie decât maşinăria. Dezasamblarea a fost finalizată?

— Nu complet, mai trebuie să deconectam sistemul de programare. Este o lucrare delicată, ceea ce îmi va lua cel puţin 48 de ore. Fabio nu mă poate ajuta.

— Am înţeles. Cere-i să împacheteze restul în lăzi şi să-mi pună pecetea personală la închidere. Veţi face acelaşi lucru cu ultima ladă.

— Da... Giovanni?

— Să revenim la o relaţie mai formală, dacă nu vă supăraţi, părinte Ernetti.

— Da, Sfinte Părinte!

Papa deschise un sertar şi scoase o revistă populară. O deschise la pagina pe care o avea îndoită.

— Citiţi acest articol!

Era mai mult un fragment decât un articol. Era intitulat: „Un preot italian a dezvoltat o maşină de călătorie în timp?” Pellegrino îl citi din ochi, repede.

— Acesta nu este primul de acest gen. Agentul Fincher mi-a arătat altul de acelaşi gen.

— Ştiţi cine comunică aceste informaţii presei?

— Mi-a spus Fincher. Carvalho, desigur!

— Da, îşi continuă munca de subminare.

Pellegrino răsfoi revista.

— Sfinte Părinte, asta nu va merge prea departe. Este o revistă specializată în ezoterism şi paranormal. Vorbim despre farfurii zburătoare, case bântuite, comunicare cu morţii. Nimeni nu va lua aceste informaţii în serios.

— Vă înşelaţi, părinte Ernetti, pentru că acesta este doar începutul. Carvalho va continua să alimenteze presa cu zvonuri. Şi va fi din ce în ce mai precis. Nu ştiu cât de informat este despre ceea ce am văzut în Iudeea, dar vă reamintesc că este legat de KGB. Într-o zi o va face, va dezvălui totul! Iar jurnaliştii sunt curioşi, vor dori să ştie ce este adevărat acolo.

— Dar cum să opresc asta?

— Cunosc doar o modalitate de a opri zvonurile, şi anume de a veni cu contrainformaţii. Aceasta este favoarea pe care am vrut să v-o cer, părinte Ernetti.

— De ce vorbiţi despre o favoare?

— La rândul nostru vom comunica zvonurile presei. Vă vom întruchipa drept un inventator oarecum mitoman, care a exagerat puterile maşinii sale. Nu un escroc, fiţi sigur! Dar un cercetător purtat de entuziasmul şi imaginaţia lui. Veţi accepta, de asemenea, interviuri în timpul cărora veţi evita întrebările sub pretextul secretului. Cunosc jurnalişti, acesta este cel mai bun mod de a le trezi suspiciunea.

Pellegrino fu uluit de această cerere a papei.

— Sfinte Părinte, îmi cereţi să mă discreditez public! Şi chiar să mă ridiculizez.

— V-am spus că vă cer o favoare, părinte Ernetti. Este o favoare. Trebuie să lăsaţi puţin egoul dumneavoastră la o parte pentru a salva omenirea de la dezastru. Vă arăt altceva.

Papa îşi deschise sertarul şi scoase revista de science-fiction pe care o avea, cândva cumpărată de Pellegrino de la un librar.

— Mi-am făcut timp să citesc *The Dead Past*, nuvela lui Isaac Asimov din care s-a inspirat Majorana pentru a crea cronovizorul. Este o poveste destul de pesimistă, care avertizează asupra utilităţii greşite pe care am putea-o da unei astfel de maşini: transformându-ne pe toţi în voyeuri, facilitând supravegherea fiecărui cetăţean prin dictatură,

spărgând toate barierele care încă ne mai protejează intimitatea.

— Vă reamintesc că maşina nu poate vedea prin pereţi, Sfinte Părinte.

— O va face într-o zi. Mai rău decât atât, ştim acum că cronovizorul poate altera realitatea. E o maşinărie rea, părinte Ernetti!

— Există o soluţie mai simplă: distrugeţi maşina!

— Cu siguranţă, nu! răspunse papa. Bine folosită, este o maşină care ne-ar putea face multe servicii. Dar trebuie să aşteptăm până când oamenii sunt gata să o folosească în mod inteligent. Eu nu voi fi papa care a distrus cronovizorul, precum predecesorul meu Urban al VIII-lea care l-a condamnat pe Galileo.

Pellegrino era devastat.

— Eu... ai văzut cât de bine am ştiut să mă supun, Sfinte Părinte. Nu sunt un rebel. Cu excepţia... ceea ce îmi cereţi...

— Nu faceţi prea mult caz din asta, părinte Ernetti. În câteva luni toţi vor uita această poveste nefericită. Încă o dată îl vom fi învins pe Carvalho!

— Poate. Dar nu pot să vă spun că da... nu acum.

— Luaţi-vă câteva zile să vă gândiţi la asta. Şi reveniţi la mine când maşina este complet demontată.

101.

— Să uitaţi de egoul dumneavoastră! El îl uită pe al lui?

Natacha, pe care Pellegrino o sunase la Ierusalim, îl sunase înapoi din biroul său pentru a evita să cheltuie o avere cu telefonul de la poştă. Păstrase tăcerea despre a treia întoarcere în Iudeea, dar el îi povestise despre întâlnirea lui cu papa. Ea îşi ieşise din fire.

— Nu se gândeşte decât să se sustragă de la responsabilitatea pe care o are pentru ceea ce s-a întâmplat.

— Nu-şi putea imagina, Natacha, că cronovizorul...

— Nimeni nu ar fi putut ghici. Nimeni! Dar dumneavoastră vi se cere un sacrificiu.

— Pericolele de care se teme sunt reale, Natacha.

— Aşa, şi? Să distrugă blestemata de maşină!

— Refuză. Nu vrea să-şi asume riscul, pe viitor, să fie văzut ca un papă obscurantist.

— Dar dumneavoastră trebuie să acceptaţi să vă ridiculizaţi în public. Refuzaţi, părinte!

— Este Papa, Natacha! Pe el se bazează coeziunea şi supravieţuirea creştinătăţii.

— Mă gândesc la dumneavoastră, părinte Ernetti. Vă vor distruge şi apoi vă vor uita. Este vorba despre viaţa

dumneavoastră, părinte, care e mai importantă decât a altora.

— Când eram copil, Natacha, mă distram cu vecinul meu făcând skanderberg. Mereu exista un moment imprevizibil, când nu se putea prezice rezultatul. Şi ştiţi cine câştiga?

— Nu.

— Nu cel mai puternic, Natacha. Ci cel mai şiret!

*

Până la sfârşitul după-amiezii, Fabio umpluse patru lăzi.

— E ora şase, Fabio, spuse Pellegrino, oprim demontarea pentru azi. Mergeţi acasă!

— Mulţumesc, părinte Ernetti! Dumneavoastră nu plecaţi?

El ezită. Misiunea lui era şi să-l urmărească pe părintele Ernetti. Dar pe măsură ce se apropia de final...

— Mai am doar cinci minute, Fabio, cât să deconectez ultimele circuite. Mâine, putem împacheta ultima parte în a cincea ladă.

— Foarte bine. Ne vedem mâine, părinte!

Opt ore! Pellegrino petrecu opt ore lucrând la sistemele de programare ale cronovizorului. Circuitele lui centrale erau încă operaţionale, chiar dacă corpul lui dezmembrat era aranjat în patru cutii mari. Cu delicateţe, scoase două plăci electronice din „creierul” maşinii. Le reprogramă pentru a le face complementare. Pe la două dimineaţa, făcu un test. Mergea. Cele două plăci erau necesare pentru a face maşina operaţională. Strecură una dintre cele două în buzunar. Se simţea un pic în pielea unui hoţ sau a unui sabotor, dar nu-i păsa. Era animat de un sentiment pe care nu-l cunoscuse niciodată: nu era dorinţa de răzbunare, Pellegrino era un suflet care nu cunoştea ura. Mai degrabă, era o furie interioară împotriva tuturor celor care crezuseră că-l puteau manipula, un strigăt de libertate. Până în zori termină. Nu se culcase pentru că ştia că nu va dormi.

Merse mult timp pe străzile Romei încă adormite. Pe la şapte dimineaţa, intră în primul restaurant deschis şi comandă o cafea mare. Tensiunea care îl animase cu o zi înainte începuse să scadă. Aţipi pe banchetă. În curând agitaţia îl trezi. Erau convorbirile amestecate ale muncitorilor de dimineaţă, dublate de zgomotul maşinilor de făcut cafea. Se uită la ceas. Era nouă şi jumătate. La ora zece avea întâlnire cu papa. Asta e, se duce la el nebărbierit!

— Accept noua misiune pe care mi-aţi încredinţat-o, Sfinte Părinte, spuse Pellegrino cu un aer serios. Chiar dacă mă îngrozeşte.

Papa se ridică să-l îmbrăţişeze. Dar părintele Ernetti se trase la o parte. Giovanni Montini nu mai făcea parte din viaţa sa.

102.

În următoarele câteva luni, după cum prezise papa, zvonurile despre cronovizor se amplificară, fără îndoială alimentate de Carvalho. O publicaţie prestigioasă de seară relată despre asta pe o jumătate de pagină, stârnind şi mai multe semne de întrebare, în special referitoare la posibilele salturi ale părintelui Ernetti în vremurile evanghelice. Pellegrino încerca să reziste cât putea de bine. Îşi împărţi timpul între câteva exorcisme şi munca sa de muzicolog. Preda la Conservatorul Benedetto Marcello din Veneţia, organiza concerte de muzică veche, participa la conferinţe de specialitate. În ciuda acestei activităţi destul de pline de satisfacţii, povestea legată de cronovizor nu-i dădea pace. Adeseori, în conferinţele sale de la Roma sau de la Veneţia, el dădea peste o persoană curioasă din public care îl întreba dacă povestea cu

maşina ce vedea în trecut era adevărată sau dacă avea imagini din călătoriile sale în Roma antică sau de pe vremea cruciadelor. Şi mai ales dacă ar fi asistat, după cum spuneau ei, la răstignire. Se eschiva, argumentând că va răspunde doar la întrebări despre muzică.

Într-o zi se întâmplă ceea ce trebuia să se întâmple. Serviciul de relaţii externe al Vaticanului îl sună la mănăstire.

— Părinte Ernetti, avem o cerere pentru un interviu de la o publicaţie săptămânală importantă de la Milano, *La Domenica del Corriere*. Ar fi posibil să ne întâlnim poimâine la sediul presei din Vatican, ca să pregătim această întâlnire? Acesta este un ordin de la papă. Îl veţi căuta pe părintele Matteo Danieli.

Pellegrino închise telefonul, foarte abătut. De câteva luni sperase să scape de acest moment de care îi era teamă. Dar abcesul se umflase, acum trebuia spart. A doua zi, plecă la Roma. Matteo Danieli era unul dintre acei „comunicatori”, aşa cum sunt denumiţi, care se ocupa cu asta. Totul părea fals la acest om: zâmbetul, formularea, privirea, maniera.

— Mulţumesc că aţi venit, părinte Ernetti!

— Vă ascult!

— Interviul va avea loc la studioul Conservatorului Santa Cecilia, aici, la Roma. Se va înregistra pentru radio.

Jurnalistul plănuieşte să facă şi o pagină dublă pentru săptămânalul său. Acesta va fi primul şi *singurul* interviu aprofundat, despre invenţia dumneavoastră.

— Ce vreţi să le spun? întrebă un Pellegrino resemnat.

Danieli deschise un dosar gros din care scoase o fişă cu instrucţiuni, dactilografiată.

— Am lucrat mult la acest interviu, părinte. Iată propunerile noastre! Desigur, acestea sunt cererile papei.

O săptămână mai târziu, la sfârşitul după-amiezii, Pellegrino se prezentă la Conservatorul Santa Cecilia. Se aşeză în spatele unui microfon şi se pregăti să răspundă la întrebările reporterului.

— Părinte Ernetti, unele zvonuri spun că aţi fi reuşit, împreună cu un grup de doisprezece fizicieni de prestigiu, să dezvoltaţi o maşinărie capabilă să surprindă imagini din trecut. Este adevărat?

— Asta e corect.

— Cine sunt aceşti fizicieni?

— Nu vă voi da niciun nume, regret!

— De ce?

— E o chestiune de securitate. Pentru ei şi pentru ţara noastră.

— Înţeleg, părinte. Ce fel de imagini aţi captat?

— Cele ale oamenilor care au dispărut de ani de zile, precum Papa Pius al XII-lea sau Benito Mussolini. Dar şi imagini dintr-un trecutul mai îndepărtat.

— Mult mai îndepărtat?

— Mii de ani.

— Aceste experienţe au fost filmate?

— Da, firesc.

— Putem vedea aceste filme?

— Imposibil.

— De ce?

— Nu pot să vă spun.

— Deci trebuie să vă credem pe cuvânt?

— Nu vă cer să mă credeţi, domnule.

Reporterul oftă şi consultă dosarele.

— Părinte Ernetti, pe ce baze teoretice se bazează descoperirea dumneavoastră?

— Voi rămâne discret cu privire la principii. Vă voi spune doar că se încadrează în domeniul fizicii celei mai avansate.

— Nimic în plus?

— Îmi este interzis să vă spun mai multe.

— Am putea avea măcar o poză cu maşina dumneavoastră?

— În niciun caz!

— Dar de ce toate aceste secrete?

— O să înţelegeţi asta într-o zi.

Reporterul începu să creadă că părintele Ernetti era, de fapt, un mitoman de calibru. Grăbit să termine, deschise un dosar de carton. Scoase o fotografie.

— Ne-aţi dat o singură fotografie din călătoriile dumneavoastră în trecut, părinte Ernetti, această imagine a lui Hristos.

El îi arătă o fotografie care arăta un prim-plan al unei imagini a lui Iisus răstignit. Avea coroană spini şi ochii îndreptaţi spre cer.

— Aceasta este chiar o fotografie?

— Da, răspunse Pellegrino.

— Făcută cu cronovizorul dumneavoastră?

— Da.

— Deci aţi fost la locul crucificării? La cel adevărat?

— Asta e corect.

— Îmi puteţi spune mai multe?

— Nu, nu astăzi.

Reporterul renunţă obosit.

— Vă mulţumesc, părinte!

Interviul se terminase. În timp ce strângea mâna cu Pellegrino, reporterul îi făcu, în mod complice din ochi, inginerul său de sunet.

Pellegrino se afla la Veneţia când fu publicat articolul din *La Domenica del Corriere*. Era pe două pagini întregi ale jurnalului. Primul era un raport al interviului, precedat de un comentariu aparent ironic. Cealaltă pagină era imaginea lui Hristos răstignit pe care i-o dăduse jurnalistului. Înfuriat, mototoli ziarul şi-l aruncă într-un coş de gunoi. Traversă Piaţa San Marco simţindu-se de parcă trecătorii îl priveau râzând de el.

Când merse la cursul său de la Conservatorul Benedetto Marcello, câteva zile mai târziu, directorul conservatorului îl urmărea din biroul său care dădea spre curte. Bătu la fereastră, făcându-i semn lui Pellegrino să vină la el. Flutură un ziar în mână şi părea furios.

— Ce nevoie aţi avut să deveniţi ridicol? Aceasta nu vă caracterizează, părinte Ernetti. Conservatorul nostru este o instituţie serioasă!

Îi întinse ziarul. Era *La Stampa*. În suplimentul ştiinţific, *Tuttoscienze*, văzu că presupusa imagine a lui Hristos era tipărită după o altă imagine, aproape similară.

— De ce aţi făcut acest truc? urlă directorul. De ce aveţi nevoie de această reclamă?

Pellegrino citi articolul. La o săptămână după publicarea interviului său, alt jurnalist descoperise că fotografia publicată de *La Domenica del Corriere* era o reproducere a unei imagini evlavioase, care era vândută în afara

bisericilor, în regiunea Perugia. Aceasta era, la rândul ei, copiată după o sculptură a unui artist spaniol. Evident că era un fals ordinar. Pellegrino ştia asta, desigur. Fotografia fusese împărtăşită reporterilor pentru ca aceştia să poată afla despre trucaj. Nu dură mult. Lacrimile îi curgeau şiroaie.

— Nu ştiu ce să vă spun, domnule. În ultimele săptămâni, am trăit un fel de... coşmar real.

— Oricum, nu este bine pentru reputaţia instituţiei noastre. V-aţi gândit, prietene, să consultaţi un psihiatru?

— Voi lua în considerare asta, domnule director.

Părintele Ernetti era foarte apreciat de elevii săi. Iată de ce directorul conservatorului, care nu voia să-i facă rău, îi păstră postul. Mai ales că nimeni în Vatican nu mai zicea nimic despre el. Zvonurile despre cronovizor încetară imediat după publicarea articolului *La Stampa*. Operaţiunea, realizată cu măiestrie, fu una de succes. Carvalho îl sună chiar pe şeful Serviciului de presă de la Vatican pentru a-i lăuda profesionalismul.

— Vă felicit, Matteo Danieli, sunteţi un mare profesionist! Aţi reuşit să bagatelizaţi maşina părintelui Ernetti cu o virtuozitate care m-a lăsat fără cuvinte. Mă înclin în faţa celor mai puternici decât mine!

Carvalho era un suflet perfid care avea cel puţin un merit: îşi respecta duşmanii când vedea că sunt la fel de perfizi ca el.

103.

Cel mai minunat lucru în Veneţia, îşi spunea părintele Ernetti, este că oraşul nu era niciodată la fel. În fiecare zi era altfel, de parcă timpul, care trecea necontenit, ar fi fost cel mai bun prieten al său. Sfântul Augustin greşise când, printr-un silogism eronat, dedusese că timpul nu există. Există, din fericire. Când era copil, mama lui Pellegrino folosea un furtun de stropit pentru a curăţa pământul care se întărea pe mica lor terasă. Băiatului îi făcea o adevărată plăcere să o vadă fugind, urmărită de jetul furios al furtunului pe care îl strângea între degete, ca să facă jetul mai puternic. Timpul este la fel, curăţă totul, chiar şi cele mai dureroase răni. Alţii în locul lui, care au trecut prin experienţe similare, ar fi fost afectaţi pentru multă vreme, poate pentru totdeauna. Însă ţinerea de minte a răului era o otravă pe care părintele Pellegrino Ernetti nu o acceptase niciodată. De unde miracolul acesta? Avea o singură explicaţie: de la mama lui şi de la dragostea pe care i-o dăduse.

Odată cu trecerea timpului îşi recăpătase stima de sine, pe care o credea pierdută. Se dărui fără rezerve, cu pasiune, predării muzicii. Scrisese chiar un tratat mare, foarte savant, care rezuma tot ce putea să se ştie despre muzica prepolifonică a Antichităţii.

Uneori, în visele lui, revedea aparatul lui Majorana. Momentan, era o maşină interzisă. Dar sunt puţine idei grozave care să fi rămas nepuse în practică. Muzicologul din el începu să viseze: poate, când va fi scoasă din închisoarea ei, va putea ea să capteze sunete? Am putea asista la concerte susţinute la curtea lui Tutmes al III-lea sau Ramses al II-lea, să ascultăm primii poeţi cântând versurile lui Homer, să auzim corurile antice ale tragediilor lui Eschil sau Sofocle. Dar va trăi el suficient pentru a vedea toate astea?

Nu căutase niciodată să reia legătura cu Papa Paul al VI-lea. În mai multe rânduri, în primii ani, Sfântul Părinte îi ceru secretarului său de stat să-l invite pe părintele Ernetti la Palatul episcopal. Refuzase sub diverse pretexte. Nu din resentimente, ci dintr-un reflex vital ce îl împiedica să privească înapoi. Viaţa îl asigurase cel puţin de un lucru: el, care crezuse că spărsese istoria aşa cum spargi un bibelou de porţelan, descoperi uşurat că vina lui – pentru că, chiar dacă nu era corect, se simţea vinovat pentru tot – nu avu consecinţe notabile. La început, cu capul plecat,

aşteptase ca tsunamiul istoric prezis de profesorul Capezzi să cuprindă lumea. Dar nimic nu se întâmplase. Era ciudat, dar aşa era. Nu căută să înţeleagă, bucurându-se la maximum de acest dar din cer.

*

La doi ani după ce fu ales papă, Paul al VI-lea puse capăt celui de-Al II-lea Conciliu de la Vatican, ceea ce permise Bisericii să se împace puţin cu contextul vremurilor. Publică mai multe enciclice importante şi, per total, fu un papă moderat, favorizând respectul pentru tradiţie în detrimentul modernismului dezordonat. Ajuns la bătrâneţe, suferi un infarct în reşedinţa sa de vară din Castel Gandolfo.

— „Desigur, desigur!” spuse el când i se propuse ritualul de ungere a bolnavilor.

Reuşise să ţină slujba toată săptămâna, dar nu reuşise să slujească liturghia duminică dimineaţa. După ce şi-a primit rudele, precum şi câţiva demnitari, îl ceru pe părintele Pellegrino Ernetti la patul lui.

— A ajuns? întrebă el de mai multe ori.

— Sunt aici, Sfinte Părinte, spuse Pellegrino.

— Ah, mulţumesc, mulţumesc! Cât trebuie să mă urâţi, părinte Ernetti! Dar aţi venit să vă vedeţi Papa când se pregăteşte să urce la cer. Aţi suferit, nu-i aşa, copilul meu?

— Am trăit vremuri grele, Sfinte Părinte. Dar sunt creştin, ştiu să iert.

— Aşa că iartă-mă, fiule! În curând, când îl voi întâlni pe Domnul Nostru, voi şti dacă această maşină a făcut toate pagubele de care ne temeam sau dacă n-a fost decât un vis urât. Sunt singurul de vină, dar nu am avut întotdeauna curajul să-mi asum greşelile.

— Fiţi iertat, Sfinte Părinte!

— Nu „Sfinte Părinte”, Pellegrino. Pentru tine, sunt Giovanni. Giova...

Acestea fură ultimele lui cuvinte. Doctorul se apropie şi declară solemn:

— *Il Papa è morto!*

Noul papă, care luă numele de Ioan Paul I, muri la treizeci şi trei de zile după alegerea sa.

Domnia sa foarte scurtă nu-i dădu timp să hotărască soarta cronovizorului. Cardinalul de Cracovia îi urmă, sub numele Ioan Paul al II-lea. El hotărî cu sânge rece să abandoneze maşina în temniţele Arhivelor Secrete ale Vaticanului.

*

Lui Dom Alberto Carvalho nu-i plăcea să se îmbete cu apă rece. În această situaţie pierduse pe toate fronturile. „Prietenul” lui, Karol Wojtyla fusese informat despre manevrele sale şi refuza acum să-l primească. Nu-i rămăsese decât să reia acţiunea politică pe care o abandonase (un pic cam mult timp) din cauza maşinii de la Vatican. Avea o ultimă speranţă, aceeaşi – dar în sens invers – ca a părintelui Ernetti. Aştepta să vadă efectele folosirii cronovizorului măturând întreaga lume. Ministrul de interne, prezent la întâlnirea cu papa, îi povestise totul. Prin urmare, Carvalho îşi făcu alte planuri: schimbarea istoriei îi va oferi poate alte pârghii pe care le-ar putea folosi. Prin urmare, era atent şi cel mai mic detaliu care să fi arătat că realitatea istorică sau politică se schimbă, ca într-un *morphing* cinematografic. Nu se întâmplă nimic.

Trecură luni, apoi ani, dar creştinismul era tot acolo, neschimbat, la fel ca întotdeauna. Într-adevăr, îşi spuse el, această aventură părea un vis frustrant, trăit în realitate. Fiind un adept înfocat al *realpolitik*, Carvalho decise să aştepte ca Istoria – cea adevărată, nu improbabilele istorii paralele – să-i ofere o nouă oportunitate pentru a lansa revoluţia teologică şi socială pe care o aclama.

104.

Era ziua „apelor mari” în Veneţia. Adesea, la începutul toamnei, apogeul mareelor provoacă o inundaţie care pe turişti îi fascinează şi pe care locuitorii Serenissimei o îndură cu zâmbetul resemnat al celor trecuţi prin asta. *Aqua alta*, aşa cum se numeşte, nu durează de obicei decât câteva ore şi se termină la începutul după-amiezii. Ca şi Carnavalul, reprezintă un moment de mică nebunie în care viaţa cotidiană se transformă. Se instalează poduri de lemn ce permit traversarea Pieţei San Marco fără să te uzi, majoritatea magazinelor rămân deschise, iar vânzătorii ambulanţi oferă perechi de cizme de plastic la un preţ derizoriu.

Totul era atât de diferit, îşi spuse Natacha, *faţă de vara fierbinte şi uscată pe care o avuseseră în acel an la Ierusalim!* Feribotul care sosea de la aeroport o debarcase cu valiza lângă piaţă. În ciuda inundaţiilor, ea găsise repede strada mică unde rezervase o cameră de hotel. Acum se apropia de patruzeci de ani, dar îşi păstrase o frumoasă talie sportivă. Dinamismul ei îi permise să treacă în câţiva ani de la postul de curator adjunct la cel de curator responsabil de departamentul dedicat istoriei iudaismului european. De altfel, venise în Veneţia pentru o

expoziţie despre comunităţile de evrei din Europa la Muzeul Israelului. Ea decise totuşi că munca putea aştepta până a doua zi. Azi avea de făcut o vizită.

După ce îşi lăsă valizele, merse la staţia de *vaporetto* din faţa hotelului „Danieli”. Trecuseră câţiva ani de când nu-l mai văzuse pe părintele Ernetti. Ea îi trimisese scrisori lungi la care răspundea doar cu câteva cuvinte. Evita să vorbească despre sine. Ea nu insistă, dându-şi seama că nu avea voie să vorbească. Înţelesese totuşi că papa demontase cronovizorul după ce îl ridiculizase pe inventatorul ei. Bietul Pellegrino! Tocmai pentru a evita să se mai gândească la această poveste îngrozitoare ce o rănise mult, Natacha se dedicase din toată inima noii ei profesii. Dar azi simţea nevoia să recupereze câteva bucăţi din propria ei viaţă.

Vaporetto o duse peste Marele Canal. Ea o luase la picior pe mica Insula San Giorgio Maggiore care nu fusese atinsă de *aqua alta*. Ajunse la mănăstire şi ceru să discute cu părintele Ernetti. I se spuse că era în trapeză, îi plăcea să se aşeze la mese mari, în afara orelor de masă, pentru a-şi înşira partiturile. În ciuda obscurităţii acelei după-amiezi târzii, ea îl recunoscu imediat. Părul îi era grizonant, dar îşi păstrase aspectul şi zâmbetul copilăresc.

— Părinte Ernetti?

El ridică fruntea. O bucurie imensă îi lumină chipul. Se îmbrăţişară îndelung fără a spune nimic, doar bucurându-se de momentul reîntâlnirii.

— Cât timp? spuse el.

— Nu ştiu. Prea mult, oricum.

— Lăsaţi-mă să vă privesc!

Ea făcu un pas înapoi.

— Sunteţi la fel de frumoasă, Natacha!

— Vă mulţumesc, părinte! Nici dumneavoastră nu v-aţi schimbat prea mult.

— Puţină mişcare în fiecare dimineaţă şi o dietă sănătoasă, ăsta este secretul. Nu-mi spuneţi că aţi venit la Veneţia doar să mă vedeţi?

— Nu puteam rata această ocazie. Dar oficial, sunt într-o misiune pentru munca mea. Sunt curator la Muzeul de Arheologie din Ierusalim.

— Noi şi noi aventuri în siturile arheologice?

— Să ştiţi că a trecut mult timp de când nu am scormonit pământul. Mai degrabă petrec zile întregi închisă într-un birou. Ştiţi, părinte, că sunt zile în care Vaticanul îmi lipseşte?

Izbucni în râs.

— Acesta chiar e o glumă bună! Veniţi după mine!

O conduse la şemineu.

— Este atât de uimitor să vă văd astăzi. Tocmai vă scriam o scrisoare lungă. Aproape o terminasem.

— Scrisori, părinte Ernetti, nu mi-aţi trimis prea multe!

— Nu mă învinovăţi, Natacha! Papa îmi interzisese să vorbesc despre maşină. Şi îmi era atât de ruşine!

— Nu m-aţi ascultat, aţi acceptat tot ce v-a cerut.

— Nu chiar totul. Vă explicam în scrisoarea mea. Aşteptaţi câteva secunde, o voi căuta.

Aşteptă cu răbdare, în timp ce privea o scenă care părea să fie din Evul Mediu. Pe masa mare de la trapeză, doi tineri călugări pregăteau o dulceaţă de prune într-un lighean mare de alamă. Tocmai adăugaseră în fructe zahăr, vanilie şi sucul a două lămâi pe care le storseseră cu grijă. Începură să amestece şi să tot amestece cu linguri de lemn. Gesturile lor erau sincronizate în mod admirabil, ca într-un balet.

Pellegrino reveni cu răsuflarea tăiată. Îi întinse o scrisoare de câteva pagini.

— O veţi citi când veţi fi liniştită. Sunt lucruri care se pot spune şi altele care sunt mai uşor de citit...

Apoi scotoci în sutană şi scoase o cutie mică de sidef.

— Şi aici era acest obiect, pe care am vrut să-l trimit la Ierusalim. Dar dacă aţi venit...

— Ce este asta? Un cadou?

— O încărcătură mai degrabă, pe care vă rog să o împărtăşiţi cu mine. Vă voi explica. Dar mai întâi spuneţi-mi despre dumneavoastră!

Pentru o clipă, lângă foc, ea i-a povestit ce făcuse cu viaţa ei. Dov devenise soţul ei. Deoarece nu aveau copii, munca la muzeu umpluse cea mai mare parte a timpului. Părintele Ernetti vorbi despre pasiunea lui pentru muzica antică. El fredonă chiar şi o melodie din Babilonul antic, pentru ea. Într-un final însă, Natacha rosti întrebarea care îi stătea pe vârful buzelor.

— Nu ştiu dacă îmi puteţi răspunde, părinte, dar sunt curioasă...

— Spuneţi, vă răspund la orice!

— La plecarea din Roma, ultima dată, eram sigură că papa urma să vă ceară din nou să vă întoarceţi pe vremea lui Iisus. Greşesc?

— Nu, este adevărat. Şi de data asta a fost lângă mine.

— Ce aţi văzut?

Zâmbi, apoi decise să vorbească:

— Este un secret de stat. Dar dumitale, Natacha, pot să vă spun.

Restul îi şopti la ureche:

— Realitatea se schimbase din nou. Domnul murise pe cruce, dar nimeni nu venise să-L ia. A murit la fel ca toţi ceilalţi.

— Fără a învia?

— Se pare că nu. A fost îngropat într-o groapă comună.

— Cum a reacţionat papa?

— A fost devastat. Trei zile mai târziu, mi-a cerut să demontăm maşina. Era foarte îngrijorat din cauza schimbărilor la nivel de istorie pe care le-ar provoca maşina.

— Totuşi, observă Natacha, au trecut ani şi creştinismul a rămas în picioare.

Pellegrino lovi cu pumnul.

— Ca o stâncă, Natacha, ca o stâncă!

Vorbea despre creştinism aşa cum se vorbeşte despre o echipă de fotbal. Dar Natacha rămase pe gânduri.

— Toate acestea rămân un mare mister.

— E adevărat. Profesorul Capezzi a concluzionat că diferitele scenarii pe care le-am explorat au fost doar virtuale, că nu au schimbat nimic în realitate. Dacă are dreptate, noi ne facem griji degeaba. Natacha fu cu greu convinsă de această explicaţie, care i s-a părut puţin cam superficială.

— Dar dacă profesorul Capezzi greşeşte, dacă aparatul chiar a schimbat istoria? întrebă ea.

— Nu cobiţi!

Ea insistă.

— Părinte Ernetti, dacă Iisus a murit la fel ca toţi oamenii... şi dacă creştinismul este încă viu, cum s-a născut creştinismul?

Pellegrino îşi pusese această întrebare de o mie de ori.

— Nu încercaţi să înţelegeţi prea multe, Natacha, acestea sunt micile secrete ale lui Dumnezeu!

Călugării care pregăteau dulceaţa îşi luară oalele. Sosiră şi alţi călugări care începură să întindă feţe de masă lungi pe mesele din trapeză. Natacha se ridică.

O însoţi înapoi până la ieşirea din mănăstire. Când se aflau pe cheiul Marelui Canal, Pellegrino îi dădu mica sa cutie de sidef.

— Nu uitaţi de cadoul meu!

Deschise cutia cu grijă. Ceea ce a văzut înăuntru o lăsă fără cuvinte.

— Părinte, asta e o responsabilitate prea mare. Nu sunt sigură...

El îi vorbi pe un ton serios, aproape alert.

— Natacha, maşina asta va da peste cap tot ceea ce ştim despre trecut. Dacă învăţăm să o folosim, ar putea lumina omenirea, dar ar putea declanşa şi războaie. Într-o zi sau alta, sunt sigur, vor dori s-o scoată din închisoare. Şi se vor întoarce la mine pentru a mă întreba din nou lucruri imposibile.

— De data asta va trebui să vă apăraţi!

— Singur, ştiţi foarte bine, nu voi putea. Sunt doar un preot la ordinul papei. Sunteţi mai liberă decât mine, Natacha. Datorită acestei mici cutii, vom fi doi care să luăm decizii. Şi totul va fi diferit!

Ea înţelese. Strecură cutia în geantă.

— Mulţumesc pentru încredere, părinte! Probabil aveţi dreptate, va fi nevoie de cel puţin doi pentru a rezista ispitelor Diavolului!

Râseră împreună în mod complice. În faţa lor, marele campanil al Veneţiei era inundat de lumina portocalie a serii. Sunetul unui clopoţel semnala că sosise un *vaporetto*. Natacha îl salută cu mâna. El, la rândul său, îi trimise un sărut.

Timp de câteva secunde, Pellegrino privi barca depărtându-se. Apoi îşi băgă mâna în buzunar şi reciti telegrama pe care o primise în acea dimineaţă. Era de la Vatican.

„Părinte Ernetti, avem nevoie de dumneavoastră! S-a întâmplat ceva groaznic. *Che Dio ci aiuti*, Dumnezeu să ne ajute!” Şi era semnată „Preasfinţia Sa, Papa Ioan Paul al II-lea”.